

Załącznik nr 1

do uchwały nr 747/2025

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 18 września 2025 r.

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

ul. Podchorążych 2, 30-084 Kraków

1. Nazwa ocenianego kierunku studiów: **EKONOMIA**
2. Poziom/y studiów: **PIERWSZY, DRUGI**
3. Forma/y studiów: **STACJONARNE, NIESTACJONARNE**
4. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
 - Ekonomia i finanse (80%)
 - Nauki o zarządzaniu i jakości (10%)
 - Nauki o polityce i administracji (5%)
 - Nauki prawne (5%)

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku. Do ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia wymagane: 180 ECTS, drugiego stopnia: 120 ECTS

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Ekonomia i finanse	144	80%
	[studia pierwszego stopnia]	
	96	
	[studia drugiego stopnia]	

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Nauki o zarządzaniu i jakości	18	10%
		[studia pierwszego stopnia]	
		12	
		[studia drugiego stopnia]	
2.	Nauki o polityce i administracji	9	5%
		[studia pierwszego stopnia]	
		6	
		[studia drugiego stopnia]	
3.	Nauki prawne	9	5%
		[studia pierwszego stopnia]	
		6	
		[studia drugiego stopnia]	

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów są elementem składowym programów studiów (kierunkowych i specjalnościowych) i zostały zawarte w załączniku 1 - Programy studiów (wykaz materiałów uzupełniających w wersji elektronicznej – dokumenty dołączone do raportu samooceny – Program studiów)

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/ stanowisko/ funkcja pełniona w uczelni
Ryszard Kozioł	Dr, Z-ca Dyrektora Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji UKEN, członek Rady Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji, Kierownik studiów podyplomowych Administracja samorządowa.
Ewa Radomska	Dr, prof. UKEN, Koordynator kierunku Ekonomia, członek Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse, Pełnomocnik Dyrektora Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji ds. współpracy i nawiązywania kontaktów z interesariuszami, członek Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse, członek Senatu UKEN (na kadencję 2024-2028), członek Komisji Konkursowej w IPEiA, członek Wydziałowej Komisji Wyborczej (Wydział Nauk Społecznych)
Wojciech Maciejewski	Dr, członek Rady Instytutu Prawa Ekonomii i Administracji, Kierownik Studiów Podyplomowych Social Media & AI Marketing, Digital Marketing i Kreatywna Reklama z AI, członek Uczelnianej Komisji Wyborczej, z-ca Dyrektora Instytutu Prawa Ekonomii i Administracji (2020-2024)
Dorota Murzyn	Dr hab., prof. UKEN; Przewodnicząca Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse; Kierownik Katedry Przedsiębiorczości i Innowacji Społecznych; członek Rady Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji; członek Prezydium Wydziału Nauk Społecznych; członek Senatu UKEN; członek Rady Szkoły Doktorskiej UKEN (2022-2025)
Renata Śliwa	Dr, prof. UKEN, Kierownik Katedry Ekonomii Instytucjonalnej, Kierownik Praktyk na kierunku Ekonomia, członek Rady Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji, członek Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse.
Katarzyna Kowalska	Dr, członek Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse, członek Rady Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji, członek Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse.
Rober Faracik	Dr, prof. UKEN, Zastępca Dyrektora Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji, członek Rady Instytutu Prawa Ekonomii i Administracji, Kierownik Katedry Rozwoju Regionalnego i Lokalnego
Janina Pach	Dr hab. prof. UKEN; Kierownik Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej, członek Rady Dyscypliny: Ekonomia i Finanse; członek Rady Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji; Przewodnicząca Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse, członek Komisji Konkursowej w IPEiA.

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	5
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	26
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	47
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	74
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	90
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	104
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	112
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	120
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	137
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	141
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów Ekonomia	151

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UKEN), powołany 11 maja 1946 roku jako Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna, stanowi dziś dynamicznie rozwijającą się uczelnię oraz uznany w kraju i za granicą ośrodek naukowo-dydaktyczny.

Uczelnia prowadzi badania w 22 dyscyplinach naukowych (w tym w dyscyplinie Ekonomia i Finanse). W ewaluacji z 2026 roku większość uzyskała wysokie kategorie (A: 2, B+: 16, B: 4), w tym dyscyplina Ekonomia i Finanse – kategorię B+. W konkursie „Inicjatywa Doskonałości - Uczelnia Badawcza” (IDUB) UKEN uplasował się w drugiej dziesiątce najlepszych uczelni w Polsce.

Oferta dydaktyczna optymalizuje przygotowanie absolwentów do wymogów rynku pracy. Na 83 kierunkach kształci się ponad 19,5 tys. studentów.

Od roku akademickiego 2019/2020 działa w UKEN Szkoła Doktorska, oferująca kształcenie w 19 dyscyplinach. Wdrożenie systemu ECTS skutecznie wspiera krajową i międzynarodową mobilność studentów oraz uznawalność kwalifikacji w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego.

UKEN realizuje założenia edukacji ustawicznej, prowadząc Uniwersytet Dzieci i Rodziców oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku. Integralnym elementem działalności Uczelni jest strategiczna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Kluczowy przejaw realizacji trzeciej misji oraz strategii społecznej odpowiedzialności Uniwersytetu stanowi uzyskanie w 2019 r. – jako pierwsza szkoła wyższa w Polsce – i sukcesywne odnawianie tytułu „Uczelni Przyjaznej dla Sprawiedliwego Handlu” (Fair Trade). Wyróżnienie to potwierdza systemowe zaangażowanie UKEN w kształtowanie postaw etycznych i odpowiedzialności społecznej zarówno wspólnoty akademickiej, jak i absolwentów.

Strukturę Uniwersytetu tworzy pięć wydziałów (Nauk Humanistycznych, Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, Nauk Społecznych, Pedagogiki i Psychologii oraz Sztuki) obejmujących 20 instytutów.

Kierunek Ekonomia realizowany jest na Wydziale Nauk Społecznych, w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji. Studia te zostały uruchomione w roku akademickim 2023/2024 i podlegają pierwszej, programowej ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia na kierunku Ekonomia z misją i strategią Uczelni, oczekiwania wobec kandydatów oraz wybieralne moduły kierunkowe

1.1.1. Integralność koncepcji kształcenia z misją i celami strategicznymi uczelni

Koncepcja kształcenia na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia), w tym programy studiów, stanowią bezpośrednią operacjonalizację założeń misyjnych oraz celów strategicznych określonych w [Strategii Rozwoju UKEN na lata 2023-2030](#). Zostały zaprojektowane w sposób zapewniający realizację kluczowego postulatu Strategii (obszar I: Kształcenie; Cel strategiczny 1: Doskonałość kształcenia), jakim jest kształcenie nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy, o wysokich kompetencjach intelektualnych, zdolnych do prowadzenia samodzielnej pracy badawczej oraz elastycznego reagowania na globalne wyzwania społeczno-gospodarcze i technologiczne. Dodatkowo, koncepcja kształcenia na kierunku Ekonomii jest bezpośrednio powiązana z Celem strategicznym 2. „Doskonałość naukowa”, a także z celami szczegółowymi dotyczącymi rozwoju międzynarodowej współpracy naukowo-badawczej (Cel strategiczny 2.2) oraz współpracy naukowo-badawczej z otoczeniem społeczno-gospodarczym (Cel strategiczny 2.3).

Ogólnoakademicki profil kształcenia na kierunku Ekonomia znajduje odzwierciedlenie w przyjętej koncepcji studiów oraz realizowanych efektach uczenia się. Opiera się ona na ścisłej, dwukierunkowej synergii procesu dydaktycznego z badaniami naukowymi prowadzonymi przez kadrę akademicką. Kierunek jest przyporządkowany do dyscypliny wiodącej: ekonomia i finanse (80%), która w ostatniej ewaluacji naukowej uzyskała kategorię B+. Także pozostałe dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się na kierunku Ekonomia – nauki o zarządzaniu i jakości (10%), nauki o polityce i administracji (5%), nauki prawne (5%) - uzyskały kategorię B+ w ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej. Potencjał naukowy Uczelni w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, stanowi istotną podstawę realizacji koncepcji kształcenia opartej na aktualnej wiedzy naukowej oraz powiązaniu kształcenia z prowadzoną działalnością badawczą. Przyjęte w koncepcji kształcenia założenie o ścisłym powiązaniu dydaktyki z działalnością naukową tworzy ramy dla włączania studentów w działania realizowane we współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi oraz dla odnoszenia procesu kształcenia do aktualnych problemów i wyzwań społeczno-gospodarczych. Tym samym rozwój współpracy międzynarodowej oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi integralny element realizacji koncepcji kształcenia na kierunku Ekonomia i jednocześnie sposób realizacji strategicznych kierunków rozwoju Uczelni.

Programy studiów na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne zamieszczono w Załączniku nr 2 do Raportu samooceny: Cz. I – 1: Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787).

1.1.2. Cele strategiczne a hierarchiczność i etapowość kształcenia

Realizacja celów strategicznych opiera się na wyraźnym rozgraniczeniu celów dydaktycznych pomiędzy pierwszym i drugim poziomem studiów na kierunku Ekonomia, co gwarantuje synergię i ciągłość procesu edukacyjnego:

A. Studia pierwszego stopnia (Poziom 6 PRK)

Koncepcja kształcenia koncentruje się na ugruntowaniu ustrukturyzowanej wiedzy teoretycznej oraz wykształceniu samodzielnych sprawności metodologicznych. Szczególny nacisk położony jest na

oppanowanie warsztatu naukowego – w tym metod ilościowych i jakościowych, krytycznej analizy literatury przedmiotu, poprawnej interpretacji zjawisk gospodarczych oraz wnioskowania. Proces ten przygotowuje studentów do samodzielnego identyfikowania i formułowania problemów badawczych, stanowiąc integralną podbudowę metodologiczną i merytoryczną pod studia drugiego stopnia.

B. Studia drugiego stopnia (Poziom 7 PRK)

Proces kształcenia charakteryzuje się indywidualizacją i specjalizacją. Treści programowe są zorientowane na zaawansowane analizy makro- i mikrostrukturalne oraz samodzielne projektowanie i realizację autorskich projektów badawczych. Student na tym etapie staje się pełnoprawnym uczestnikiem dyskursu naukowego, przygotowującym bezpośrednio do roli lidera zespołów projektowych lub do kontynuacji ścieżki akademickiej w szkołach doktorskich.

1.1.3. Oczekiwania wobec kandydatów na studia – weryfikacja przygotowania i predyspozycji

Standardy kształcenia na profilu ogólnoakademickim determinują konieczność skutecznej weryfikacji przygotowania i predyspozycji kandydatów.

- W procesie rekrutacji na **studia pierwszego stopnia** na kierunku Ekonomia kluczowe znaczenie mają progi punktowe z egzaminu maturalnego. W przypadku kandydatów z „nową maturą” brana jest pod uwagę średnia punktów z egzaminu maturalnego z języka polskiego oraz języka obcego nowożytnego; w przypadku kandydatów ze „starą maturą” brana jest pod uwagę średnia ocen z egzaminu dojrzałości z języka polskiego oraz języka obcego nowożytnego. Do średniej wliczane są oceny wyższe: z części pisemnej lub ustnej. W sytuacji, gdy kandydat nie zdawał egzaminu dojrzałości z języka obcego nowożytnego decydują - w kolejności - oceny z przedmiotów: wiedza o społeczeństwie, matematyka, geografia, historia lub inny przedmiot objęty egzaminem. Ponadto, uczestnicy etapu co najmniej okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, Olimpiady Przedsiębiorczości oraz Olimpiady Wiedzy o Biznesie i Innowacjach otrzymują dodatkowo 10 punktów do rankingu (punkty mogą się sumować). Laureaci i finaliści międzynarodowych i ogólnopolskich olimpiad i konkursów przyjmowani są poza kolejnością,
- Studia drugiego stopnia na kierunku Ekonomia przewidziane są dla absolwentów studiów pierwszego stopnia kierunków z obszaru nauk społecznych. Kryteria kwalifikacji: na podstawie listy rankingowej ocen średnich ze studiów pierwszego stopnia (średnia arytmetyczna obliczana na podstawie wszystkich ocen pozytywnych i negatywnych uzyskanych przez kandydata z egzaminów i zaliczeń wszystkich przedmiotów we wszystkich terminach; bez oceny z egzaminu dyplomowego i bez oceny uzyskanej na dyplomie). Absolwenci kierunków z obszaru nauk ekonomicznych otrzymują dodatkowe 10 punktów w procesie rekrutacji.

Przyjęte zasady rekrutacji pozwalają na wyłonienie kandydatów o solidnym przygotowaniu ogólnym, co umożliwi wprowadzanie kluczowych treści kierunkowych już od pierwszych semestrów. Dzięki temu program studiów może być realizowany bez zakłóceń, dając przestrzeń na bezpośrednie omawianie zagadnień specjalistycznych. W efekcie ułatwia to systematyczne i terminowe osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Opis procesu rekrutacji - **w Kryterium 3.**

1.1.4 Wybieralne moduły kierunkowe

Struktura programów studiów kierunku Ekonomia zapewnia studentom realną podmiotowość oraz możliwość elastycznego kształtowania indywidualnej ścieżki edukacyjnej. Cel ten realizowany jest poprzez system wybieralnych modułów kierunkowych - oferowanych zarówno w bloku zajęć ogólnokierunkowych, jak i w ramach konkretnych specjalności. Rozwiązanie to pozwala studentom na samodzielny wybór treści programowych najbardziej odpowiadających ich zainteresowaniom naukowym oraz planom zawodowym, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnego osiągnięcia zakładanych KEU.

Programy studiów oferują elastyczne ścieżki kształcenia w postaci możliwości wyboru specjalności:

- W ramach programu **studiów pierwszego stopnia** na kierunku Ekonomia student ma do wyboru jedną z trzech specjalności: *Ekonomia przedsiębiorstwa*, *Biznes społecznie odpowiedzialny* oraz *Gospodarka cyfrowa i e-biznes*. Student dokonuje wiążącego wyboru specjalności na III semestrze studiów, po uprzednim zapoznaniu się z zakresem merytorycznym, planami zajęć oraz zakładanymi efektami uczenia się dla każdej z nich. Informacje te są szczegółowo prezentowane podczas dedykowanych spotkań informacyjnych organizowanych przez Koordynatora kierunku Ekonomia lub Opiekunów II roku studiów (zarówno dla trybu stacjonarnego, jak i niestacjonarnego).
- W ramach programu **studiów drugiego stopnia** na kierunku Ekonomia student ma do wyboru jedną z dwóch specjalności: *Doradztwo finansowo-podatkowe* oraz *Menedżer społeczny*. Student dokonuje wiążącego wyboru specjalności na II semestrze studiów, po uprzednim zapoznaniu się z zakresem merytorycznym, planami zajęć oraz zakładanymi efektami uczenia się dla każdej z nich. Informacje te są szczegółowo prezentowane podczas dedykowanych spotkań informacyjnych organizowanych przez Koordynatora kierunku Ekonomia lub Opiekunów I roku studiów (zarówno dla trybu stacjonarnego, jak i niestacjonarnego).

Każdy z oferowanych wybieralnych modułów kierunkowych stanowi spójną i logiczną pod względem merytorycznym grupę przedmiotów. W programach studiów, punkty ECTS przypisane do zajęć wybieralnych stanowią łącznie 30,56% (studia pierwszego stopnia) i 52,89% (studia drugiego stopnia) ogólnej liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów (wymagane minimum to 30%). Oprócz specjalności i kursów w ich ramach, studenci mają prawo do wyboru:

- kursów fakultatywnych - z oferty kursów fakultatywnych zgłoszonych dla kierunku Ekonomia, z oferty kursów ogólnouczelnianych, z oferty kursów językowych – drugi język obcy na poziomie A1 (dotyczy studiów pierwszego stopnia),
- seminariów dyplomowych.

Dopełnieniem mechanizmów elastyczności programu studiów oraz podmiotowego traktowania studentów są sformalizowane procedury Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) oraz Indywidualnego Programu Studiów (IPS). Taka konstrukcja programu umożliwia personalizację procesu kształcenia oraz elastyczne dopasowanie ścieżki edukacyjnej do indywidualnych zainteresowań naukowych i planów zawodowych studentów.

1.2. Potencjał naukowo-badawczy dyscypliny wiodącej jako fundament merytoryczny programu kształcenia

Program studiów na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim) opiera się na stabilnym i wysokim potencjale naukowo-badawczym kadry dydaktycznej w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse. Posiadana przez jednostkę kategoria naukowa B+ w tej dyscyplinie zapewnia pełne uprawnienia akademickie do nadawania stopni doktora oraz doktora habilitowanego, a także tworzy zaawansowane środowisko badawcze w ramach Szkoły Doktorskiej. Wysoka efektywność publikacyjna kadry obejmująca monografie oraz artykuły naukowe w czasopiśmie z najwyższych progów punktowych MNiSW – wspiera bezpośredni transfer najnowszej wiedzy teoretycznej i wyników badań empirycznych do procesu dydaktycznego. (Szczegółowa **struktura kwalifikacji, adekwatność kompetencyjna oraz wykaz dorobku publikacyjnego kadry** zostały przedstawione w **Kryterium 4**).

Ważnym filarem rozwoju merytorycznego kierunku jest wysoka aktywność pracowników w pozyskiwaniu i realizacji projektów badawczych – zarówno międzynarodowych grantów finansowanych ze środków Unii Europejskiej (szerszy opis w **Kryterium 7**), jak i wewnętrznych projektów celowych stanowiących kapitał załączkowy dla nowych obszarów badawczych. Dodatkowo - intensywna działalność ekspercka, doradcza i analityczna kadry na rzecz krajowych i międzynarodowych instytucji publicznych, sektora biznesowego oraz organizacji pozarządowych (szerszy opis w **Kryterium 6**), co zapobiega czysto teoretycznemu charakterowi studiów i zbliża treści kształcenia do autentycznych wyzwań gospodarczych.

Dopełnieniem potencjału badawczego jednostki jest cykliczna organizacja uznanych w kraju i za granicą konferencji naukowych oraz wydarzeń branżowych, a także stała współpraca i mobilność naukowa z renomowanymi zagranicznymi ośrodkami akademickimi (szerszy opis w **Kryterium 7**). Działalność ta tworzy otwarty ekosystem wiedzy, w który systemowo włączani są studenci (poprzez udział w konferencjach, publikowanie referatów, prace w kołach naukowych oraz realizację prac dyplomowych powiązanych z agendą projektową) oraz doktoranci Szkoły Doktorskiej współprowadzący wybrane zajęcia. W efekcie potencjał naukowy dyscypliny wiodącej stanowi fundament nowoczesnego programu studiów, stymulując u studentów zdolność krytycznego myślenia oraz biegłość w prowadzeniu samodzielnych badań ekonomicznych.

1.3. Związek programu studiów i procesu kształcenia z działalnością naukową oraz kompetencje badawcze studentów

1.3.1. Mechanizm dyfuzji wyników działalności naukowej do procesu kształcenia

Proces kształcenia na kierunku Ekonomia o profilu ogólnoakademickim opiera się na sformalizowanym mechanizmie bezpośredniego transferu wyników działalności naukowo-badawczej, publikacyjnej oraz eksperckiej kadry dydaktycznej do praktyki akademickiej. Nauczyciele akademicy w sposób ciągły i systematyczny integrują efekty własnej aktywności naukowej z programami studiów.

Zgodnie z wytycznymi Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji, funkcjonującego w oparciu o regulacje zawarte w Zarządzeniu Rektora nr R/Z.0201-100/2020, nauczyciele akademicy są zobowiązani do corocznej aktualizacji sylabusów (kart kursów) przed rozpoczęciem roku akademickiego. W przypadku przedmiotów kierunkowych na profilu ogólnoakademickim wymogiem - weryfikowanym w systemie informatycznym SYLABUS - jest systematyczne włączanie do literatury najnowszych wyników badań naukowych. Wykaz ten uwzględnia aktualne publikacje z ostatnich 3-5 lat, indeksowane w międzynarodowych bazach Scopus oraz Web of Science, w tym opracowania autorstwa członków wewnętrznej kadry dydaktycznej lub badaczy reprezentujących wiodące krajowe i światowe ośrodki naukowe.

Opis mechanizmów transferu wyników działalności naukowej do procesu kształcenia został przedstawiony - w **Kryterium 2**.

1.3.2 Kształtowanie systemowych kompetencji badawczych studentów

Program studiów na kierunku Ekonomia od pierwszego semestru wyposaża studentów w narzędzia i umiejętności niezbędne do prowadzenia działalności naukowej. Rozwój kompetencji badawczych realizowany jest dwuetapowo, adekwatnie do poziomu i celów danego cyklu kształcenia oraz wymagań PRK:

- **Studia pierwszego stopnia (warsztat i fundamenty metodologiczne)**

Proces dydaktyczny koncentruje się na budowaniu rzetelnych podstaw aparatu badawczego i osiąganiu kierunkowych efektów uczenia się w zakresie metodologii nauk społecznych. Służy temu zintegrowany blok przedmiotów ilościowych i metodologicznych (w tym m.in. *Analityka w biznesie*, *Statystyka*, *Metody badań społecznych*). W ramach seminariów licencjackich studenci opanowują podstawy procesu badawczego: uczą się poprawnej identyfikacji problemów ekonomicznych, formułowania hipotez badawczych oraz gromadzenia i krytycznej weryfikacji danych źródłowych.

- **Studia drugiego stopnia (samodzielność naukowa i zaawansowana analityka)**

Program kładzie nacisk na pełną podmiotowość naukową studenta i zaawansowaną syntezę wiedzy. Przedmioty kierunkowe (m.in. *Analiza statystyczna*, *Analiza procesów i trendów w gospodarce*) pogłębiają umiejętności zaawansowanego modelowania procesów gospodarczych. Podczas seminariów magisterskich studenci samodzielnie projektują autorskie narzędzia badawcze, interpretują złożone zależności oraz prowadzą pogłębioną analitykę danych pierwotnych i wtórnych. Przygotowuje to absolwentów do rozwiązywania skomplikowanych problemów o charakterze naukowo-aplikacyjnym oraz do kontynuacji ścieżki akademickiej w szkołach doktorskich.

1.3.3. Włączanie studentów w działalność naukowo-badawczą i konferencyjną

Specyfika profilu ogólnoakademickiego na kierunku Ekonomia nakłada obowiązek ukształtowania u absolwentów autonomii metodologicznej oraz wymaga ścisłego powiązania procesu dydaktycznego z nurtem badań naukowych (*research-based learning*). W celu realizacji tych założeń, wdrażanie studentów do działalności badawczej ma charakter ciągły, etapowy oraz zinstytucjonalizowany. Proces ten opiera się na czterech zintegrowanych filarach:

Filar I: Metodologiczny profil przedmiotów

Konstrukcja przedmiotów ilościowych i analitycznych zakłada stopniowe wdrażanie studentów w rygor badawczy dyscypliny ekonomia i finanse:

- Na studiach pierwszego stopnia, w ramach kursów takich jak *Metody badań społecznych*, *Statystyka*, *Analityka w biznesie*, *Analiza ekonomiczno-finansowa* oraz *Makroekonomia*, nacisk kładziony jest na wykształcenie fundamentalnych umiejętności warsztatowych. Studenci uczą się poprawnego doboru narzędzi opisu statystycznego, interpretacji wskaźników ekonomicznych oraz sprawnego posługiwania się bazami danych wtórnych.
- Na studiach drugiego stopnia następuje pogłębienie i internalizacja rygoru badawczego. Przedmioty takie jak *Analiza statystyczna*, *Analiza finansowa* czy *Analiza procesów i trendów w gospodarce* są nakierowane na zaawansowane modelowanie procesów gospodarczych, testowanie hipotez w warunkach niepewności oraz krytyczną ocenę paradygmatów teoretycznych.

Filar II: Seminaria dyplomowe jako inkubatory projektów naukowych

Proces przygotowania prac licencjackich i magisterskich jest zorientowany na rozwijanie samodzielności badawczej studentów. Seminaria stanowią forum krytycznej dyskusji naukowej, na którym uczestnicy są systemowo wdrażani do autonomicznego identyfikowania luk w wiedzy, definiowania problemów badawczych oraz formułowania hipotez. Pod kierunkiem kadry naukowej studenci przechodzą przez pełny cykl badawczy, ucząc się doboru adekwatnej metodyki empirycznej. Kluczową podbudowę metodologiczną tych działań stanowi realizacja krytycznego przeglądu krajowej i światowej literatury przedmiotu z uwzględnieniem najnowszych publikacji naukowych indeksowanych w międzynarodowych bazach Scopus oraz Web of Science.

Filar III: Kształtowanie warsztatu metodologicznego w praktyce empirycznej

W ramach prac seminaryjnych oraz projektów kierunkowych studenci samodzielnie konstruują, a następnie weryfikują autorskie instrumenty badawcze. W zależności od przyjętej strategii są to zaawansowane kwestionariusze ankietowe bądź scenariusze pogłębionych wywiadów jakościowych. Pozwala to na płynne przejście od teorii ekonomii do samodzielnego gromadzenia, przetworzenia i interpretacji danych pierwotnych. Ważnym elementem tego procesu jest wykształcenie u studentów umiejętności krytycznej oceny wiarygodności uzyskanych informacji oraz świadomości ograniczeń metodologicznych własnego badania, co bezpośrednio podnosi rzetelność naukową przygotowywanych prac dyplomowych.

Filar IV: Aktywne włączanie studentów w projekty badawcze kadry i działalność SKN „KSEF”

Studenci kierunku Ekonomia są bezpośrednio włączani w działalność naukowo-badawczą prowadzoną przez kadrę akademicką Instytutu oraz inicjują działania samodzielne w ramach Studenckiego Koła Naukowego Ekonomii i Finansów „KSEF”. W okresie objętym oceną (2023-2026) studenci współuczestniczyli w międzynarodowych projektach badawczych, czego flagowym przykładem jest udział w projekcie Jean Monnet Module „Cyfrowa transformacja gospodarki w UE i krajach partnerskich” (eEconUplus).

Miarą sukcesu tak zaprojektowanej ścieżki metodologicznej jest regularny udział studentów w prestiżowych kongresach oraz konferencjach naukowych. W latach 2023–2026 studenci kierunku

Ekonomia występowali w roli prelegentów prezentujących referaty oraz postery pod merytorycznym kierunkiem promotorów i opiekunów naukowych podczas następujących wydarzeń: Międzynarodowy Kongres Ekonomii Wartości „Open Eyes Economy Summit” (edycje: listopad 2023, listopad 2024, listopad 2025), Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Economics and Society 2026. Digital Transformation for Sustainable Development in the EU and partner countries” (15.05.2026), Międzynarodowa Konferencja Naukowa „SIBR Bangkok Conference on Interdisciplinary Business and Economics Research” (Bangkok, 4–6.04.2026), Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Social Economy 2025. From education to transformation: social economy and eco-citizenship” (3.06.2025), IV Międzynarodowa Konferencja „Current Issues in Economics, Management and Engineering” (3.06.2024), Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Social Economy 2023. Social services in the face of socio-economic challenges” (16.11.2023). Dodatkowo studenci systematycznie rozwijali wiedzę ekspercką poprzez udział w panelach aplikacyjnych w Krakowskim Salonie Ekonomicznym NBP (2026 r.) oraz w międzynarodowym seminarium akademickim „AI in Education: Learning Smarter or Cheating Easier?” zorganizowanym w UKEN (2026 r.) z udziałem naukowców reprezentujących State University of New York.

1.3.4 Działalność publikacyjna studentów

W okresie objętym oceną (2023–2026) studenci kierunku Ekonomia byli skutecznie włączani w uniwersytecki proces wydawniczy. Efektem tej polityki naukowej, realizowanej pod ścisłym nadzorem merytorycznym opiekunów naukowych oraz promotorów, są udokumentowane osiągnięcia publikacyjne.

Wspieranie debiutów naukowych studentów koncentrowało się na publikowaniu w recenzowanych czasopismach naukowych ujętych w wykazie MNiSW oraz indeksowanych w uznanych bazach referencyjnych. Tematyka podjętych przez studentów badań publikacyjnych w okresie sprawozdawczym była ściśle skorelowana z profilami badawczymi Instytutu oraz wiodącymi kierunkami rozwoju współczesnej wiedzy ekonomicznej. Obejmowała ona m.in. zagadnienia transformacji cyfrowej rynków finansowych, ekonomiczne aspekty zrównoważonego rozwoju, funkcjonowanie gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ) oraz analizę instrumentów polityki fiskalnej w warunkach niepewności makroekonomicznej.

Dorobek publikacyjny studentów kierunku Ekonomia stanowi bezpośredni, mierzalny dowód na realizację celów profilu ogólnoakademickiego. Analiza podjętych przez studentów tematów badawczych jednoznacznie potwierdza, że proces przygotowywania artykułów nie miał charakteru czysto odtwórczego, lecz prowadził do przyrostu zaawansowanych efektów uczenia się w zakresie krytycznej analizy zjawisk gospodarczych. Współautorstwo z kadrą naukową w ramach m.in. projektów europejskich (Jean Monnet Module) pozwoliło na internalizację międzynarodowych standardów rygoru metodologicznego. Taka sformalizowana dbałość o jakość debiutów naukowych nie tylko podnosi kompetencje badawcze studentów, ale również buduje ich przewagę na rynku pracy oraz stanowi naturalną podbudowę pod dalszy rozwój akademicki w szkołach doktorskich.

Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych studentów kierunku Ekonomia: Załącznik 1a.

1.3.5. Wpływ aktywności naukowej studentów na przyrost efektów uczenia się

Wspólna realizacja projektów badawczych, aktywny udział w konferencjach oraz praca nad publikacjami naukowymi stanowią kluczowy filar doskonalenia procesu dydaktycznego na profilu ogólnoakademickim. Działania te bezpośrednio determinują przyrost zaawansowanych efektów uczenia się (w ujęciu PRK) w trzech podstawowych kategoriach:

- **W obszarze wiedzy:** Następuje usystematyzowanie wiedzy kierunkowej (m.in. z zakresu transformacji cyfrowej, gospodarki obiegu zamkniętego oraz polityki podatkowej). Studenci zyskują bezpośredni dostęp do najnowszych nurtów światowej literatury oraz dyskusji metodologicznych, co pozwala na pełne osiągnięcie zaawansowanych kierunkowych efektów uczenia się (KEU) w zakresie struktur i procesów gospodarczych.

- **W obszarze umiejętności:** Studenci kształtują umiejętności aplikacyjne i metodologiczne. Uczą się poprawnego definiowania problemów badawczych, doboru zaawansowanych metod analizy danych (ilościowych i jakościowych) oraz krytycznej syntezy piśmiennictwa. Kluczym przyrostem jest wykształcenie umiejętności poprawnej konstrukcji naukowej wypowiedzi argumentacyjnej oraz skutecznej obrony własnych tez badawczych przed wymagającymi gremiami eksperckimi.
- **W obszarze kompetencji społecznych:** Udział w procesie badawczym i wydawniczym rozwija postawę niezależności, rzetelności naukowej, krytycyzmu wobec źródeł oraz bezwzględności poszanowania własności intelektualnej i zasad etyki. Studenci budują wysoki poziom profesjonalizmu, odporności na stres, otwartości intelektualnej oraz unikalne w realiach rynkowych umiejętności współdziałania w interdyscyplinarnych zespołach badawczych.

Wielopoziomowe włączanie studentów w międzynarodowy i krajowy dyskurs naukowy pozwala na skuteczne przełamywanie barier metodologicznych, stymulując u nich postawę proaktywności badawczej. Mechanizm ten, będący integralnym elementem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), przekłada się bezpośrednio na wysoki poziom merytoryczny przygotowywanych prac dyplomowych. Synergiczny rozwój zaawansowanych efektów uczenia się w tym obszarze buduje przewagę konkurencyjną absolwentów na rynku pracy, przygotowując ich do podejmowania zróżnicowanych wyzwań zawodowych w realiach współczesnej gospodarki opartej na wiedzy lub do kontynuowania ścieżki rozwoju w szkołach doktorskich.

1.4. Dostosowanie koncepcji kształcenia i programów studiów do potrzeb rynku pracy oraz rola interesariuszy w ich rozwoju oraz doskonaleniu

Koncepcja oraz programy studiów na kierunku Ekonomia są systematycznie i elastycznie dostosowywane do dynamicznie zmieniających się realiów otoczenia społeczno-gospodarczego oraz współczesnych wymogów krajowego i międzynarodowego rynku pracy. Proces ten realizowany jest w drodze stałego dialogu z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, których opinie oraz rekomendacje eksperckie stanowią kluczowy impuls do ciągłego doskonalenia procesu kształcenia.

1.4.1. Interesariusze wewnętrzni w rozwoju i doskonaleniu koncepcji kształcenia oraz programów studiów

Głównym filarem rozwoju i doskonalenia koncepcji kształcenia oraz programów studiów na kierunku Ekonomia jest głos interesariuszy wewnętrznych – nauczycieli akademickich oraz studentów. Ich zaangażowanie realizowane jest operacyjnie w ramach struktur Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) poprzez zinstytucjonalizowane i komplementarne mechanizmy ewaluacyjne.

1.4.1.1. Udział nauczycieli akademickich w rozwoju i doskonaleniu koncepcji kształcenia oraz programów studiów

Nauczyciele akademicy aktywnie współtworzą kulturę jakości kształcenia i uczestniczą w procesie ciągłego doskonalenia programów studiów na kierunku Ekonomia. Po zakończeniu każdego semestru koordynatorzy i prowadzący przedmioty mają możliwość złożenia do Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia uzasadnionych wniosków o modyfikację treści programowych, metod weryfikacji efektów uczenia się i innych aspektów ujętych w sylabusach (kartach kursów).

Procedura ta stanowi ważny element elastyczności programu, umożliwiając optymalizację procesu dydaktycznego w następujących obszarach:

- **Aktualizacja merytoryczna (baza naukowa):** Dostosowanie treści kształcenia oraz literatury przedmiotu do dynamicznego rozwoju dyscypliny naukowej ekonomia i finanse, co zapewnia przekazywanie studentom najnowszych ustaleń badawczych.
- **Adekwatność rynkowa (profil absolwenta):** Korekta efektów uczenia się w ramach danych przedmiotów oraz wprowadzanie aktualnych studiów przypadku (*case study*) w odpowiedzi na

ewoluujące wymogi rynku pracy, trendy gospodarcze oraz bezpośrednie sugestie otoczenia społeczno-gospodarczego.

- **Optymalizacja metodyczna (weryfikacja osiągnięć):** Bieżące dostosowywanie i dywersyfikacja metod oceniania oraz form weryfikacji osiągnięć studentów, z uwzględnieniem poziomu ich przygotowania oraz predyspozycji.
- **Modernizacja narzędziowa (infrastruktura dydaktyczna):** Wdrażanie do programów kursów nowoczesnych technologii cyfrowych, specjalistycznego oprogramowania analitycznego oraz narzędzi ICT wspierających proces samodzielnego uczenia się.

Kluczowymi instrumentami ewaluacji jakości kształcenia o charakterze kontrolno-naprawczym są zinstytucjonalizowany system hospitacji zajęć dydaktycznych (**szerszy opis w Kryterium 4**) oraz raportowania semestralnego (**szerszy opis w Kryterium 10**).

1.4.1.2. Udział studentów w rozwoju i doskonaleniu koncepcji kształcenia oraz programów studiów

Studenci stanowią pełnoprawny podmiot współdecydujący o kształcie oraz jakości procesu dydaktycznego na kierunku Ekonomia. Ich zaangażowanie w rozwój koncepcji kształcenia oraz bieżące modyfikacje programów studiów ma charakter systemowy i realizowane jest w układzie dwuobszarowym: poprzez stałe przedstawicielstwo instytucjonalne oraz operacjonalizację wyników badań opiniodawczych.

A. Podmiotowość i reprezentacja instytucjonalna w procesie decyzyjnym

Społeczność studencka bierze czynny udział w procesach zarządczych, uchwałodawczych i opiniodawczych Instytutu. Przedstawiciele studentów, delegowani przez Instytutową Radę Samorządu Studentów, zasiadają z pełnym prawem głosu w kluczowych organach kolegialnych:

- Instytutowej Radzie ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse,
- Radzie Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji.

Dzięki tej obecności reprezentanci studentów uczestniczą bezpośrednio w procesach tworzenia, recenzowania, opiniowania oraz zatwierdzania zmian w programach studiów, planach nauczania. Zapewnia to, że głos studentów ma realny wpływ na ostateczne decyzje programowe i organizacyjne, a koncepcja kształcenia wychodzi naprzeciw ich oczekiwaniom.

B. Operacjonalizacja wyników ankietyzacji jako mechanizm doskonalący

Głównym narzędziem diagnostycznym służącym do bieżącej weryfikacji jakości procesu dydaktycznego na kierunku Ekonomia są semestralne, w pełni anonimowe ankiety online oceny nauczyciela akademickiego oraz realizowanych zajęć, wypełniane przez studentów za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Zebrane dane nie mają charakteru wyłącznie statystycznego, lecz podlegają sformalizowanej, wielopoziomowej procedurze analityczno-naprawczej:

- **Poziom analityczny i nadzór:** Zagregowane raporty z ankietyzacji są po zakończeniu każdego semestru szczegółowo analizowane przez Dyrektora Instytutu oraz Instytutową Radę ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. Wyniki stanowią także kluczowy wskaźnik referencyjny przy dokonywaniu okresowych ocen pracowniczych.
- **Sformalizowana procedura naprawcza:** W przypadku zidentyfikowania kursów, których oceny punktowe lub opisy jakościowe odbiegają od przyjętych standardów i minimów jakościowych uczelni, Dyrektor Instytutu uruchamia natychmiastową ścieżkę korygującą. Przeprowadza on indywidualną rozmowę dyscyplinująco-naprawczą z danym nauczycielem akademickim, a realizacja jego przedmiotu zostaje objęta obligatoryjną, priorytetową hospitacją w bezpośrednio następującym cyklu semestralnym.
- **Wdrożenie rekomendacji i feedback:** Konstruktywne wnioski płynące z ankiet studenckich stanowią bezpośrednią podstawę do modyfikacji metod dydaktycznych, aktualizacji literatury w systemie SYLABUS czy reorganizacji techniczno-harmonogramowej zajęć. Informacje o wynikach analiz oraz podjętych na ich podstawie działaniach naprawczo-doskonalących są systematycznie

komunikowane społeczności studenckiej za pośrednictwem przedstawicieli Samorządu Studentów.

1.4.2. Interesariusze zewnętrzni w rozwoju i doskonaleniu koncepcji kształcenia oraz programów studiów

1.4.2.1 Instytucjonalne formy partnerstwa rynkowego i ewolucja programu kształcenia w dialogu z otoczeniem gospodarczym

Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji, w ramach którego realizowany jest kierunek Ekonomia, stale rozwija relacje z otoczeniem rynkowym. Formalno-prawną bazę tej aktywności stanowi 39 aktualnie obowiązujących, dwustronnych porozumień o współpracy zawartych z podmiotami sektora przedsiębiorstw, instytucji finansowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji trzeciego sektora. Oprócz tego współpracuje z podmiotami otoczenia w ramach m.in. studenckich praktyk zawodowych, realizowanych projektów badawczych, włączaniu interesariuszy do procesu dydaktycznego, do organizowanych wydarzeń, w tym konferencji. Szerszy opis wraz z **wykazem interesariuszy i profilami ich działalności** - w **Kryterium 6**.

Partnerstwa koncentrują się na doskonaleniu procesu kształcenia, stymulowaniu rozwoju kompetencji studentów oraz wsparciu misji interesariuszy zewnętrznych. Zgodnie z założeniami WSZJK, synergia ta realizowana jest operacyjnie w czterech kluczowych obszarach:

- **Partycypacja w projektowaniu i modyfikacji programów studiów:** Przedstawiciele otoczenia biznesowego i publicznego pełnią funkcję doradców merytorycznych, opiniując koncepcję kształcenia, weryfikując adekwatność efektów uczenia się oraz współtworząc moduły specjalnościowe odpowiadające na wyzwania gospodarki opartej na wiedzy.
- **Wsparcie procesu dydaktycznego i aplikacyjnego dyplomowania:** Eksperti zewnętrzeni są systematycznie włączani w realizację zajęć poprzez wykłady otwarte, warsztaty oraz panele dyskusyjne. Współpraca obejmuje także merytoryczne wsparcie przy definiowaniu tematów aplikacyjnych prac licencjackich i magisterskich, rozwiązujących realne problemy badawcze organizacji.
- **Zinstytucjonalizowany system praktyk zawodowych i wolontariatu:** Sieć partnerów stanowi stabilne zaplecze dla organizacji obowiązkowych praktyk zawodowych (Ekonomia, studia pierwszego stopnia), co pozwala na spójne przeniesienie teoretycznej wiedzy ekonomicznej do realnego środowiska pracy i umożliwia pracodawcom bieżącą ocenę przygotowania studentów.
- **Inicjatywy wspólne i upowszechnianie wiedzy:** Stałym elementem jest współorganizacja cyklicznych konferencji naukowych (w tym cyklu „Ekonomia i społeczeństwo”), seminariów oraz projektów edukacyjno-społecznych (w ramach m.in. Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, Małopolskiego Festiwalu Innowacji, Miesiąca Fairtrade, Tygodnia Edukacji Globalnej).

A. Fundament przedwdrożeńowy – budowanie i wzmacnianie relacji z otoczeniem (2018- 2021)

Kluczową platformę dialogu z rynkiem w fazie przedwdrożeńowej stanowiły cykliczne „Fora Współpracy i Integracji Instytutu z Partnerami Zewnętrznymi”, organizowane w okresie realizacji wcześniejszego kierunku Ekonomia społeczna (19.04.2018 r., 8.03.2019 r., 6.03.2020 r., 2.07.2021 r.). Służyły one konsolidacji kontaktów z kluczowymi podmiotami społeczno-gospodarczymi (m.in. Fundacją Anny Dymnej „Mimo Wszystko”, Fundacją Ronalda McDonalda, Biurem Inicjatyw Społecznych, Fundacją Fairtrade Polska oraz przedsiębiorstwami: Shell Business Operations, Danone, Capgemini Polska, Kraków Airport, Motorola Solutions, Astor) pod kątem przygotowania koncepcji nowego kierunku studiów. Ponadto, w latach 2019–2020 realizowano projekt „Ekonomia społeczna – praktyczna, potrzebna i atrakcyjna”, współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (nr projektu WND-POWR.03.01.00-00-DU44/18-01), w ramach którego prowadzone były studia dualne w ścisłej współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego (**szerszy opis w Kryterium 6**). Analiza pozyskanych opinii i

rekomendacji eksperckich była jednym z kluczowych etapów prac nad zaprojektowaniem nowoczesnego programu studiów dla obecnego kierunku Ekonomia.

B. Bieżące konsultacje operacyjne i korekty programowe (2023-2026)

Od 2023 roku, po uruchomieniu kierunku Ekonomia, konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym były prowadzone w sposób ciągły na poziomie operacyjnym. Proces ten realizowano głównie podczas zbierania opinii w trakcie bieżącej współpracy z opiekunami praktyk zawodowych, oraz w toku bezpośredniego zaangażowania praktyków w proces dydaktyczny.

Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych są regularnie włączani w proces dydaktyczny, m.in. poprzez prowadzenie autorskich wykładów eksperckich, dedykowanych warsztatów aplikacyjnych oraz aktywny udział w panelach dyskusyjnych. W okresie objętym oceną (2023–2026) w bezpośredniej realizacji zajęć dydaktycznych (wykładów, zajęć audytoryjnych) na kierunku Ekonomia uczestniczyło 21 ekspertów i praktyków reprezentujących 15 podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego. Wśród instytucji partnerskich znalazły się m.in.: Urząd Statystyczny w Krakowie (w tym Wydział Badań Ankietowych oraz Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych), Urząd Statystyczny w Szczecinie (Ośrodek Statystyki Nauki, Techniki, Innowacji i Społeczeństwa Informacyjnego), Capita Polska (polski oddział brytyjskiej korporacji Capita), Zagraniczne Biuro Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAiH) w Ho Chi Minh (Wietnam), Polska Akcja Humanitarna (PAH), Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu (PSSA), Fundacja Fairtrade Polska, Polska Fundacja dla Afryki. **Szerszy opis w Kryterium 6.**

Bezpośredni udział praktyków rynkowych oraz przedstawicieli prestiżowych instytucji publicznych, przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych w procesie dydaktycznym wykracza poza tradycyjne ramy edukacji akademickiej. Taka struktura zajęć pozwala na operacjonalizację teorii ekonomicznych i transformuje je w wiedzę o charakterze aplikacyjnym. Integracja teorii z operacyjnymi realiami podmiotów zewnętrznych determinuje wymierny przyrost efektów uczenia się studentów w trzech kluczowych obszarach:

- **W obszarze wiedzy:** Studenci zyskują unikalną, uaktualnioną wiedzę faktograficzną i instytucjonalną z zakresu metodologii badań statystyki publicznej (GUS), mechanizmów globalnych łańcuchów dostaw (Fairtrade Polska) oraz międzynarodowych instrumentów handlowych i pomocowych (PAiH, PAH, Polska Fundacja dla Afryki). Wykłady eksperckie umożliwiają studentom zrozumienie, np. jak w praktyce redefiniuje się klasyczne paradygmaty ekonomiczne (np. przewaga komparatywna w relacjach Północ-Południe czy mechanizmy redukcji ubóstwa strukturalnego i łagodzenia szoków cenowych). Powiązanie z KEU: K1_W02, K1_W04, K1_W06 (studia pierwszego stopnia), K2_W02, K2_W03, K2_W04, K2_W05 (studia drugiego stopnia).
- **W obszarze umiejętności:** Bezpośredni kontakt z narzędziami analitycznymi stosowanymi przez partnerów (np. bazy danych statystyki publicznej GUS) oraz analiza studiów przypadków kształtują twarde umiejętności analityczne. Studenci nabywają umiejętność krytycznej oceny m.in. modeli pomocy rozwojowej (*demand-driven vs. supply-driven*), identyfikacji struktur interesariuszy w korporacjach międzynarodowych oraz badania wpływu międzynarodowych umów handlowych (np. EVFTA) na wymianę gospodarczą. Powiązanie z KEU: K1_U01 (studia pierwszego stopnia), K2_U01 (studia drugiego stopnia).
- **W obszarze kompetencji społecznych:** Analiza działalności podmiotów zaangażowanych w pomoc humanitarną i sprawiedliwy handel efektywnie stymuluje u studentów rozwój wrażliwości społecznej, etyki zawodowej oraz świadomości globalnych współzależności ekonomicznych. Kształtuje to postawę odpowiedzialności za podejmowane decyzje menedżerskie i analityczne, budując u przyszłych ekonomistów tzw. elastyczność poznawczą oraz wysokie kompetencje relacyjne, niezbędne na współczesnym, dynamicznym rynku pracy. Powiązanie z KEU: K1_K02, K1_K04 (studia pierwszego stopnia), K2_K01 (studia drugiego stopnia).

W wyniku regularnie prowadzonych cząstkowych analiz i napływających rekomendacji eksperckich, w okresie 2023–2026 dokonano następujących modyfikacji programowych:

- **Zróźnicowanie metod dydaktycznych (nacisk na analizę rynkową i studia przypadków):** Do sylabusów (kart kursów) przedmiotów ilościowych i analitycznych wprowadzono komponenty kładące zwiększony nacisk na zaawansowaną interpretację danych rynkowych i ekonomicznych. Zmiany te objęły na studiach pierwszego stopnia kursy: *Analityka w biznesie*, *Analiza ekonomiczno-finansowa* oraz *Prognozowanie gospodarcze*, natomiast na studiach drugiego stopnia przedmioty: *Analiza statystyczna* oraz *Analiza procesów i trendów w gospodarce*. Równolegle rozbudowano wykorzystanie studiów przypadków (*case study*) w ramach przedmiotów - na studiach pierwszego stopnia wdrożono je do programów kursów: *Podstawy przedsiębiorczości*, *Innowacje w gospodarce rynkowej*, *Zielony biznes* oraz *Przedsiębiorstwo na rynku międzynarodowym*, a na studiach drugiego stopnia do przedmiotów: *Kultura organizacyjna i zasoby ludzkie w przedsiębiorstwie*, *Marketing i reklama* oraz *Przedsiębiorczość i biznes plan*.
- **Rozszerzenie i optymalizacja formuły praktyk:** Zacieśniono współpracę z pracodawcami w obszarze organizacji praktyk studenckich, optymalizując procedury oraz narzędzia weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w realnym środowisku pracy.

C. Kompleksowa ewaluacja pełnego cyklu kształcenia (stan na październik 2026 r.)

Opisane wyżej działania stanowiły fundament pod wdrożenie pełnej, systemowej ewaluacji programów kształcenia na kierunku Ekonomia, która została zainicjowana w październiku 2026 roku. Kierunek zrealizował dotychczas pełny, trzyletni cykl kształcenia na studiach pierwszego stopnia oraz dwa dwuletnie cykle na studiach drugiego stopnia.

Zakończenie pełnych cykli kształcenia na obu stopniach studiów stało się bezpośrednim impulsem do przeprowadzenia sformalizowanych, pogłębionych konsultacji programowych z zewnętrznymi interesariuszami na rok akademicki 2026/2027. Metodologicznie proces ten bazuje na wzorcach wypracowanych przy podsumowaniu studiów dualnych i opiera się na dedykowanych kwestionariuszach ankietowych zintegrowanych z dokumentacją programową:

- Kwestionariusz ewaluacyjny dla studiów pierwszego stopnia – formularz konsultacji programu studiów:
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScol94F128XnqPPxjPTFRKt2cxUpnSQRWIG4BOg6mkHR9-0eQ/viewform>
- Kwestionariusz ewaluacyjny dla studiów drugiego stopnia – formularz konsultacji programu studiów:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc069Kn6ir9Eel3mjYKk4Xi_jTtzejalkpxrom0uyuQhBiA/viewform

Interesariuszom zewnętrznym wraz z ankietą przekazano pełne opisy programów, co umożliwia im dokonanie merytorycznej oceny adekwatności efektów uczenia się oraz sformułowanie konkretnych rekomendacji wdrożeniowych ukierunkowanych na dalszy rozwój kierunku Ekonomia.

Systemowe zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w latach 2023–2026 stanowi istotny element Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Pozwala ono na bieżącą weryfikację adekwatności oferty programowej Instytutu względem dynamicznych oczekiwań rynku pracy, stanowiąc cenne dopełnienie studiów o profilu ogólnoakademickim. Współpraca ta umożliwia spójną integrację zaawansowanych teorii ekonomicznych z praktyką rynkową. W efekcie wzmacnia to pozycję absolwentów na rynku pracy, przy jednoczesnym zachowaniu wysokich standardów naukowych realizowanego programu kształcenia.

1.4.2.2. Wpływ mechanizmów ewaluacyjnych na programy studiów – wdrażanie działań korygujących i doskonalących

W ramach struktur WSZJK, Instytutowa Rada ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse (IRJK) systematycznie dokonuje kompleksowego przeglądu programów studiów na kierunku Ekonomia. Ewaluacja ta obejmuje przegląd treści programowych, planów studiów, adekwatności systemu punktacji ECTS, celowości efektów uczenia się oraz skuteczności metod ich weryfikacji. IRJK

gromadzi oraz syntetyzuje informacje pochodzące od interesariuszy wewnętrznych (nauczyciele akademicy, studenci) i zewnętrznych (podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego). W procesie projektowania oraz corocznego doskonalenia programów studiów Rada dąży do zachowania optymalnej równowagi pomiędzy wysokim rygorem metodologicznym (wynikającym z profilu ogólnoakademickiego) a dynamiką zmian na współczesnym rynku pracy.

A. Formalne impulsy diagnostyczne (baza wdrożeniowa)

Proces wprowadzania zmian w programach studiów na kierunku Ekonomia nie ma charakteru przypadkowego. Każda modyfikacja uruchamiana jest wyłącznie na podstawie sformalizowanych impulsów diagnostycznych, do których należą:

- Cykliczne wnioski z przeglądów programowych dokonywanych bezpośrednio przez IRJK,
- Analizy luk kompetencyjnych generowane na podstawie ogólnokrajowego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA),
- Wyniki semestralnej ankietyzacji studenckiej,
- Sformalizowane raporty semestralne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku,
- Konieczność dostosowania struktury programu do ewentualnych zmian w przepisach powszechnie obowiązujących (Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce).

B. Procedura formalno-prawna zatwierdzania zmian

Modyfikacje programowe przechodzą przez rygorystyczną, wielostopniową ścieżkę zatwierdzania, co zapewnia pełną legalność i przejrzystość procedur:

1. **Inicjacja i rekomendacja:** Instytutowa Rada ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse zatwierdza w drodze oficjalnych uchwał rekomendacje zmian na nowy rok akademicki i wprowadza je do dokumentacji programowej, a nauczyciele akademicy implementują je do sylabusów (kart kursów) w systemie SYLABUS.
2. **Opiniowanie studenckie:** Nowe projekty programów są oficjalnie opiniowane przez Instytutową Radę Samorządu Studentów.
3. **Zatwierdzenie instytutowe:** Zmiany są poddawane pod głosowanie i zatwierdzane przez Radę Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji.
4. **Weryfikacja formalna:** Dokumentacja jest przekazywana do Działu Dydaktyki i Praktyk w celu kontroli zgodności z wewnętrznymi regulacjami uczelni.
5. **Uchwała Senatu:** Programy są kierowane na posiedzenie Senatu Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UKEN) do ostatecznego zatwierdzenia.
6. **Jawność:** Po podjęciu uchwały przez Senat, zaktualizowane programy są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) UKEN oraz na oficjalnej stronie internetowej Instytutu, stając się ogólnodostępnymi dla studentów i kandydatów.

Dowodem na skuteczność oraz operacyjną sprawność WSZJK – działającego w oparciu o synergię wniosków od interesariuszy oraz wewnętrzne instrumenty kontrolno-naprawcze – są konkretne i mierzalne zmiany wdrożone w programach studiów na kierunku Ekonomia w okresie objętym oceną. Informacja o zmianach w programach studiów na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) w latach 2023-2026: **Załącznik 1b**.

1.5. Sylwetka absolwenta i przewidywane miejsca zatrudnienia

1.5.1. Charakterystyka sylwetki absolwenta – kompleksowy profil kompetencyjny

Konstrukcja sylwetki absolwenta kierunku Ekonomia na poziomie pierwszego i drugiego stopnia została zdefiniowana w sposób operacyjny, stanowiąc bezpośrednią syntezę KEU w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Odzwierciedla ona w pełni standardy 6. i 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) dla profilu ogólnoakademickiego.

A. Absolwent studiów pierwszego stopnia (Poziom 6 PRK)

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia uzyskuje tytuł zawodowy licencjata, który stanowi pełną podbudowę do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia.

Profil wykształcenia absolwenta obejmuje:

- **W obszarze wiedzy:** Absolwent posiada usystematyzowaną wiedzę teoretyczną z zakresu współczesnej ekonomii, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości, innowacyjności oraz społecznych aspektów gospodarowania.
- **W obszarze umiejętności:** Absolwent cechuje się analitycznym i krytycznym myśleniem. Potrafi samodzielnie identyfikować i oceniać źródła danych (pierwotne i wtórne), realizować podstawowe procesy badawcze oraz przetwarzać i interpretować dane empiryczne za pomocą narzędzi analitycznych. Ponadto sprawnie posługuje się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi oraz posiada kompetencje językowe na poziomie B2, co umożliwia mu efektywne działanie w międzynarodowym i cyfrowym środowisku zawodowym.
- **W obszarze kompetencji społecznych:** Absolwent wykazuje postawę przedsiębiorczą, odpowiedzialność zawodową oraz wysoką kulturę etyczną. Jest przygotowany do pracy w zespołach interdyscyplinarnych oraz świadomy potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i racjonalnego planowania ścieżki kariery.

Zgromadzone efekty uczenia się pozwalają na właściwe wykonywanie zadań na zróżnicowanych stanowiskach wymagających zastosowania wiedzy i narzędzi ekonomicznych.

Sylwetka absolwenta w ramach specjalności (studia pierwszego stopnia)

1. Ekonomia przedsiębiorstwa

Kompetencje: Efektywne i innowacyjne wykorzystanie narzędzi zarządzania w biznesie, wdrażanie działań społecznie odpowiedzialnych (CSR), opracowywanie projektów biznesowych oraz prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

2. Biznes społecznie odpowiedzialny

Kompetencje: Wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, dostosowywanie firm do standardów i wymogów prawnych w zakresie sprawozdawczości niefinansowej (społecznej, ekonomicznej i środowiskowej), opracowywanie raportów CSR i planowanie procesów raportowania, budowanie relacji z interesariuszami oraz tworzenie partnerstw.

3. Gospodarka cyfrowa i e-biznes

Kompetencje: Prowadzenie i rozwijanie e-biznesu przy użyciu nowoczesnych technologii, e-commerce oraz sztucznej inteligencji (AI), tworzenie internetowych modeli biznesowych, zarządzanie projektami cyfrowymi, analityka danych, marketing internetowy oraz wdrażanie rozwiązań AI z uwzględnieniem cyberbezpieczeństwa, etyki i prawa.

B. Absolwent studiów drugiego stopnia (Poziom 7 PRK)

Absolwent studiów drugiego stopnia na kierunku Ekonomia uzyskuje tytuł zawodowy magistra. Profil wykształcenia absolwenta obejmuje:

- **W obszarze wiedzy:** Absolwent ma zaawansowaną, paradygmatyczną wiedzę z dziedziny nauk społecznych, skupioną wokół dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse oraz dyscyplin uzupełniających: nauki o zarządzaniu i jakości, nauki o polityce i administracji oraz nauki prawne.
- **W obszarze umiejętności:** Absolwent cechuje się rozwiniętą zdolnością abstrakcyjnego i krytycznego myślenia. Posiada pełną samodzielność badawczą – potrafi projektować i realizować złożone procesy badawcze, stawiać oraz weryfikować hipotezy naukowe, a także przetwarzać i interpretować dane empiryczne przy użyciu specjalistycznego oprogramowania statystycznego i jakościowego. Umiejętności te pozwalają mu na rozwiązywanie niestandardowych, innowacyjnych i wysoce złożonych problemów.

- **W obszarze kompetencji społecznych:** Absolwent jest przygotowany do pracy w obszarze ekonomii, finansów i zarządzania. Posiada kwalifikacje do udziału w pracach zespołów badawczo-rozwojowych oraz do koordynowania ich działań. Jest w pełni przygotowany do podjęcia kształcenia w Szkołach Doktorskich i realizacji doktoratów.

Sylwetka absolwenta w ramach specjalności (studia drugiego stopnia)

1. Doradztwo finansowo-podatkowe

Zaawansowane kompetencje: Posiadanie pogłębionej wiedzy z zakresu rynków i transakcji finansowych, podatków, finansów osobistych oraz inwestowania; umiejętność wyszukiwania i analizy regulacji prawnych pod kątem ich konsekwencji finansowych dla firm i osób indywidualnych. Dobór optymalnych form opodatkowania, metod rozliczeń oraz zarządzania finansami osobistymi. Identyfikacja ryzyka i ocena opłacalności inwestycji, a także pozyskiwanie kapitału wysokiego ryzyka (venture capital) dla innowacyjnych startupów.

2. Menedżer społeczny

Zaawansowane kompetencje: Gotowość do zarządzania podmiotami ekonomii społecznej poprzez umiejętne łączenie celów społecznych z rachunkiem ekonomicznym. Identyfikowanie i rozwiązywanie współczesnych problemów społecznych (w tym grup defaworyzowanych) przy użyciu nowoczesnych narzędzi i innowacyjnego podejścia; efektywne planowanie pracy zespołów, zarządzanie projektami społecznymi oraz pozyskiwanie finansowania zewnętrznego; budowanie partnerstw z administracją publiczną, biznesem odpowiedzialnym społecznie (CSR) oraz innymi interesariuszami.

1.5.2. Uzyskiwane kwalifikacje, weryfikacja rynkowa i przewidywane obszary zatrudnienia

Programy te dostarczają wiedzy, kształtują umiejętności i kompetencje społeczne przygotowując absolwentów do pracy w sektorach opartych na wiedzy.

A. Absolwent studiów pierwszego stopnia

Absolwent jest przygotowany do podjęcia pracy na stanowiskach analitycznych i operacyjnych w dużych korporacjach, w małych i średnich przedsiębiorstwach, w jednostkach administracji publicznej i organizacjach społecznych. Jest wyposażony w kompetencje potrzebne do założenia własnej firmy i samodzielnego wkraczania na rynek pracy w roli przedsiębiorcy.

- Absolwent **specjalności *Ekonomia przedsiębiorstwa*** uzyskuje kwalifikacje do realizacji działań na stanowiskach kierowniczych, analitycznych i operacyjnych w przedsiębiorstwach, instytucjach finansowych i jednostkach administracji publicznej, przygotowany jest również do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne nabyte w trakcie studiów pozwalają na spełnienie wymagań stawianych ekonomistom; menedżerom małych, średnich i dużych przedsiębiorstw; specjalistom ds. rozwoju biznesu, wsparcia biznesu; analitykom biznesowym; właścicielom firm.
- Absolwent specjalności ***Biznes społecznie odpowiedzialny*** uzyskuje kwalifikacje do realizacji działań na stanowiskach kierowniczych, analitycznych i operacyjnych w przedsiębiorstwach, jednostkach administracji publicznej, organizacjach społecznych, przygotowany jest również do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne nabyte w trakcie studiów pozwalają na spełnienie wymagań stawianych: ekonomistom; menedżerom małych, średnich i dużych przedsiębiorstw; specjalistom ds. zrównoważonego rozwoju; specjalistom ds. CSR, ds. ESG; specjalistom ds. rozwoju biznesu; właścicielom firm.
- Absolwent **specjalności *Gospodarka cyfrowa i e-biznes*** uzyskuje kwalifikacje do realizacji działań na stanowiskach kierowniczych, analitycznych i operacyjnych w przedsiębiorstwach, jednostkach administracji publicznej, może prowadzić samodzielną działalność gospodarczą oraz świadczyć usługi doradcze i konsultingowe. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne nabyte w trakcie studiów pozwalają na spełnienie wymagań stawianych: ekonomistom; menedżerom małych, średnich i dużych przedsiębiorstw; specjalistom ds. rozwoju biznesu, wsparcia biznesu; analitykom

i doradcom biznesowym; specjalistom ds. e-commerce i digital marketingu; ekspertom ds. AI w biznesie; doradcom w podmiotach publicznych (regulacyjnych, samorządowych); właścicielom firm.

Główne prognozowane obszary zatrudnienia absolwentów studiów pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia:

1. Przedsiębiorstwa i korporacje (sektor prywatny): duże korporacje (krajowe i zagraniczne) oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), firmy z różnych sektorów (wskazane szczególnie dla absolwentów specjalności *Ekonomia przedsiębiorstwa*), handlu elektronicznego (e-commerce) i marketingu cyfrowego (wskazane szczególnie dla absolwentów specjalności *Gospodarka cyfrowa i e-biznes*).
2. Firmy świadczące usługi biznesowe (profesjonalne) na rzecz innych firm lub osób fizycznych, np. biura rachunkowe (wskazane szczególnie dla absolwentów specjalności *Ekonomia przedsiębiorstwa*).
3. Instytucje finansowe: banki i inne podmioty sektora finansowego (wskazane szczególnie dla absolwentów specjalności *Ekonomia przedsiębiorstwa*).
4. Jednostki administracji publicznej: urzędy centralne, instytucje państwowe, podmioty regulacyjne oraz organy samorządowe.
5. Organizacje społeczne: organizacje pozarządowe (NGO) i podmioty działające w obszarze trzeciego sektora (wskazane szczególnie dla absolwentów specjalności *Biznes społecznie odpowiedzialny*).
6. Własna działalność gospodarcza.

B. Absolwent studiów drugiego stopnia

Absolwent jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy, zarówno jako pracownik - specjalista w różnych podmiotach gospodarki rynkowej, w sektorze prywatnym (przedsiębiorstwach z różnych branż), sektorze publicznym (instytucjach samorządowych i rządowych), a także sektorze ekonomii społecznej (w organizacjach pozarządowych, przedsiębiorstwach społecznych i innych organizacjach społecznych) oraz jako właściciel i zarządzający własną działalnością.

- Absolwent **specjalności Doradztwo finansowo – podatkowe** uzyskuje kwalifikacje do wykonywania pracy jako doradca/ konsultant w krajowych i międzynarodowych przedsiębiorstwach wyspecjalizowanych w świadczeniu usług doradczych, jako doradca kadry zarządzającej lub specjalista w działach finansowych/ podatkowych przedsiębiorstw o dowolnym profilu branżowym, jako specjalista w instytucjach samorządowych i rządowych, np. w departamentach i wydziałach ds. podatków, a także samodzielnie założyć i prowadzić firmę doradczą w obszarze doradztwa finansowo-podatkowego dla klientów indywidualnych i korporacyjnych.
- Absolwent **specjalności Menedżer społeczny** uzyskuje kwalifikacje do wykonywania pracy na stanowiskach kierowniczych w podmiotach ekonomii społecznej (np. fundacjach, stowarzyszeniach, przedsiębiorstwach społecznych, spółdzielniach socjalnych), może podjąć pracę jako specjalista w instytucjach administracji samorządowej i rządowej wspierających funkcjonowanie sektora ekonomii społecznej lub w przedsiębiorstwach zaangażowanych w realizację koncepcji biznesu społecznie odpowiedzialnego i podejmujących współpracę z podmiotami ekonomii społecznej, a także samodzielnie założyć i prowadzić podmiot ekonomii społecznej.

Główne prognozowane obszary zatrudnienia absolwentów studiów drugiego stopnia na kierunku Ekonomia:

1. Firmy doradcze i konsultingowe: krajowe i międzynarodowe przedsiębiorstwa wyspecjalizowane w świadczeniu usług doradztwa finansowo-podatkowego oraz konsultingu biznesowego (wskazane szczególnie dla absolwentów specjalności *Doradztwo finansowo-podatkowe*).
2. Działy finansowo-podatkowe przedsiębiorstw: Wewnętrzne komórki finansowe, księgowe i podatkowe w firmach o dowolnym profilu branżowym (w roli specjalistów oraz doradców kadry zarządzającej) (wskazane szczególnie dla absolwentów specjalności *Doradztwo finansowo-podatkowe*).
3. Podmioty ekonomii społecznej (trzeci sektor): Organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia, przedsiębiorstwa społeczne oraz spółdzielnie socjalne (w roli kadry kierowniczej i menedżerskiej).

4. Instytucje administracji publicznej: departamenty i wydziały ds. podatków oraz jednostki administracji samorządowej i rządowej wspierające funkcjonowanie sektora ekonomii społecznej.
5. Przedsiębiorstwa realizujące koncepcję CSR/ESG: podmioty gospodarki rynkowej zaangażowane w biznes społecznie odpowiedzialny i współpracujące z sektorem społecznym (wskazane szczególnie dla absolwentów specjalności *Menedżer społeczny*).
6. Własna działalność gospodarcza: samodzielne prowadzenie biznesu, w tym własnych firm doradczych w obszarze finansów i podatków lub podmiotów ekonomii społecznej.

1.6. Międzynarodowy i krajowy benchmarking oraz wzorce odniesienia programu studiów

Konstrukcja programów studiów na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) nie powstała w izolacji – jest również wynikiem wnikliwego procesu analizy porównawczej (benchmarking) z wiodącymi wzorcami międzynarodowymi, w tym europejskimi, aby zapewnić pełną kompatybilność z wymogami Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (EHEA)

▪ Odwołanie do standardów międzynarodowych

Przy definiowaniu kierunkowych efektów uczenia się (KEU), planów, w tym struktury przedmiotowej i godzinowej wzięto pod uwagę wytyczne i rekomendacje - standardy European Foundation for Management Development (EFMD) dla kierunków ekonomiczno-zarządczych.

▪ Międzynarodowy benchmarking uczelni

Programy studiów, w tym wagi punktowe ECTS zostały poddane procedurze porównawczej z programami realizowanymi na renomowanych uczelniach zagranicznych o wysokiej pozycji w rankingach dyscyplinowych (np. *QS World University Rankings by Subject*). Punktami odniesienia (benchmarkami) były programy studiów na następujących uczelniach:

1. London School of Economics (LSE)/ Wielka Brytania, studia licencjackie – kierunki: *Economics, Economics and Data Science*; studia magisterskie – kierunek: *Economics*.
2. Lund University/ Szwecja: studia magisterskie - kierunek: *Economics*.
3. Stockholm School of Economics/ Szwecja, studia licencjackie - kierunek: *Business and Economics*; studia magisterskie - kierunek: *Economics*.

▪ Krajowe ramy odniesienia, benchmarking programów studiów uczelni polskich, analiza opracowań dotyczących sytuacji na polskim rynku pracy, w tym w zakresie luk kompetencyjnych, oczekiwań pracodawców

Programy studiów na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) odzwierciedlają ogólne i szczegółowe charakterystyki dla 6. i 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Przeglądowi poddano również programy studiów na następujących uczelniach krajowych:

1. Szkoła Główna Handlowa (SGH) w Warszawie, studia licencjackie - kierunki: *Ekonomia stosowana*; studia magisterskie - kierunki: *Ekonomia, Podatki, Metody ilościowe w ekonomii i systemy informacyjne*.
2. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, studia licencjackie - kierunki: *Ekonomia, Analityka gospodarcza, Data science w naukach społecznych, Przedsiębiorczość i innowacje w gospodarce*; studia magisterskie - kierunki: *Ekonomia, Doradztwo podatkowe, Analityka gospodarcza*.
3. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, studia licencjackie – kierunek: *Ekonomia*; studia magisterskie – kierunki: *Ekonomia, Doradztwo podatkowe*.

Analizą objęte były opracowania dotyczące sytuacji na polskim rynku pracy, w tym w zakresie luk kompetencyjnych, oczekiwań pracodawców, m.in. raporty Światowego Forum Ekonomicznego z serii „The Future of Jobs” dot. prognoz na globalnym rynku pracy i kompetencji przyszłości, cykl raportów „Rynek pracy, edukacja, kompetencje” oraz projekt badawczy Bilans Kapitału Ludzkiego (BKL) Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) i Uniwersytetu Jagiellońskiego; raporty Konfederacji Lewiatan, Pracodawców RP (cyklicznie pytają zrzeszone przedsiębiorstwa o to, jakich cech brakuje młodym ludziom na rynku pracy), Sektorowych Rad ds. Kompetencji (zespoły złożone z przedsiębiorców danego sektora (np. IT, budownictwo, turystyka), które definiują, jakich konkretnie

umiejętności oczekują od absolwentów podejmujących pracę w ich branży). Informacje zawarte w w/w raportach wykorzystano w procesie planowania programów i planów studiów na kierunku Ekonomia.

1.7. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku Ekonomia

Koncepcja kształcenia na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) o profilu ogólnoakademickim, mimo uruchomienia tego programu w 2023 roku, stanowi efekt systemowej ewolucji dotychczasowych doświadczeń dydaktycznych Uczelni oraz wieloletniej, zinstytucjonalizowanej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Program kształcenia bezpośrednio integruje i rozwija najlepsze rozwiązania wypracowane wcześniej w ramach kierunku Ekonomia społeczna. Uruchomienie nowego kierunku nie wiązało się zatem z budowaniem założeń od podstaw, lecz opierało się na redefinicji i adaptacji sprawdzonych struktur programowych, uaktualnieniu treści merytorycznych oraz operacjonalizacji wniosków z cyklicznych konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zmiana profilu kształcenia z praktycznego na ogólnoakademicki polegała na rygorystycznym nasyceniu programu metodologią nauk o ekonomii i finansach, pogłębieniu podbudowy teoretycznej oraz wdrożeniu podejścia *research-based learning*. Równocześnie zachowano te komponenty aplikacyjne, które stanowiły unikalny kapitał Uczelni i odpowiadały na zidentyfikowane potrzeby rynku pracy.

Głównym wyróżnikiem koncepcji kształcenia na kierunku Ekonomia jest synergiczne włączenie społecznego, etycznego i środowiskowego wymiaru procesów gospodarczych jako integralnego elementu tożsamości kierunku. Klasyczne mechanizmy rynkowe oraz kryteria efektywności gospodarowania są tu stale konfrontowane z ich społecznymi, ekologicznymi oraz etycznymi konsekwencjami, w tym z ich wpływem na dobrobyt społeczny. Podejście to znajduje odzwierciedlenie w strukturze przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych, obejmujących zagadnienia z zakresu ekonomii ekologicznej, społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR), zrównoważonego rozwoju oraz etyki w działalności gospodarczej i społecznej.

Istotnym elementem tej koncepcji jest odnoszenie teorii ekonomicznych do współczesnych wyzwań społeczno-gospodarczych i środowiskowych. Studenci rozwijają zaawansowane kompetencje badawcze i analityczne poprzez udział w projektach badawczych, seminariach oraz inicjatywach aplikacyjnych dedykowanych m.in. zmianom klimatycznym, ekonomii cyrkularnej czy idei sprawiedliwego handlu (Fair Trade). Pozwala to na synergiczne łączenie metodologii nauk ekonomicznych z krytyczną analizą rzeczywistych problemów współczesnej gospodarki.

W rezultacie koncepcja kształcenia na kierunku ekonomia zapewnia przygotowanie absolwenta posiadającego ugruntowany i zaawansowany aparat pojęciowo-teoretyczny, który jednocześnie wykazuje wysoką wrażliwość oraz świadomość uwarunkowań społeczno-ekologicznych. Strategia ta wyznacza standardy doboru treści programowych, form realizacji zajęć oraz kierunków aktywności naukowej kadry dydaktycznej i studentów.

1.8. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się (KEU)

1.8.1. Struktura kierunkowych efektów uczenia się (KEU), ich operacjonalizacja i korelacja z PRK

Definicja i architektura KEU dla kierunku Ekonomia stanowi formalny fundament programu studiów na poziomie pierwszego i drugiego stopnia. KEU zostały w 100% zintegrowane i skorelowane z deskryptorami uniwersalnymi pierwszego stopnia oraz deskryptorami drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) dla nauk społecznych na poziomie 6 - dla pierwszego stopnia i 7 - dla drugiego stopnia, z zachowaniem wymogów profilu ogólnoakademickiego.

1.8.2. Związek KEU z dyscypliną wiodącą i metodologią badawczą

Zgodnie z misją kształcenia zorientowanego na badania (*research-led teaching*), struktura KEU odzwierciedla podporządkowanie programu dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse. Efekty zostały sformułowane przy użyciu czasowników operacyjnych (wg taksonomii Blooma), co ułatwia ich późniejszą, jednoznaczną ocenę:

1. W obszarze WIEDZY

A. Ekonomia (studia pierwszego stopnia)

KEU w obszarze wiedzy dla studiów pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia koncentrują się na wyposażeniu studenta w zaawansowaną, interdyscyplinarną wiedzę o strukturach, instytucjach i podmiotach rynkowych oraz zachodzących między nimi relacjach przyczynowo-skutkowych. Absolwent zdobywa gruntowną znajomość terminologii nauk ekonomicznych, mechanizmów funkcjonowania współczesnej gospodarki oraz narzędzi badawczych, co pozwala na krytyczne rozumienie dylematów cywilizacyjnych, uwarunkowań prawno-organizacyjnych działalności biznesowej, a także specyfiki decyzji podejmowanych przez organy władzy publicznej i podmioty prywatne. Struktura efektów uczenia się w obszarze wiedzy wykazuje pełną spójność z dyscypliną wiodącą ekonomia i finanse gwarantując studentom ugruntowaną podbudowę teoretyczną, m.in. z zakresu mikroekonomii i makroekonomii oraz funkcjonowania rynków finansowych. Ponadto tak zdefiniowany zakres KEU w obszarze wiedzy eksponuje opanowanie aparatu pojęciowego oraz metodologii badawczej, co umożliwi poprawne i samodzielne implementowanie metod ilościowych oraz jakościowych w procesie pozyskiwania, weryfikacji i krytycznej analizy danych społeczno-gospodarczych.

B. Ekonomia (studia drugiego stopnia)

KEU w obszarze wiedzy dla studiów drugiego stopnia na kierunku Ekonomia koncentrują się na wykształceniu u studentów zaawansowanej, systemowej wiedzy pozwalającej na wieloaspektowe wyjaśnianie złożoności zjawisk gospodarczych, finansowych i społecznych oraz zachodzących w nich relacji przyczynowo-skutkowych. Absolwent zdobywa pogłębioną znajomość metodologii badań ekonomicznych, ram legislacyjno-regulacyjnych oraz uwarunkowań makrootoczenia, co w połączeniu z wiedzą o mechanizmach tworzenia struktur przedsiębiorczości, zasadach etycznych i ochronie własności intelektualnej przygotowuje go do strategicznego zarządzania, identyfikowania nisz rynkowych oraz inicjowania partnerskiej współpracy gospodarczej. Tak zdefiniowany zakres KEU w obszarze wiedzy pozostaje w ścisłej korelacji z paradygmatami dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse integrując np. zaawansowane teorie makroekonomiczne z nowoczesnymi koncepcjami zarządzania ryzykiem i kapitałem na rynkach globalnych. Ponadto konstrukcja programu kładzie szczególny nacisk na ujęcie metodologiczne o charakterze naukowo-badawczym, przygotowując studentów do samodzielnego modelowania procesów ekonomicznych oraz krytycznej ewaluacji zaawansowanych teorii i danych empirycznych w trakcie przygotowywania prac magisterskich.

2. W obszarze UMIEJĘTNOŚCI

A. Ekonomia (studia pierwszego stopnia)

KEU w obszarze umiejętności dla studiów pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia koncentrują się na wykształceniu zdolności do samodzielnej obserwacji, interpretacji i analitycznego przetwarzania informacji rynkowych przy użyciu nowoczesnych narzędzi badawczych oraz aplikacji przepisów prawa. Studenci nabywają praktyczne sprawności w zakresie podejmowania decyzji gospodarczych, projektowania przedsięwzięć ekonomiczno-społecznych (w tym w interdyscyplinarnych zespołach) oraz skutecznej prezentacji wyników badań w języku polskim i obcym na poziomie B2, wykazując przy tym pełną autonomię w planowaniu własnego samokształcenia i ścieżki kariery zawodowej. Wymiar aplikacyjny tych umiejętności jest ściśle osadzony w paradygmatach dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse. Umożliwia absolwentom operacjonalizację teorii ekonomicznych w procesie rozwiązywania konkretnych problemów rynkowych, finansowych i organizacyjnych. Równocześnie ustrukturyzowany nacisk na kształtowanie warsztatu naukowego pozwala na biegłe opanowanie technik operowania na dużych zbiorach danych, samodzielnego projektowania narzędzi badawczych oraz wykorzystywania podstawowych metod statystycznych w analizach mikro- i makroekonomicznych.

B. Ekonomia (studia drugiego stopnia)

KEU w obszarze umiejętności dla studiów drugiego stopnia na kierunku Ekonomia ukierunkowane są na wykształcenie zaawansowanych zdolności do wieloaspektowej analizy procesów makroekonomicznych oraz strategicznej identyfikacji szans i ryzyk rynkowych w celu projektowania optymalnych rozwiązań biznesowych. Studenci rozwijają pogłębione sprawności w zakresie zarządzania projektami i skutecznego liderowania interdyscyplinarnym zespołem, biegłego posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+, a także wykazują pełną samodzielność w kreowaniu własnej ścieżki rozwoju oraz motywowaniu innych do ciągłego podnoszenia kompetencji zawodowych. Wymiar aplikacyjny tych umiejętności jest ściśle zintegrowany z paradygmatami dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse. Przygotowuje absolwentów do zaawansowanego operowania instrumentami polityki gospodarczej oraz strategicznego modelowania zjawisk finansowo-rynkowych w warunkach niepewności. Równocześnie zorientowany naukowo komponent metodologiczny programu wyposaża absolwentów w zaawansowany warsztat badawczy, obejmujący techniki prognozowania, wnioskowania statystycznego oraz pogłębionej interpretacji danych empirycznych, niezbędnych do samodzielnego rozwiązywania złożonych problemów poznawczych w przygotowywanych pracach magisterskich.

3. W obszarze KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

A. Ekonomia (studia pierwszego stopnia)

KEU w obszarze kompetencji społecznych dla studiów pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia koncentrują się na ukształtowaniu u studentów dojrzałej postawy krytycznej wobec zjawisk społeczno-gospodarczych oraz gotowości do stałego, autonomicznego aktualizowania wiedzy w oparciu o rzetelne materiały źródłowe. Absolwent jest w pełni przygotowany do samodzielnego oraz zespołowego inicjowania przedsięwzięć i społecznie odpowiedzialnych projektów rynkowych, wykazując przy tym wysokie zdolności komunikacyjne, poszanowanie dla odmiennych poglądów oraz bezwzględne kierowanie się zasadami etyki zawodowej. Kształtowanie tak zdefiniowanych postaw wykazuje bezpośrednią korelację z tożsamością dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse stymulując głęboką świadomość absolwentów - społecznych oraz etycznych konsekwencji decyzji alokacyjnych i finansowych podejmowanych przez podmioty rynkowe. Ponadto zakorzenienie wspomnianych kompetencji w etosie naukowo-badawczym gwarantuje, że absolwent formułuje swoje opinie i oceny w oparciu o obiektywne rygory metodologiczne, wykazując przy tym bezwzględną dbałość o rzetelność danych empirycznych oraz odpowiedzialność za prezentowane wnioski aplikacyjne.

B. Ekonomia (studia drugiego stopnia)

KEU w obszarze kompetencji społecznych dla studiów drugiego stopnia na kierunku Ekonomia zorientowane są na ukształtowanie u studentów dojrzałej, opartej na rzetelnej argumentacji postawy krytycznej oraz zdolności do pogłębionej interpretacji dynamicznych mechanizmów współczesnego rynku. Absolwent wykazuje wysoką gotowość do inspirowania i inicjowania kreatywnych oraz przedsięwzięć działań zespołowych, dążąc przy tym do stałego samorozwoju naukowego i zawodowego oraz bezwzględnego przestrzegania standardów etycznych w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Profil kompetencyjny wykazuje bezpośrednią synergię z paradygmatami dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse rozwijając u absolwentów poczucie strategicznej odpowiedzialności za społeczno-gospodarcze, systemowe i etyczne skutki zaawansowanych operacji finansowych oraz decyzji makroekonomicznych. Ponadto osadzenie tych postaw w zaawansowanej kulturze naukowo-badawczej gwarantuje, że zdolność do przywództwa oraz inspirowania otoczenia zawodowego opierają się na obiektywizmie, etyce akademickiej oraz bezwzględnym poszanowaniu rzetelności badawczej w toku interpretowania złożonych procesów rynkowych.

1.8.3. Matryce pokrycia efektów uczenia się i eliminacja luk edukacyjnych

Pełna spójność architektury programów na kierunku Ekonomia została udowodniona **w Matrycach pokrycia efektów uczenia się – ogólnych i rozszerzonych (stanowiących integralną część –**

dokumentów: Programy studiów dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych). Matryce te krzyżowo mapują każdy kierunkowy efekt uczenia się (KEU) z deskryptorami PRK oraz z efektami przypisanymi do poszczególnych przedmiotów.

Wielokrotna weryfikacja: analiza matryc pozwala zapewnić, że nie istnieją tzw. „luki edukacyjne” (każdy deskryptor PRK jest pokryty przez co najmniej kilka KEU). Ponadto każdy kierunkowy efekt uczenia się jest rozwijany i weryfikowany na przestrzeni całego toku studiów na kierunku Ekonomia wielokrotnie, w ramach różnych przedmiotów (od etapu wprowadzenia, przez pogłębienie, aż po zaawansowaną weryfikację).

1.8.4. Systemowy mechanizm weryfikacji i walidacji KEU

Instytut wdrożył w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), funkcjonującego w oparciu o regulacje zawarte w Zarządzeniu Rektora nr R/Z.0201-100/2020, transparentny i mierzalny mechanizm weryfikacji stopnia osiągnięcia przez studentów zdefiniowanych KEU. W sylabusie (karcie kursu) każdego przedmiotu w ramach programów studiów na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) określono formy zaliczenia, które są wprost zmapowane z częściowymi efektami modułowymi.

Wdrożenie systemu informatycznego SYLABUS podnosi efektywność monitorowania oraz audytu dokumentacji dydaktycznej. System ten wymusza strukturalną spójność poszczególnych komponentów sylabusu (karty kursu), zapewniając automatyczną weryfikację współzależności pomiędzy:

- pełną triadą efektów uczenia się (w obszarach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych);
- treściami programowymi a dobranymi metodami oraz formami prowadzenia zajęć;
- formami weryfikacji (warunkami zaliczenia) a zakładanym nakładem pracy studenta (w pełnej relacji do przypisanych punktów ECTS);
- literaturą obowiązkową a aktualnym stanem wiedzy z dyscypliny ekonomia i finanse.

Rozwiązanie to zapewnia pełną jawność kryteriów weryfikacji osiągnięć studentów oraz stanowi skuteczne narzędzie zabezpieczające proces dydaktyczny przed zjawiskiem deklaratywności i formalizmu w ocenie realnych kompetencji studentów.

Wdrożenie systemu SYLABUS ma znaczenie dla standaryzacji procesów dydaktycznych. Szczególną rolę w tym procesie odgrywają koordynatorzy przedmiotów, odpowiadający za merytoryczną weryfikację i terminową aktualizację sylabusów (kart kursów) przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego.

1.9. Efekty uczenia się prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych rozwinięć na poziomie wybranych zajęć lub grup zajęć służących zdobywaniu tych kompetencji, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera

Nie dotyczy.

1.10. Spełnienia wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Treści kształcenia, działalność naukowa, kompetencje językowe a kierunkowe efekty uczenia się (KEU)

2.1.1. Kryteria doboru kluczowych treści kształcenia i ich zakorzenienie w dyscyplinie ekonomia i finanse

Dobór treści programowych na kierunku Ekonomia o profilu ogólnoakademickim opiera się na rygorystycznych zasadach komplementarności, interdyscyplinarności, aktualności oraz sekwencyjności (liniowości etapowej). Struktura merytoryczna programu została zaprojektowana w taki sposób, aby treść każdego przedmiotu realizowanego na wyższym semestrze stanowiła bezpośrednie, pogłębione rozwinięcie wiedzy i umiejętności nabytych przez studenta w semestrach poprzednich. Rozkład ten eliminuje ryzyko powtarzalności tematów (tzw. redundancji merytorycznej) i zabezpiecza pełne, systemowe osadzenie kierunku w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse. Każda treść programowa ujęta w siatce godzin pełni ściśle określoną rolę w strukturze kwalifikacji i posiada odzwierciedlenie w ogólnokierunkowych matrycach efektów uczenia się. Taka przejrzystość powiązań zapewnia, że proces realizacji programu studiów jest w pełni celowy, a stopień osiągania zakładanych efektów – mierzalny na każdym etapie cyklu dydaktycznego.

Proces kształcenia na kierunku Ekonomia opiera się na strukturalnym mechanizmie bezpośredniej dyfuzji wyników działalności naukowo-badawczej i publikacyjnej oraz eksperckiej kadry dydaktycznej do praktyki akademickiej (**szerzy opis działalności naukowo-badawczej i publikacyjnej kadry - w Kryterium 4**), w tym ich integracji z programami studiów. Rozwiązanie to pozwala na skuteczną eliminację opóźnień informacyjnych oraz luki wiedzy, które są naturalną konsekwencją wieloletniego cyklu wydawniczego tradycyjnej literatury podręcznikowej. Koncepcja kształcenia oraz dobór treści programowych na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) podlegają ciągłej aktualizacji i doskonaleniu.

Powiązanie procesu dydaktycznego z aktywnością naukowo-badawczą i ekspercką nauczycieli akademickich oddziałuje na kierunkowe efekty uczenia się (KEU) studentów:

- **w obszarze wiedzy**

Studenci uzyskują dostęp do zweryfikowanej wiedzy empirycznej, najnowszych paradygmatów ekonomicznych oraz bieżących danych instytucjonalnych. Umożliwia to identyfikację oraz zrozumienie istoty dynamicznie zmieniających się zjawisk oraz procesów gospodarczych i społecznych oraz metod ich badania, mechanizmów funkcjonowania rynku, podmiotów, struktur, instytucji ekonomicznych, powiązań między nimi, ich praktycznego oddziaływania na procesy społeczno-gospodarcze. **Powiązanie z KEU:** K1_W02, K1_W04, K1_W06 (studia pierwszego stopnia), K2_W01, K2_W02, K2_W04 (studia drugiego stopnia).

- **w obszarze umiejętności**

Wprowadzenie wyników badań do programów przedmiotów i seminariów dyplomowych umożliwia implementację autorskich, zaawansowanych narzędzi analitycznych oraz nowoczesnych metodologii badawczych. Uczy to studentów operacjonalizacji i rozwiązywania problemów rynkowych oraz dylematów decyzyjnych. **Powiązanie z KEU:** K1_U01, K1_U02 (studia pierwszego stopnia), K2_U01, K2_U02 (studia drugiego stopnia).

- **w obszarze kompetencji społecznych**

Aktywna praca na autentycznym materiale badawczym oraz pogłębiona analiza studiów przypadków (case study) stymuluje rozwój krytycznego myślenia, rzetelności badawczej i etyki zawodowej. Kształtuje również elastyczność poznawczą oraz gotowość do rozwoju i adaptacji intelektualnej w

obliczu przeobrażeń w otoczeniu społeczno-gospodarczym. **Powiązanie z KEU:** K1_K01, K1_K02, K1_K04 (studia pierwszego stopnia), K2_K01, K2_K02, K2_K03 (studia drugiego stopnia).

2.1.2. Implementacja wyników działalności naukowo-badawczej i eksperckiej kadry do procesu dydaktycznego

Zajęcia nie bazują wyłącznie na wiedzy podręcznikowej, lecz są bezpośrednio zintegrowane z dorobkiem naukowo-badawczym kadry Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji, odpowiedzialnej za realizację programu kształcenia na kierunku Ekonomia. W praktyce oznacza to systematyczne włączanie do procesu dydaktycznego wyników działalności naukowo-badawczej i eksperckiej kadry (*research-led teaching*), do sylabusów (kart kursów), w tym wykazu literatury - autorskich monografii oraz artykułów naukowych opublikowanych w renomowanych czasopismach naukowych. Szczegółowe informacje dot. **powiązania dorobku naukowego (publikacje) kadry z prowadzonymi przedmiotami na kierunku Ekonomia** zawiera Załącznik 2a.

A. Implementacja wyników działalności naukowo-badawczej do prowadzonych przedmiotów w ramach programów studiów

Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunku Ekonomia integrują wyniki własnej działalności naukowej i aktywności badawczej z procesem kształcenia. Transfer ten obejmuje zarówno przedmioty z grupy treści ogólnych i kierunkowych, jak i kursy specjalnościowe. Wyniki prowadzonych badań bezpośrednio zasilają i aktualizują komponenty merytoryczne programów, determinując dobór aktywizujących metod dydaktycznych. Rozwiązanie to stanowi kluczowy mechanizm optymalizacji procesu osiągania KEU w pełnej triadzie kompetencyjnej, zapewniając wysoki poziom wiedzy aplikacyjnej, zaawansowanych umiejętności analitycznych oraz dojrzałości kompetencji społecznych studentów.

Przykład transferu wyników badań naukowych:

Przedmiot *Międzynarodowe stosunki gospodarcze* (Ekonomia – studia pierwszego stopnia) uwzględnia wyniki badań zrealizowane w ramach projektu badawczego „Bezpośrednie inwestycje zagraniczne polskich przedsiębiorstw w Chinach w aspekcie współpracy gospodarczej polsko-chińskiej oraz dwustronnych relacji Unia Europejska – Chiny: perspektywy i wyzwania” [2021-2022] i opublikowanych w monografii naukowej: *Unia Europejska i Chiny wobec zagranicznych inwestycji bezpośrednich. Trendy-wyzwania-perspektywy* [2023] oraz w artykułach naukowych: *The impact of foreign direct investment on the host economy of FDI: the case of China – a review of research* [2023], *From openness to increasing protectionism: the factors influencing the EU's changing approach to Chinese direct investment in the European market* [2026]. Implementacja wyników badań do realizowanych treści programowych, stosowanych metod dydaktycznych przekłada się bezpośrednio na wielowymiarowe pogłębienie efektów uczenia się w ramach kursu, umożliwiając studentom - w obszarze wiedzy: przyswojenie zaawansowanej i zaktualizowanej wiedzy na temat ewolucji polityki handlowej oraz inwestycyjnej UE, mechanizmów wpływu zagranicznych inwestycji bezpośrednich na gospodarkę goszczącą, a także współczesnych uwarunkowań instytucjonalno-prawnych determinujących relacje gospodarcze między Unią Europejską a Chinami; w obszarze umiejętności - rozwinięcie zdolności krytycznej analizy i interpretacji zjawisk protekcjonizmu rynkowego, identyfikacji czynników kształtujących strategie inwestycyjne przedsiębiorstw w dynamicznym otoczeniu geopolitycznym, a także nabycie biegłości w operowaniu zaawansowanymi wskaźnikami makroekonomicznymi i ocenie ryzyka międzynarodowego; w obszarze kompetencji społecznych – wykształcenie elastyczności poznawczej, obiektywizmu badawczego oraz świadomości etycznych i politycznych konsekwencji międzynarodowych przepływów kapitałowych.

B. Implementacja wyników działalności naukowo-badawczej i publikacyjnej do prowadzonych kursów fakultatywnych

Nauczyciele akademicy prowadzą autorskie kursy w ramach kursów fakultatywnych (do wyboru), których treści programowe są bezpośrednio i systematycznie integrowane z realizowanymi przez nich badaniami naukowymi.

W okresie objętym oceną (2023-2026) były to m.in. kursy takie jak: *Ochrona konsumenta w gospodarce rynkowej*, *Bezpieczeństwo zadłużenia*, *Rynek papierów wartościowych*, *Rozwiązania oparte na naturze w szkolnictwie wyższym*, *Rozwiązania oparte na naturze - ekonomiczne podejście do walki z wyzwaniami środowiskowymi*, czy *Cyfryzacja a zrównoważony rozwój w UE*. Na przykład, kursy: *Rozwiązania oparte na naturze w szkolnictwie wyższym* oraz *Rozwiązania oparte na naturze - ekonomiczne podejście do walki z wyzwaniami środowiskowymi* opierają się na wynikach badań zrealizowanych w ramach międzynarodowego projektu badawczego (*SEgoesGreen - Integrating Nature-Based Solutions into higher education towards exploiting the transformative potential of Social Economy for a green and inclusive future*) i opublikowanych w artykule naukowym: *Integrating Nature-Based Solutions in Social Economy Education for Enhancing Environmental Sustainability* [2024]; kurs: *Cyfryzacja a zrównoważony rozwój w UE* opiera się na wynikach badań zrealizowanych w ramach projektu badawczego „Cyfrowa transformacja gospodarki w UE i krajach partnerskich”, eEconEUplus (2023-2026) i opublikowanych w artykułach naukowych: *Ku cyfryzacji usług publicznych - transformacja cyfrowa Unii Europejskiej*, *Transformacja cyfrowa społeczeństwa jako czynnik wzmacniający demokrację w Unii Europejskiej* [2024] .

C. Implementacja wyników działalności naukowo - badawczej i publikacyjnej do prowadzonych seminariów dyplomowych

Synergia pomiędzy działalnością naukowo-badawczą kadry a procesem dydaktycznym znajduje swoje odzwierciedlenie w zorientowanej na profil badawczy formule seminariów licencjackich i magisterskich. Tematyka przygotowywanych przez studentów kierunku Ekonomia prac dyplomowych jest strukturalnie skorelowana z profilami naukowymi oraz aktualnymi obszarami badawczymi promotorów. Podczas zajęć seminaryjnych studenci są aktywnie włączani w kluczowe etapy procedury badawczej, co obejmuje identyfikację luk w dotychczasowym stanie wiedzy naukowej, formułowanie operacyjnych hipotez oraz precyzyjną operacjonalizację zmiennych ekonomicznych. Proces ten realizowany jest w formule seminarium krytycznego, w ramach którego studenci – pod merytoryczną opieką promotora – samodzielnie konstruują ramy koncepcyjne swoich prac dyplomowych oraz dobierają adekwatne metody badawcze. Wykorzystując zróżnicowane spektrum wskaźników ekonomicznych, dyplomanci poddają formułowane tezy rygorystycznej weryfikacji empirycznej na bazie rzeczywistych zbiorów danych. Pozwala to na efektywne wykształcenie u przyszłych ekonomistów zaawansowanych umiejętności wnioskowania opartego na dowodach (*evidence-based knowledge*).

Bezpośredni transfer kompetencji badawczych - ugruntowanych w ramach realizowanych przez kadre międzynarodowych i krajowych projektów - oraz doświadczeń eksperckich zapewnia efektywne osiąganie przez dyplomantów zakładanych efektów uczenia się w zakresie warsztatu metodologicznego (od poziomu podstawowego na studiach licencjackich po stopień zaawansowany na studiach magisterskich). Studenci uczą się rzetelnego, samodzielnego i poprawnego konstruowania procesów badawczych w dyscyplinie ekonomia i finanse. W efekcie dyplomanci zyskują bieżący wgląd w aktualne paradygmaty naukowe, najnowsze trendy rynkowe oraz współczesne dyskusje metodologiczne, co bezpośrednio eliminuje ryzyko odtwórczości prac dyplomowych i stymuluje ich poziom aplikacyjny.

D. Implementacja wyników działalności eksperckiej, doradczej, konsultacyjnej, opiniotwórczej i szkoleniowej kadry w ramach współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego do procesu dydaktycznego

Kolejny aspekt, synergia pomiędzy działalnością ekspercką, doradcza, konsultacyjna, opiniotwórcza i szkoleniowa kadry dydaktycznej a współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi istotny element doskonalenia koncepcji kształcenia na kierunku Ekonomia. Doświadczenia te są

systematycznie implementowane do programów studiów poprzez aktualizację treści przedmiotowych oraz wprowadzanie innowacyjnych studiów przypadków (*case study*), nowoczesnych metodologii i zaawansowanych narzędzi badawczych. Rozwiązanie to pozwala na skuteczne zaznajamianie studentów z operacyjnymi realiami rynkowymi i zapewnia stałą konwergencję procesu dydaktycznego z dynamicznie zmieniającymi się uwarunkowaniami gospodarczymi. Wymiernym dowodem tej praktyki jest bezpośrednie włączanie wyników ekspertyz kadry (**szerzy opis wraz z wykazem ekspertyz kadry - w Kryterium 6**) do procesu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów. Przykłady:

- Ekspertyzy przygotowane dla Narodowego Banku Polskiego (NBP) oraz Association for International Affairs (AMO) w Pradze wykorzystywane są w ramach przedmiotu *Międzynarodowe stosunki gospodarcze* (Ekonomia - studia pierwszego stopnia). Służą one jako empiryczne studia przypadków, umożliwiając studentom krytyczną analizę najnowszych uwarunkowań międzynarodowych przepływów kapitałowych, ze szczególnym uwzględnieniem strategicznych kierunków i struktur zagranicznych inwestycji bezpośrednich (ZIB) w wymiarze globalnym i regionalnym.
- Autorskie opracowania eksperckie dotyczące innowacji transformacyjnych w procesach adaptacji do zmian klimatu (przygotowane dla Komisji Europejskiej) oraz kształtowania globalnego ładu klimatycznego w warunkach przywództwa niskoemisyjnego (przygotowane dla China International Communications Group) wykorzystywane są w ramach przedmiotów *Koncepcje i strategie zrównoważonego rozwoju* (Ekonomia - studia pierwszego stopnia) oraz *Analiza procesów i trendów w gospodarce* (Ekonomia - studia drugiego stopnia) m.in. do analizy przez studentów mechanizmów transformacji niskoemisyjnej oraz identyfikacji uwarunkowań globalnego ładu klimatycznego, do modelowania scenariuszy adaptacji systemów gospodarczych do zmian klimatycznych oraz oceny efektywności innowacji transformacyjnych w ujęciu regionalnym i globalnym.
- Analizy i ekspertyzy przygotowane dla Fundacji Fairtrade Polska służą jako wielowymiarowe studia przypadków w ramach wybranych przedmiotów (Ekonomia - studia pierwszego stopnia), zapewniając synergię i komplementarność treści programowych. Ilustrują one współczesne trendy rynkowe w ramach przedmiotu *Zrównoważona produkcja i konsumpcja* oraz stanowią empiryczny przykład skutecznego instrumentu stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego państw Globalnego Południa w ramach przedmiotu *Ekonomia rozwoju*. Z kolei w ramach przedmiotu *Handel międzynarodowy i fair trade* materiały - jako studia przypadków - umożliwiają holistyczną analizę realnych mechanizmów niwelowania asymetrii rynkowej, inkluzywności globalnych łańcuchów dostaw oraz poprawy warunków bytowych producentów rolnych w krajach rozwijających się w kontekście współczesnej polityki handlowej.
- W ramach *Seminariów dyplomowych* (Ekonomia - studia pierwszego i drugiego stopnia) uznana międzynarodowa metodologia badań rynkowych GlobeScan (konsultowana merytorycznie przez kadrę dla Fundacji Fairtrade Polska) służy jako praktyczny przykład zastosowania zaawansowanych narzędzi badawczych w procesie przygotowywania prac dyplomowych. Analiza tego narzędzia pozwala studentom na ugruntowanie wiedzy z zakresu projektowania międzynarodowych badań ilościowych oraz rozwinięcie praktycznych umiejętności doboru prób badawczych, konstrukcji zaawansowanych kwestionariuszy i krytycznej analizy danych rynkowych. W wymiarze kompetencji społecznych rozwiązanie to kształtuje u dyplomantów postawę rzetelności badawczej oraz świadomość etycznego wymiaru procesów rynkowych, co bezpośrednio podnosi ich konkurencyjność na rynku pracy.

Aktywność kadry w ramach współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego - realizowana poprzez działalność ekspercką, doradczą, konsultacyjną, opiniotwórczą i szkoleniową - zapewnia bezpośrednią synergię potencjału parametrycznego zespołu dydaktycznego i implementację wyników badań naukowych oraz w/w działalności z procesem kształcenia na kierunku Ekonomia. Ten strategiczny transfer aktywności kadry i jej osiągnięć do programów studiów jest operacjonalizowany poprzez takie mechanizmy jak m.in.: aktualizacja treści programowych, kształtowanie zaawansowanych efektów uczenia się (w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji

społecznych), a także wspieranie procesu dyplomowania i stymulowanie aktywności naukowej studentów. Wymiernymi narzędziami tej integracji są w szczególności:

- **Wykorzystanie autentycznych studiów przypadku (case study):** Zaangażowanie kadry w realne procesy gospodarcze pozwala na prowadzenie zajęć w oparciu o praktyczne, rynkowe uwarunkowania. Studenci kierunku Ekonomia poznają metodologię badań ekonomicznych oraz zasady projektowania narzędzi badawczych na bazie wdrożonych już w praktyce wzorców (m.in. opracowanego przez kadrę przewodnika „ABC Diagnostyki” dla ROPS czy autorskiego narzędzia autodiagnozy dla FRDL). Umożliwia to osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się z zakresu analizy danych społeczno-gospodarczych oraz prognozowania zjawisk rynkowych.
- **Kształtowanie kompetencji przyszłości:** Np. aktywność kadry w Podkarpackim Centrum Innowacji, inkubatorze technologii kosmicznych ESA BIC oraz badania nad wykorzystaniem sztucznej inteligencji w biznesie pozwalają na transmisję wiedzy z zakresu komercjalizacji, tworzenia nowoczesnych modeli biznesowych (pitch deck) i transformacji cyfrowej. Treści te zasilają bezpośrednio seminaria dyplomowe oraz przedmioty związane z przedsiębiorczością i innowacjami (np. *Przedsiębiorczość, Biznes plan, Innowacje w gospodarce rynkowej*). Dzięki temu studenci zyskują unikalną perspektywę ekonomiczną osadzoną na styku zaawansowanych technologii i mechanizmów rynkowych.
- **Aplikacyjny charakter procesu dyplomowania:** Doświadczenie eksperckie nauczycieli akademickich determinuje praktyczną i aplikacyjną tematykę prac licencjackich oraz magisterskich. Problematyka badawcza realizowana w ramach prac dyplomowych na kierunku Ekonomia koresponduje z realnymi wyzwaniami, przed którymi stają partnerzy społeczno-gospodarczy Instytutu.

2.1.3. Kształtowanie i walidacja kompetencji językowych studentów

Kształcenie językowe na kierunku Ekonomia wykracza poza standardowy, ogólny kurs lingwistyczny. Zostało ono w pełni zintegrowane z profilem ogólnoakademickim w celu swobodnego włączenia studentów w międzynarodowy dyskurs naukowy. Proces ten realizowany jest na dwóch poziomach studiów:

A. Ekonomia – studia pierwszego stopnia (Lektorat specjalistyczny)

Obligatoryjny lektorat języka obcego (w wymiarze 110 godzin na studiach stacjonarnych oraz 90 godzin na studiach niestacjonarnych) kończy się weryfikacją efektów uczenia się na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ). Program kursu koncentruje się na budowaniu fundamentów specjalistycznego języka ekonomicznego oraz opanowaniu aparatu pojęciowego właściwego dla dyscypliny ekonomia i finanse. Treści kształcenia ukierunkowano na rozwój kompetencji akademickich i profesjonalnych, w tym na umiejętność poprawnego czytania i analizy obcojęzycznej literatury przedmiotu, interpretacji raportów gospodarczych oraz posługiwania się terminologią niezbędną do przygotowania pracy licencjackiej.

B. Ekonomia – studia drugiego stopnia (Język obcy dla celów akademickich B2+)

Obligatoryjny lektorat języka obcego (w wymiarze 15 godzin na studiach stacjonarnych oraz 15 godzin na studiach niestacjonarnych) kończy się weryfikacją efektów uczenia się na poziomie B2+ (ESOKJ). Biorąc pod uwagę skondensowany wymiar godzinowy, program kursu koncentruje się na rozwijaniu praktycznych umiejętności akademickich, w tym na pogłębieniu kompetencji badawczych. Kształcenie ukierunkowano na selekcję i analizę obcojęzycznych artykułów naukowych, identyfikację i ocenę współczesnych trendów w makrootoczeniu gospodarczym, zrozumienie wybranych teorii ekonomicznych w tekstach źródłowych oraz wsparcie studentów w posługiwaniu się terminologią niezbędną do przygotowania pracy magisterskiej.

Uzupełnieniem programowych form kształcenia na kierunku Ekonomia są zróżnicowane inicjatywy o charakterze naukowo-badawczym. Stanowią one praktyczną platformę stymulującą studentów do stałego rozwijania kompetencji lingwistycznych. Rozwój tych kompetencji realizowany jest poprzez:

- **Mentoring akademicki:** Pod indywidualną opieką naukową kadry studenci rozwijają umiejętności badawcze, co owocuje ich udziałem w międzynarodowych kongresach i konferencjach naukowych w charakterze prelegentów, a także samodzielnym bądź współautorskim przygotowywaniem artykułów naukowych w języku angielskim.
- **Wykorzystywanie anglojęzycznych narzędzi analitycznych i baz danych:** W ramach przedmiotów kierunkowych (takich jak *Statystyka*, *Analityka w biznesie* czy *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*) studenci podnoszą kompetencje językowe w wymiarze aplikacyjnym, samodzielnie operując na danych z międzynarodowych platform instytucjonalnych (m.in. Eurostat, IMF, World Bank).
- **Uczestnictwo w międzynarodowych wykładach gościnnych (*visiting professors*):** Poprzez udział w cyklicznych wykładach otwartych prowadzonych przez zagranicznych badaczy, studenci doskonalą umiejętność odbioru i analizy anglojęzycznych wystąpień naukowych, bezpośrednio uczestnicząc w dyskusjach akademickich oraz zapoznają się z międzynarodowym aparatem pojęciowym współczesnej ekonomii.

2.2. Dobór i dywersyfikacja metod kształcenia a realizacja i operacjonalizacja kierunkowych efektów uczenia się

Dobór i dywersyfikacja metod kształcenia na kierunku Ekonomia stanowią bezpośrednią pochodną misji uczelni oraz celów strategicznych założonych dla profilu ogólnoakademickiego. Konstrukcja procesu dydaktycznego została podporządkowana paradygmatowi *student-centered learning*, przesuując punkt ciężkości z transmisyjnego przekazu wiedzy na rzecz aktywnego współtworzenia procesu poznawczego przez studenta. Tradycyjne metody podawcze są integrowane z metodami aktywizującymi, które stymulują krytyczne myślenie, samodzielność intelektualną oraz podmiotowość badawczą studentów na obu poziomach kształcenia.

2.2.1. Strategia doboru metod kształcenia w podziale na formy zajęć

Struktura metodologiczna realizowana jest wielopoziomowo, adekwatnie do form zajęć oraz przypisanych im kierunkowych efektów uczenia się (KEU). Na przykład:

- **Wykłady (zorientowane problemowo):** klasyczny wykład akademicki uzupełniany jest o elementy interaktywne. Stosuje się dyskusje moderowane, metodę sytuacyjną oraz analizę studiów przypadków (*case study*). Służy to rozwijaniu umiejętności identyfikacji i interpretacji zjawisk makro- i mikroekonomicznych w czasie rzeczywistym.
- **Zajęcia audytoryjne:** ukierunkowane są na pogłębianie umiejętności analitycznych i aplikacyjnych. Wykorzystywane są:
 - ✓ **Metoda projektowa – PBL (Project-Based Learning):** realizowana w formule projektów indywidualnych oraz zespołowych, zbliżonych do realiów rynkowych, co wymusza synergię wiedzy teoretycznej z pragmatyką gospodarczą.
 - ✓ **Metody ilościowo-empiryczne:** obejmujące zadania rachunkowe, zaawansowaną analizę i interpretację danych statystycznych przy użyciu specjalistycznego oprogramowania (np. MS Excel), a także krytyczną ewaluację raportów i wyników badań publikowanych przez wiodące instytucje finansowe oraz ośrodki badawcze (np. IMF, World Banki, GUS, NBP, Eurostat).
 - ✓ **Metody symulacyjne i gry strategiczne:** angażujące studentów w procesy podejmowania decyzji rynkowych w warunkach niepewności i ryzyka gospodarczego.

2.2.2. Powiązanie metod dydaktycznych z kierunkowymi efektami uczenia się (KEU)

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku Ekonomia stosuje zróżnicowany i celowo dobrany zestaw metod kształcenia, przypisany do konkretnych obszarów efektów kierunkowych (KEU), co zapewnia pełną mierzalność procesu edukacyjnego:

- **W obszarze wiedzy (z wykorzystaniem metod heurystycznych i problemowych):** W celu zapewnienia głębokiego rozumienia paradygmatów oraz struktur teoretycznych, klasyczne wykłady

informacyjne ograniczono na rzecz wykładów problemowych, konwersatoriów oraz dyskusji dydaktycznych. Metody te wymagają od studentów bieżącej analizy literatury przedmiotu i konfrontowania założeń różnych szkół naukowych. Pozwala to na realizację zaawansowanych kierunkowych efektów uczenia się w kategorii wiedzy w sposób w pełni interaktywny.

- **W obszarze umiejętności (z wykorzystaniem metod projektowych i opartych na dowodach):** Kluczową osią kształcenia w ramach zajęć audytoryjnych są metody PBL oraz studia przypadku (*case study*). Studenci rozwiązują realne dylematy badawcze i rynkowe w oparciu o rygorystyczną analizę danych empirycznych. Metody te bezpośrednio rozwijają zaawansowane umiejętności kierunkowe, ucząc doboru właściwych metod analitycznych oraz narzędzi badawczych specyficznych dla nauk ekonomicznych.
- **W obszarze kompetencji społecznych (z wykorzystaniem metod kooperacyjnych i etycznych):** Poprzez implementację projektów zespołowych oraz symulacji ról, studenci rozwijają zdolności przywódcze, kompetencje interpersonalne niezbędne do pracy w zróżnicowanych zespołach oraz umiejętność efektywnego zarządzania czasem. Ponadto realizacja projektów grupowych stanowi praktyczną szkołę rzetelności akademickiej (*academic integrity*). Studenci są systemowo wdrażani do poprawnego cytowania, krytycznej oceny źródeł oraz bezwzględnego przestrzegania praw autorskich. Eliminuje to ryzyko naruszeń etycznych, kształtuje postawy odpowiedzialności zawodowej i naukowej oraz przygotowuje studentów do zachowania najwyższych standardów podczas publicznej prezentacji wyników badań, co wychodzi naprzeciw kierunkowym efektom uczenia się w obszarze kompetencji społecznych.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

2.3.1. Model kształcenia hybrydowego (*blended learning*) w procesie kształcenia

Proces kształcenia na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) realizowany jest w formule kształcenia hybrydowego (*blended learning*), zaś ograniczonym zakresie - w formie pełnego kształcenia na odległość (*e-learning*). Istotą wdrożonego modelu jest celowe, metodycznie uzasadnione i strukturalnie zaplanowane powiązanie tradycyjnych zajęć w salach dydaktycznych z aktywnościami w środowisku cyfrowym.

Formy zajęć zostały dostosowane do specyfiki KEU. Zasadniczo przekaz treści teoretycznych w ramach wykładów realizowany jest synchronicznie online, natomiast zajęcia o charakterze audytoryjnym wymagają fizycznej obecności studentów w salach dydaktycznych Uczelni. Od tej reguły dopuszcza się uzasadnione merytorycznie wyjątki, w których zarówno wykłady, jak i powiązane z nimi zajęcia audytoryjne realizowane są w trybie zdalnym. Dotyczy to w szczególności przedmiotów o specyficznym profilu cyfrowym i analitycznym (przedmiotów związanych z technologiami informacyjnymi, zaawansowaną analizą danych czy obsługą specjalistycznego oprogramowania statystycznego takich jak np. *Technologie informacyjno-komunikacyjne*, *Statystyka*, *Analiza statystyczna*). W tym obszarze przeniesienie pełnego cyklu zajęć do środowiska online jest podyktowane rygiem metodologicznym – praca w zintegrowanym ekosystemie cyfrowym, oparta na współdzieleniu ekranów, deponowaniu materiałów w chmurze oraz bieżącej pracy na bazach danych, zapewnia wyższą efektywność dydaktyczną i pozwala na pełniejsze osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych. Dzięki temu interakcja akademicka zyskuje charakter dwutorowy, umożliwiając budowanie relacji członków społeczności akademickiej zarówno w bezpośrednim kontakcie, jak i w przestrzeni cyfrowej.

Stosowanie metod i technik kształcenia na odległość wspiera elastyczność procesu dydaktycznego, ułatwia indywidualizację toku kształcenia oraz zapewnia ciągłość nauki w różnych warunkach organizacyjnych. Rozwiązania te są szczególnie istotne w odniesieniu do studentów łączących naukę z aktywnością zawodową, a także dla osób ze specjalnymi potrzebami (w tym osób niepełnosprawnych). Komponenty realizowane na odległość nie pełnią funkcji zastępczej ani doraźnej, lecz stanowią w pełni zintegrowany, komplementarny element stacjonarnego procesu dydaktycznego. Model ten funkcjonuje w sposób systemowy, w ścisłej zgodności z przepisami prawa powszechnie

obowiązującego – w tym z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (tekst jedn.: Dz.U. z 2026 r. poz. 1207, z późn. zm.) - z zachowaniem ustawowych limitów liczby punktów ECTS przypisanych do zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Na poziomie wewnątrzuczelnianym stabilność i ciągłość organizacji procesu dydaktycznego zabezpieczają cykliczne, wydawane na każdy rok akademicki zarządzenia Prorektora ds. Kształcenia.

2.3.2. Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość: struktura punktów ECTS i zgodność z limitami prawnymi

Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji monitoruje wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dbając o zachowanie rygorów formalnych przypisanych do studiów stacjonarnych o profilu ogólnoakademickim.

Przeniesienie wybranych form zajęć do przestrzeni cyfrowej ma charakter celowy i nie wpływa na integralność całego programu kształcenia, na bezpośredni kontakt studenta z nauczycielem akademickim. Zgodnie z § 13 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (tekst jedn.: Dz.U. z 2026 r. poz. 1207, z późn. zm.), liczba punktów ECTS uzyskanych w programie studiów poprzez realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może być wyższa niż 75% ogólnej liczby punktów ECTS w programie studiów o profilu ogólnoakademickim. W programie studiów na kierunku Ekonomia - liczba punktów ECTS uzyskanych w programie studiów poprzez realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wynosi odpowiednio: dla programu Ekonomia - studia pierwszego stopnia: 16,11% (studia stacjonarne), 11,1% (studia niestacjonarne); dla programu Ekonomia - studia drugiego stopnia: 17,36% (studia stacjonarne), 11,67% (studia niestacjonarne) łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku Ekonomia, co oznacza zachowanie bezpiecznego dystansu od ustawowego limitu punktów ECTS.

Za przestrzeganie powyższych zasad odpowiada Dyrektor Instytutu, a nadzór pełni Prorektor ds. Kształcenia. Ponadto, kadra dydaktyczna Instytutu ma obowiązek złożyć po każdym semestrze zajęć Sprawozdanie z realizacji zajęć zdalnych – w przypadku, jeśli takie zajęcia były realizowane. Pozwala to na bieżące monitorowanie ilości godzin zrealizowanych synchronicznie i asynchronicznie oraz form prowadzenia zajęć zdalnych.

Szczególny nacisk w strukturze Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) położono na transparentność, obiektywizm i rzetelność procesów weryfikacji osiągania efektów uczenia się z uwzględnieniem środowiska cyfrowego (szerzy opis w **Kryterium 3**). Szerzej na temat cyfrowego środowiska kształcenia, interaktywności rozwiązań, infrastruktury wsparcia zasobowego w **Kryterium 5**.

2.4. Dostosowanie procesu do zróżnicowanych potrzeb studentów i indywidualne ścieżki kształcenia

Proces realizacji programu studiów na kierunku Ekonomia jest w pełni zorientowany na podmiotowość studenta i ukształtowany w sposób zapobiegający wszelkim formom wykluczenia społecznego, zdrowotnego czy edukacyjnego. W Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji, w oparciu o postanowienia Regulaminu Studiów oraz standardy WSZJK, wdrożono zintegrowane mechanizmy adaptacji procesu dydaktycznego. Pozwalają one na elastyczne dostosowanie form kształcenia do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów.

2.4.1. Obszar I: Systemowe dostosowanie procesu dydaktycznego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami

Wszelkie działania w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych oraz przeciwdziałania wykluczeniu na kierunku Ekonomia realizowane są w sposób zinstytucjonalizowany, na podstawie zapisów §13 Regulaminu Studiów Uczelni oraz w ścisłej koordynacji z uczelnianym Biurem ds. Osób z

Niepełnosprawnościami (BON). Wsparcie przyznawane jest na podstawie formalnych wniosków studentów oraz opinii specjalistów. System opieki obejmuje zarówno studentów posiadających formalne orzeczenie o niepełnosprawności, jak i osoby bez orzeczenia, których nagłe lub przewlekłe pogorszenie stanu zdrowia utrudnia pełną realizację procesu dydaktycznego. Rejestracja i weryfikacja potrzeb w BON odbywa się na podstawie aktualnej dokumentacji medycznej lub orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

1. Adaptacja organizacji i toku studiów

Wdrożone mechanizmy wsparcia zapewniają pełną elastyczność i ciągłość kształcenia poprzez zróżnicowane rozwiązania organizacyjne:

- **Asysta dydaktyczna i wsparcie osób trzecich:** W zajęciach dydaktycznych mogą uczestniczyć tłumacze języka migowego, asystenci osób z niepełnosprawnościami oraz osoby pomagające wyznaczone przez BON. Wsparcie to ma na celu zniesienie barier komunikacyjnych i percepcyjnych podczas zajęć.
- **Indywidualizacja toku studiów i urlopy:** W sytuacjach, gdy stan zdrowia trwale uniemożliwia realizację standardowego planu studiów w danym semestrze, Dyrektor Instytutu – na pisemny wniosek studenta zaopiniowany przez BON – może wyrazić zgodę na Indywidualną Organizację Studiów (IOS) lub udzielić urlopu dziekańskiego na zasadach określonych w §32 Regulaminu Studiów.
- **Alternatywne formy modułów ogólnouczeniowych:** Studenci z dysfunkcjami zdrowotnymi mają zagwarantowane prawo do uczestnictwa w alternatywnych lektoratach języków obcych (organizowanych przez BON we współpracy z Centrum Języków Obcych) oraz dostosowanych zajęciach wychowania fizycznego (realizowanych przez Ośrodek Wychowania Fizycznego), co zapobiega wykluczeniu w jakimkolwiek obszarze programu studiów.

2. Adaptacja form weryfikacji efektów uczenia się

Zgodnie z zasadą racjonalnych dostosowań, proces weryfikacji wiedzy i umiejętności podlega zindywidualizowanej modyfikacji, która – przy pełnym zachowaniu rygorów i standardów merytorycznych programu studiów na kierunku Ekonomia - zapewnia równe szanse wszystkim uczestnikom. Student ma prawo zgłosić prowadzącemu przedmiot swoje zweryfikowane przez BON potrzeby na początku semestru. Dostosowania te obejmują:

- **Modyfikacje czasu i formy weryfikacji efektów uczenia się:** Przedłużenie czasu trwania egzaminów i zaliczeń oraz możliwość zmiany formuły weryfikacji z pisemnej na ustną (lub odwrotnie).
- **Wykorzystanie technologii asystujących:** Zgodę na stosowanie podczas egzaminów specjalistycznych urządzeń technicznych, takich jak komputery, oprogramowanie udźwiękowiające, urządzenia brajlowskie czy alternatywne klawiatury.
- **Asystę podczas procedur dyplomowych:** Prawo do udziału tłumacza lub asystenta wyznaczonego przez BON w zaliczeniach, egzaminach bieżących, a także w egzaminach komisyjnych i egzaminie dyplomowym.

W przypadku gdy stan zdrowia uniemożliwił studentowi przystąpienie do weryfikacji w trakcie sesji egzaminacyjnej, posiada on prawo do złożenia wniosku do Dyrektora Instytutu o wyznaczenie terminów egzaminów i zaliczeń poza okresem trwania sesji. Decyzję podejmuje Dyrektor Instytutu po uzyskaniu opinii BON oraz prowadzącego dany przedmiot, z zastrzeżeniem, że ostateczne rozliczenie zaległości musi nastąpić nie później niż 30 dni przed rozpoczęciem kolejnej sesji egzaminacyjnej.

3. Gwarancje poufności i ochrona prywatności

W celu zagwarantowania bezwzględnej poufności informacji o stanie zdrowia oraz poszanowania prywatności studentów, jedynym miejscem gromadzenia i przetwarzania dokumentacji medycznej oraz danych o stopniu niepełnosprawności jest Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Architektura ta eliminuje ryzyko stygmatyzacji w środowisku akademickim. W związku z tym, w przypadku

procedowania jakichkolwiek wniosków w sprawach indywidualnych studenta, organy Instytutu i Uczelni nie żądają od studenta wglądu w dokumentację medyczną, lecz zwracają się o stosowną opinię i weryfikację bezpośrednio do Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

4. Dostępność cyfrowa i komplementarność materiałów dydaktycznych

Zasoby edukacyjne udostępniane przez kadre akademicką – zarówno w warunkach stacjonarnych, jak i w środowisku cyfrowym (platformy MS Teams oraz Moodle) – są systematycznie dostosowywane do wytycznych standardu WCAG (Web Content Accessibility Guidelines – Wytyczne dotyczące dostępności treści internetowych). W oparciu o zapisy §13 Regulaminu Studiów UKEN, wdrożono procedurę prewencyjnego udostępniania materiałów. Uprawnia ona studentów o szczególnych potrzebach edukacyjnych do otrzymywania autorskich zasobów (m.in. prezentacji multimedialnych czy studiów przypadków) w postaci elektronicznej jeszcze przed rozpoczęciem zajęć. Proces ten obwarowany jest zastrzeżeniem poufności oraz zakazem dystrybucji tych plików osobom trzecim. Ponadto, w ramach stosowanej w Instytucie dobrej praktyki akademickiej, kadra dydaktyczna umożliwia studentom posiadającym stosowne orzeczenia lub opinie BON rejestrację dźwiękową zajęć. Praktyka ta stanowi wyraz dojrzałej kultury akademickiej, elastyczności dydaktycznej oraz otwartości kadry dydaktycznej na szczególne potrzeby edukacyjne, będąc jednocześnie istotnym, zindywidualizowanym komponentem wsparcia procesu samokształcenia, który umożliwia pełną kompensację barier percepcyjnych.

5. Dostępność architektoniczna i infrastrukturalna zaplecza dydaktycznego

Infrastruktura fizyczna oraz zaplecze laboratoryjno-dydaktyczne, w których realizowane są zajęcia stacjonarne na kierunku Ekonomia, w pełni odpowiadają krajowym i europejskim standardom dostępności architektonicznej. Rozwiązania te gwarantują likwidację barier i równe szanse w procesie edukacyjnym wszystkim uczestnikom. Dotyczy to również infrastruktury cyfrowej i dostępu do niej w aspekcie kształcenia zdalnego w ramach modelu hybrydowego (*blended learning*). Opis parametrów technicznych obiektów oraz systemu wsparcia w **Kryterium 5**.

2.4.2. Obszar II: Elastyczność akademicka – indywidualne ścieżki kształcenia

W celu wsparcia zróżnicowanych potrzeb organizacyjnych oraz aspiracji naukowych i edukacyjnych studentów, Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji stosuje przejrzyste, sformalizowane i oparte na jasnych kryteriach regulaminowych procedury umożliwiające indywidualizację toku studiów. Rozwiązania te pozwalają na elastyczne dopasowanie procesu dydaktycznego do indywidualnych uwarunkowań i potrzeb studentów w zakresie budowania ich profilu zawodowego, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej osiągalności zakładanych efektów uczenia się.

Zgodnie z zapisami Regulaminu studiów uczelni (Rozdział II: Organizacja studiów, §10, §11, §12), studenci, w tym studenci kierunku Ekonomia, mogą realizować kształcenie w ramach dwóch komplementarnych indywidualnych ścieżek kształcenia:

▪ Indywidualna Organizacja Studiów (IOS):

Stanowi instrument wsparcia o charakterze organizacyjnym. Skierowana jest w szczególności do osób, których sytuacja życiowa lub naukowa uniemożliwia realizację toku studiów na zasadach ogólnych. Dotyczy to w szczególności studentów realizujących równoległe dwa kierunki studiów, osób z niepełnosprawnościami oraz osób wychowujących dzieci (w tym studentek w ciąży i studentów będących rodzicami).

Procedura uzyskania IOS jest w pełni sformalizowana i transparentna. Student określa weryfikowalne warunki zaliczeń w bezpośrednim porozumieniu z prowadzącymi zajęcia, a wiążącą decyzję podejmuje Dyrektor Instytutu (lub w szczególnych przypadkach właściwy Prorektor). W trybie IOS realizowane mogą być również studia w ramach projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych (co następuje z urzędu, bez konieczności składania wniosku przez studenta), a czas trwania studiów może zostać - w zależności od potrzeb - odpowiednio skrócony lub wydłużony.

▪ Indywidualny Program Studiów (IPS)

Stanowi kluczowy element polityki wspierania studentów wybitnie uzdolnionych oraz personalizacji procesu kształcenia. Zgodnie z Rozdziałem II.2 Regulaminu studiów uczelni (§8 i §9), o realizację kształcenia w tym trybie mogą ubiegać się studenci, w tym studenci kierunku Ekonomia (zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia), którzy pomyślnie zaliczyli odpowiednio pierwszy rok lub pierwszy semestr studiów oraz wykazują ponadprzeciętne uzdolnienia naukowe. Procedura uruchomienia oraz nadzoru nad Indywidualnym Programem Studiów jest wieloetapowa i gwarantuje wysoki standard merytoryczny:

- ✓ **Zinstytucjonalizowana opieka naukowa:** Dla każdego studenta zakwalifikowanego do programu Dyrektor Instytutu powołuje indywidualnego opiekuna naukowego spośród nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień doktora. Opiekun wspólnie ze studentem konstruuje spersonalizowany program, uwzględniający jego szczególne zainteresowania badawcze i kierunkowe.
- ✓ **Kolegialna weryfikacja i nadzór:** Opracowany program studiów każdorazowo podlega zatwierdzeniu przez Radę Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji, co zapewnia jego spójność z profilem kierunku. Z kolei szczegółową organizację IPS (w tym elastyczne terminy zaliczeń, egzaminów czy praktyk zawodowych) zatwierdza Dyrektor Instytutu na wniosek opiekuna naukowego.
- ✓ **Promowanie doskonałości i elastyczność czasu:** Ścieżka IPS umożliwia wybitnym studentom skrócenie czasu trwania studiów. Jednocześnie program zabezpiecza osiągnięcie wszystkich kierunkowych efektów uczenia się zatwierdzonych dla kierunku Ekonomia.
- ✓ **Mechanizm odpowiedzialności:** W celu utrzymania wysokiej jakości procesu dydaktycznego, prawo do kontynuowania kształcenia w trybie IPS jest warunkowe. Student traci ten przywilej w przypadku niewypełnienia w terminie obowiązków wynikających z zatwierdzonego programu oraz ustalonej organizacji studiów.

Niezależnie od wybranej ścieżki (IOS, IPS), Instytut bezwzględnie dba o utrzymanie wysokiej jakości kształcenia. Korzystanie z elastycznych form studiowania nie zwalnia studenta z obowiązku osiągnięcia wszystkich zakładanych dla kierunku Ekonomia efektów uczenia się oraz uzyskania pełnej, przypisanej do danego poziomu studiów liczby punktów ECTS, co stanowi fundament Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK).

Wśród dostępnych form indywidualizacji toku studiów, dostosowanych do aktualnych potrzeb życiowych i naukowych studentów - jako przykład: w roku akademickim 2025/2026: 12 studentów kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) realizowało program studiów w ramach IOS, żaden ze studentów nie korzystał z IPS. Popularność trybu IOS wynika bezpośrednio z profilu studentów kierunku Ekonomia, którzy - zwłaszcza na studiach drugiego stopnia oraz wyższych semestrach studiów pierwszego stopnia - aktywnie łączą proces edukacji z budowaniem doświadczenia zawodowego na rynku pracy oraz obowiązkami rodzinnymi. IOS stanowi dla nich kluczowe narzędzie ułatwiające zachowanie ciągłości kształcenia.

2.5. Harmonogramy realizacji programu studiów, organizacja zajęć i wielkość grup studenckich na kierunku Ekonomia

2.5.1 Harmonogramy studiów, bilans obciążeń dydaktycznych, sekwencyjność przedmiotów wybieralnych oraz elastyczność budowania ścieżki edukacyjnej

2.5.1.1 Harmonogramy studiów

Harmonogramy realizacji programów studiów (w tym struktura planów zajęć oraz siatka godzinowa) na kierunku Ekonomia są projektowane w oparciu o zasady ergonomii pracy intelektualnej studentów oraz higieny pracy kadry dydaktycznej. Ich struktura podlega systematycznej weryfikacji pod kątem równomiernego rozłożenia obciążeń dydaktycznych w skali tygodnia i semestru. Rozwiązania te skutecznie eliminują zjawisko kumulacji obciążeń weryfikacyjnych (tzw. zatorów egzaminacyjnych i

zaliczeniowych), zapewniając studentom odpowiednie warunki do samodzielnej pracy i przygotowania się do bieżącej kontroli efektów uczenia się.

Konstrukcja harmonogramów i planów zajęć ma na celu zapewnić płynną, sekwencyjną realizację zakładanych KEU. Proces ten opiera się na logice następstwa przedmiotów (zachowanie relacji między przedmiotami wprowadzającymi a zaawansowanymi), co pozwala na komplementarne i zrównoważone budowanie kompetencji absolwenta.

Ponadto przy tworzeniu harmonogramów i planów zajęć szczególną uwagę przywiązuje się do specyfiki form kształcenia, precyzyjnie rozróżniając potrzeby studentów studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych. Działania te służą zapewnieniu pełnej ekwiwalentności standardów dydaktycznych dla obu trybów studiów w aspekcie zintegrowanego modelu organizacji zajęć (obejmującego metodyczną organizację modelu hybrydowego (*blended learning*) z elementami *e-learningu* oraz podział na zajęcia tradycyjne i synchroniczne online).

A. Studia stacjonarne (ergonomia i strukturyzacja blokowa)

Harmonogramy zajęć są generowane w systemie USOS z zachowaniem zasady liniowości (od poniedziałku do piątku). Instytut dąży do unikania nieuzasadnionych przerw w ciągu dnia (tzw. „okienek”) oraz limitowania dziennego obciążenia dydaktycznego. Zajęcia są planowane w blokach przedmiotowych. Taki układ pozwala na precyzyjne wydzielenie w tygodniowym harmonogramie studenta stałych dni lub modułów godzinowych przeznaczonych na własną pracę badawczą - w tym na kwerendy biblioteczne, realizację projektów zespołowych, konsultacje naukowe oraz przygotowanie pracy dyplomowej.

B. Studia niestacjonarne (ekwiwalentność i optymalizacja zjazdów)

Harmonogramy i plany zajęć dla studiów niestacjonarnych są projektowane z uwzględnieniem specyfiki kształcenia w trybie zaocznym i standardów higieny pracy umysłowej. Zjazdy dydaktyczne są realizowane w formule weekendowej (od piątku od godz. 16:15 do niedzieli), średnio co dwa tygodnie, zgodnie z harmonogramem ogłaszany przed rozpoczęciem roku akademickiego. Pomimo skondensowanej struktury czasowej, plany zjazdów zabezpieczają realizację pełnej puli godzin kontaktowych oraz punktów ECTS przewidzianych w programie studiów. Dobór metod dydaktycznych oraz sekwencyjność przedmiotów gwarantują pełną tożsamość osiąganych KEU oraz równoważność standardów kształcenia względem studiów stacjonarnych. W celu wsparcia studentów, realizowane są dedykowane, hybrydowe lub w pełni zdalne dyżury i konsultacje naukowe. Odbývają się one również w dniach wolnych od zjazdów za pośrednictwem platformy MS Teams, co gwarantuje ciągłość opieki dydaktycznej. Przykład: Terminy zjazdów na studiach niestacjonarnych w semestrze zimowym roku akademickiego 2026/2027 - **Załącznik 2b**.

Harmonogramy zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku Ekonomia, obowiązujące w semestrze zimowym roku akademickiego 2026/2027 stanowią element materiałów uzupełniających w ramach Załącznika nr 2 do Raportu samooceny.

Różnice między obiema formami kształcenia na kierunku Ekonomia mają charakter wyłącznie organizacyjny oraz strukturalno-czasowy. Pozostają one bez wpływu na jakość procesu dydaktycznego, poziom wymagań merytorycznych oraz wartość wydawanego dyplomu ukończenia studiów. Tożsamość i wysoki standard obu form kształcenia są stale zabezpieczane oraz ewaluowane w ramach struktur WSZJK. Celowi temu służą wdrożone mechanizmy kontrolne, obejmujące:

- **Jednolite kryteria weryfikacji efektów:** Studenci obu trybów podlegają identycznym kryteriom oceniania oraz realizują te same formy weryfikacji osiągnięcia KEU.
- **Unifikację obsady kadrowej:** Zajęcia w obu formach kształcenia powierzane są tym samym nauczycielom akademickim (w tym pracownikom o uznanym dorobku naukowym i eksperckim), co gwarantuje pełną ekwiwalentność przekazywanej wiedzy.
- **Systematyczny monitoring jakości:** Efektywność przyjętych rozwiązań harmonogramowych oraz organizacyjnych (w tym ocena obciążeń dydaktycznych i higieny pracy intelektualnej) podlega

regularnej ocenie samych studentów w cyklicznych, anonimowych ankietach ewaluacyjnych. Są one analizowane przez Instytutową Radę ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse oraz Dyрекcję Instytutu, a wnioski z nich wyciągane stanowią podstawę do ciągłego doskonalenia procesu dydaktycznego.

2.5.1.2 Równomierność obciążeń punktowych ECTS w ujęciu semestralnym

Projektowanie harmonogramów semestralnych na kierunku Ekonomia podlega rygorystycznemu zarządzaniu punktami ECTS. Konstrukcja programów studiów oraz powiązanych z nimi planów zajęć gwarantuje w pełni zrównoważone rozłożenie nakładu pracy studenta (*student workload*), przyjmując jako nadrzędny standard organizacyjny alokację 30 punktów ECTS na każdy semestr dydaktyczny (co przekłada się na 60 punktów ECTS w skali roku akademickiego).

Standard ten jest utrzymywany w pełnym cyklu kształcenia dla obu stopni studiów na kierunku Ekonomia:

- **Studia pierwszego stopnia:** Trwają 6 semestrów (3 lata), w ramach których studenci uzyskują łącznie 180 punktów ECTS, wymaganych do uzyskania kwalifikacji pełnej na poziomie 6. PRK.
- **Studia drugiego stopnia:** Trwają 4 semestry (2 lata), zabezpieczając zdobycie łącznie 120 punktów ECTS, co odpowiada kwalifikacji na poziomie 7. PRK.

Semestralny bilans punktowy jest utrzymywany zarówno na etapie realizacji przedmiotów ogólnokierunkowych, jak i po dokonaniu przez studentów wyboru konkretnych ścieżek specjalnościowych. Proces ten podlega monitorowaniu pod kątem ekwiwalentności - niezależnie od wybranej specjalności na studiach pierwszego lub drugiego stopnia, bilans punktowy poszczególnych semestrów pozostaje zrównoważony i tożsamy dla formy stacjonarnej oraz niestacjonarnej. Taka struktura zapobiega powstawaniu zatorów weryfikacyjnych oraz skumulowanemu przeciążeniu studentów w wybranych okresach roku akademickiego. Harmonijne rozłożenie punktacji pozwala na systematyczną i terminową realizację kolejnych etapów kształcenia, przy jednoczesnym zapewnieniu studentom czasu na samodzielną pracę własną, przygotowanie do bieżącej kontroli wiedzy oraz realizację praktyk zawodowych przewidzianych w programach studiów.

2.5.1.3. Struktura bloków przedmiotowych oraz równomierne rozłożenie przedmiotów powiązanych z działalnością naukową oraz lektoratów językowych

Konstrukcja programów studiów na kierunku Ekonomia zapewnia synergię pomiędzy procesem dydaktycznym a działalnością naukowo-badawczą (*research-led teaching*) prowadzoną w Instytucie. Przedmioty zorientowane na kształtowanie zaawansowanego warsztatu badawczego studenta - w tym moduły metodologiczne, seminaria dyplomowe oraz zajęcia bezpośrednio powiązane z profilami badawczymi kadry akademickiej - są implementowane do harmonogramów w sposób ciągły, sekwencyjny i progresywny. Taka struktura planów studiów zapewnia, że student stopniowo przechodzi od zdobywania ugruntowanej wiedzy podstawowej do samodzielnego rozwiązywania problemów ekonomicznych i prowadzenia własnych analiz o charakterze naukowym lub aplikacyjnym.

Elementem komplementarnym, wspierającym rozwój kompetencji narzędziowych oraz komunikacyjnych studentów kierunku Ekonomia, jest zintegrowane planowanie modułów językowych. Lektoraty języków obcych zostały osadzone w harmonogramach semestralnych w sposób umożliwiający studentom bieżące wykorzystanie rozwijanych umiejętności lingwistycznych w toku studiów. Kursy te są profilowane pod kątem specyfiki dyscypliny ekonomia i finanse. Taka konstrukcja modułu językowego pozwala studentom na efektywne posługiwanie się terminologią specjalistyczną, sprawne korzystanie z anglojęzycznych baz danych bibliograficzno-naukowych (takich jak m.in. Scopus czy Web of Science) oraz zróżnicowanych baz danych statystyczno-empirycznych. Umożliwia to analizę danych statystycznych kluczowych urzędów i instytucji (m.in. GUS, Eurostat, IMF oraz World Bank). W rezultacie studenci zyskują narzędzia do krytycznej analizy zagranicznej literatury przedmiotu oraz przygotowywania referatów i prac dyplomowych opartych na osiągnięciach współczesnej myśli ekonomicznej.

2.5.1.4. Sekwencyjność przedmiotów wybieralnych oraz elastyczność budowania ścieżki kształcenia

Konstrukcja programów studiów na kierunku Ekonomia w pełni realizuje standardy jakościowe dotyczące udziału przedmiotów wybieralnych w procesie dydaktycznym. Oferta dydaktyczna została zaprojektowana w taki sposób, aby przedmioty do wyboru pozwalały studentom na realne i elastyczne współkreowanie własnego profilu wykształcenia. Przedmioty te są wprowadzane do harmonogramów zajęć w sposób celowy, sekwencyjny i zróżnicowany pod kątem stopnia studiów:

▪ Studia pierwszego stopnia

Kursy fakultatywne (przedmioty do wyboru) są implementowane od II semestru studiów, natomiast zaawansowane moduły specjalnościowe są realizowane od IV semestru. Studenci mają do wyboru trzy komplementarne ścieżki specjalizacyjne: *Ekonomia przedsiębiorstwa*, *Biznes społecznie odpowiedzialny* oraz *Gospodarka cyfrowa i e-biznes*. Taka struktura daje studentom na początkowym etapie kształcenia niezbędny czas na ugruntowanie kierunkowej wiedzy bazowej. Pozwala to na świadomy, dojrzały i oparty na autentycznych predyspozycjach badawczych oraz planach zawodowych wybór konkretnej ścieżki specjalnościowej.

▪ Studia drugiego stopnia

Ze względu na wyższy stopień samodzielności intelektualnej studentów oraz posiadanie przez nich kompetencji z poziomu licencjackiego, elastyczność programu jest rozwijana od samego początku cyklu kształcenia. Kursy fakultatywne wprowadzane są od I semestru, natomiast moduły specjalnościowe są realizowane od semestru II. Studenci drugiego stopnia mają możliwość wyboru jednej z dwóch specjalności: *Doradztwo finansowo-podatkowe* oraz *Menedżer społeczny*.

Logika sekwencyjnego wprowadzania przedmiotów do wyboru zapewnia, że proces indywidualizacji kształcenia bezpośrednio wspiera i wzmacnia poziom merytoryczny studiów. Każda z oferowanych specjalności, pomimo swojej odrębności i specjalnościowych efektów uczenia się, pozostaje w pełni spójna z matrycą efektów kierunkowych (KEU). Zapewnia to integralność programu kształcenia oraz pozwala na osiągnięcie przez każdego absolwenta kierunku Ekonomia spójnego, wysokiego poziomu kompetencji przypisanego do danych kwalifikacji.

2.5.2. Organizacja procesów weryfikacji efektów uczenia się i sesji egzaminacyjnych

W celu eliminacji zatorów zaliczeniowych pod koniec semestru oraz zapewnienia studentom optymalnych warunków do prezentacji osiągniętych kompetencji, na kierunku Ekonomia wdrożono zinstytucjonalizowany system oceniania ciągłego (formującego). Weryfikacja KEU ma charakter etapowy i zdyspersyfikowany. Nauczyciele akademicki w toku całego semestru systematycznie monitorują przyrost efektów uczenia się studentów poprzez zróżnicowane formy cząstkowe, takie jak m.in. projekty o charakterze aplikacyjnym, analizy studiów przypadków (*case study*). Takie podejście metodologiczne pozwala na bieżąco korygować proces uczenia się, zmniejsza presję psychologiczną związaną z końcową weryfikacją oraz gwarantuje rzetelność oceny.

Proces organizacji oficjalnych sesji egzaminacyjnych na kierunku Ekonomia podlega sformalizowanym procedurom wewnętrznym, które zapewniają transparentność, podmiotowość studentów oraz optymalne warunki do realizacji egzaminów i zaliczeń. Zarządzanie tym obszarem opiera się na trzech kluczowych filarach:

1. Transparentność i ramy czasowe planowania sesji

Oficjalne harmonogramy sesji egzaminacyjnych oraz sesji poprawkowych są koordynowane na poziomie Dyrekcji Instytutu we współpracy z kadrą dydaktyczną oraz w porozumieniu ze starostami roczników jako reprezentantami społeczności studenckiej. Gotowe plany są podawane do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej Instytutu z wyprzedzeniem wynoszącym minimum 2-3 tygodnie przed oficjalnym rozpoczęciem sesji. Zapewnia to studentom pełną przewidywalność procesu weryfikacji osiągnięć.

2. Optymalizacja obciążeń weryfikacyjnych i higiena procesu oceniania

Przy konstrukcji harmonogramów bezwzględnie przestrzegana jest obligatoryjna zasada planowania maksymalnie jednego egzaminu w ciągu jednego dnia roboczego dla danego roku i grupy studenckiej. Rozwiązanie to eliminuje ryzyko kumulacji obciążeń, zapewnia studentom niezbędny czas na regenerację oraz umożliwia właściwe, merytoryczne przygotowanie się do zaliczania kolejnych obszarów wiedzy. Wpływa to bezpośrednio na wyższą efektywność procesu kształcenia i rzetelność rozliczalności efektów w ramach WSZJK.

3. Inkluzywność i dostosowanie do szczególnych potrzeb

Harmonogramy sesji egzaminacyjnych w pełni uwzględniają zasady włączenia społecznego i inkluzywności. W porozumieniu z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON) procedury oraz terminy weryfikacji efektów uczenia się są indywidualnie dostosowywane do potrzeb studentów ze specyficznymi trudnościami zdrowotnymi. Rozwiązanie to gwarantuje równe szanse podczas podsumowywania wyników kształcenia, przy jednoczesnym bezwzględnym zachowaniu pełnego rygoru merytorycznego i ekwiwalentności wymagań programowych.

Przykładowe harmonogramy sesji egzaminacyjnej na kierunku Ekonomia z letniej sesji egzaminacyjnej 2025/2026: studia stacjonarne – **Załącznik 2c**, studia niestacjonarne – **Załącznik 2d**.

2.5.3. Formy realizacji zajęć i wielkość grup studenckich w aspekcie interakcji dydaktycznej

Konstrukcja planów studiów oraz wymiaru godzinowego na kierunku Ekonomia pod względem doboru form zajęć, ich wewnętrznych proporcji oraz limitów liczebności grup studenckich w pełni odpowiada standardom jakościowym profilu ogólnoakademickiego. Organizacja procesu kształcenia jest ściśle skorelowana z dążeniem do maksymalizacji bezpośredniego kontaktu studenta z nauczycielem akademickim oraz zapewnienia bezpiecznych i efektywnych warunków do prowadzenia pracy badawczo-analitycznej.

2.5.3.1. Proporcje form zajęć i aktywizacja procesu uczenia się

Struktura programów studiów na kierunku Ekonomia została zbalansowana w sposób zapewniający płynną ewolucję procesu dydaktycznego - od przyswajania fundamentów teoretycznych do samodzielnego realizowania zaawansowanych zastosowań badawczo-aplikacyjnych.

Proporcje poszczególnych form zajęć w skali całego cyklu kształcenia zostały precyzyjnie sparametryzowane i przedstawiają się następująco:

- Tradycyjne i problemowe formy weryfikacji wiedzy (wykłady)
 - ✓ **Studia pierwszego stopnia:** wykłady stanowią 34,09% łącznej liczby godzin programu kształcenia (dla programu ogólnego i realizowanej specjalności *Ekonomia przedsiębiorstwa*). Pełnią one rolę podbudowy teoretycznej, wprowadzając studentów w paradygmaty, struktury pojęciowe oraz współczesny dyskurs naukowy dyscypliny ekonomia i finanse. Formuła wykładów wykracza poza czysty przekaz informacyjny; poprzez stosowanie metod problemowych stymulowana jest aktywność studentów (m.in. poprzez zadawane pytania, moderowane mini-dyskusje, komentowanie bieżących zjawisk gospodarczych).
 - ✓ **Studia drugiego stopnia:** wykłady stanowią 49,1% łącznej liczby godzin programu kształcenia (dla programu ogólnego i realizowanej specjalności *Doradztwo finansowo-podatkowe*). Na tym poziomie kształcenia wykłady mają charakter monograficzny i problemowy, koncentrując się wokół najnowszych, globalnych nurtów współczesnej myśli ekonomicznej oraz zaawansowanych modeli makro- i mikroekonomicznych.
- Formy aktywizujące i warsztatowe (zajęcia audytoryjne, konwersatoryjne, laboratoryjne, seminaria)

Stanowią dominującą część programów studiów na kierunku Ekonomia, obejmując odpowiednio 65,9% łącznego wymiaru godzin na studiach pierwszego stopnia oraz 50,9% na studiach drugiego stopnia.

Przyjęty parytet strukturalny (wykłady względem zajęć audytoryjnych i seminariów) świadomie przesuwa środek ciężkości z transmisji wiedzy na jej autonomiczną operacjonalizację przez studenta (*student-centered learning*). W ramach zajęć audytoryjnych i seminariów studenci przyjmują rolę niezależnych analityków i badaczy, działających pod kierunkiem nauczycieli akademickich. Proces dydaktyczny w tych grupach opiera się na metodach aktywizujących, co gwarantuje wysoki poziom stymulacji intelektualnej i pozwala na pełne osiągnięcie KEU w kategorii umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych.

2.5.3.2. Wielkość grup studenckich w podziale na formy zajęć

W celu zapewnienia najwyższej jakości interakcji dydaktycznej oraz pełnej rozliczalności efektów uczenia się, liczebność grup na kierunku Ekonomia jest ściśle regulowana wewnętrznym aktem prawnym Uczelni. Podstawę formalną stanowi Zarządzenie Nr RKR.Z.0211.21.2024 Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 11 lipca 2024 roku w sprawie rodzajów i liczebności grup studenckich na studiach wyższych prowadzonych w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie od roku akademickiego 2024/2025.

Wdrożone na tej podstawie standardy organizacyjne zapewniają efektywne warunki do realizacji procesu kształcenia na kierunku Ekonomia w podziale na poszczególne formy zajęć:

- **Wykłady (formy problemowo-monograficzne)**

Realizowane są bez sztywnego limitu liczbowego i zasadniczo obejmują cały rocznik studentów danej formy i stopnia studiów. Przyjęta formuła organizacyjna sprzyja integracji wiedzy teoretycznej, budowaniu tożsamości rocznika oraz wspólnemu wprowadzaniu studentów w paradygmaty naukowe dyscypliny ekonomia i finanse. Pogłębienie tego formatu o aktywność studentów z elementami akademickiej dyskusji pozwala na przekształcenie tradycyjnego wykładu w przestrzeń wymiany myśli. Wykłady na kierunku ekonomia są celowo profilowane jako zajęcia problemowe i monograficzne, na których nauczyciele akademicy prezentują nurty współczesnej teorii ekonomii, stymulując studentów do krytycznego myślenia. Stanowi to niezbędną podbudowę conceptualną i metodologiczną, która jest wykorzystywana w wymiarze praktycznym przez studentów w ramach zajęć audytoryjnych, seminariów.

- **Zajęcia audytoryjne i konwersatoria (formy aktywizujące)**

Minimalna liczba studentów przy tworzeniu grupy wynosi odpowiednio 30 osób (dla zajęć audytoryjnych) oraz 20 osób (dla konwersatoriów). W praktyce Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji - w ramach którego realizowany jest kierunek Ekonomia - grupy audytoryjne liczą zazwyczaj 30-40 osób na studiach pierwszego stopnia oraz 20-30 osób na studiach drugiego stopnia. Taka liczebność pozwala na zachowanie wysokiej dynamiki pracy grupowej, płynne moderowanie dyskusji oraz bieżącą analizę literatury źródłowej. Umożliwia to również efektywne stosowanie metod oceniania formującego, takich jak m.in. weryfikacja prezentacji studenckich przygotowywanych w ramach projektów grupowych oraz analiza studiów przypadków (*case study*).

- **Laboratoria komputerowe**

Minimalna liczebność grupy laboratoryjnej została ustalona na poziomie 15 osób. Każdy student posiada samodzielne, w pełni wyposażone stanowisko komputerowe. W procesie kształcenia laboratoryjnego rola wykładowcy ewoluuje od tradycyjnego przekazu wiedzy w stronę tutoring i indywidualnego wsparcia. Prowadzący posiada pełny wgląd w bieżące działania każdego studenta, co umożliwia mu elastyczne reagowanie na indywidualne potrzeby edukacyjne, korygowanie błędów oraz stymulowanie samodzielnego myślenia analitycznego podczas pracy m.in. z bazami danych.

- **Seminaria dyplomowe - licencjackie i magisterskie (zinstytucjonalizowana opieka naukowa)**

Przy regulaminowym minimum wynoszącym 10 osób, grupy seminaryjne na kierunku Ekonomia liczą zazwyczaj od 10 do 14 studentów na obu stopniach kształcenia. Taka liczebność sprzyja bieżącemu

omawianiu struktury metodologicznej przygotowywanych prac, wymianie doświadczeń oraz wspólnej analizie postępów w pisaniu prac dyplomowych.

2.6. Program, wymiar, nadzór oraz struktura instytucjonalna praktyk zawodowych o profilu analityczno-badawczym

2.6.1. Program praktyk a efekty uczenia się: operacjonalizacja w procesie indywidualizacji kształcenia

Praktyki zawodowe zostały zaprojektowane jako integralny komponent kształcenia zorientowanego na dowody (*evidence-based learning*). Ich nadrzędnym celem jest mierzalne osiągnięcie oraz walidacja KEU. Praktyki stanowią element programu studiów pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia. Zgodnie z Regulaminem praktyk (**Załącznik 2e**) - program praktyk obowiązuje każdego studenta do bezpośredniego przełożenia ogólnych założeń programowych na specyfikę operacyjną i analityczną wybranego podmiotu. Narzędziem formalnym wymuszającym ten proces jest sformalizowany szablon Indywidualnego Programu Praktyk (IPP). Dokument ten student wypełnia przed rozpoczęciem praktyki i przedkłada do zatwierdzenia Kierownikowi Praktyk. Struktura powierzanych zadań, definiowana na poziomie IPP, jest projektowana w sposób umożliwiający operacjonalizację oraz weryfikację osiągnięcia KEU we wszystkich trzech kategoriach PRK:

- W obszarze wiedzy (K1_W06): Praktyka pozwala studentom na bezpośrednią konfrontację teorii z rzeczywistością rynkową poprzez pogłębienie wiedzy na temat struktur, ról i celów podmiotów gospodarczych oraz instytucji ekonomicznych. Studenci analizują w praktyce ich bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie na realne procesy społeczno-gospodarcze.
- W obszarze umiejętności (K1_U02, K1_U04, K1_U05): Aktywność kładzie silny nacisk na rozwój warsztatu analitycznego. Studenci uczą się pozyskiwania i przetwarzania informacji rynkowych, a także identyfikacji, interpretacji i operacjonalizacji przepisów prawnych niezbędnych w procesach decyzyjnych oraz rozwiązywaniu konkretnych zadań z zakresu ekonomii i finansów (K1_U02). Równolegle, realizując zadania w multidyscyplinarnych zespołach pracowniczych, studenci rozwijają zdolności interpersonalne oraz współuczestniczą w prowadzeniu analiz danych rynkowych (K1_U04). Cały proces wymusza na praktykancie samodzielne planowanie pracy, co stymuluje nawyk ciągłego samokształcenia, aktualizacji wiedzy oraz świadomego projektowania własnej ścieżki kariery zawodowej (K1_U05).
- W obszarze kompetencji społecznych (K1_K01, K1_K03, K1_K04): Środowisko instytucjonalne służy jako platforma walidacji postaw etyczno-zawodowych. Poprzez selekcję i ewaluację danych ekonomicznych studenci wypracowują krytyczne podejście do argumentów merytorycznych i posiadanej wiedzy (K1_K01). Ponadto, włączanie praktykantów w struktury organizacyjne buduje kompetencje odpowiedzialnego, terminowego i profesjonalnego współdziałania w interdyscyplinarnych zespołach (K1_K03), przy jednoczesnym trwałym poszanowaniu zasad tolerancji, różnorodności poglądów oraz bezwzględnym przestrzeganiu norm etyki zawodowej we wszelkich przejawach życia gospodarczego (K1_K04).

Tak sformułowany katalog weryfikowanych efektów uczenia się sprawia, że praktyka na profilu ogólnoakademickim wykracza poza proste czynności wykonawcze i stanowi realne wsparcie dla rozwoju akademickich umiejętności analitycznych studenta.

2.6.2. Dobór partnerów instytucjonalnych: kryteria selekcji i struktura bazy miejsc praktyk

2.6.2.1. Kryteria selekcji i mechanizmy weryfikacji potencjału podmiotów

Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji wdrożył procedurę selekcji partnerów przyjmujących studentów kierunku Ekonomia na praktyki zawodowe (w ramach formuły praktyki instytucjonalnej). Podstawowym kryterium zatwierdzenia instytucji zewnętrznej jest jej zdolność do zapewnienia stanowiska pracy bezpośrednio związanego z przetwarzaniem wiedzy lub analizą danych rynkowych. Każdy podmiot zewnętrzny podlega weryfikacji przez Kierownika Praktyk pod kątem trzech kluczowych parametrów jakościowych:

1. **Struktury organizacyjnej:** Posiadania wyodrębnionej komórki operacyjnej dedykowanej analizom rynkowym, obszarowi finansowo-księgowemu, planowaniu i rozwojowi;
2. **Infrastruktury technologicznej:** Zapewnienia dostępu do infrastruktury technicznej i analitycznej wspierającej procesy decyzyjne, w tym systemów klasy ERP czy odpowiednich baz danych;
3. **Kompetencji kadrowych:** Kwalifikacji zawodowych wskazanego Zakładowego Opiekuna Praktyk.

2.6.2.2. System porozumień ramowych, instytucjonalna baza miejsc oraz podmiotowość studenta

Proces organizacji praktyk zawodowych na kierunku Ekonomia opiera się na harmonijnym połączeniu stabilnej infrastruktury instytucjonalnej Uczelni z indywidualnymi aspiracjami zawodowymi studentów. Instytut zbudował - systematycznie rozwijaną - strukturę powiązań z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Obejmuje ona sieć porozumień o współpracy z podmiotami rynkowymi z różnych sektorów. Wśród nich znajdują się m.in.: Capita (Polska) Sp. z o.o. (międzynarodowy lider w obszarze outsourcingu procesów biznesowych i zaawansowanych analiz rynkowych), Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Izba Administracji Skarbowej w Krakowie, spółka technologiczna ARFORTECH Sp. z o.o. Jasionka, a także wyspecjalizowane podmioty sektora NGO i instytuty doradcze: Stowarzyszenie Doradców Europejskich PLinEU, Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych, Fundacja Fairtrade Polska, Fundacja ad vocem, European Foundation for Cooperation and Science oraz Polska Fundacja dla Afryki. **Wykaz podmiotów, z którymi współpracuje Instytut, w tym w realizacji studenckich praktyk zawodowych - w Kryterium 6.**

Zgodnie z §3 ust. 3 Regulaminu praktyk, studenci mogą samodzielnie przedstawiać propozycje miejsc odbywania praktyk w oparciu o katalog przykładowych podmiotów określony w §3 ust. 1, przy czym każda taka inicjatywa podlega weryfikacji ze strony Kierownika Praktyk. Przyjęte rozwiązanie regulaminowe realizuje zasadę podmiotowości studenta, przyznając mu prawo do wyboru instytucji do odbycia w niej praktyki zgodnie z indywidualnymi planami zawodowymi i zainteresowaniami.

2.6.2.3. Struktura miejsc praktyk w okresie objętym oceną (2023–2026)

W okresie sprawozdawczym 2023-2026 praktyki zawodowe na kierunku Ekonomia (studia pierwszego stopnia) charakteryzowały się wysokim zróżnicowaniem sektorowym i branżowym, odzwierciedlającym szerokie spektrum kompetencji absolwenta dyscypliny ekonomia i finanse. Proces kształcenia praktycznego realizowany był w oparciu o dwa równoległe modele formalne: umowy indywidualne (model dominujący, pozwalający na personalizację ścieżki studenta) oraz porozumienia o współpracy - instytucjonalne (np. z Fundacją Fairtrade Polska).

Tabela 1. Struktura sektorowo-branżowa bazy miejsc praktyk zawodowych na kierunku Ekonomia w latach 2023–2026 w aspekcie realizacji efektów uczenia się

Sektor / branża podmiotów	Przykładowi partnerzy instytucjonalni (2023-2026)	Główne obszary realizacji efektów uczenia się (KEU)
Sektor finansowo-księgowy i audytorski	Biuro Rachunkowe Gorfin (6 studentów), Biuro Rachunkowe General Outsource (11 studentów), banki spółdzielcze, Europejski Fundusz Leasingowy (EFL)	Sprawdzanie dowodów księgowych, ewidencja operacji gospodarczych, asystowanie przy sporządzaniu sprawozdań finansowych, zestawianie danych na potrzeby oceny kondycji ekonomicznej podmiotów gospodarczych.
Administracja publiczna i skarbową	Urząd Miasta Krakowa, Małopolski Urząd Skarbowy, Podkarpacki Urząd Skarbowy	Poznanie struktury i procedur funkcjonowania jednostek administracji, asystowanie przy weryfikacji formalno-prawnej deklaracji podatkowych, sporządzanie podstawowych zestawień i raportów urzędowych.

Przedsiębiorstwa komercyjne (produkcja, handel, logistyka, nieruchomości)	Firmy transportowo-logistyczne, podmioty rynku nieruchomości, przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe	Monitorowanie i ewidencjonowanie kosztów operacyjnych, asystowanie przy sporządzaniu kalkulacji cenowych.
Ekonomia społeczna i rozwój lokalny	Fundacja Fairtrade Polska, Agencja Rozwoju Społecznego, Spółdzielnia Kótek Rolniczych, gospodarstwa rolne	Asystowanie przy sporządzaniu wniosków i dokumentacji rozliczeniowej projektów społecznych, gromadzenie danych na potrzeby analiz potencjału rozwojowego regionu, monitorowanie podstawowych wskaźników efektywności działań statutowych organizacji, analiza specyfiki zasad, standardów i rynków sprawiedliwego handlu (Fairtrade).

Skierowanie większych grup studentów do wybranych partnerów - np. do Biura Rachunkowego General Outsource (11 praktykantów) oraz Biura Rachunkowego Gorfin (6 praktykantów) – pozwoliło na sprawne przeprowadzenie jednolitego programu wdrożeniowego. Studenci w tych firmach nie tylko poznali bieżącą pracę w księgowości, ale też aktywnie pomagali w doradztwie finansowym oraz przygotowywaniu analiz kondycji ekonomicznej przedsiębiorstw dla klientów zewnętrznych. Duża różnorodność branżowa miejsc praktyk - od firm technologicznych (np. ARFORTECH Sp. z o.o.), przez administrację państwową, aż po gospodarstwa rolne i podmioty ekonomii społecznej - pozwala skutecznie sprawdzić efekty uczenia się w praktyce. Dzięki temu studenci profilu ogólnoakademickiego uczą się elastycznie wykorzystywać wiedzę uniwersytecką i narzędzia analityczne w różnych środowiskach gospodarczych. Praktyki te pozwalają połączyć teorię z realnymi decyzjami biznesowymi, co zwiększa szanse absolwentów kierunku Ekonomia na rynku pracy.

2.6.3. Wymiar praktyk, struktura punktów ECTS

2.6.3.1. Wymiar praktyk (studia pierwszego stopnia)

Praktyki zawodowe na kierunku Ekonomia stanowią integralną i obligatoryjną część programu studiów, a ich realizacja w wymiarze 120 godzin zegarowych (co odpowiada 3 tygodniom ciągłej aktywności) skutkuje przyznaniem studentowi 4 punktów ECTS.

2.6.3.2. Koncepcja kształcenia praktyczno-analitycznego na studiach drugiego stopnia

Na studiach drugiego stopnia na kierunku Ekonomia świadomie zrezygnowano z tradycyjnych praktyk na rzecz zajęć warsztatowo-projektowych o charakterze aplikacyjnym, co pozwala na pełniejszą realizację efektów uczenia się na poziomie 7 PRK. Program kładzie nacisk na rozwijanie umiejętności decyzyjnych oraz samodzielne rozwiązywanie złożonych problemów gospodarczych. Komponent praktyczny jest realizowany bezpośrednio w ramach przedmiotów specjalistycznych, gdzie studenci pracują na realnych bazach danych, analizując i prognozując procesy rynkowe. Taka skonsolidowana konstrukcja programu pozwala uniknąć rozproszenia w przypadkowych podmiotach zewnętrznych. Zapewnia ona zunifikowany proces dydaktyczny, który skutecznie rozwija umiejętności krytycznej oceny, syntezy wiedzy oraz formułowania samodzielnych wniosków badawczych i zarządczych połączonych u absolwentów studiów magisterskich.

2.6.4. Usytuowanie praktyk w harmonogramie (siatce studiów) i sekwencyjność kształcenia

Praktyka zawodowa została celowo i strategicznie umiejscowiona w V semestrze studiów pierwszego stopnia. Konstrukcja ta wynika z przyjętej na kierunku Ekonomia zasady sekwencyjności kształcenia oraz dbałości o synergiczny układ treści programowych w ramach całego cyklu dydaktycznego.

Lokowanie modułu praktyk na przedostatnim semestrze studiów licencjackich niesie za sobą kluczowe korzyści merytoryczne i metodologiczne:

- **Ugruntowane przygotowanie merytoryczno-narzędziowe:** Moment przystąpienia do praktyki wiąże się z etapem, na którym studenci posiadają już ugruntowany aparat pojęciowy oraz opanowany uniwersytecki, podstawowy warsztat badawczy. Dzięki zaliczeniu w semestrach I–IV przedmiotów takich jak *Mikroekonomia*, *Makroekonomia*, *Statystyka*, *Analiza ekonomiczno-finansowa*, *Analityka w biznesie*, *Podstawy rachunkowości* czy *Podstawy finansów i bankowości*, student nie pełni w organizacji roli biernego obserwatora. Jest merytorycznie przygotowany do operacjonalizacji wiedzy poprzez wykonywanie podstawowych zadań analitycznych, weryfikację struktur danych i aktywną pracę na realnych procesach gospodarczych.
- **Synergia z procesem dyplomowania i seminarium licencjackim:** Semestr V to czas, w którym studenci pod nadzorem promotorów precyzują obszary badawcze swoich prac dyplomowych. Doświadczenia zebrane podczas praktyk stanowią bezpośredni impuls do sformułowania problemów badawczych i hipotez. Co istotne, pozyskane w trakcie praktyki (i poddane pełnej anonimizacji) dane źródłowe oraz rynkowe studia przypadków (*case study*) służą studentom jako cenny materiał empiryczny do części analitycznej ich prac licencjackich.

Taka architektura planu studiów wskazuje, że praktyki zawodowe nie są odizolowanym elementem programu, lecz spójnym, końcowym etapem weryfikacji i walidacji kompetencji zdobytych w uczelni.

2.6.5. Nadzór nad przebiegiem praktyk i zapewnienie jakości: instytucjonalny model dwustronnego mentoringu (*dual tutoring*)

Gwarantem rygoru merytorycznego oraz bezpieczeństwa organizacyjnego praktyk zawodowych jest sformalizowany model podwójnej opieki nad praktykantem. System ten opiera się na komplementarnym podziale ról pomiędzy środowiskiem akademickim a otoczeniem społeczno-gospodarczym:

- **Kierownik Praktyk:** sprawuje całościowy nadzór merytoryczno-dydaktyczny oraz organizacyjny z ramienia Instytutu/Uczelni, koordynując proces na trzech komplementarnych etapach:
 - ✓ Etap wstępny: odpowiada za weryfikację i zatwierdzenie indywidualnego planu praktyk pod kątem jego zgodności z KEU oraz dba o utrzymanie standardów właściwych dla profilu ogólnoakademickiego.
 - ✓ Etap realizacji: monitoruje bieżący stopień realizacji celów edukacyjnych, dba o właściwy przepływ informacji oraz utrzymuje stały kontakt z Zakładowymi Opiekunami Praktyk w podmiotach zewnętrznych.
 - ✓ Etap ewaluacji i zaliczenia: dokonuje weryfikacji i walidacji osiągniętych KEU w oparciu o przedłożony przez studenta po zakończeniu praktyki kompletny pakiet dokumentacyjny oraz indywidualną rozmowę ze studentem, na podstawie której wystawiana jest ocena końcowa wprowadzana do systemu USOS.
- **Zakładowy Opiekun Praktyk:** sprawuje bezpośredni nadzór operacyjno-stanowiskowy w miejscu pracy. Odpowiada za wdrożenie studenta w strukturę organizacyjną przedsiębiorstwa lub instytucji, przeprowadzenie obowiązkowych szkoleń (w tym BHP), bieżący podział zadań o charakterze analityczno-gospodarczym, a także monitorowanie dyscypliny i etyki zawodowej praktykanta w rzeczywistym środowisku pracy. Jego bieżące wpisy w Dzienniku Praktyk oraz sformułowana na koniec Opinia są kluczowym wkładem w uniwersytecką procedurę weryfikacji efektów kształcenia.

2.6.6. Procedura ewaluacji, dokumentowania i walidacji efektów uczenia się z praktyk

Proces przyznawania zaliczenia z praktyki zawodowej przez kierunkowego Kierownika Praktyk opiera się wyłącznie na dowodach (metoda *evidence-based assessment*). Po zakończeniu praktyki student ma obowiązek przedłożyć kompletny pakiet dokumentacyjny, na który składają się:

- **Dziennik Praktyk:** zawierający chronologiczny opis realizowanych zadań wraz z przypisanym do nich wymiarem godzinowym, podpisywany na bieżąco przez Zakładowego Opiekuna Praktyk.
- **Autorski Raport Analityczny:** dokument, w którym student opisuje specyfikę ekonomiczno-finansową wybranego podmiotu oraz dokonuje podsumowania zrealizowanych zadań. Raport ten służy ocenie umiejętności powiązania wiedzy teoretycznej z realną praktyką gospodarczą.

- **Sformalizowana Opinia Zakładowego Opiekuna Praktyk:** dokument zawierający pisemne uzasadnienie merytoryczne oraz ocenę stopnia osiągnięcia wyznaczonych KEU, sformułowaną w tradycyjnej skali akademickiej (2.0-5.0). Ocena ta stanowi dla Kierownika Praktyk kluczową przesłankę decyzyjną, co wyklucza jakiegokolwiek automatyzm w procedurze przyznawania zaliczenia końcowego.

Procedurę zamyka weryfikacja przedłożonej dokumentacji oraz przeprowadzenie przez Kierownika Praktyk rozmowy ze studentem, po której ocena końcowa wprowadzana jest do Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS), co zapewnia transparentność i identyfikowalność procedur.

Należy dodać, iż zgodnie z §7 Regulaminu Praktyk, studenci posiadający udokumentowane doświadczenie zawodowe lub realizujący inne formy aktywności zbieżne z efektami uczenia się dla kierunku Ekonomia mogą ubiegać się o zaliczenie praktyki w częściowym lub pełnym wymiarze godzin. Decyzję w tej sprawie podejmuje Kierownik Praktyk na podstawie pisemnego wniosku oraz kompleksowej dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie wymaganych efektów i czasu trwania aktywności, co stanowi podstawę do formalnego udokumentowania zaliczenia w elektronicznym systemie przebiegu studiów (USOS).

2.6.7. Kontrola wewnętrzna i zapewnianie jakości praktyk zawodowych (zgodność z WSZJK)

W celu całkowitego wyeliminowania ryzyka powierzchowności ocen oraz wystąpienia zjawiska tzw. „praktyk fikcyjnych”, proces kształcenia praktycznego na kierunku Ekonomia został ściśle zintegrowany z WSZJK. Nadzór nad jakością praktyk sprawuje bezpośrednio Kierownik Praktyk, który na etapie realizacji programu przez studenta dysponuje sformalizowanymi narzędziami nadzoru prewencyjnego. W celu weryfikacji faktycznej obecności studenta oraz monitorowania postępów w realizacji indywidualnego planu praktyk, Kierownik Praktyk jest uprawniony do przeprowadzania wyrwykowych kontroli. Są one realizowane dwutorowo:

- w drodze audytu telefonicznego – poprzez bezpośredni kontakt i rozmowę weryfikacyjną z Zakładowym Opiekunem Praktyk,
- poprzez wizytacje osobiste – przeprowadzane bezpośrednio w miejscu odbywania praktyki przez studenta.

Komplet dokumentacji zaliczeniowej (w tym raporty, dzienniki praktyk oraz opinie pracodawców) jest przechowywany przez Kierownika Praktyk. Na podstawie analizy tych dokumentów oraz wniosków z kontroli, Kierownik Praktyk formułuje rekomendacje ulepszeń kierowane do Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. Stanowi to podstawę do uruchomienia systemowych działań doskonalących, obejmujących ewentualne korekty regulaminu praktyk lub modyfikację kryteriów doboru partnerów instytucjonalnych i biznesowych.

2.7 Spełnienie reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Przyjęcie na studia, warunki rekrutacji oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Procedura rekrutacyjna oraz zasady naboru na kierunku Ekonomia są w pełni jawne, przejrzyste i sformalizowane. Szczegółowe warunki, tryb oraz kryteria kwalifikacji na rok akademicki 2026/2027 reguluje Uchwała Senatu UKEN nr 1.14.04.2025 z dnia 14 kwietnia 2025 r. (wraz z późn. zm.). Ciągłość i stabilność polityki rekrutacyjnej w latach ubiegłych (2023/2024 oraz 2025/2026) zapewniały analogiczne, coroczne Uchwały Senatu UKEN, co gwarantuje transparentność i porównywalność kryteriów w cyklu kształcenia. Podział zadań organów rekrutacyjnych oraz zasady dokumentowania wpisów określa Zarządzenie Prorektora ds. Kształcenia nr RK.Z.0211.3.2026 z dnia 25 maja 2026 r. (Załącznik 3a).

3.1.1. Planowanie limitów przyjęć, zarządzanie liczbą studentów, analiza efektywności rekrutacji

Planowanie i kontrolę liczby studentów realizuje się poprzez system limitów przyjęć, wprowadzony [Uchwałą Senatu nr 5.27.04.2026](#) z dnia 27 kwietnia 2026 r. (tekst jednolity w załączniku do [uchwały nr 29.28.09.2026](#)). Zestawienie limitów na rok akademicki 2026/2027 przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Limity przyjęć na kierunek Ekonomia w roku akademickim 2026/2027

Poziom studiów	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Studia pierwszego stopnia	150	100
Studia drugiego stopnia	80	80

Wskazane limity przyjęć są skorelowane z polityką zapewniania jakości kształcenia oraz koncepcją kształcenia na kierunku Ekonomia. Liczba miejsc została ustalona w oparciu o analizę potencjału kadrowego Instytutu. Ponadto przy wyznaczaniu limitów uwzględniono chłonność bazy dydaktyczno-lokalowej oraz aktualne trendy i prognozy zapotrzebowania regionalnego rynku pracy na specjalistów z obszaru ekonomii. Ewentualne korekty limitów realizowane są wyłącznie w trybie i na zasadach określonych w wyżej wymienionej uchwale senackiej, co zapewnia elastyczność i operatywność zarządzania procesem dydaktycznym przy jednoczesnym zachowaniu stabilności organizacyjnej kierunku.

Wyniki postępowania kwalifikacyjnego na rok akademicki 2026/2027, obrazujące relację pomiędzy zainteresowaniem ofertą dydaktyczną a ostatecznym wolumenem naboru i statusem uruchomienia poszczególnych cykli kształcenia, przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Dane ilościowe oraz efektywność procesu rekrutacji na kierunek Ekonomia - rok akademicki 2026/2027

Poziom i forma kształcenia	Rejestracja kandydatów (liczba)	Liczba przyjętych na studia	Status uruchomienia cyklu
Studia pierwszego stopnia, stacjonarne	400	136	Uruchomiony
Studia pierwszego stopnia, niestacjonarne	76	0	Nieuruchomiony
Studia drugiego stopnia, stacjonarne	103	57	Uruchomiony
Studia drugiego stopnia, niestacjonarne	48	0	Nieuruchomiony

Stan danych na dn. 04.10.2026 r. (na podstawie raportów z systemu [IRK UKEN](#)).

Analiza danych rekrutacyjnych wykazuje wysoki poziom zainteresowania studiami stacjonarnymi. Na studiach pierwszego stopnia odnotowano 400 zgłoszeń w systemie IRK, na studia przyjęto 136 osób. Na stacjonarne studia drugiego stopnia odnotowano 103 zgłoszenia, przyjęto 57 osób, zabezpieczając optymalną liczebność grup. W przypadku studiów niestacjonarnych (zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia), pomimo odnotowania odpowiednio 76 oraz 48 zgłoszeń w systemie IRK, ostateczna liczba osób, które dopełniły procedury wpisu i złożyły komplet dokumentów rekrutacyjnych w wyznaczonym terminie, okazała się niewystarczająca. Mając na uwadze dbałość o najwyższe standardy prowadzenia zajęć oraz wspólną odpowiedzialność za gospodarkę finansową i stabilność organizacyjną Instytutu oraz Uczelni, podjęto decyzję o nieuruchamianiu kształcenia w formie niestacjonarnej w roku akademickim 2026/2027. Kandydatom zaoferowano możliwość bezpłatnej relokacji procesu rekrutacyjnego na studia stacjonarne lub inne pokrewne kierunki realizowane w Instytucie.

W celu wykazania stabilności i ciągłości polityki rekrutacyjnej na kierunku Ekonomia w okresie objętym oceną (2023-2026), retrospektywną analizę danych ilościowych oraz efektywności procedur kwalifikacyjnych dla poszczególnych lat akademickich zaprezentowano w Tabelach 3, 4 oraz 5.

Tabela 3. Dane ilościowe oraz efektywność procesu rekrutacji na kierunek Ekonomia - rok akademicki 2023/2024

Poziom i forma kształcenia	Rejestracja kandydatów (liczba)	Liczba przyjętych na studia	Status uruchomienia cyklu
Studia pierwszego stopnia, stacjonarne	416	151	Uruchomiony
Studia pierwszego stopnia, niestacjonarne	105	41	Uruchomiony
Studia drugiego stopnia, stacjonarne	61	42	Uruchomiony
Studia drugiego stopnia, niestacjonarne	26	0	Nieuruchomiony

Stan danych na dn. 04.10.2026 r. (na podstawie raportów z systemu [IRK UKEN](#)).

Wyniki rekrutacji w roku akademickim 2023/2024 potwierdzają zainteresowanie kształceniem w trybie stacjonarnym. Na studiach pierwszego stopnia przyjęto 151 osób, co oznacza pełną realizację założonego limitu przyjęć. Satysfakcjonujący nabór odnotowano także na studiach drugiego stopnia, gdzie na podstawie 61 rejestracji status studenta uzyskały 42 osoby. W obszarze studiów niestacjonarnych postępowanie rekrutacyjne wykazało zróżnicowaną dynamikę. Na studiach pierwszego stopnia na podstawie 105 rejestracji przyjęto 41 studentów, co pozwoliło na utworzenie grupy, podczas gdy na studiach drugiego stopnia, pomimo 26 rejestracji w systemie IRK, z uwagi na niewystarczającą liczbę wpisów - zgodnie z zasadami dyscypliny finansowej Instytutu i Uczelni oraz kryteriami jakościowymi profilu ogólnoakademickiego wymagającymi odpowiedniej liczebności grupy do prawidłowej weryfikacji KEU - podjęto decyzję o nieuruchamianiu drugiego cyklu kształcenia.

Tabela 4. Dane ilościowe oraz efektywność procesu rekrutacji na kierunek Ekonomia - rok akademicki 2024/2025

Poziom i forma kształcenia	Rejestracja kandydatów (liczba)	Liczba przyjętych na studia	Status uruchomienia cyklu
Studia pierwszego stopnia, stacjonarne	384	94	Uruchomiony
Studia pierwszego stopnia, niestacjonarne	92	30	Uruchomiony
Studia drugiego stopnia, stacjonarne	66	52	Uruchomiony

Studia drugiego stopnia, niestacjonarne	32	0	Nieuruchomiony (brak kworum konsolidacyjnego)
--	----	---	---

Stan danych na dn. 04.10.2026 r. (na podstawie raportów z systemu [IRK UKEN](#)).

Wyniki rekrutacji w roku akademickim 2024/2025 wykazują w obszarze kształcenia stacjonarnego zróżnicowaną dynamikę. Na studia pierwszego stopnia przyjęto 94 osób, natomiast na studia drugiego stopnia - status studenta uzyskały 52 osoby. W obszarze kształcenia niestacjonarnego sytuacja odzwierciedlała strukturę z roku ubiegłego. Na studia pierwszego stopnia przyjęto 30 studentów, co pozwoliło na utworzenie grupy, podczas gdy na studiach drugiego stopnia, pomimo odnotowania 32 rejestracji w systemie IRK, na skutek niewystarczającej liczby wpisów - kierując się zasadami dyscypliny finansowej Instytutu i Uczelni oraz dbałością o standardy profilu ogólnoakademickiego wymagające odpowiedniej liczebności grup do rzetelnej weryfikacji KEU - podjęto decyzję o nieuruchamianiu cyklu na poziomie magisterskim.

Tabela 5. Dane ilościowe oraz efektywność procesu rekrutacji na kierunek Ekonomia - rok akademicki 2025/2026

Poziom i forma kształcenia	Rejestracja kandydatów (liczba)	Liczba przyjętych na studia	Status uruchomienia cyklu
Studia pierwszego stopnia, stacjonarne	378	129	Uruchomiony
Studia pierwszego stopnia, niestacjonarne	96	26	Uruchomiony
Studia drugiego stopnia, stacjonarne	72	39	Uruchomiony
Studia drugiego stopnia, niestacjonarne	27	0	Nieuruchomiony (brak kworum konsolidacyjnego)

Stan danych na dn. 04.10.2026 r. (na podstawie raportów z systemu [IRK UKEN](#)).

Wyniki rekrutacji w roku akademickim 2025/2026 w obszarze kształcenia stacjonarnego – na studiach pierwszego stopnia - status studenta uzyskało 129 osób, natomiast na studia drugiego stopnia przyjęto 39 osób. W obszarze studiów niestacjonarnych na studiach pierwszego stopnia przyjęto 26 osób, co zapewniło utworzenie grupy, podczas gdy na studiach drugiego stopnia ostateczna liczba wpisów była niewystarczająca. W konsekwencji, zgodnie z zasadami dyscypliny finansowej Instytutu i Uczelni oraz kryteriami jakościowymi profilu ogólnoakademickiego wymagającymi odpowiedniej liczebności grupy do prawidłowej weryfikacji KEU, podjęto decyzję o nieuruchamianiu o cyklu kształcenia na poziomie magisterskim.

3.1.2. Polityka informacyjna i cyfrowe wsparcie kandydatów

Polityka informacyjna i wsparcie kandydatów w procesie naboru na kierunek Ekonomia są scentralizowane, zdigitalizowane oraz oparte na zasadach powszechnej dostępności i transparentności. Komplet danych obejmujący pełną ofertę dydaktyczną, szczegółowe kryteria kwalifikacji, harmonogram etapów rekrutacyjnych, wykazy wymaganych dokumentów oraz programy studiów z przypisanymi do nich efektami uczenia się, publikowany jest z wyprzedzeniem w ogólnouczelnianym systemie IRK, na oficjalnej stronie internetowej Uczelni oraz w dedykowanej sekcji informacyjnej na stronie internetowej Instytutu.

Wykorzystywana platforma IRK jest w pełni zintegrowana z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studiów (USOS), co zapewnia zautomatyzowaną migrację danych kandydatów do centralnej bazy danych USOS, przetwarzanej w ramach Centrum Obsługi Studenta (COS), po zakończeniu procesu kwalifikacji. System ten gwarantuje najwyższy standard bezpieczeństwa teleinformatycznego oraz pełną zgodność z przepisami o ochronie danych osobowych (RODO). Ponadto serwisy rekrutacyjne i

informacyjne Uczelni spełniają wymagania dostępności cyfrowej zgodnie ze standardem WCAG 2.1, co umożliwia samodzielną rejestrację osobom ze szczególnymi potrzebami wzrokowymi lub motorycznymi.

Drożność kanałów komunikacyjnych, eliminującą asymetrię informacyjną i zapewniającą kandydatom pomoc techniczną i merytoryczną, zapewniają:

- **Wielokanałowy system zapytań wewnętrznych (helpdesk):** zintegrowany bezpośrednio z indywidualnym profilem kandydata w platformie IRK, umożliwiający bieżące śledzenie statusu zgłoszenia,
- **Punkty kontaktowe e-mail:** obsługiwane bezpośrednio przez Sekretarza Komisji Rekrutacyjnej, dedykowane do rozstrzygania niestandardowych zapytań formalnych,
- **Scentralizowana infolinia rekrutacyjna:** Biura Rekrutacji oraz Sekretariatu Instytutu zapewniają w okresie przyjmowania dokumentów - bezpośrednią, telefoniczną asystę konsultantów Komisji Rekrutacyjnej.

3.1.3. Przebieg i dokumentowanie procesu rekrutacyjnego

Przebieg oraz dokumentowanie procesu rekrutacji na kierunku Ekonomia podlegają ścisłemu rygorowi proceduralnemu, nadzorowanemu przez Komisję Rekrutacyjną. Całość postępowania kwalifikacyjnego realizowana jest według ujednoliconej sekwencji etapów, co eliminuje ryzyko błędów formalnych:

- **Rejestracja i generowanie dokumentacji:** Kandydat zakłada indywidualne konto w systemie IRK, wprowadza wyniki ocen lub egzaminów maturalnych oraz generuje systemowe, jednolite podanie o przyjęcie na studia.
- **Weryfikacja formalna i merytoryczna:** Komisja Rekrutacyjna dokonuje szczegółowej kontroli kompletności dokumentów, ważności świadectw/dyplomów oraz (w przypadku studiów drugiego stopnia) zbieżności efektów uczenia się.
- **Pozycjonowanie rankingowe:** Algorytm systemu IRK automatycznie oblicza wskaźnik rekrutacyjny dla każdego kandydata, tworząc w pełni mierzalne, bezstronne i jawne listy rankingowe.
- **Dokonanie wpisu lub wydanie decyzji:** Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów przez Komisję Rekrutacyjną po złożeniu przez kandydata kompletnej teczki dokumentów. W przypadku niespełnienia kryteriów rekrutacyjnych, kandydatowi doręczana jest formalna decyzja administracyjna o odmowie przyjęcia, zawierająca pełne uzasadnienie prawne i pouczenie o prawie do odwołania.

Komunikacja o statusie kwalifikacji ma charakter zindywidualizowany i bezpieczny - wszelkie wiążące komunikaty są przekazywane bezpośrednio na konta kandydatów w systemie IRK, co zapewnia poufność danych. Dodatkowo ogólne informacje organizacyjne i harmonogramy spotkań informacyjno-organizacyjnych są dystrybuowane poprzez elektroniczny informator oraz stronę internetową Instytutu.

Wyniki postępowania są archiwizowane. Po zakończeniu prac Komisji Rekrutacyjnej, kompletne, zweryfikowane i opieczetowaneteczki osobowe nowo przyjętych studentów wraz z podpisanymi protokołami rekrutacyjnymi są formalnie przekazywane do Centrum Obsługi Studenta (COS) w celu założenia właściwych akt osobowych studenta i nadania numerów albumów w systemie USOS.

3.1.4. Kryteria kwalifikacji na studia pierwszego stopnia

Przyjęte zasady rekrutacji na kierunku Ekonomia zostały zaprojektowane w sposób zapewniający obiektywną weryfikację poziomu przygotowania merytorycznego kandydatów, co stanowi warunek konieczny do prawidłowej realizacji celów edukacyjnych i osiągnięcia KEU.

W procesie rekrutacji na studia pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia kluczowe znaczenie mają progi punktowe z egzaminu maturalnego. W przypadku kandydatów z „nową maturą” brana jest pod uwagę średnia punktów z egzaminu maturalnego z języka polskiego oraz języka obcego nowożytnego; w przypadku kandydatów ze „starą maturą” brana jest pod uwagę średnia ocen z egzaminu dojrzałości

z języka polskiego oraz języka obcego nowożytnego. Do średniej wliczane są oceny wyższe: z części pisemnej lub ustnej. W sytuacji, gdy kandydat nie zdał egzaminu dojrzałości z języka obcego nowożytnego decydują - w kolejności - oceny z przedmiotów: wiedza o społeczeństwie, matematyka, geografia, historia lub inny przedmiot objęty egzaminem.

3.1.5. Mechanizmy rekrutacji kandydatów o szczególnych uzdolnieniach

Ważnym elementem polityki rekrutacyjnej Uczelni jest aktywne pozyskiwanie kandydatów o wysokich uzdolnieniach kierunkowych. Na kierunku Ekonomia wdrożono systemowe rozwiązania premiujące osoby wykazujące się ponadprzeciętną wiedzą oraz sukcesami w ogólnopolskich olimpiadach i konkursach przedmiotowych. Uczestnicy co najmniej etapu okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, Olimpiady Przedsiębiorczości oraz Olimpiady Wiedzy o Biznesie i Innowacjach uzyskują obowiązkową gratyfikację w postaci dodatkowych 10 punktów rankingowych (z możliwością ich matematycznego sumowania w systemie IRK). Z kolei laureaci oraz finaliści stopnia centralnego (krajowego) wspomnianych olimpiad przedmiotowych, a także wybranych konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych, przyjmowani są na pierwszy rok studiów z pominięciem standardowej procedury kwalifikacyjnej, uzyskując maksymalny wskaźnik rekrutacyjny.

Odrębne uprawnienia związane z osiągnięciami w olimpiadach i konkursach określa właściwa [uchwała nr 3.24.04.2023 Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 24 kwietnia 2023 roku](#) w sprawie warunków rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego, laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, w tym organizowanych przez Uczelnię w roku 2026/2027.

3.1.6. Kryteria kwalifikacji na studia drugiego stopnia

Studia na drugim stopniu na kierunku Ekonomia przewidziane są dla absolwentów studiów pierwszego stopnia kierunków z obszaru nauk społecznych. Kryteria kwalifikacji: na podstawie listy rankingowej ocen średnich ze studiów pierwszego stopnia (średnia arytmetyczna obliczana na podstawie wszystkich ocen pozytywnych i negatywnych uzyskanych przez kandydata z egzaminów i zaliczeń wszystkich przedmiotów we wszystkich terminach; bez oceny z egzaminu dyplomowego i bez oceny uzyskanej na dyplomie). Absolwenci kierunków z obszaru nauk ekonomicznych otrzymują dodatkowe 10 punktów w procesie rekrutacji.

3.1.7. Procedury międzynarodowe i rekrutacja cudzoziemców

Uczelnia zapewnia pełną ekwiwalentność, przejrzystość oraz bezstronność procedur rekrutacyjnych dla kandydatów legitymujących się dokumentami wydanymi poza granicami RP. Proces ten jest koordynowany centralnie przez Dział Współpracy Międzynarodowej we współpracy z Komisją Rekrutacyjną:

- **Nostryfikacja i konwersja ocen (matury IB/EB):** Przeliczanie wyników uzyskiwanych na maturach międzynarodowych (International Baccalaureate – IB, European Baccalaureate – EB) oraz świadectwach dwujęzycznych na punkty rankingowe realizowane jest w sposób zautomatyzowany w systemie IRK, według jednolitych i obiektywnych matryc konwersji ocen zawartych w Załączniku nr 2 do uchwały rekrutacyjnej Senatu UKEN.
- **Weryfikacja formalno-prawna dokumentów:** Proces rekrutacji cudzoziemców obejmuje obowiązkową ocenę uprawnień danego dokumentu do kontynuacji kształcenia na terytorium RP, szczegółową kontrolę tłumaczeń przysięgłych oraz weryfikację wymaganych poświadczeń prawnych (klauzula apostille lub pełna legalizacja dyplomu). Czynności te są ściśle wspierane oficjalnymi wykazami i systemami Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA). Automatyczne uznanie dokumentu na mocy umów międzynarodowych traktowane jest wyłącznie jako spełnienie kryterium formalnego (brak barier prawnych), a nie gwarancja przyjęcia, które zależy od pozycji na liście rankingowej. W przypadkach budzących wątpliwości interpretacyjne, Uczelnia występuje o oficjalną, pisemną informację do Dyrektora NAWA.

- **Weryfikacja kompetencji językowych (Poziom B2):** Kandydaci zagraniczni podejmujący studia prowadzone w języku polskim zobowiązani są do udokumentowania znajomości języka na poziomie minimum B2, zgodnie z [Zarządzeniem Rektora nr R.Z.0211.31.2026](#) z dnia 6 maja 2026 r. Potwierdzenie biegłości językowej następuje poprzez przedstawienie honorowanego przez Uczelnię certyfikatu zewnętrznego, czy świadectwa ukończenia rocznego kursu przygotowawczego.

3.1.8. Obiektywizm, transparentność i równe szanse w toku postępowania rekrutacyjnego

Bezstronność oraz przejrzystość procedury rekrutacyjnej na kierunku Ekonomia są zabezpieczone systemowo na każdym etapie postępowania kwalifikacyjnego. Gwarancję równego traktowania wszystkich kandydatów stanowią powszechna, publiczna dostępność zasad naboru oraz bezwzględne stosowanie zautomatyzowanych, jednoznacznych algorytmów przeliczania wyników w systemie IRK, co eliminuje czynnik uznaniowości i ryzyko błędu ludzkiego.

Nadzór nad merytoryczną poprawnością procesu sprawuje Komisja Rekrutacyjna. Wszelkie czynności kwalifikacyjne, w tym weryfikacja dokumentów maturalnych i suplementów, podlegają zasadzie dwuinstancyjnej kontroli wewnątrzkomisyjnej i są dokumentowane w postaci formalnych, podpisywanych przez pełny skład Komisji protokołów rekrutacyjnych, które są archiwizowane w systemie USOS oraz w Centralnym Archiwum Uczelni.

Transparentność procedury przejawia się również w pełnym dostępie kandydatów do informacji. Każdy uczestnik postępowania ma zapewniony całodobowy wgląd do swojego indywidualnego konta w systemie IRK, gdzie w sposób przejrzysty wyszczególnione są składowe jego wskaźnika rankingowego. Kandydatom przysługuje ponadto ustawowe prawo wglądu w dokumentację z przebiegu ich własnej kwalifikacji.

Ochronę praw kandydatów oraz pełną zgodność procesu z Kodeksem postępowania administracyjnego (KPA) zapewnia transparentna ścieżka odwoławcza. Od każdej negatywnej decyzji administracyjnej wydanej przez Komisję Rekrutacyjną, kandydatowi przysługuje prawo do wniesienia pisemnego odwołania do Rektora UKEN za pośrednictwem organu rekrutacyjnego, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Rozwiązanie to stanowi ostateczną gwarancję rzetelności, praworządności oraz zachowania najwyższych standardów etycznych w toku naboru na studia.

3.1.9. Dostępność procesu rekrutacyjnego dla osób ze szczególnymi potrzebami

Uczelnia w pełni realizuje politykę włączającą, zapewniając kandydatom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi, równe szanse uczestnictwa w procedurze rekrutacyjnej. Osoby te podlegają tym samym kryteriom merytorycznym, korzystając jednocześnie ze zindywidualizowanych udogodnień i adaptacji techniczno-organizacyjnych przewidzianych w Załączniku nr 3 do uchwały rekrutacyjnej. Wnioski o adaptację formy rekrutacji (w tym m.in. dostosowanie materiałów lub wsparcie asystenckie) rozpatrywane są we współpracy z Biurem do spraw Osób z Niepełnosprawnościami UKEN (BON), co gwarantuje adekwatność podjętych działań do stanu zdrowia kandydata, bez naruszania standardów akademickich.

3.1.10. Profil wejściowy kandydatów a realizacja efektów uczenia się

Zastosowane mechanizmy selekcji merytorycznej pozwalają na wyłonienie grupy studentów o wysokim, jednolitym poziomie przygotowania ogólnego i kierunkowego, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Odpowiedni poziom kompetencji wejściowych (tzw. kapitał początkowy) niesie za sobą konkretne implikacje dla struktury programu studiów na kierunku Ekonomia:

- **Brak konieczności prowadzenia zajęć wyrównawczych:**
 - ✓ **Na studiach pierwszego stopnia:** Dobór przedmiotów kwalifikacyjnych w procedurze rekrutacyjnej pozwala na wyłonienie kandydatów o odpowiednich predyspozycjach analitycznych i kompetencjach językowych. Zapewnia to właściwy poziom przygotowania

ogólnego, niezbędny do efektywnego przyswajania wiedzy ekonomicznej od pierwszego semestru, bez konieczności nadrabiania zaległości szkolnych.

- ✓ **Na studiach drugiego stopnia:** Weryfikacja zbieżności efektów uczenia się uzyskanych na studiach pierwszego stopnia, połączona z ewentualnym, precyzyjnym określeniem różnic programowych, zapewnia pełną gotowość do podjęcia kształcenia na poziomie zaawansowanym.
- **Optymalizacja struktury programu:** Umożliwia to bezpośrednie wprowadzenie zaawansowanych treści kierunkowych i specjalistycznych już od pierwszego semestru studiów na obu stopniach kształcenia.
- **Efektywność cyklu kształcenia:** Struktura ta pozwala na maksymalne wykorzystanie czasu trwania studiów na intensywne osiągnięcie zaawansowanych, KEU w obszarze wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, zgodnie z wymaganiami profilu ogólnoakademickiego.

3.2. Uznawanie efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innych uczelniach

3.2.1. Ramy instytucjonalne transferu osiągnięć i mobilności studenckiej

Procesy uznawania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji zdobytych przez studentów w innych jednostkach akademickich (krajowych i zagranicznych) na kierunku Ekonomia są sformalizowane, mierzalne i oparte na zasadzie porównywalności efektów kształcenia.

Ramy instytucjonalne transferu osiągnięć wyznaczają przepisy ogólne zawarte w [Regulaminie studiów UKEN](#) (w szczególności §15 określający zasady ogólne oraz §§ 22–23 dedykowane indywidualnemu przebiegowi studiów i przenosinom). Z kolei operacyjny, szczegółowy tryb postępowania administracyjnego i weryfikacyjnego przy przejściu z innej struktury akademickiej w Polsce reguluje [Zarządzenie nr R.Z.0211.50.2025 Rektora UKEN z dnia 7 lipca 2025 r.](#) w sprawie wprowadzenia Procedury przeniesienia z innej uczelni w Polsce oraz zmiany kierunku lub formy studiów w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

3.2.2. Mechanizm weryfikacji kompetencji i zapewnienia jakości kształcenia

Podstawowym i obligatoryjnym warunkiem wydania zgody na uznanie dotychczasowego dorobku studenta oraz kontynuację nauki jest potwierdzenie zbieżności merytorycznej zrealizowanych efektów uczenia się z wymaganiami aktualnego programu studiów na kierunku Ekonomia dla właściwego poziomu kształcenia. Procedura ta realizowana jest w oparciu o następujące standardy jakościowe:

- **Indywidualna analiza porównawcza:** Dyrektor Instytutu dokonuje szczegółowej kwerendy dokumentacji przebiegu studiów (suplementu, karty przebiegu studiów, sylabusów) pod kątem zadeklarowanych w nich wiedzy, umiejętności i kompetencji.
- **Identyfikacja i niwelowanie różnic programowych:** W przypadku wystąpienia rozbieżności, które nie naruszają rdzenia KEU, studentowi wyznacza się precyzyjne terminy oraz formy uzupełnienia różnic programowych. Gwarantuje to pełną ekwiwalentność wykształcenia przed przystąpieniem do etapu dyplomowania.
- **Transparentność ECTS:** Alokacja punktów ECTS za uznane moduły zajęć odbywa się w sposób jawny, chroniący ciągłość rozliczenia semestralnego studenta.

3.2.3. Mapowanie osiągnięć studenta względem Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK)

Zasady weryfikacji i uznawania osiągnięć studentów przenoszących się z innych jednostek akademickich są podporządkowane strukturze KEU dla kierunku Ekonomia w obszarze wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Ocena porównywalności programowej realizowana jest dwuwymiarowo:

- **Na studiach pierwszego stopnia:** Weryfikuje się zbieżność z wymaganiami 6 poziomu PRK.
- **Na studiach drugiego stopnia:** Weryfikuje się spełnienie standardów 7 poziomu PRK, co wymaga dokonania pogłębionej oceny przygotowania merytorycznego i metodologicznego kandydata oraz jego zdolności do samodzielnego analizowania złożonych zjawisk gospodarczych.

3.2.4. Procedura transferu zewnętrznego i kryteria formalne

Przeniesienie studenta z innej uczelni krajowej odbywa się w oparciu o przejrzystą, sformalizowaną ścieżkę proceduralną, uwarunkowaną dostępnością wolnych miejsc w ramach ustalonych limitów przyjęć. W celu zapewnienia stabilności procesu dydaktycznego wdrożono kryteria formalno-czasowe:

- **Próg minimalny:** Warunkiem koniecznym jest ukończenie przez studenta co najmniej pierwszego semestru studiów w uczelni macierzystej i uzyskanie prawa do wpisu na semestr kolejny. Przy transferach na wyższe etapy kształcenia wymagane jest udokumentowane zaliczenie wszystkich modułów dydaktycznych objętych dotychczasowym programem.
- **Reżim terminowy:** Student składa pisemny wniosek do Dyrektora Instytutu za pośrednictwem Centrum Obsługi Studenta (COS) w nieprzekraczalnym terminie 60 dni przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczy transfer. Do podania obligatoryjnie załącza się oficjalne zaświadczenie o statusie studenta oraz pełną dokumentację przebiegu studiów (w tym transkrypcję ocen i sylabusy zrealizowanych przedmiotów).
- **Nienaruszalność etapów kluczowych:** Ze względów jakościowych niedopuszczalne jest przeniesienie studenta na ostatni semestr studiów oraz po faktycznym rozpoczęciu zajęć dydaktycznych w danym semestrze.

3.2.5. Podejmowanie decyzji, zarządzanie różnicami programowymi i ścieżka odwoławcza

Organem kompetentnym do merytorycznej oceny dokumentacji, podjęcia decyzji o przyjęciu oraz uznania zaliczonych kursów i praktyk zawodowych jest Dyrektor Instytutu. W toku postępowania stosuje się ujednoliconą procedurę zapewnienia jakości:

- **Analiza różnic programowych:** W terminie 14 dni od złożenia kompletu dokumentów Dyrektor sporządza pisemny protokół określający ewentualne różnice programowe, wskazuje semestr wpisu oraz precyzuje ramy czasowe i formy uzupełnienia braków merytorycznych.
- **Ciągłość kształcenia:** Studia realizowane w wyniku przeniesienia stanowią prawną i merytoryczną kontynuację kształcenia podjętego w uczelni macierzystej.
- **Ochrona praw studenta:** Rozstrzygnięcie sprawy przybiera formę decyzji administracyjnej. Studentowi przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Prorektora ds. Kształcenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Po uprawomocnieniu się zgody, student dopełnia formalności ewidencyjnych w zasobach UKEN.

Formularze i wzory dokumentacji (w tym podanie o przeniesienie z innej uczelni, wnioski o zmianę kierunku lub formy studiów) są udostępnione w formie cyfrowej na oficjalnej stronie [Centrum Obsługi Studenta UKEN \(COS\)](#). Standaryzacja wniosków eliminuje błędy formalne po stronie wnioskodawców, przyspiesza proces weryfikacji i zapewnia przejrzystość działań administracyjnych.

3.2.6. Systemowe uznawanie osiągnięć w mobilności krajowej i międzynarodowej

Procedury rozliczania efektów uczenia się oraz okresów kształcenia zrealizowanych w uczelniach partnerskich (krajowych oraz zagranicznych) na kierunku Ekonomia są w pełni sformalizowane i podporządkowane zasadom przejrzystości oraz ciągłości studiów. Ramy prawne procesu wyznacza [Regulamin studiów UKEN](#):

- **Zasady ogólne transferu osiągnięć:** Zgodnie z §15 Regulaminu, organem decyzyjnym w zakresie uznawania kursów i praktyk zawodowych, określania semestru wpisu oraz identyfikacji różnic programowych jest Dyrektor Instytutu.
- **Mechanizm uprzedniego uzgodnienia programu:** Zgodnie z §22 Regulaminu, realizacja zajęć poza macierzystą strukturą akademicką w systemie ECTS wymaga uprzedniej akceptacji Dyrektora Instytutu i zawierana jest w dedykowanym porozumieniu o programie zajęć.

3.2.7. Operacyjne zarządzanie mobilnością w Programie Erasmus+

W celu stymulowania umiędzynarodowienia kierunku, proces dydaktyczny w ramach Programu Erasmus+ opiera się na elastycznym i zorientowanym na studenta podejściu do weryfikacji kompetencji:

- **Trójstronne porozumienie (Learning Agreement):** Przed rozpoczęciem mobilności Instytutowy Pełnomocnik ds. Programu Erasmus+ przygotowuje wraz ze studentem dokument Learning Agreement, podlegający zatwierdzeniu przez UKEN oraz uczelnię przyjmującą. Dokument ten precyzuje listę kursów oraz odpowiadającą im wagę punktową ECTS.
- **Zbieżność efektów jako kryterium nadrzędne:** Podstawę doboru przedmiotów zagranicznych stanowi analiza porównawcza zbieżności zakładanych efektów uczenia się z KEU na kierunku Ekonomia. W ramach polityki elastyczności programowej Instytut nie warunkuje zaliczenia okresu studiów od tożsamości nazw przedmiotów, skupiając się wyłącznie na ekwiwalentności kompetencyjnej, co eliminuje bariery transferowe. Wszelkie modyfikacje programu w trakcie wyjazdu podlegają tożsamej procedurze zatwierdzania.
- **Rozliczenie okresu studiów:** Po powrocie z mobilności student przedstawia oficjalny wykaz ocen (*Transcript of Records*) oraz potwierdzenie zrealizowanych zajęć. Pomyślna realizacja założeń Learning Agreement stanowi dla Dyrektora Instytutu obligatoryjną podstawę zaliczenia semestru/roku studiów.
- **Bezpieczeństwo socjalno-ekonomiczne studenta:** W sytuacji, gdy określone efekty uczenia się nie mogą zostać zrealizowane w uczelni przyjmującej, ewentualne różnice programowe wraz ze sposobem i terminem ich uzupełnienia są precyzowane bezpośrednio w porozumieniu. Student jest prawnie zwolniony z jakichkolwiek kosztów finansowych związanych z uzupełnianiem tych modułów.
- **Przejrzystość dokumentacji dyplomowej:** Wszystkie kursy i praktyki zaliczone poza UKEN są wprowadzane do systemów ewidencyjnych i ujęte w suplemencie do dyplomu w ich oryginalnym brzmieniu językowym.

Kompletne informacje organizacyjne, kryteria rekrutacji rektorskiej, bazy instytucji partnerskich oraz wzory dokumentów są stale dostępne na stronie internetowej [Biura Współpracy Międzynarodowej UKEN \(BWM\)](#).

3.2.8. Weryfikacja kwalifikacji dyplomowych przy wstępie na studia drugiego stopnia

Uznawanie efektów uczenia się potwierdzonych dyplomem innej uczelni jest kluczowym elementem weryfikacji na studiach drugiego stopnia na kierunku Ekonomia. W przypadku legitymowania się dyplomem wydanym za granicą, Uczelnia prowadzi postępowanie sprawdzające uprawnienia kandydata do kontynuacji nauki na poziomie magisterskim w RP. Procedura ta bazuje bezpośrednio na umowach międzynarodowych oraz przepisach powszechnych, a jej nieodłącznym elementem operacyjnym jest obligatoryjna weryfikacja statusu zagranicznej placówki i autentyczności dokumentu w systemie KWALIFIKATOR prowadzonym przez NAWA. Rozwiązanie to pozwala na wykluczenie dokumentów pochodzących z instytucji nieposiadających nienagannej akredytacji akademickiej w państwie ich wydania. W przypadkach budzących wątpliwości lub wymagających szczegółowej wykładni prawnej, Uczelnia występuje o oficjalną, pisemną opinię do Dyrektora NAWA.

Instytut wyraźnie rozdziela formalne uznanie praw do studiowania (ogólna kwalifikacja wejściowa) od merytorycznej oceny zbieżności dyscyplinarnej ukończonego programu studiów pierwszego stopnia z wymaganiami kierunku Ekonomia. Dzięki temu zapewniona jest integralność procesu dydaktycznego, a na studia drugiego stopnia przyjmowane są osoby posiadające realny fundament merytoryczny do realizacji zaawansowanych efektów uczenia się na poziomie 7 stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

3.3. Potwierdzanie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów

Uczelnia posiada sformalizowaną, wdrożoną i zgodną z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce procedurę weryfikacji kompetencji nabytych przez kandydatów w drodze edukacji pozaformalnej i uczenia się nieformalnego. Ramy organizacyjne i wykonawcze tego procesu

sankcjonuje Uchwała Senatu nr 16/30.09.2019 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie określenia organizacji procedury potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie.

3.3.1. Instytucjonalne mechanizmy zapewnienia jakości i nadzoru

Zgodnie z przyjętą uchwałą, uprawnienie do przeprowadzenia procesu weryfikacji dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia przysługuje wyłącznie jednostce, która spełnia wysokie kryteria jakościowe. Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji posiada pełną legitymację formalno-prawną oraz statutową do przeprowadzania tej procedury dla kierunku Ekonomia, co potwierdza przyznana jednostce wysoka kategoria naukowa B+ w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse.

Zabezpieczenie standardów kształcenia oraz obiektywizmu w ramach procedury opiera się na trzech kluczowych filarach:

1. **Tryb wnioskowy, dowodowy i komisyjny:** Postępowanie inicjowane jest na pisemny wniosek kandydata składany do Dyrektora Instytutu. Kandydat ma obligatoryjny wymóg przedstawienia kompletnej dokumentacji (certyfikatów, zaświadczeń szkoleniowych, opisu stanowisk pracy oraz portfolio autorskich projektów) jednoznacznie poświadczającej zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Do przeprowadzenia walidacji powoływana jest każdorazowo dedykowana Komisja Weryfikacyjna złożona z minimum trzech nauczycieli akademickich (specjalistów w danym obszarze merytorycznym), która dokonuje oceny dowodów oraz przeprowadza standaryzowany egzamin weryfikacyjny (w formie rozmowy kwalifikacyjnej lub testu kompetencji).
2. **Ograniczenia ilościowe (wskaźnik 20%):** Łączna liczba osób przyjętych na studia na danym kierunku w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się jest ściśle kontrolowana i nie może przekroczyć ustawowego limitu 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, co zapobiega zachwianiu proporcji w grupach zajęciowych.
3. **Maksymalny limit punktowy (50% ECTS):** W wyniku procedury student może uzyskać zaliczenie modułów zajęć odpowiadających nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu studiów. Zapewnia to, że kluczowa, zaawansowana część programu studiów oraz seminaria dyplomowe są realizowane w ramach bezpośredniego procesu kształcenia na Uczelni, pod nadzorem tutejszej kadry akademickiej.

3.3.2. Realizacja procedury w ocenianym okresie 2023-2026

W okresie objętym Raportem samooceny na kierunku Ekonomia żaden kandydat nie wystąpił z wnioskiem o uruchomienie procedury potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów. W związku z tym w analizowanych latach akademickich Instytut nie wydawał decyzji w tym zakresie, zachowując jednocześnie pełną operacyjną i formalną gotowość do przeprowadzenia takiego postępowania weryfikacyjnego.

3.4. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz doskonalenie procesu kształcenia

3.4.1. Systemowe narzędzia monitorowania rekrutacji, progresji i drop-outu studentów

Monitorowanie i ocena postępów studentów na kierunku Ekonomia są realizowane w sposób ciągły i zinstytucjonalizowany. Głównym narzędziem teleinformatycznym w tym obszarze jest Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS), który umożliwia bieżącą agregację i analizę danych ilościowych oraz jakościowych dotyczących:

- Liczby kandydatów oraz ostatecznie przyjętych osób na poszczególne cykle kształcenia,
- Wskaźników progresji studentów (zaliczalność semestrów i lat studiów),
- Skali oraz przyczyn zjawiska odsiewu (drop-outu),
- Liczby studentów kończących studia w regularnym terminie i terminowości składania prac dyplomowych.

3.4.2. Wnioski z diagnozy zjawiska *drop-outu*

W roku akademickim 2024/2025 Uczelnia przeprowadziła kompleksową, wieloaspektową diagnozę zjawiska rezygnacji i skreśleń z listy studentów (*drop-outu*). Badanie to oparto na metodologicznej triangulacji danych, integrując informacje zewnętrzne z ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA), wewnętrzne rejestry statystyczne i sprawozdawcze systemu USOS, a także wyniki zinstytucjonalizowanych ankiet ewaluacyjnych zrealizowanych wśród studentów (w tym reprezentujących kierunek Ekonomia).

W toku przeprowadzonej ewaluacji zidentyfikowano kluczowe wyzwania o charakterze systemowym, determinujące decyzje o przerywaniu toku studiów. Zaliczono do nich: konieczność dalszego uelastyczniania struktury harmonogramów zajęć, potrzebę ciągłej aktualizacji modułów programowych pod kątem dynamicznie zmieniających się wymogów rynku pracy oraz wymóg zapewnienia natychmiastowego wsparcia psychologicznego w sytuacjach kryzysowych.

Dążąc do pozyskania zewnętrznych instrumentów finansowych na realizację programów naprawczych, Uczelnia opracowała i złożyła aplikację projektową w konkursie zorganizowanym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju: „Efektywne zarządzanie uczelnią w celu minimalizowania zjawiska *drop-outu*” (nabór nr FERS.01.05-IP.08-005/24), realizowanym w ramach Działania 01.05 Umiejętności w szkolnictwie wyższym programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS). Pomimo faktu, iż wniosek rekrutacyjny ostatecznie nie uzyskał dofinansowania na etapie konkursowym, zdefiniowane w nim cele strategiczne oraz zidentyfikowane obszary ryzyka zostały operacyjnie zaadaptowane do WSZJK. Zaplanowane działania naprawcze włączono do bieżącej polityki instytucjonalnej i są one sukcesywnie oraz nieprzerwanie finansowane oraz wdrażane w ramach budżetu i środków własnych Uczelni.

3.4.3. Instytucjonalne działania naprawcze i wsparcie studentów

Wyniki wieloaspektowych analiz rekrutacji i *drop-outu* przełożyły się bezpośrednio na implementację zintegrowanych, horyzontalnych rozwiązań o charakterze organizacyjnym, programowym oraz opiekuńczym na kierunku Ekonomia:

- **Zwiększanie elastyczności organizacji procesu kształcenia (*blended learning*):** W procesie planowania harmonogramów dydaktycznych zaimplementowano zrównoważony model hybrydowy. Połączenie zajęć realizowanych w tradycyjnej formie stacjonarnej z zajęciami w formie zdalnej (zgodnie z przepisami regulaminowymi Uczelni) zwiększyło płynność organizacji czasu pracy i studiów. Rozwiązanie to niweluje bariery logistyczne i pozwala na efektywne godzenie toku kształcenia z aktywnością zawodową, co odgrywa kluczową rolę w przeciwdziałaniu *drop-outowi*, w szczególności wśród studentów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.
- **Optymalizacja i aktualizacja oferty programowej:** Sygnały pozyskane z monitorowania wskaźników rezygnacji ze studiów stanowiły bezpośrednią podstawę do uruchomienia procedur korygujących w ramach Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. Na podstawie zgromadzonych danych merytorycznych dokonano celowych korekt w programach studiów na kierunku Ekonomia (Szerzej opis - **w Kryterium 1**), optymalizując w pierwszej kolejności sekwencje przedmiotów w celu eliminacji przeciążeń semestralnych. W reakcji na zidentyfikowane ryzyka *drop-outu* do procesu dydaktycznego wdrożono bardziej zróżnicowane i aktywizujące metody kształcenia, a także zintensyfikowano współpracę z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego. Efektem tych działań jest systemowe włączenie ekspertów zewnętrznych i praktyków rynkowych do bezpośredniej realizacji zajęć poprzez cykliczne warsztaty oraz wykłady gościnne (szerzy opis - **w Kryterium 1, Kryterium 10**). Pozwala to na bieżące zbliżanie treści kształcenia do wymogów rynku pracy i podnoszenie motywacji studentów.
- **Wdrożenie systemowego wsparcia psychologicznego i interwencyjnego:** Mając na uwadze, że istotną przyczyną *drop-outu* są kryzysy o podłożu osobistym, Uczelnia uruchomiła od 1 lutego 2024 roku scentralizowany system bezpłatnej i w pełni poufnej opieki psychologicznej, realizowany przez Zespół Wsparcia „Peer Support” UKEN. Studenci kierunku Ekonomia uzyskali stały dostęp do

doraźnych konsultacji psychologicznych oraz interwencji kryzysowych. Narzędzie to skutecznie wspiera studentów w przezwyciężaniu trudności adaptacyjnych i emocjonalnych, stanowiąc kluczowy element polityki włączającej i bezpośrednio minimalizując ryzyko przedwczesnego, nieuzasadnionego merytorycznie przerwania studiów.

3.4.4. Wykorzystanie analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu dydaktycznego

Funkcjonowanie WSZJK na kierunku Ekonomia opiera się na wieloźródłowym, zinstytucjonalizowanym monitoringu efektów nauczania oraz sprawnym systemie pozyskiwania informacji zwrotnych od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Proces ten realizowany jest poprzez systematyczną ewaluację następujących obszarów operacyjnych:

- **Weryfikacja ilościowa i statystyczna osiągnięć studentów:** Dyrekcja Instytutu oraz koordynatorzy przedmiotów prowadzą systematyczną analizę rozkładu ocen w elektronicznych protokołach zaliczeniowych i egzaminacyjnych generowanych z systemu USOS.
- **Badanie opinii studenckiej i monitorowanie warunków kształcenia:** Kluczowym elementem ewaluacji są ujednolicone, ogólnouczelniane ankiety oceny zajęć dydaktycznych oraz dedykowane ankiety oceny warunków studiowania w Instytucie. Dane te pozwalają na monitorowanie jakości pracy nauczycieli akademickich, ich przygotowania merytorycznego oraz podejścia partnerskiego do studentów.
- **Nadzór hospitacyjny i ewaluacja praktyczna:** Istotny wkład w doskonalenie procesu wnoszą udokumentowane wnioski z protokołów hospitacji zajęć, realizowanych zgodnie z rocznym planem hospitacji, a także opinie Kierownika Praktyk, który ocenia stopień weryfikacji kompetencji studentów w realnym środowisku gospodarczym.
- **Bieżący dialog ze społecznością studencką:** System uwzględnia stałe monitorowanie wniosków (indywidualnych i grupowych) zgłaszanych przez Starostów i Opiekunów Roku w trakcie bezpośrednich spotkań z Dyrekcją Instytutu lub za pośrednictwem Koordynatora kierunku Ekonomia, przedstawicieli Samorządu Studentów.

Wszystkie zgromadzone dane merytoryczne podlegają analizie oraz syntezie na forum Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse, a także Rady Instytutu. Przekłada się to bezpośrednio na decyzje operacyjne oraz działania doskonalące, obejmujące korekty w programach studiów, wdrażanie nowatorskich metod dydaktycznych, optymalizację struktury planów zajęć, jak również decyzje kadrowe w zakresie zmian w obsadzie poszczególnych kursów w kolejnym roku akademickim. Działania te służą stałemu podnoszeniu efektywności procesu kształcenia.

3.5. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zasady zaliczania kursów i semestrów, przeprowadzania egzaminów oraz uzyskiwania wpisów warunkowych na kierunku Ekonomia, określa [Regulamin studiów pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych magisterskich](#), w szczególności rozdział IV „Zaliczenia i egzaminy”. Zasady te wskazują na prawa i obowiązki studenta związane z zaliczeniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczeniem poszczególnych etapów studiów oraz zakończeniem danego etapu kształcenia. Regulamin studiów przewiduje również uprawnienia odwoławcze oraz konsekwencje braku zaliczenia przedmiotu lub ukończenia studiów.

3.5.1. Transparentność i jawność kryteriów oceniania: dostępność sylabusów (kart kursów) oraz informatyzacja procesu (system SYLABUS)

Forma zakończenia każdego kursu – zaliczenie, zaliczenie z oceną albo egzamin – jest zdefiniowana w programach studiów na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne) oraz w powiązanych z nimi sylabusach (kartach kursu). Podstawowym warunkiem zaliczenia danego modułu i alokacji przypisanych mu punktów ECTS jest udokumentowane potwierdzenie osiągnięcia przez studenta wymaganych efektów uczenia się. Formy weryfikacji, kryteria oceniania określają sylabusy konstruowane według zunifikowanego szablonu, zaimplementowanego w Zarządzeniu Nr RK.Z.0211.1.2026 Prorektora ds. Kształcenia Uniwersytetu

Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 5 maja 2026 roku w sprawie Wytycznych do konstruowania programów kierunków studiów (szerzej o konstrukcji programów studiów w opisie **Kryterium 10**).

Metody weryfikacji są dobierane w sposób celowy, determinowany przez charakter kursu, poziom studiów oraz specyfikę efektów uczenia się w podziale na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. W celu eliminacji asymetrii informacyjnej oraz zgodnie z §21 ust. 4 Regulaminu studiów, prowadzący są zobowiązani do przedstawienia studentom szczegółowych wymagań, literatury oraz zasad oceniania najpóźniej podczas pierwszych zajęć dydaktycznych. Obowiązek ten odnosi się analogicznie do zajęć realizowanych w trybie zdalnym, gdzie wykładowcy korzystający z platformy Microsoft Teams mają obowiązek podpisania zatwierdzonego sylabusu (karty kursu) w dedykowanych zespołach oraz omówienia warunków zaliczenia.

W okresie objętym oceną programową (2023-2026) sylabusy (karty kursu) były dystrybuowane i archiwizowane w chmurowym [katalogu SharePoint](#). Od roku akademickiego 2026/2027 proces ten poddano pełnej cyfryzacji poprzez wdrożenie systemu SYLABUS, który wymusza logiczną spójność pomiędzy KEU a przedmiotowymi efektami uczenia się (PEU) oraz blokuje możliwość dokonywania nieautoryzowanych zmian w kryteriach oceniania w trakcie trwania cyklu dydaktycznego. Weryfikację poprawności kart kursów przed rozpoczęciem semestru prowadzą koordynatorzy przedmiotów, a proces monitoruje Koordynator kierunku Ekonomia oraz Instytutowa Rada ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse.

3.5.2. Dywersyfikacja metod weryfikacji efektów uczenia się

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów kierunku Ekonomia zakładanych efektów uczenia się ma charakter ciągły i odbywa się zarówno w trybie formacyjnym (w toku realizacji zajęć), jak i podsumowującym (podczas zaliczeń i egzaminów kończących kurs). W celu zapewnienia wszechstronnej oceny kompetencji studentów stosuje się szeroki, zdywersyfikowany katalog metod weryfikacji.

W zależności od specyfiki danego kursu wykorzystywane są egzaminy pisemne oraz ustne, obejmujące pytania otwarte i testowe, a także kolokwia, strukturyzowane zadania obliczeniowe oraz zadania o charakterze praktycznym i problemowym. Istotne narzędzie weryfikacji osiągnięć, szczególnie w wymiarze aplikacyjnym, stanowią autorskie projekty indywidualne oraz zespołowe, referaty, prezentacje multimedialne, jak również pogłębione analizy pisemne. Bieżącej ocenie podlegają również merytoryczny udział w dyskusjach dydaktycznych, aktywność oraz systematyczność pracy studenta. Kryteria oceny są mierzalne i uwzględniają poprawność merytoryczno-metodologiczną, stopień opanowania wiedzy teoretycznej, jakość wykonania zadań oraz spójność argumentacji przedstawionych rozwiązań. W ramach zajęć wymagających stosowania zaawansowanych narzędzi informatycznych weryfikowane są praktyczne umiejętności wykonywania zadań analityczno-statystycznych oraz krytycznego interpretowania ich rezultatów. Z kolei w ramach seminariów dyplomowych proces weryfikacji ma charakter ciągły i obejmuje ewaluację postępów w przygotowaniu pracy dyplomowej, prezentowanie koncepcji badawczej, referowanie wyników analiz empirycznych oraz aktywny udział w dyskusji naukowej.

Metody te pozwalają na ocenę kompetencji związanych z samodzielną analizą zjawisk gospodarczych, zaawansowanym korzystaniem z baz danych i źródeł literaturowych oraz formułowaniem wniosków, z zachowaniem asymetrii poziomu zaawansowania właściwego dla 6 (studia pierwszego stopnia) lub 7 (studia drugiego stopnia) poziomu PRK.

3.5.3. Adaptacja form weryfikacji efektów uczenia się do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami

Uczelnia w pełni realizuje standardy polityki włączającej, dbając o równe szanse w procesie weryfikacji osiągnięć studentów. Przyjęte zasady oceniania są w uzasadnionych przypadkach poddawane zinstytucjonalizowanej, racjonalnej adaptacji do indywidualnych potrzeb studentów z

niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Proces ten realizowany jest w ścisłej współpracy z Biurem do spraw Osób z Niepełnosprawnościami (BON) UKEN.

Zgodnie z zasadą racjonalnych dostosowań, procedury weryfikacji wiedzy i umiejętności podlegają zindywidualizowanym modyfikacjom techniczno-organizacyjnym, które - przy pełnym zachowaniu rygorów merytorycznych oraz nienaruszalności standardów programu studiów na kierunku Ekonomia - zapewniają równe szanse wszystkim uczestnikom procesu dydaktycznego. Student ma prawo zgłosić prowadzącemu kurs swoje zweryfikowane przez BON potrzeby na początku semestru. Dostosowania te obejmują w szczególności:

- **Modyfikacje czasu i formy weryfikacji efektów uczenia się:** Przedłużenie czasu trwania egzaminów i zaliczeń końcowych oraz możliwość zmiany formuły weryfikacji z pisemnej na ustną (lub odwrotnie), w zależności od stopnia i charakteru dysfunkcji.
- **Wykorzystanie technologii asystujących:** Zgodę na stosowanie podczas egzaminów specjalistycznych urządzeń technicznych i oprogramowania, takich jak komputery, aplikacje udźwiękowiające, linijki brailowskie czy alternatywne klawiatury i myszy komputerowe.
- **Asystę podczas procedur zaliczeniowych i dyplomowych:** Prawo do udziału tłumacza języka migowego lub asystenta osoby z niepełnosprawnością (wyznaczonego przez BON) w zaliczeniach, egzaminach bieżących, a także w egzaminach komisyjnych i egzaminie dyplomowym (licencjackim oraz magisterskim).

W przypadku, gdy udokumentowany stan zdrowia uniemożliwi studentowi przystąpienie do weryfikacji efektów w trakcie regulaminowej sesji egzaminacyjnej, posiada on prawo do złożenia wniosku do Dyrektora Instytutu o wyznaczenie terminów egzaminów i zaliczeń poza okresem trwania sesji. Decyzję w tym zakresie podejmuje Dyrektor Instytutu po uzyskaniu oficjalnej opinii BON oraz prowadzącego dany kurs, z zastrzeżeniem, że ostateczne rozliczenie powstałych zaległości musi nastąpić nie później niż 30 dni przed rozpoczęciem kolejnej sesji egzaminacyjnej, co gwarantuje zachowanie ciągłości i stabilności organizacji roku akademickiego.

3.5.4. Skala oceniania, jawność wyników i procedury odwoławcze (egzamin komisyjny)

Proces oceniania na kierunku Ekonomia jest transparentny, a jego ramy proceduralne i prawne definiuje Regulamin studiów UKEN. Stosowana weryfikacja osiągnięć opiera się na skali ocen określonej w §25 Regulaminu, obejmującej oceny: bardzo dobry (5.0), plus dobry (4.5), dobry (4.0), plus dostateczny (3.5), dostateczny (3.0) oraz niedostateczny (2.0).

W celu zapewnienia jawności i nienaruszalności praw studenta, wdrożono zinstytucjonalizowane mechanizmy dostępu do informacji i procedur odwoławczych:

- **Jawność wyników**

Wyniki weryfikacji są rejestrowane przez prowadzących w systemie informatycznym USOS, co zapewnia transparentność procesu oceniania oraz umożliwia COS weryfikację stanu zaliczeń semestralnych. Studentom przysługuje prawo wglądu do własnych pisemnych prac zaliczeniowych, kolokwii oraz arkuszy egzaminacyjnych. Uprawnienie to realizowane jest bezpośrednio w toku regularnych, cotygodniowych dyżurów dydaktycznych (konsultacji) prowadzących. Podczas wglądu student ma prawo uzyskać od egzaminatora uzasadnienie wystawionej oceny w oparciu o kryteria zawarte w sylabusie (karcie kursu).

- **Procedura egzaminów poprawkowych**

W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej w pierwszym terminie, studentowi przysługuje prawo do zdawania jednego egzaminu poprawkowego lub uzyskania jednego poprawkowego zaliczenia z każdego kursu. Harmonogram sesji poprawkowej jest planowany z odpowiednim wyprzedzeniem i podawany do wiadomości studentów m.in. na stronie internetowej Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji.

- **Ścieżka komisyjna**

W sytuacjach nadzwyczajnych, gdy student kwestionuje bezstronność egzaminatora lub prawidłowość przeprowadzenia sprawdzianu wiedzy, Regulamin studiów gwarantuje mu prawo do złożenia umotywowanego wniosku do Dyrektora Instytutu o przeprowadzenie komisyjnego egzaminu lub zaliczenia. Po uznaniu zasadności zarzutów, Dyrektor Instytutu zarządza komisijną weryfikację efektów, która odbywa się przed niezależną komisją (w skład której wchodzi: Dyrektor lub Zastępca Dyrektora Instytutu jako przewodniczący, dotychczasowy egzaminator, drugi specjalista z zakresu danego przedmiotu lub dyscypliny ekonomia i finanse oraz – na wniosek studenta – przedstawiciel Samorządu Studentów w charakterze obserwatora). Ocena uzyskana w tym trybie jest ostateczna i zastępuje ocenę kwestionowaną.

3.5.5. Tryb i kryteria weryfikacji efektów w ramach praktyk zawodowych

Obligatoryjnym elementem weryfikacji efektów uczenia się o charakterze aplikacyjnym na studiach pierwszego stopnia są praktyki zawodowe przewidziane w programie studiów kierunku Ekonomia. Proces przyznawania zaliczenia końcowego przez Kierownika Praktyk opiera się na obiektywnej metodologii oceny dowodowej (*evidence-based assessment*), co wyklucza automatyzm decyzyjny i zapewnia pełną weryfikowalność osiągniętych celów kształcenia. Po zakończeniu praktyki student ma obowiązek przedłożyć Kierownikowi Praktyk kompletny pakiet dokumentacji, na który składają się:

- **Dziennik Praktyk:** zawierający chronologiczny i szczegółowy opis realizowanych zadań merytorycznych wraz z przypisanym do nich wymiarem godzinowym, zatwierdzany i podpisywany na bieżąco przez Zakładowego Opiekuna Praktyk w instytucji przyjmującej.
- **Autorski Raport Analityczny:** autorskie opracowanie, w którym student opisuje specyfikę ekonomiczno-finansową wybranego podmiotu oraz dokonuje krytycznego podsumowania powierzonych obowiązków. Raport ten służy bezpośredniej ocenie umiejętności operacyjnego powiązania wiedzy teoretycznej z realną praktyką gospodarczą.
- **Sformalizowana Opinia Zakładowego Opiekuna Praktyk:** oficjalny dokument zawierający pisemne uzasadnienie merytoryczne oraz ocenę sformułowaną w tradycyjnej skali akademickiej (2.0–5.0).

Procedurę weryfikacyjną zamyka analiza przedłożonej dokumentacji dowodowej oraz przeprowadzenie przez Kierownika Praktyk indywidualnej rozmowy ze studentem. Pozytywny wynik tej procedury stanowi podstawę do wprowadzenia zaliczenia do systemu USOS.

Zgodnie z §7 Regulaminu Praktyk Zawodowych, studenci posiadający udokumentowane doświadczenie zawodowe, prowadzący działalność gospodarczą lub realizujący inne formy udokumentowanej aktywności, których profil jest w pełni zbieżny z efektami uczenia się dla kierunku Ekonomia, mogą ubiegać się o zaliczenie praktyki w częściowym lub pełnym wymiarze godzin. Decyzję w tym zakresie podejmuje merytorycznie Kierownik Praktyk na podstawie pisemnego wniosku oraz kompleksowej dokumentacji potwierdzającej tożsamość osiągniętych efektów, czas trwania aktywności oraz profil działalności podmiotu. Pozytywne rozstrzygnięcie stanowi podstawę do formalnego zarejestrowania zaliczenia w USOS.

Regulamin Praktyk, wzory dokumentów są dostępne dla studentów [na stronie IPEA w zakładce Praktyki studenckie](#).

3.5.6. Struktura kształcenia i weryfikacji kompetencji językowych (CJO)

Organizację kształcenia językowego na kierunku Ekonomia koordynuje centralnie Centrum Języków Obcych (CJO) UKEN, a bezpośrednią weryfikację kompetencji prowadzą certyfikowani lektorzy tej jednostki. Proces ten jest ściśle zróżnicowany pod względem poziomów kształcenia i podporządkowany wymogom Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) oraz potrzebom profilu ogólnoakademickiego:

A. Studia pierwszego stopnia (Lektorat specjalistyczny B2)

Program lektoratu (110 godzin na studiach stacjonarnych i 90 godzin na studiach niestacjonarnych) koncentruje się na budowaniu fundamentów specjalistycznego języka ekonomicznego oraz

opanowaniu aparatu pojęciowego właściwego dla dyscypliny ekonomia i finanse. Treści kształcenia ukierunkowano na rozwój kompetencji akademickich i profesjonalnych, w tym na umiejętność analizy obcojęzycznej literatury przedmiotu, interpretacji raportów gospodarczych oraz posługiwania się terminologią niezbędną do przygotowania pracy licencjackiej. Lektorat kończy się ogólnouczelnianym, standaryzowanym egzaminem końcowym organizowanym centralnie przez CJO, przeprowadzanym w formie pisemnej (obejmującym rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu pisanego oraz weryfikację znajomości struktur gramatyczno-leksykalnych). Zasady oraz przykładowe arkusze egzaminacyjne są stale dostępne na stronie internetowej CJO.

B. Studia drugiego stopnia (Język obcy dla celów akademickich B2+)

Program studiów przewiduje kurs „Język obcy dla celów akademickich B2+” realizowany w wymiarze 15 godzin zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, kończący się zaliczeniem z oceną. Biorąc pod uwagę skondensowany wymiar godzinowy, program koncentruje się na rozwijaniu zaawansowanych, praktycznych umiejętności akademickich i badawczych. Kształcenie ukierunkowano na krytyczną analizę obcojęzycznych artykułów naukowych, identyfikację i ocenę współczesnych trendów w makrootoczeniu gospodarczym, zrozumienie teorii ekonomicznych w tekstach źródłowych oraz wsparcie studentów w posługiwaniu się terminologią niezbędną do przygotowania pracy magisterskiej. Metody sprawdzania efektów oraz kryteria oceniania precyzuje sylabus (karta kursu) właściwego kursu językowego.

3.5.7. Odpowiedzialność za dokumentowanie wyników oraz procedury nadzoru i aktualizacji sylabusów (kart kursów)

Bezpośrednią odpowiedzialność za rzetelne przeprowadzenie weryfikacji efektów uczenia się oraz dokumentowanie jej przebiegu ponosi nauczyciel akademicki prowadzący dany kurs. Wyniki uzyskane przez studentów w toku zaliczeń i egzaminów są obligatoryjnie rejestrowane oraz zatwierdzane USOS, natomiast fizyczna i cyfrowa dokumentacja stanowiąca dowód osiągnięcia efektów (w tym m.in. arkusze egzaminacyjne, kolokwia, raporty projektowe, eseje) jest przechowywana przez prowadzących na potrzeby kontroli jakości kształcenia oraz potencjalnych procedur odwoławczych.

Zgodnie z procedurami WSZJK obowiązującymi w Instytucie, wszelkie modyfikacje dotyczące treści programowych, literatury przedmiotu bądź form i kryteriów sprawdzania efektów uczenia się wymagają formalnej aktualizacji sylabusu (karty kursu) w systemie SYLABUS. Wprowadzenie tych zmian dokonywany jest obowiązkowo przed rozpoczęciem danego roku akademickiego, co zabezpiecza studentów przed zmianą zasad oceniania w trakcie trwania cyklu dydaktycznego.

Proces nadzoru i weryfikacji poprawności sylabusów (kart kursów) opiera się na strukturze zinstytucjonalizowanej. Przed uruchomieniem zajęć szczegółowej analizy merytoryczno-formalnej sylabusów (kart kursów) dokonują koordynatorzy przedmiotów. Nadzór nad terminowością i spójnością tego procesu sprawuje Koordynator kierunku Ekonomia, a proces monitoruje Instytutowa Rada ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. Taka architektura kontroli zapewnia zgodność sylabusów (kart kursów) z KEU oraz celami programu studiów o profilu ogólnoakademickim.

3.5.8. Raporty z weryfikacji efektów uczenia się jako narzędzie doskonalenia procesu kształcenia

Po zakończeniu każdego semestru oraz ostatecznym zamknięciu sesji egzaminacyjnej, wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia są zobligowani do sporządzenia zindywidualizowanych Raportów z weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się (**wzór - Załącznik 3b**). Narzędzie to stanowi kluczowy, obligatoryjny element operacyjny WSZJK, służący do permanentnej ewaluacji i podnoszenia efektywności procesu dydaktycznego.

W treści raportu prowadzący kurs dokonuje szczegółowej, krytycznej syntezy zrealizowanego procesu weryfikacji, wskazując precyzyjnie:

- Przedmiotowe efekty uczenia się (PEU), które zostały realnie poddane sprawdzeniu,

- Zastosowane, zróżnicowane metody walidacji oraz ich adekwatność do badanych kategorii wiedzy i umiejętności,
- Rodzaj i stan zgromadzonej dokumentacji dowodowej (prace pisemne, testy, projekty), stanowiącej fizyczne i cyfrowe potwierdzenie uzyskanych przez studentów wyników.

Podstawowym celem formalnym raportu jest złożenie przez prowadzącego jednoznacznej, wiążącej deklaracji, czy wszystkie efekty uczenia się przewidziane w sylabusie (karcie kursu) zostały w pełni zrealizowane i pomyślnie zweryfikowane w danej grupie studenckiej.

Kluczowa wartość pro jakościowa tego instrumentu tkwi w jego charakterze prospektywnym. Formularz raportu nakłada na nauczyciela akademickiego obowiązek sformułowania wniosków z autoewaluacji oraz zgłoszenia ewentualnych propozycji optymalizacji stopnia osiągania efektów. Uwagi te mogą dotyczyć konieczności modyfikacji metod dydaktycznych, zmian w doborze narzędzi sprawdzania i kryteriów oceniania, a także aktualizacji zalecanej literatury przedmiotu. Raporty semestralne stanowią bazę informacyjną do identyfikowania potrzeb oraz projektowania działań doskonalących, wdrażanych systemowo przed rozpoczęciem nowego cyklu kształcenia.

3.6. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia

Efekty uczenia się osiągane przez studenta w toku studiów na kierunku Ekonomia poddawane są zinstytucjonalizowanej weryfikacji. Sposoby sprawdzania stopnia ich osiągnięcia są dostosowane do rodzaju i specyfiki kategorii efektów (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne). Jest to proces wieloetapowy, obejmujący zarówno bieżącą ocenę formacyjną, zaliczenia i egzaminy z poszczególnych kursów, weryfikację efektów na praktykach zawodowych, jak i podsumowującą ocenę procesu dyplomowania. W procedurach tych uczestniczą prowadzący zajęcia, Zakładowi Opiekunowie Praktyk, Kierownik Praktyk, promotorzy, recenzenci oraz powołane Komisje egzaminów dyplomowych.

3.6.1. Kryteria doboru metod weryfikacji a poziomy Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK)

Szczegółowe metody weryfikacji efektów uczenia się oraz kryteria oceny są precyzyjnie definiowane w sylabusach (kartach kursu). Ich dobór uwzględnia charakter zakładanych efektów, treści programowe, formę zajęć oraz poziom studiów, zachowując tożsame standardy dla profilu stacjonarnego i niestacjonarnego.

Na studiach pierwszego stopnia (6 poziom PRK) weryfikacja odnosi się do zaawansowanej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności jej operacyjnego wykorzystywania do analizowania i rozwiązywania konkretnych problemów ekonomicznych. Z kolei na studiach drugiego stopnia (7 poziom PRK) ewaluacja obejmuje pogłębioną wiedzę dyscyplinarną, analizę złożonych, niejednoznacznych zjawisk gospodarczych oraz wykazanie się przez studenta pełną samodzielnością w doborze metod badawczych, krytycznej ocenie alternatywnych rozwiązań i metodologicznym uzasadnianiu sformułowanych wniosków.

3.6.2. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w ramach realizowanych zajęć

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku Ekonomia stosuje zróżnicowany, celowo dobrany zestaw metod dydaktycznych oraz narzędzi ewaluacyjnych. Są one bezpośrednio przypisane do konkretnych obszarów KEU, co zapewnia pełną mierzalność, transparentność oraz ciągłość procesu edukacyjnego:

- **Weryfikacja w obszarze wiedzy (metody problemowe i standaryzowane)**

W celu zapewnienia rozumienia paradygmatów oraz struktur teoretycznych, klasyczne wykłady informacyjne ograniczono - na rzecz wykładów problemowych, konwersatoriów oraz dyskusji dydaktycznych. Metody te wymagają od studentów bieżącej analizy literatury przedmiotu i konfrontowania założeń różnych szkół naukowych w sposób interaktywny. Odzwierciedleniem tego podejścia w procesie oceniania są standaryzowane egzaminy i zaliczenia pisemne oraz ustne, kolokwia, a także referaty, autorskie opracowania i merytoryczne wypowiedzi w toku dyskusji programowych. Narzędzia te umożliwiają ocenę znajomości terminologii, koncepcji i teorii ekonomicznych, a także

rozumienia mechanizmów rynkowych i makroekonomicznych zależności. Zastosowanie zaawansowanych zadań problemowych pozwala na weryfikację zdolności wyjaśniania procesów gospodarczych oraz krytycznego porównywania stanowisk teoretycznych.

▪ **Weryfikacja w obszarze umiejętności (metody projektowe i ocena dowodowa)**

Ważną osią kształcenia w ramach zajęć audytoryjnych i laboratoryjnych są metody Project-Based Learning (PBL) oraz studia przypadku (*case study*). Studenci rozwiązują realne dylematy badawcze i rynkowe w oparciu o analizę danych empirycznych. Sprawdzaniu tych umiejętności służą projekty indywidualne oraz zespołowe, zadania obliczeniowe, a także prezentacje multimedialne przygotowywane w oparciu o obcojęzyczną i krajową literaturę naukową. Przedmiotem oceny jest poprawność i optymalność aplikacyjna rozwiązania, adekwatność dobranej metody analitycznej, wiarygodność oraz stopień zaawansowania wykorzystanych baz danych, jak również trafność wnioskowania i interpretacji. W zadaniach wymagających stosowania narzędzi informatycznych istotne znaczenie ma weryfikacja umiejętności samodzielnego doboru metod badawczych specyficznych dla nauk ekonomicznych.

▪ **Weryfikacja w obszarze kompetencji społecznych (metody kooperacyjne i rzetelność etyczna)**

Poprzez implementację projektów grupowych, gier dydaktycznych oraz symulacji biznesowych, studenci rozwijają zdolności przywódcze, kompetencje interpersonalne niezbędne do pracy w zróżnicowanych zespołach oraz umiejętność efektywnego zarządzania czasem. Narzędzia ewaluacji kompetencji społecznych wiążą się z ciągłą oceną sposobu wykonywania powierzonych zadań, etyki debaty dydaktycznej, krytycznego podejścia do pozyskiwanych informacji oraz odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Ponadto realizacja projektów grupowych stanowi praktyczną szkołę rzetelności akademickiej (*academic integrity*), gdzie studenci są systemowo wdrażani do poprawnego cytowania i przestrzegania praw autorskich.

3.6.3. Powiązanie metod weryfikacji efektów uczenia się z działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse

Z racji ogólnoakademickiego profilu kierunku Ekonomia, dobór metod weryfikacji osiągnięć studentów jest bezpośrednio i strukturalnie powiązany z działalnością naukowo-badawczą prowadzoną w ramach wiodącej dyscypliny ekonomia i finanse, wspieranej komplementarnie przez nauki o zarządzaniu i jakości, nauki o polityce i administracji oraz nauki prawne. Weryfikacja efektów zorientowanych na prowadzenie samodzielnych prac badawczych realizowana jest w sposób ciągły, głównie w ramach seminariów dyplomowych oraz modułów opartych na zaawansowanej analizie ilościowej. Ewaluacja osiągnięć w tym obszarze obejmuje operacyjną znajomość metodologii badań ekonomicznych, biegłość w pozyskiwaniu, agregacji i krytycznej ocenie danych (pochodzących z oficjalnych rejestrów statystyki publicznej GUS oraz bazy Eurostat), zdolność identyfikacji i interpretacji anomalii rynkowych, a także samodzielne przygotowywanie artykułów i raportów badawczych o wysokim stopniu spójności logicznej.

Weryfikacja przygotowania studentów do działalności naukowej opiera się na etapowej ocenie pełnego cyklu postępowania badawczego. Przedmiotem zinstytucjonalizowanej walidacji są kolejno: precyzyjne rozpoznanie i zdefiniowanie problemu badawczego, krytyczny przegląd krajowej i zagranicznej literatury przedmiotu, dobór adekwatnego materiału źródłowego, optymalizacja metod ankietyzacji lub modelowania, przeprowadzenie poprawnej analizy empirycznej oraz syntetyczne sformułowanie wniosków wynikowych. System oceniania uwzględnia przy tym różnice wymagań w odniesieniu do poziomów PRK:

- **Na studiach pierwszego stopnia (6 poziom PRK):** Metody weryfikacji służą potwierdzeniu merytorycznego i metodologicznego przygotowania studenta do aktywnego udziału w działalności naukowej oraz stosowania podstawowych narzędzi badawczych.
- **Na studiach drugiego stopnia (7 poziom PRK):** Ewaluacja uwzględnia pogłębiony, zaawansowany charakter prowadzonych analiz, wykazanie się pełną samodzielnością badawczą, a kluczowym kryterium oceny staje się umiejętność rygorystycznego odróżniania obiektywnych ustaleń

wynikających z twardych danych empirycznych od autorskich interpretacji publicystycznych, z bezwzględny zachowaniem zasad rzetelności i etyki naukowej.

Specyficzną, wysoce projałościową formą weryfikacji KEU na kierunku Ekonomia jest bezpośrednie angażowanie studentów w realną działalność naukowo-badawczą realizowaną w Instytucie. Aktywność ta pozwala na praktyczne potwierdzenie kompetencji studentów w obszarze dyscypliny ekonomia i finanse. Ścieżka ta jest udokumentowana poprzez systematyczny udział studentów w seminariach instytutowych, ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych, warsztatach specjalistycznych oraz we współautorskich publikacjach przygotowywanych wraz z pracownikami naukowymi Instytutu. Szerzy opis - **w Kryterium 1**. Szczególne znaczenie w procesie ewaluacji ma cykliczny i udokumentowany udział studentów kierunku Ekonomia w corocznych konferencjach naukowych organizowanych przez Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji, podczas których studenci z sukcesem prezentują autorskie referaty oraz wyniki własnych projektów badawczych, co stanowi praktyczną egzemplifikację synergii nauki i dydaktyki (*research-teaching nexus*).

3.6.4. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w ramach praktyk zawodowych

Proces przyznawania zaliczenia końcowego z praktyki zawodowej na kierunku Ekonomia opiera się na obiektywnej metodologii oceny dowodowej (*evidence-based assessment*). Narzędzia sprawdzania zostały dobrane w taki sposób, aby wykluczyć automatyzm decyzyjny i zapewnić pełną weryfikowalność celów kształcenia. Podstawę sprawdzania i oceniania stanowi zunifikowany pakiet dokumentacji dowodowej, który student ma obowiązek przedłożyć Kierownikowi Praktyk po zakończeniu praktyki:

- **Dziennik Praktyk (sprawozdanie z wykonywanych zadań):** służy jako metoda bieżącej kontroli chronologii i struktury realizowanych prac merytorycznych, potwierdzana na bieżąco przez Zakładowego Opiekuna Praktyk.
- **Autorski Raport Analityczny (narzędzie oceny aplikacyjnej):** autorskie opracowanie ekonomiczno-finansowe podmiotu przyjmującego, stanowiące podstawę do oceny umiejętności powiązania wiedzy teoretycznej z praktyką gospodarczą.
- **Sformalizowana Opinia Zakładowego Opiekuna (ocena zewnętrzna):** dokument zawierający pisemne uzasadnienie merytoryczne oraz zewnętrzną ocenę wyrażoną w skali akademickiej (2.0-5.0).

Kryteria oceniania przedłożonych dowodów są ściśle skorelowane z poziomem 6 PRK. Metody sprawdzania zostały zmapowane z konkretnymi kodami kierunkowych efektów uczenia się w trzech kluczowych obszarach:

- **Weryfikacja wiedzy (K1_W06):** Kryterium oceny podmiotów, struktur, instytucji oraz ich praktycznego oddziaływania na procesy społeczno-gospodarcze zawarte w Raporcie Analitycznym pozwala sprawdzić stopień opanowania wiedzy o funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych.
- **Weryfikacja umiejętności (K1_U02):** Kryterium poprawności wykonania zadań analitycznych udokumentowanych w Dzienniku Praktyk pozwala ocenić sprawność stosowania metod analitycznych w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych.
- **Weryfikacja kompetencji społecznych (K1_K03, K1_K04):** Analiza zawartej w Opinii Opiekuna Zakładowego oceny zaangażowania studenta, jego terminowości, etyki zawodowej, kultury pracy w grupie - służy walidacji postaw odpowiedzialności i profesjonalizmu.

Procedurę oceniania zamyka metoda bezpośredniego podsumowania osiągnięć, realizowana w formie indywidualnej rozmowy weryfikacyjnej Kierownika Praktyk ze studentem. Rozmowa ta służy ostatecznej walidacji i ewaluacji zdobytych kompetencji. Pozytywny wynik tej wielostopniowej procedury stanowi podstawę do wprowadzenia zaliczenia praktyki do systemu USOS. Przedłożenie dokumentacji niespełniającej kryteriów rzetelności obliuguje studenta do jej uzupełnienia, a brak zaliczenia praktyki stanowi formalną blokadę dopuszczenia do egzaminu dyplomowego.

WSZJK przewiduje odrębne, adekwatne metody oceniania dla alternatywnych form realizacji praktyki:

- **Weryfikacja efektów uczenia się na podstawie doświadczenia zawodowego:** W przypadku ubiegania się o zaliczenie na podstawie pracy zawodowej lub prowadzenia działalności gospodarczej, metodą sprawdzania jest analiza profilu działalności podmiotu, analiza porównawcza profilu stanowiska i zakresu obowiązków pod kątem ich spójności z efektami uczenia się dla kierunku Ekonomia.
- **Ewaluacja w ramach zespołów badawczych (*Research-teaching nexus*):** W przypadku zastąpienia praktyki instytucjonalnej pracą w zespole badawczym Instytutu, metody oceniania są bezpośrednio powiązane z przygotowaniem do działalności naukowej. Student jest oceniany na podstawie jakości realizacji zadań związanych m.in. z pozyskiwaniem, agregacją i statystycznym opracowywaniem materiału empirycznego na potrzeby projektów naukowych jednostki.

3.6.5. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w odniesieniu do kursów językowych

System sprawdzania i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego na kierunku Ekonomia opiera się na metodach celowo dobranych do specyfiki lingwistycznej nauk społecznych. Za koordynację procesu ewaluacji i standaryzację wymagań odpowiada Centrum Języków Obcych (CJO UKEN), a bezpośrednią weryfikację osiągnięć studentów prowadzą certyfikowani lektorzy tej jednostki, zgodnie z wytycznymi Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ). Dobór metod i kryteriów oceniania kompetencji językowych jest ściśle zróżnicowany w zależności od poziomu studiów oraz weryfikowanych kategorii efektów:

- **Metody weryfikacji na studiach pierwszego stopnia (poziom B2)**

Na tym etapie metody sprawdzania są ukierunkowane na ewaluację znajomości terminologii dyscypliny ekonomia i finanse oraz operacyjnego warsztatu niezbędnego do analizy obcojęzycznych raportów rynkowych. Jako ostateczną metodę podsumowującą dobrano standaryzowany, pisemny egzamin certyfikacyjny, organizowany centralnie przez CJO UKEN. Narzędzie to zapewnia pełną porównywalność i obiektywizm wyników, a jego struktura obejmuje metody komplementarne: obiektywne testy rozumienia ze słuchu (weryfikacja kompetencji recepcyjnych), analizę profesjonalnego tekstu ekonomicznego oraz zaawansowane zadania leksykalno-gramatyczne sprawdzające biegłość w posługiwaniu się językiem biznesu.

- **Metody weryfikacji na studiach drugiego stopnia (poziom B2+)**

W ramach zaawansowanego kursu *Język obcy dla celów akademickich B2+* ocenie podlegają mierzalne efekty pracy własnej studenta, a kryteria zaliczenia z oceną precyzuje sylabus (karta kursu). Dobór narzędzi weryfikacji obejmuje ocenę umiejętności syntezy i analizy obcojęzycznej literatury naukowej, poprawność merytoryczną tworzonych tekstów akademickich oraz formułowania streszczeń prac badawczych. Kluczową metodą weryfikacji kompetencji jest z kolei ocena aktywności studenta podczas dyskusji oraz prezentacji ustnych realizowanych w języku obcym.

Niezależnie od poziomu studiów, wdrożona struktura i dobór metod oceniania zapewniają weryfikację zdolności studentów do posługiwania się językiem obcym w środowisku zawodowym i naukowym.

3.6.6. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w procesie dyplomowania

Ostatecznym, zinstytucjonalizowanym instrumentem podsumowującym weryfikację celów kształcenia oraz poziomu osiągnięcia KEU na kierunku Ekonomia jest wieloetapowy proces dyplomowania (szczegółowy opis zasad, trybu i warunków dyplomowania zawarto w pkt. 3.7). Obejmuje on przygotowanie autorskiej pracy dyplomowej (licencjackiej na studiach pierwszego stopnia lub magisterskiej na studiach drugiego stopnia) oraz złożenie ustnego egzaminu dyplomowego przed powołaną Komisją. Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w procesie dyplomowania opiera się na jednolitych standardach jakościowych, realizowanych w ramach dwóch komplementarnych etapów:

- **Wieloaspektowa i niezależna ocena pracy dyplomowej**

Każda praca poddawana jest obligatoryjnej, prewencyjnej kontroli w ogólnopolskim Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA), a promotor dokonuje szczegółowej interpretacji raportu, weryfikując wartości Procentowych Współczynników Podobieństwa (PRP) oraz wskaźniki potencjalnych manipulacji na pliku tekstowym. Następnie praca podlega niezależnej ocenie dokonywanej osobno przez promotora oraz recenzenta. Arkusz recenzji i oceny pracy dyplomowej (**Załącznik 3c**) - uzupełniany w formie cyfrowej za pośrednictwem platformy APD USOS - opiera się na obiektywnych kryteriach merytoryczno-metodologicznych. Struktura oceny obejmuje w szczególności: poprawność i trafność sformułowania celu oraz pytań lub hipotez badawczych, krytyczny dobór i stopień wykorzystania krajowej oraz zagranicznej literatury naukowej, poprawność aplikacji metodologii badawczej właściwej dla dyscypliny ekonomia i finanse, rzetelność przeprowadzonej analizy empirycznej, jakość i spójność sformułowanych wniosków, a także samodzielność badawczą studenta oraz stronę językowo-redakcyjną opracowania.

- **Komisyjna i finalna walidacja kompetencji podczas egzaminu dyplomowego**

Ustny egzamin dyplomowy stanowi ostateczną walidację stopnia opanowania wiedzy kierunkowej, umiejętności jej interdyscyplinarnego integrowania oraz zdolności do swobodnej prezentacji i naukowej obrony wyników własnego projektu badawczego. Zakres merytoryczny egzaminu obejmuje problematykę przedłożonej pracy, kluczowe zagadnienia z zakresu programowego na kierunku Ekonomia z obszaru ekonomii i finansów oraz powiązanych nauk społecznych (z kursów obligatoryjnych i specjalnościowych).

Taka konstrukcja procedury końcowej - łącząca ocenę pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta z obroną ustną - umożliwia komisijną, zintegrowaną weryfikację zaawansowanej wiedzy teoretycznej, umiejętności analityczno-statystycznych, sprawności argumentacji oraz zdolności do krytycznego odnoszenia się do własnych ustaleń badawczych, potwierdzając gotowość absolwenta do podjęcia aktywności zawodowej lub kontynuacji nauki na wyższym etapie edukacyjnym.

3.6.7. Wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w procesie weryfikacji efektów uczenia się

Zajęcia dydaktyczne, jak i weryfikacja efektów uczenia się na kierunku Ekonomia poprzez zaliczenia i egzaminy, mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w oparciu o model hybrydowy (*blended learning*) oraz w ograniczonym zakresie e-learning, zgodnie z obowiązującymi przepisami Regulaminu studiów UKEN. Wszelkie procedury sprawdzania efektów w trybie zdalnym są realizowane z bezwzględnym zachowaniem gwarancji pełnej identyfikacji studenta oraz bezpieczeństwa jego danych osobowych, zgodnie z przepisami o RODO. W procesie weryfikacji wykorzystywane są wyłącznie oficjalne, autoryzowane przez Uczelnię platformy i oprogramowanie – system MS Teams oraz platforma Moodle – wskazane w corocznie wydawanym Zarządzeniu Prorektora ds. Kształcenia dotyczącym szczegółowej organizacji procesu kształcenia w danym roku akademickim.

Szczególne nacisk w strukturze WSZJK położono na transparentność, obiektywizm i rzetelność procesów weryfikacji osiągania efektów uczenia się z uwzględnieniem przestrzeni cyfrowej, co realizowane jest w trzech kluczowych, sekwencyjnych obszarach:

- **Uwierzytelnianie i kontrola dostępu:** Dostęp do platformy MS Teams oraz platformy e-learningowej Moodle jest możliwy wyłącznie za pośrednictwem indywidualnych, imiennych kont studenckich zintegrowanych z uczelnianym Centralnym Systemem Logowania (CAS) oraz systemem USOS. Rozwiązanie to zapewnia jednoznaczną weryfikację tożsamości osoby przystępującej do sprawdzianów wiedzy realizowanych online, stanowiąc fundamentalny element systemowego zabezpieczenia samodzielności i autentyczności prac studenckich.
- **Przeciwdziałanie nieuczciwości akademickiej i rzetelność oceniania:** Uczelnia przestrzega procedur antyplagiatowych. Prace licencjackie oraz magisterskie studentów kierunku Ekonomia podlegają obligatoryjnej weryfikacji w ogólnopolskim Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA).

Z kolei sprawdziany wiedzy np. testy realizowane w trybie zdalnym są parametryzowane w sposób maksymalizujący obiektywizm oceny. Stosuje się zaawansowane mechanizmy zabezpieczające, takie jak automatyczne losowanie pytań z rozbudowanych baz zadań, restrykcyjne limity czasowe dedykowane dla pojedynczych pytań oraz blokadę sekwencyjnego cofania stron, co zapewnia pełną porównywalność i bezstronność procesu oceniania.

3.6.8. System dokumentowania osiągnięć, informacja zwrotna oraz procedury zapewniania przejrzystości i praworządności

Spójność architektury programowej na kierunku Ekonomia została w sposób formalny wykazana w ogólnych i rozszerzonych matrycach pokrycia efektów uczenia się, stanowiących integralną część oficjalnej dokumentacji programów studiów dla obu stopni oraz form kształcenia. Matryce te krzyżowo mapują każdy kierunkowy efekt uczenia się (KEU) z deskryptorami Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) oraz z efektami przypisanymi do poszczególnych kursów. Szczegółowa analiza tych zależności gwarantuje całkowite wyeliminowanie tzw. luk edukacyjnych, potwierdzając, że każdy deskryptor PRK znajduje odzwierciedlenie w co najmniej kilku kierunkowych efektach uczenia się. Ponadto każdy KEU podlega wielokrotnej weryfikacji w toku studiów. Proces ten realizowany jest sekwencyjnie w ramach różnych przedmiotów - od etapu wprowadzenia, przez pogłębienie i utrwalenie, aż po zaawansowaną walidację końcową, co zapewnia pełną komplementarność i ciągłość systemu oceny.

Tabela 6 stanowi syntetyczne podsumowanie przykładowych mechanizmów operacjonalizacji KEU, wykazując bezpośrednią adekwatność stosowanych metod sprawdzania, narzędzi oceny oraz kryteriów i merytorycznego zakresu oceny końcowej do badanych kategorii kompetencji.

Tabela 6. Matryca operacjonalizacji KEU: Powiązanie metod sprawdzania i oceniania z kierunkowymi efektami uczenia się dla kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia)

Obszar i przykładowe efekty uczenia się	Metody sprawdzania i narzędzia oceny	Kryteria oraz merytoryczny zakres oceny końcowej
Wiedza ekonomiczna – K1_W01, K1_W02, K1_W04; K2_W01	Egzamin pisemny lub ustny, praca problemowa, referat.	Poprawność stosowanej terminologii, głębokie rozumienie teorii i mechanizmów gospodarczych, wyjaśnianie zależności przyczynowo-skutkowych oraz logiczność argumentacji.
Kompetencje badawcze – K1_W03, K1_U01, K2_W02, K2_U01	Projekt badawczy, krytyczny przegląd literatury, raport z analizy danych empirycznych, praca seminaryjna i dyplomowa.	Prawidłowość sformułowania problemu i pytań/hipotez badawczych, dobór źródeł literaturowych i metod, poprawność analizy, zasadność wniosków oraz rozpoznanie ograniczeń badania.
Stosowanie metod i narzędzi, w tym technik informacyjno-komunikacyjnych – K1_U01, K2_U02	Zadanie komputerowe w laboratorium, projekt analityczny, raport i prezentacja wyników.	Optymalność doboru narzędzia cyfrowego do problemu, przygotowanie i przetwarzanie danych, poprawność obliczeń, analiza wariantowa, wizualizacja i interpretacja rezultatów.
Analiza uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych – K1_W05, K1_W07, K1_U02; K2_W03, K2_W04	Analiza przypadku (case study), praca pisemna, dyskusja problemowa.	Rozpoznanie uwarunkowań działalności podmiotów gospodarczych i instytucji publicznych, dobór źródeł prawnych oraz uzasadnienie proponowanego rozwiązania.
Współpraca i odpowiedzialność etyczna – K1_U04, K1_K03, K1_K04; K2_U04, K2_K02, K2_K03	Projekt zespołowy, gra symulacyjna, prezentacja i dyskusja, obserwacja realizacji zadań w grupie.	Organizacja pracy zespołowej, efektywność komunikacji, indywidualny i mierzalny wkład w projekt, inicjatywa oraz uwzględnienie etycznych i społecznych konsekwencji decyzji.
Kompetencje językowe – K1_U03; K2_U03	Wypowiedzi ustne i pisemne, zadania sprawdzające rozumienie tekstów,	Poprawność i skuteczność komunikowania się, rozumienie treści, stosowanie specjalistycznej terminologii ekonomicznej

	prezentacje, egzamin lub zaliczenie językowe.	oraz uzasadnianie stanowiska na wymaganym poziomie ESOKJ.
--	---	---

Osiągane przez studentów efekty uczenia się są systemowo dokumentowane w zróżnicowanych formach, obejmujących w szczególności: prace egzaminacyjne i etapowe, projekty, raporty, opracowania analityczne, kompletną dokumentację praktyk zawodowych, a także recenzje, prace oraz protokoły egzaminów dyplomowych. Zgromadzone materiały stanowią bazę dowodową, która pozwala odnieść każdą wystawioną ocenę do konkretnych, weryfikowalnych rezultatów pracy studenta.

Wyniki bieżących zaliczeń oraz egzaminów są obligatoryjnie rejestrowane w systemie USOS, natomiast całościowy przebieg i rezultaty procesu dyplomowania ewidencjonuje się w dedykowanej platformie APD. Na każdym etapie ewaluacji studenci otrzymują zunifikowaną informację zwrotną dotyczącą stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. W zależności od specyfiki dobranej metody sprawdzania, ocena końcowa przyjmuje charakter opisowy, stopniowy bądź procentowy, co zapewnia pełną wiarygodność oraz porównywalność wyników.

Transmisja informacji zwrotnej odbywa się na bieżąco w trakcie zajęć, indywidualnie w ramach regularnych konsultacji dydaktycznych, a także w formie oficjalnych recenzji prac dyplomowych. Komunikaty te mają kluczowy charakter kształtujący (formatywny) - precyzyjnie definiują mocne strony warsztatu studenta oraz wskazują elementy wymagające korekty, co skutecznie stymuluje dalszy proces uczenia się.

Wdrożone procedury ewaluacyjne zapewniają zachowanie zasad przejrzystości, otwartości, obiektywizmu oraz pełnej standaryzacji kryteriów oceniania. Zapobiega to występowaniu potencjalnych sytuacji konfliktowych oraz skutecznie przeciwdziała zachowaniom nieetycznym lub niezgodnym z prawem. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych dotyczących wyniku weryfikacji, studentowi kierunku Ekonomia przysługuje formalne prawo wniesienia odwołania od uzyskanej oceny do Dyrektora Instytutu. Sformalizowany tryb i szczegółowe postępowanie odwoławcze regulują bezpośrednio zapisy § 21 (Zaliczenia kursów) oraz § 26 (Egzaminy) Regulaminu studiów UKEN, co stanowi ostateczną gwarancję praworządności procesu kształcenia.

3.7. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Zasady, warunki oraz tryb dyplomowania na kierunku Ekonomia określają przepisy nadrzędne zawarte w [Regulaminie studiów](#) Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz [Zarządzenie Rektora nr R.Z.0211.39.2025](#) z dnia 2 czerwca 2025 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Na studiach pierwszego stopnia student przygotowuje pracę licencjacką i przystępuje do egzaminu dyplomowego (licencjackiego), natomiast na studiach drugiego stopnia przygotowuje pracę magisterską i kończy cykl kształcenia egzaminem dyplomowym (magisterskim).

Wymagania dotyczące tematyki, zakresu badawczego oraz metodologii pracy ściśle uwzględniają poziom studiów oraz przypisane mu KEU. Proces dyplomowania stanowi ostateczną, komisyjną weryfikację całościowych osiągnięć studenta, w szczególności jego umiejętności samodzielnego analizowania zjawisk ekonomicznych, krytycznego korzystania z literatury naukowej, adekwatnego doboru metod badawczych oraz precyzyjnego formułowania i uzasadniania wniosków empirycznych.

3.7.1. Procedury wyboru promotorów i kryteria kwalifikacji do grup seminaryjnych

Zgodnie z §36 Regulaminu studiów UKEN, promotorem pracy dyplomowej jest nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Dyrektor Instytutu, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Instytutu, może powierzyć prowadzenie seminarium dyplomowego oraz obowiązki promotora nauczycielowi akademickiemu posiadającemu stopień doktora. W szczególnych, uzasadnionych merytorycznie przypadkach, również po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Instytutu, opieka nad pracą może zostać powierzona specjalście spoza Uczelni posiadającemu co najmniej stopień naukowy doktora.

Procedura wyboru promotora i grup seminaryjnych opiera się na zasadach jawności, obiektywizmu oraz nienaruszalności równych szans wszystkich studentów. Proces ten realizowany jest w sposób transparentny przy aktywnym współudziale Koordynatora kierunku Ekonomia oraz właściwego starosty roku. Konstrukcja systemu wyboru w pełni uwzględnia indywidualne preferencje badawcze i naukowe studentów, pozostając w korelacji z aktualnymi możliwościami organizacyjno-kadrowymi Instytutu. Jeżeli liczba zgłoszeń przekracza ustalony limit miejsc w danej grupie seminaryjnej, stosowane jest obiektywne kryterium rankingu średniej ocen, obliczanej zgodnie z zasadami zapisów obowiązującymi na danym poziomie studiów.

Podjęcie świadomej decyzji przez studentów dotyczącej wyboru grupy seminaryjnej i promotora ułatwiają [opublikowane na stronie Instytutu profile seminariów](#), przygotowane odrębnie dla studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia. Przedstawiają one specjalizację naukową promotorów, reprezentowane dyscypliny, przykładowe obszary tematyczne prac, dane kontaktowe oraz odnośniki do indywidualnych stron pracowników. Informacje te uzupełniają profile naukowe dostępne w ogólnodostępnej [zakładce „Pracownicy”](#), umożliwiające studentom zapoznanie się z bieżącymi zainteresowaniami badawczymi i dorobkiem publikacyjnym potencjalnych promotorów.

3.7.2. Profilowanie tematyczne prac dyplomowych

Problematyka prac dyplomowych pozostaje w ścisłym związku z profilem kierunku Ekonomia i jest bezpośrednio zintegrowana z działalnością naukowo-badawczą pracowników Instytutu prowadzoną w ramach dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse. Tematyka ta odzwierciedla trendy współczesnej nauki oraz wynika z indywidualnych zainteresowań badawczych studentów, co pozwala na pełną integrację procesu kształcenia z badaniami naukowymi prowadzonymi w Instytucie (*research-teaching nexus*).

▪ Kształtowanie kompetencji na studiach pierwszego stopnia (poziom licencjacki)

Zakres tematyczny prac koncentruje się na budowaniu zaawansowanej wiedzy bazowej oraz umiejętności jej aplikacyjnego wykorzystania. Obejmuje on w szczególności finanse publiczne, mechanizmy podatkowe, zarządzanie finansami przedsiębiorstw, przedsiębiorczość akademicką i regionalną, zachowania konsumentów, gospodarkę cyfrową oraz zrównoważony rozwój. Przykładowe obszary badawcze dotyczą analizy dochodów i wydatków gospodarstw domowych, oceny wdrażania założeń gospodarki obiegu zamkniętego na poziomie makro- i mezo regionalnym czy zastosowania podstawowego modelowania ekonometrycznego. Weryfikacja opiera się zarówno na wtórnej analizie danych zastanych (pochodzących ze statystyki publicznej GUS czy baz danych Eurostat), jak i na projektowaniu oraz wdrażaniu pierwotnych badań własnych (np. metodą ankietową).

▪ Kształtowanie kompetencji na studiach drugiego stopnia (poziom magisterski)

Proponowana tematyka ma charakter zaawansowany, interdyscyplinarny i jest skorelowana z profilami badawczymi katedr Instytutu. Obszar ten obejmuje m.in. teorię polityki gospodarczej, międzynarodowe stosunki gospodarcze, ekonomiczne aspekty integracji europejskiej, rozwój regionalny, przedsiębiorczość społeczną, zieloną transformację energetyczną. Przykładami realizowanych prac magisterskich są badania makroekonomicznych i społecznych skutków procesów inflacyjnych, ocena kondycji finansowej i ryzyka upadłości przedsiębiorstw, wielowymiarowe analizy studiów przypadków (*case study*) dotyczące transformacji energetycznej samorządów.

Przedstawione przykładowe obszary badawcze ilustrują wykorzystanie warsztatu badawczego i metodologicznego właściwego dla dyscypliny ekonomia i finanse. Zakres analizowanego problemu, stopień złożoności warsztatu analityczno-statystycznego oraz dobór metod ilościowych (statystyka opisowa, analiza finansowa) lub jakościowych są dostosowywane do poziomów PRK – odpowiednio poziom 6 dla studiów pierwszego stopnia oraz poziomu 7 dla studiów drugiego stopnia.

3.7.3. Tryb zgłaszania, recenzowania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych

Problematyka pracy dyplomowej jest ostatecznie ustalana najpóźniej na początku ostatniego roku studiów. Wstępnego wyboru obszaru badawczego studenci dokonują w trakcie czwartego semestru studiów pierwszego stopnia oraz drugiego semestru studiów drugiego stopnia. Studenci posiadają

również uprawnienie do proponowania własnych, autorskich tematów, uzgadnianych bezpośrednio z promotorem.

Wszystkie propozycje tematów są obligatoryjnie opiniowane przez Instytutową Radę ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse, która przeprowadza szczegółową analizę pod kątem ich prawidłowości sformułowania, adekwatności tematyki badawczej, jej dostosowania do kierunku studiów oraz istniejących specjalności. Po uzyskaniu pozytywnej rekomendacji w/w Rady, zakres tematyczny prac jest formalnie zatwierdzany przez Radę Instytutu. Ocena propozycji obejmuje: zgodność z KEU, adekwatność do poziomu PRK oraz realną możliwość realizacji celów pracy pod względem merytorycznym i metodologicznym.

3.7.4. Rzetelność naukowa i zasady wykorzystania sztucznej inteligencji

Przygotowanie prac dyplomowych uwzględnia poszanowanie zasad rzetelności naukowej i samodzielności autorstwa. W celu dostosowania procedur kontrolnych do współczesnych wyzwań technologicznych, wdrożono rekomendacje Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia/Ekonomia Społeczna dotyczące korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji (**Załącznik 3d**), przyjęte uchwałą nr 2/2025 z dnia 14 stycznia 2025 r. Wytyczne te skierowano zarówno do studentów, jak i promotorów:

- **Dozwolony zakres stosowania AI:** Dopuszcza się pomocnicze wykorzystywanie generatywnej AI wyłącznie do wstępnego rozpoznawania problemów badawczych, optymalizacji wyszukiwania literatury i danych statystycznych, wyjaśniania złożonych pojęć oraz korekty językowej, stylistycznej i redakcyjnej własnego, autorskiego tekstu studenta.
- **Odpowiedzialność i transparentność:** Autor pracy ponosi pełną odpowiedzialność za treść i jest zobligowany do weryfikacji uzyskanych z AI informacji w naukowych źródłach bazowych. Student ma kategorię obowiązek precyzyjnego wskazania w pracy zakresu i sposobu wykorzystania AI, w tym przytoczenia w aneksie zastosowanych promptów (poleceń).
- **Niedozwolone praktyki:** Zabrania się przedstawiania wygenerowanych wyników jako własnych, automatycznego generowania struktury pracy lub jej fragmentów, cytowania modeli językowych jako źródeł literaturowych oraz wykorzystywania AI do samodzielnej interpretacji wyników badań empirycznych.

Rekomendacje przewidują systemową kontrolę prawidłowości korzystania z AI przez promotorów, zalecając wykorzystanie dedykowanego modułu antyplagiatowego detekcji sztucznej inteligencji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA), co chroni samodzielność pracy i wiarygodność kompetencji badawczych studentów.

3.7.5. Cyfryzacja procesu dyplomowania: system APD USOS

Obsługa administracyjno-proceduralna procesu dyplomowania na kierunku Ekonomia odbywa się cyfrowo za pośrednictwem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD), stanowiącego integralną aplikację systemu USOS. System APD obejmuje oba poziomy studiów (licencjackie i magisterskie) na kierunku Ekonomia - ujednolica standardy dokumentowania przebiegu procesu dyplomowania.

3.7.6. Sekwencyjność procedury APD, reżim terminowy i weryfikacja antyplagiatowa (JSA)

Przebieg postępowania w systemie Archiwum Prac Dyplomowych (APD) opiera się na ścisłej, liniowej sekwencyjności działań, która w sposób zautomatyzowany przyporządkowuje zadania konkretnym rolom w procesie i uniemożliwia pominięcie jakiegokolwiek etapu kontroli:

- **Sekretariat Instytutu / Centrum Obsługi Studenta (COS):** Wprowadza podstawowe dane metrykalne pracy dyplomowej do systemu USOS, inicjując proces weryfikacyjny.
- **Student:** Weryfikuje poprawność danych, wprowadza streszczenie oraz słowa kluczowe w języku polskim i angielskim (oraz w języku oryginału, jeśli praca powstała w języku obcym), akceptuje obligatoryjne oświadczenia o samodzielności i zamieszcza ostateczną wersję pracy w formacie PDF.

- **Promotor:** Sprawdza kompletność pliku, zleca badanie antyplagiatowe w ogólnopolskim systemie JSA, dokonuje merytorycznej akceptacji raportu antyplagiatowego, wystawia ocenę z seminarium i przekazuje pracę do recenzji.
- **Recenzent:** Wprowadza do systemu oficjalną recenzję pracy dyplomowej w oparciu o kryteria merytoryczne i metodologiczne dyscypliny ekonomia i finanse.

System APD rygorystycznie pilnuje chronologii – przejście do następnego etapu (w tym dopuszczenie do obrony) wymaga formalnego zakończenia i zatwierdzenia kroku poprzedniego. Po przekazaniu pracy promotorowi jej zmiana wymaga cofnięcia do poprawy, co pozwala zachować pełną kontrolę nad wersją podlegającą ocenie. Student ma zapewniony stały podgląd statusu pracy, składu komisji oraz terminu i miejsca obrony.

3.7.7. Kalendarz procesu dyplomowania, rola promotora i procedury przedłużeń

Reżim składania i zatwierdzania prac dyplomowych jest zsynchronizowany z organizacją roku akademickiego, a pomyślne przejście tej ścieżki stanowi warunek konieczny zaliczenia seminarium dyplomowego:

- **W semestrze letnim:** Student przekazuje elektroniczną wersję pracy do ostatecznego zatwierdzenia przez promotora w systemie APD najpóźniej do dnia 15 września (ostatniego semestru studiów), a promotor zobligowany jest do jej zatwierdzenia do końca września.
- **W semestrze zimowym:** Ostateczny termin przekazania pracy promotorowi przypada na koniec zimowej sesji poprawkowej (luty), a promotor zatwierdza dokument w systemie w ciągu 14 dni od jego otrzymania.

Zatwierdzoną w systemie APD pracę student składa w wymaganej postaci elektronicznej oraz papierowej. Komplet dokumentów wraz z wymaganymi oświadczeniami (dotyczącymi samodzielności autorstwa, praw autorskich, zgodności obu wersji i procedury antyplagiatowej) należy dostarczyć do COS na 14 dni przed planowanym egzaminem dyplomowym. Egzemplarz papierowy przygotowuje się wyłącznie z wersji do druku pobranej z systemu APD, który nadaje jej unikalne numery kontrolne umożliwiające weryfikację zgodności wydruku z plikiem cyfrowym.

3.7.8. Kryteria dopuszczenia do obrony i wieloaspektowa ocena pracy dyplomowej

Warunkiem formalnym dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest pełne zaliczenie wszystkich obowiązkowych zajęć oraz – w przypadku studiów pierwszego stopnia – przewidzianych programem praktyk zawodowych, a także uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS (z wyłączeniem punktów przypisanych bezpośrednio pracy i egzaminowi dyplomowemu). Proces ten jest automatycznie weryfikowany w systemie USOS i zatwierdzany przez COS, co gwarantuje pełną poprawność i kompletność toku studiów przed przystąpieniem do etapu obrony.

Przed dopuszczeniem do egzaminu - praca dyplomowa (licencjacka lub magisterska) poddawana jest niezależnej, zindywidualizowanej ocenie dokonywanej przez promotora oraz recenzenta. W strukturze systemu APD USOS – promotor i recenzent sporządzają sformalizowane recenzje, opierając się na wieloaspektowych kryteriach merytoryczno-metodologicznych właściwych dla profilu ogólnoakademickiego. Ewaluacja arkusza recenzji obejmuje w szczególności:

- Merytoryczną ocenę stopnia realizacji celu pracy oraz poprawność sformułowania hipotez badawczych lub pytań badawczych,
- Prawdopodobieństwo doboru i implementacji metod badawczych (ilościowych lub jakościowych) w dyscyplinie ekonomia i finanse,
- Krytyczny stopień wykorzystania i cytowania literatury przedmiotu (w tym źródeł obcojęzycznych) oraz baz danych,
- Poprawność struktury formalnej, logiki wyводу, estetyki edytorskiej oraz poprawności językowej.

Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie dwóch ocen pozytywnych.

3.7.9. Forma egzaminu dyplomowego, skład Komisji i algorytm wyniku ukończenia studiów

Egzamin dyplomowy ma formę ustną (z uwzględnieniem adaptacji organizacyjnych BON dla osób ze szczególnymi potrzebami) i odbywa się w trybie stacjonarnym w ciągu miesiąca od złożenia kompletnej dokumentacji. W uzasadnionych sytuacjach Dyrektor Instytutu może wyjątkowo wyrazić zgodę na przeprowadzenie egzaminu w formie zdalnej.

Obrona odbywa się przed Komisją powołaną przez Dyrektora Instytutu, w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor oraz recenzent. Przynajmniej jeden członek Komisji musi posiadać tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Student otrzymuje trzy pytania, w tym: dwa pytania z zakresu programu studiów (weryfikujące kierunkowe efekty uczenia się) oraz jedno pytanie dotyczące bezpośrednio tematyki pracy dyplomowej i realizowanych w niej badań. Całość przebiegu oraz wyniki są dokumentowane w oficjalnym protokole egzaminacyjnym.

Komisja ustala ostateczną ocenę pracy oraz ocenę samego egzaminu. Podstawę obliczenia ostatecznego wyniku ukończenia studiów i wyznaczenia oceny na dyplomie stanowi precyzyjny algorytm wagowy:

- **50%** - średnia arytmetyczna ocen ze wszystkich kursów uzyskanych w toku studiów, obliczona zgodnie z § 44 Regulaminu studiów (z bezwzględnym uwzględnieniem ocen niedostatecznych),
- **25%** - ocena pracy dyplomowej (średnia ocen promotora i recenzenta),
- **25%** - ocena uzyskana z ustnego egzaminu dyplomowego.

W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do niego w wyznaczonym terminie, Dyrektor Instytutu wyznacza drugi, ostateczny termin obrony. Jeżeli student nie zda egzaminu również w terminie poprawkowym, Dyrektor Instytutu podejmuje obligatoryjną decyzję o skreśleniu go z listy studentów zgodnie z § 43 ust. 2 Regulaminu studiów UKEN.

3.8. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera.

Nie dotyczy.

3.9. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami

4.1.1. Struktura wielkościowa i kwalifikacje kadry

A. Potencjał kadrowy i struktura organizacyjna Instytutu prowadzącego kierunek Ekonomia

Kształcenie na kierunku Ekonomia, realizowanym na studiach pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, opiera się na stabilnym, wysoko wykwalifikowanym zespole dydaktyczno-naukowym Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Struktura organizacyjna Instytutu, zatwierdzona [Zarządzeniem nr R.Z.0211.43.2025 Rektora](#) z dnia 26 czerwca 2025 r., obejmowała 17 katedr, 6 zespołów badawczych, 4 redakcje czasopism, centra badawcze, ośrodek i laboratorium. Po zmianach restrukturyzacyjnych w UKEN, zgodnie z [Zarządzeniem nr R.Z.0211.89.2026 Rektora](#) z dnia 27 lipca 2026 r., od 1 września 2026 r. strukturę Instytutu tworzy 14 katedr, 2 zespoły badawcze, jedna redakcja czasopisma, 2 centra badawcze, 1 ośrodek i 2 laboratoria. Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą przede wszystkim pracownicy trzech katedr ekonomicznych Instytutu: Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej, Katedry Przedsiębiorczości i Innowacji Społecznych oraz Katedry Ekonomii Instytucjonalnej. Według danych na rok 2026 w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji ogółem zatrudnione są: 4 osoby na stanowisku profesora; 27 osób na stanowisku profesora uczelni; 51 osób na stanowisku adiunkta; 5 osób na stanowisku asystenta; 10 osób na stanowisku administracyjnym (zapewniających obsługę procesów dydaktycznych).

B. Struktura wielkościowa i kwalifikacje kadry dedykowanej do kierunku Ekonomia

Struktura kadrowa jednostki została ukształtowana w sposób zapewniający pełną realizację założonych KEU we wszystkich obszarach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Obsada dydaktyczna dedykowana bezpośrednio do realizacji programu studiów na kierunku Ekonomia liczy 30 nauczycieli akademickich (w roku akademickim 2026/2027), dla których Uniwersytet stanowi podstawowe miejsce pracy. W strukturze kwalifikacji tej grupy wykazano właściwe proporcje pomiędzy doświadczoną kadrą profesorską a dynamicznie rozwijającą się grupą adiunktów. Zespół ten tworzą: 1 profesor tytularny; 6 profesorów uczelni ze stopniem doktora habilitowanego; 2 profesorów uczelni ze stopniem doktora; 19 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora nauk ekonomicznych lub doktora w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz w dyscyplinach pokrewnych; 2 osoby z tytułem zawodowym magistra (odpowiedzialne za zajęcia warsztatowe i narzędziowe).

Charakterystyka nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia stanowi element Załącznika nr 2 do Raportu samooceny - Cz. I - 4.

Rozwiązanie to gwarantuje ciągłość procesu dydaktycznego, wysoki poziom reprezentatywności oraz pełną dostępność kadry dla studentów w ramach konsultacji merytorycznych i opieki seminaryjnej. Proces kształcenia komplementarnie wspierają pracownicy ogólnouczelnianego Centrum Języków Obcych oraz Centrum Kultury Fizycznej.

C. Interdyscyplinarność i zabezpieczenie obszarów pokrewnych

Dla zapewnienia wielowymiarowości kształcenia na profilu ogólnoakademickim, rdzeń kadry ekonomicznej (z dyscypliny ekonomia i finanse) tworzącej Instytut jest uzupełniany przez wykładowców reprezentujących dyscypliny pokrewne z obszaru nauk społecznych. Przedmioty z zakresu otoczenia regulacyjnego gospodarki, prawa gospodarczego, prawa podatkowego, nauk o polityce i administracji, nauk o zarządzaniu i jakości oraz etyki biznesu prowadzą specjaliści posiadający stopnie naukowe z zakresu nauk prawnych, nauk politycznych, socjologii i filozofii. Taki dobór zespołu

pozwala wykształcić u studentów umiejętność wieloaspektowego rozumienia instytucjonalnego i społecznego otoczenia, w jakim funkcjonują współczesne podmioty gospodarcze.

D. Udział praktyków zewnętrznych w strukturze realizującej program studiów

Gwarancją wysokiej jakości i aktualności przekazywanej wiedzy jest również stałe włączanie do procesu dydaktycznego ekspertów zewnętrznych oraz praktyków gospodarczych. Poza kadrami etatową, na podstawie umów cywilnoprawnych do realizacji dedykowanych godzin dydaktycznych zatrudniono 10 osób. W analizowanym okresie Instytut współpracował z licznymi instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego (szczegółowo opisanych - w **Kryterium 6**), w tym z Urzędem Statystycznym w Krakowie, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, korporacjami finansowymi, agencjami rozwoju regionalnego oraz organizacjami pozarządowymi. Ekspertiści uczestniczą w realizacji wybranych zajęć warsztatowych, prowadzą otwarte wykłady monograficzne oraz konsultują zagadnienia praktyczne, wspierając studentów w budowaniu unikalnych kompetencji rynkowych.

4.1.2. Potencjał i dorobek naukowy kadry

A. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin i uprawnień akademickie

Kierunek Ekonomia przyporządkowany jest w 80% do dyscypliny wiodącej: ekonomia i finanse, która w ewaluacji jakości działalności naukowej uzyskała wysoką kategorię naukową B+. Pozostałe 20% efektów uczenia się odnosi się do dyscyplin komplementarnych: nauk o zarządzaniu i jakości (10%), nauk o polityce i administracji (5%), nauk prawnych (5%). Każda z dyscyplin komplementarnych również legitymuje się kategorią naukową B+. Uzyskane uprawnienia akademickie stanowią formalną i merytoryczną gwarancję, że proces dydaktyczny na profilu ogólnoakademickim osadzony jest bezpośrednio na twardym fundamencie prowadzonych w jednostce ciągłych i zaawansowanych badań naukowych.

B. Efektywność publikacyjna kadry i współpraca z międzynarodową społecznością naukową

Potencjał naukowy i publikacyjny kadry² przypisanej do kierunku charakteryzuje się wysoką efektywnością parametryczną i jakościową. W okresie objętym ewaluacją MNiSW, zespół reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse (przy wskaźniku liczby N wynoszącym 17,75) wykazał się znaczącym dorobkiem:

- Opublikowano 124 artykuły naukowe w renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych,
- Wydano 24 monografie (w tym redakcje naukowe) w wydawnictwach ujętych w I i II poziomie wykazu MNiSW.

W 2026 r. ukazało się kolejnych 13 artykułów naukowych autorstwa pracowników zaliczanych do dyscypliny ekonomia i finanse, o łącznej punktacji 835 pkt; 9 z tych artykułów ma punktację wyższą lub równą 70 pkt (stan na dn. 1.10.2026). Istotnym wyróżnikiem jakościowym jest wysoka koncentracja publikacji w czasopismach o najwyższym ciężarze gatunkowym i najwyższej punktacji (70, 100 oraz 140 pkt), w tym indeksowanych w międzynarodowych bazach wiedzy Scopus i Web of Science.

Pracownicy z dyscypliny ekonomia i finanse redagują publikacje w czasopismach naukowych, w tym także wydawanych w innych uczelniach. Przykładowo, w latach 2024-2026 pracownicy byli redaktorami 3 tomów czasopisma *Social Entrepreneurship Review (SER)* (ISSN 2720-7277) wydawanego przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

² W opisie skoncentrowano się na przedstawieniu potencjału naukowego w ramach dyscypliny wiodącej: ekonomia i finanse. Należy jednak podkreślić, że w proces kształcenia na kierunku Ekonomia zaangażowani są także pracownicy z innych dyscyplin nauki (w tym: nauki o zarządzaniu i jakości, nauki o polityce i administracji oraz nauki prawne), stanowiący kadrę Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji. Dyscypliny te reprezentowane są przez kadrę liczniejszą niż w przypadku ekonomii i finansów, a jej potencjał (działalność naukowo-badawcza, publikacyjna, ekspercka itd.) również w istotnym stopniu wpływa na jakość kształcenia na kierunku Ekonomia.

Ponadto pracownicy naukowcy aktywnie uczestniczą w międzynarodowym obiegu naukowym jako recenzenci prestiżowych czasopism światowych i ogólnopolskich (m.in. *Argumenta Oeconomica*, *Economics and Business Review*, *Social Enterprise Journal*, *Social Entrepreneurship Review*, *International Journal of Sustainability in Higher Education*, *Regional Science and Environmental Economics*, *Sustainability*, *Energies*, *European Research Studies Journal*, *Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation*, *Studies in European Affairs*, *Nowa Polityka Wschodnia*, *Sprawy Międzynarodowe*, *Ekonomia i Prawo*, *Studia Regionalne i Lokalne*, *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, *Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna*, *Przedsiębiorczość-Edukacja*). Pozwala to na bieżące monitorowanie i transfer światowych trendów badawczych do treści wykładanych na zajęciach.

C. Projekty badawcze finansowane ze źródeł zewnętrznych i wewnętrznych

Wysoki potencjał parametryczny oraz stabilność finansowa działalności naukowej jednostki znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w sukcesach kadry w pozyskiwaniu środków na badania. Biorąc pod uwagę liczbę pracowników na poziomie N= 17,75, wskaźniki efektywności finansowej w przeliczeniu na jeden etat badawczy znacząco przewyższają minima rynkowe, stanowiąc silny filar kategorii naukowej B+. Aktywność ta realizowana była w układzie dwupoziomowym:

▪ Projekty i granty badawcze finansowane ze źródeł zewnętrznych (międzynarodowych)

W ciągu ostatnich 5 lat realizowano 6 projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych o charakterze międzynarodowym (w ramach programów Unii Europejskiej): INN@SE, SiCA, SEgoesGreen, SDGLabs, RISE UP, eEconEU+. **Szerzy opis w Kryterium 7.** Łączna wartość pozyskanych środków zewnętrznych przekracza 3 mln PLN. Tak wysoki stopień umiędzynarodowienia projektów nie tylko istotnie wzmacnia pozycję jednostki w dyscyplinie ekonomia i finanse, ale również stwarza studentom kierunku Ekonomia (studiów pierwszego i drugiego stopnia) unikalną możliwość włączenia się w międzynarodowe sieci badawcze, m.in. poprzez udział w międzynarodowych konferencjach naukowych, publikacje, realizację prac dyplomowych - powiązanych z agendą badawczą tych projektów.

▪ Projekty badawcze finansowane ze źródeł wewnętrznych

Ponadto, pracownicy włączają się w realizację projektów badawczych finansowanych z celowych dotacji wewnętrznych (Projekty Badawcze Uczelni, PBU). W latach 2022-2025 zrealizowano 8 takich projektów, a od 2026 roku wdrażane są kolejne projekty jednoroczne i dwuletnie. W strukturze strategicznej jednostki projekty te nie stanowią celu samego w sobie - traktowane są jako kapitał załączkowy (*seed funding*). Pozwalają one na sfinansowanie badań pilotażowych, kwerend oraz udziału kadry w prestiżowych konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Działania te umożliwiły także skuteczne aplikowanie o w/w granty międzynarodowe. Dotacje wewnętrzne systematycznie zasilają dorobek naukowo-badawczy i publikacyjny kadry, czego wymiernym efektem są wysoko punktowane artykuły naukowe oraz monografie. Finalnym etapem tego procesu jest transfer uzyskanych wyników badań do procesu dydaktycznego na kierunku Ekonomia, co gwarantuje stałą aktualizację treści kształcenia w oparciu o najnowszą wiedzę empiryczną.

D. Organizacja konferencji naukowych i innych wydarzeń

Kolejnym elementem aktywności naukowej, która wpływa na rozwój kształcenia na kierunku Ekonomia jest organizacja i uczestnictwo w wydarzeniach naukowych takich jak: konferencje, seminaria czy panele dyskusyjne. Mocną stroną organizacji tego typu wydarzeń naukowych w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji w ramach którego realizowany jest kierunek Ekonomia jest ich cykliczność, która wpływa pozytywnie na rozpoznawalność tych przedsięwzięć naukowych, zarówno w kraju, jak i za granicą. Od 2017 roku kadra naukowa Instytutu prowadząca badania w obszarze nauk ekonomicznych organizuje corocznie międzynarodową konferencję naukową poświęconą społecznie odpowiedzialnym aspektom gospodarowania (cykl konferencji pod hasłem „*Ekonomia społeczna*”, a od 2026 r. „*Ekonomia i społeczeństwo*”). W 2025 roku kadra podjęła się roli gospodarza „*20th European Conference on Innovation and Entrepreneurship*” (organizowanej we współpracy z Academic Conferences International). Jednocześnie konferencje te stwarzają studentom możliwość aktywnego

udziału poprzez prezentację własnych wyników badań i projektów naukowych. Poza konferencjami naukowymi, pracownicy prowadzący badania w dyscyplinie ekonomia i finanse - w okresie objętym oceną (2023-2026) organizowali także seminaria naukowe, panele dyskusyjne oraz współorganizowali wydarzenia w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, Tygodnia Ekonomii Społecznej, Miesiąca Fairtrade, Tygodnia Edukacji Globalnej, Małopolskiego Festiwalu Innowacji.

E. Współpraca międzynarodowa oraz działalność ekspercka kadry

Wysoki potencjał parametryczny jednostki oraz realizacja założeń profilu ogólnoakademickiego znajdują również odzwierciedlenie w stopniu umiędzynarodowienia kadry naukowo-dydaktycznej. Bezpośrednim rezultatem realizowanych projektów badawczych oraz zawartych porozumień instytucjonalnych jest stała, intensywna współpraca naukowa kadry z uznanymi zagranicznymi ośrodkami badawczymi, wśród których kluczową pozycję zajmują m.in.: University of Zagreb, Faculty of Economics and Business (Chorwacja), Prague University of Economics and Business (Czechy), ACEEU – Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities (Niemcy), Chinese University of Hong Kong (CUHK) Business School. **Szerzy opis w Kryterium 7.**

W wymiarze instytucjonalnym mobilność ta bezpośrednio zasila potencjał parametryczny dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse. Efektem udziału kadry w międzynarodowych konferencjach oraz stażach jest m.in. inicjowanie interdyscyplinarnych zespołów badawczych, co skutkuje powstawaniem wspólnych publikacji indeksowanych w bazach Scopus i Web of Science oraz wspólnym aplikowaniem o granty europejskie. W wymiarze dydaktycznym doświadczenia zdobyte przez kadrę w ramach współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi umożliwiają implementację najnowocześniejszych globalnych trendów oraz międzynarodowych standardów edukacyjnych do programów studiów na kierunku Ekonomia. Międzynarodowy potencjał nauczycieli akademickich pozwala na skuteczne zabezpieczenie oferty dydaktycznej w językach obcych, dla studentów zagranicznych realizujących mobilność w ramach programu Erasmus+ (*incoming students*), przy jednoczesnym stymulowaniu procesu umiędzynarodowienia kształcenia dla studentów krajowych.

Nauczyciele akademicy wchodzący w skład zespołu dydaktycznego (reprezentujący dyscyplinę ekonomia i finanse) na kierunku Ekonomia skutecznie komercjalizują i wdrażają wyniki badań naukowych w praktyce gospodarczej. Aktywność ta realizowana jest poprzez przygotowywanie ekspertyz, opinii, raportów analitycznych, doradztwo oraz szkolenia w ramach współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Współpraca obejmuje krajowe i międzynarodowe instytucje publiczne, przedsiębiorstwa oraz organizacje trzeciego sektora. W latach 2022–2026 przygotowano 10 ekspertyz dla podmiotów międzynarodowych i krajowych, takich jak: Komisja Europejska, Rada Europy, Narodowy Bank Polski (NBP), Association for International Affairs (AMO, Czechy), China International Communications Group (Chiny), Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Fundacja Fairtrade Polska. Oprócz wymienionych ekspertyz pisemnych, w okresie objętym oceną (2023–2026) – działalność ekspercka, doradcza, konsultacyjna, opiniotwórcza i szkoleniowa kadry objęła systematyczną współpracę z kluczowymi partnerami instytucjonalnymi i biznesowymi, do których należą m.in.: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR), Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Małopolski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej (MKRES), Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) w Krakowie, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej (FRDL), Center for Social and Economic Research (CASE), Technopolis Consulting Group Belgium, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w Warszawie, University Association for Contemporary European Studies (UACES) w Londynie, Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego (RARR), Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL” w Kolbuszowej, Podkarpackie Centrum Innowacji (PCI), Agencje marketingowe i kreatywne (More Bananas, Friends Make Brands, Coconut Agency, Webmetric), Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy (IBE-PIB). **Szerzy opis w Kryterium 6.**

Działalność ekspercka, doradcza, konsultacyjna, opiniotwórcza i szkoleniowa kadry na rzecz podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego stanowi istotny filar budowania potencjału

dydaktycznego jednostki. Dzięki intensywnej aktywności praktycznej zespołu dydaktycznego, profil ogólnoakademicki kierunku Ekonomia pozbawiony jest wymiaru wyłącznie teoretycznego.

F. Jedność nauki i dydaktyki – implementacja wyników badań do programu studiów

Tematyka prac badawczych i publikacyjnych kadry wykazuje bezpośrednią spójność z treściami realizowanych przedmiotów. Przykładowe obszary transferu wiedzy naukowej do procesu dydaktycznego obejmują:

- *Makroekonomia i Finanse publiczne*: Zasilane przez badania nad systemami podatkowymi, fiskalizmem i opodatkowaniem transgranicznym.
- *Fundusze Unii Europejskiej/ Fundusze UE dla przedsiębiorstw*: Tworzone w oparciu o prace naukowe ukierunkowane na analizę rozwoju regionalnego, polityki spójności oraz funduszy strukturalnych.
- *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*: Rozwijane w oparciu o badania nad międzynarodowymi przepływami kapitałowymi w formie zagranicznych inwestycji bezpośrednich (ZIB).
- Przedmioty specjalnościowe i kursy fakultatywne: Bezpośrednio kształtowane przez intensywne badania nad innowacjami, start-upami, kapitałem wysokiego ryzyka, gospodarką obiegu zamkniętego (GOZ), zielonym biznesem oraz odpornością ekonomiczną.

Szerzy opis implementacji wyników działalności naukowo-badawczej i eksperckiej kadry do procesu dydaktycznego znajduje się w Kryterium 2 (pkt. 2.2.2).

Zaplecze rozwoju naukowego stanowi również funkcjonująca w Uczelni Szkoła Doktorska, w której w dyscyplinie ekonomia i finanse realizowane są zaawansowane programy badawcze. Profesorowie i doktorzy habilitowani kierunku Ekonomia sprawują opiekę merytoryczną nad doktorantami jako promotorzy główni i pomocniczy oraz uczestniczą w pracach komisji ocen śródkresowych. Otoczenie to tworzy naturalną synergię naukowo-dydaktyczną, stymulując najzdolniejszych studentów studiów magisterskich do podejmowania samodzielnej kariery badawczej.

4.2. Zasady obsady zajęć ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania kompetencji naukowo-badawczych studentów

4.2.1. Obsada i rozliczanie zajęć dydaktycznych

A. Systemowe ramy planowania i zatwierdzania obsady dydaktycznej

Obsada i rozliczanie zajęć dydaktycznych na kierunku Ekonomia odbywają się systemowo na podstawie [Zarządzenia Rektora UKEN nr R.Z.0211.3.2021 z późn. zm.](#), w tym ujętych w tekście jednolitym [Zarządzenia nr R.Z.0211.42.2025](#)

Dyrektor Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji odpowiada za planowanie i rozliczanie obciążeń dydaktycznych kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Ekonomia. Zajęcia są przydzielane równomiernie, co pozwala unikać jednoczesnych niedoborów pensum i nadgodzin w zespole. W celu zachowania bezzakłóceniewego toku studiów na kierunku Ekonomia, Dyrektor każdorazowo w pełni zabezpiecza ciągłość obsady zajęć poprzez planowe wyznaczanie zastępstw i optymalną redystrybucję pensum wewnątrz jednostek katedralnych. Nauczyciele akceptują przydział podpisem na indywidualnej *Karcie przydziału zajęć dydaktycznych*. Plany obciążeń wraz z podpisanymi Kartami przydziału są składane w terminie określonym przez Prorektora ds. Kształcenia do Działu Dydaktyki i Praktyk w celu weryfikacji formalnej. Do planu dołącza się imienne wykazy doktorantów, pracowników objętych „przelicznikami” oraz osób zatrudnionych na umowy cywilnoprawne. Po wyjaśnieniu ewentualnych rozbieżności dokumentację zatwierdza Prorektor ds. Kształcenia. Wszelkie bieżące korekty przydziałów (wynikające ze zmian liczebności grup czy zastępstw) są niezwłocznie zgłaszane do Działu Dydaktyki i Praktyk, a skorygowane Karty przydziału są archiwizowane w Instytucie.

B. Normatywy pensum dydaktycznego oraz zasady jego obniżania

Roczne wymiary pensum dla stanowisk badawczo-dydaktycznych na kierunku Ekonomia wynoszą odpowiednio: Profesor – 180 h; Profesor uczelni – 210 h; Adiunkt i asystent – po 240 h.

Pensum realizowane jest w pierwszej kolejności na studiach stacjonarnych i w Szkole Doktorskiej. Włączenie godzin ze studiów niestacjonarnych ma charakter pomocniczy (wymaga zgody Rektora). Do pensum nie wlicza się zajęć na studiach podyplomowych.

Zasady usprawiedliwiania nieobecności oraz przyznawania zniżek pensum są precyzyjnie uregulowane. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności (np. choroba, urlopy naukowe, rodzicielskie) pracownikowi zalicza się do przepracowanych godzin 1/30 rocznego wymiaru pensum za każdy tydzień nieobecności w okresie zajęć. Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze w podstawowym miejscu pracy mogą ubiegać się o zniżki pensum (np. z tytułu pełnienia funkcji kierowniczych lub intensywnej działalności naukowej). Zniżki przyznawane są na rok akademicki na wniosek składany do końca maja poprzedniego roku. Obniżenie wymiaru pensum standardowo wyklucza planowanie nadgodzin – godziny ponadwymiarowe są naliczane dopiero po wypełnieniu pełnego, nominalnego wymiaru pensum dla danego stanowiska.

Godziny ponadwymiarowe są przydzielane wyłącznie w uzasadnionych przypadkach. Standardowy limit nadgodzin wynosi 1/4 pensum dla pracowników badawczo-dydaktycznych i 1/2 dla dydaktycznych. Przydział przekraczający te limity wymaga corocznej, pisemnej zgody pracownika, przy czym łączny wymiar nadgodzin nie może przekroczyć dwukrotności rocznego pensum.

C. Procedura końcowego rozliczania i sprawozdawczości z realizacji zajęć

Okresem rozliczeniowym pensum jest rok akademicki. Po zakończeniu zajęć dydaktycznych pracownicy potwierdzają wykonanie godzin, a Dyrektor Instytutu sporządza roczne sprawozdanie z wykonania planu obsługi dydaktycznej. Dokument trafia do Działu Dydaktyki i Praktyk, który po weryfikacji przekazuje go do zatwierdzenia Prorektorowi ds. Kształcenia. Zatwierdzone, indywidualne rozliczenia zrealizowanych godzin są zwrótnie przekazywane pracownikom przez Dyrektora Instytutu.

D. Obsada zajęć a kształtowanie kompetencji naukowo-badawczych studentów

Sformalizowany proces obsady zajęć jest bezpośrednim narzędziem stymulującym rozwój kompetencji badawczych studentów kierunku Ekonomia. Przyjęte procedury gwarantują, że:

- Seminaria dyplomowe (licencjackie i magisterskie) powierzane są wyłącznie samodzielnym pracownikom naukowym oraz doktorom o udokumentowanym, aktualnym dorobku w dyscyplinie ekonomia i finanse. Pozwala to na włączanie studentów w nurt badań naukowych prowadzonych w Instytucie.
- Przeliczniki i zniżki pensum dla koordynatorów kół naukowych, tutorów oraz opiekunów projektów badawczych (przyznawane na mocy §7 ust. 2 wspomnianego Zarządzenia) stwarzają kadry przestrzeni czasową do indywidualnej pracy z wybitnie uzdolnionymi studentami, przygotowującymi artykuły naukowe lub aplikującymi o granty studenckie.
- Właściwe zbalansowanie obciążeń dydaktycznych chroni nauczycieli akademickich przed przeciążeniem pracą etatową, co bezpośrednio przekłada się na ich pełną dostępność czasową w ramach konsultacji merytorycznych i wsparcia studentów realizujących własne projekty analityczne.

4.2.2. Profil kształcenia a struktura merytoryczna obsady zajęć: powiązanie dorobku naukowego kadry z prowadzonymi przedmiotami

A. Systemowe założenia korelacji profilu badawczego z programem studiów

Kierunek Ekonomia prowadzony jest na profilu ogólnoakademickim, a jego struktura programowa została ściśle podporządkowana dyscyplinie wiodącej: ekonomia i finanse, do której przypisano 80% efektów uczenia się. Komplementarne i spójne uzupełnienie programu kształcenia stanowią moduły

przypisane do obszarów nauk pokrewnych: nauk o zarządzaniu i jakości (10%), nauk o polityce i administracji (5%) oraz nauk prawnych (5%).

Taka struktura bezpośrednio determinuje konstrukcję planów studiów oraz dobór kadry dydaktycznej. Przydział poszczególnych przedmiotów opiera się na systemowej zasadzie ścisłej korelacji indywidualnego profilu badawczego, publikacyjnego i eksperckiego nauczyciela akademickiego z zakresem merytorycznym ujętym w sylabusie (karcie kursu). Polityka ta stanowi jeden z fundamentalnych elementów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji.

B. Mechanizmy i procedury doboru oraz monitorowania spójności obsady

W celu pełnego zabezpieczenia merytorycznej spójności kształcenia, proces powierzania zajęć na kierunku Ekonomia realizowany jest w oparciu o cztery komplementarne mechanizmy:

- **Weryfikacja kompetencyjna w dyscyplinie wiodącej:** Przedmioty tworzące twardy rdzeń teoretyczny i aplikacyjny kierunku są powierzane pracownikom, których aktywność naukowa bezpośrednio dotyczy wykładanej problematyki. Gwarantuje to studentom ciągły dostęp do najnowszych osiągnięć naukowych oraz realizację założeń kształcenia powiązanego z badaniami (*research-led teaching*).
- **Procedura dopasowania profilu i ewaluacja przedsemestralna:** Przed rozpoczęciem każdego cyklu dydaktycznego Dyrekcja Instytutu, w porozumieniu z Kierownikami Katedr, dokonuje szczegółowego dopasowania obsady osobowej z uwzględnieniem bieżącej specyfiki celów kształcenia. Zapobiega to zjawisku przypadkowości w dystrybucji zadań i eliminuje ryzyko dezaktualizacji wiedzy.
- **Obsada kursów interdyscyplinarnych i narzędziowych:** W przypadku przedmiotów przypisanych do dyscyplin komplementarnych (nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne, nauki o polityce i administracji), Instytut powierza zajęcia wyłącznie specjalistom reprezentującym te właśnie obszary wiedzy. Zapewnia to najwyższy poziom poprawności metodologicznej i pojęciowej.
- **Cykliczne monitorowanie spójności:** Efektywność powiązania dorobku kadry z prowadzonymi przedmiotami jest corocznie ewaluowana. Narzędziami weryfikacyjnymi są semestralne raporty z weryfikacji efektów uczenia się składane przez koordynatorów, wyniki instytucjonalnych hospitacji zajęć oraz wnioski z ankietyzacji studenckiej oceniającej przygotowanie merytoryczne prowadzącego. W przypadku zidentyfikowania jakichkolwiek rozbieżności, Dyrekcja Instytutu natychmiast podejmuje działania korygujące w strukturze obsady na kolejny rok akademicki.

C. Specyfika doboru kadry na studiach drugiego stopnia

Na studiach drugiego stopnia (magisterskich) kluczowym założeniem przy budowie obsady jest wysoki stopień zaawansowania teoretycznego i metodologicznego prowadzących:

- Wykłady z przedmiotów o charakterze zaawansowanym, obejmujące teorię ekonomii, finanse publiczne, politykę gospodarczą, fundusze Unii Europejskiej oraz międzynarodowe stosunki gospodarcze, powierza się wyłącznie samodzielnyim pracownikom nauki (profesorom i doktorom habilitowanym) oraz doktorom legitymującym się wieloletnim, spójnym tematycznie dorobkiem publikacyjnym.
- Samodzielni pracownicy naukowci prowadzą również seminaria magisterskie, co zapewnia dyplomantom wysoki poziom opieki merytorycznej, rygor metodologiczny i wprowadzenie w procesy badawcze niezbędne do przygotowania rozprawy magisterskiej.

D. Specyfika doboru kadry na studiach pierwszego stopnia (profil bazowy i narzędziowy)

Na studiach pierwszego stopnia (licencjackich) struktura obsady odpowiada potrzebie ugruntowania wiedzy podstawowej oraz wykształcenia umiejętności aplikacyjnych:

- Zasadnicza część wykładów, ćwiczeń audytoryjnych oraz projektów weryfikujących wiedzę bazową i kierunkową (m.in. w ramach kursów: *Mikroekonomia*, *Makroekonomia*, *Finanse przedsiębiorstw*,

Rachunkowość, Podstawy przedsiębiorczości, Analiza rynku, Statystyka) prowadzona jest przez doświadczonych doktorów z udokumentowaną specjalizacją w danej subdyscyplinie ekonomicznej.

- Zajęcia o charakterze czysto warsztatowym i narzędziowym, obejmujące nowoczesne zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych, analitykę danych gospodarczych, arkusze kalkulacyjne w biznesie oraz metody samokształcenia, realizują specjaliści posiadający unikalne kompetencje cyfrowe i aplikacyjne.

Dzięki tak zaprojektowanemu algorytmowi doboru kadry, proces dydaktyczny na kierunku Ekonomia jest w pełni zintegrowany z realną działalnością naukową Instytutu. Gwarantuje to stabilność i wysoką jakość merytoryczną kształcenia oraz zapewnia studentom wszechstronne przygotowanie do prowadzenia samodzielnej działalności badawczej i zawodowej, w pełni realizując wymagania PRK.

4.2.3. Kryteria powierzania seminariów dyplomowych oraz systemowy nadzór nad procesem promotorskim

A. Podstawy formalno-prawne i kryteria doboru promotorów

Proces powierzania seminariów dyplomowych (licencjackich i magisterskich) oraz realizacja opieki promotorskiej na kierunku Ekonomia podlegają systemowym procedurom WSZJK. Głównym celem tych mechanizmów jest zagwarantowanie studentom najwyższego poziomu merytorycznego i metodologicznego wsparcia na każdym etapie przygotowywania pracy dyplomowej.

Zgodnie z §36 ust. 3 Regulaminu Studiów UKEN, student przygotowuje pracę dyplomową pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Działając na podstawie §36 ust. 4 Regulaminu Studiów, Dyrektor Instytutu – po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Instytutu – może powierzyć prowadzenie seminariów dyplomowych oraz pełnienie obowiązków promotora nauczycielowi akademickiemu ze stopniem doktora. W Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji w okresie objętym oceną (2023–2026) zastosowano następującą strukturę obsady seminariów dyplomowych:

- **Studia drugiego stopnia (magisterskie):** Prowadzenie zajęć seminaryjnych powierzono w pierwszej kolejności samodzielnym pracownikom naukowym (profesorom i doktorom habilitowanym) oraz doktorom zatrudnionym na stanowisku profesora uczelni, reprezentującym dyscyplinę wiodącą ekonomia i finanse. Gwarantuje to właściwą podbudowę teoretyczną, spójność metodologiczną oraz wysoki poziom naukowy prac magisterskich.
- **Studia pierwszego stopnia (licencjackie):** Prowadzenie seminariów powierzono głównie pracownikom badawczo-dydaktycznym posiadającym stopień naukowy doktora, których profil badawczy, publikacyjny i specjalizacja naukowa ściśle odpowiadają obszarowi merytorycznemu prowadzonego seminarium.

B. Procedury wewnętrznego nadzoru, zatwierdzania i weryfikacji procesu dyplomowania

Proces monitorowania, zatwierdzania i weryfikacji efektów procesu dyplomowania opiera się na wielopoziomowych procedurach nadzoru merytoryczno-organizacyjnego:

- **Opiniowanie i zatwierdzanie tematów oraz obsady:** Propozycje tematów prac dyplomowych podlegają corocznej, szczegółowej ocenie Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. Rada weryfikuje ich poprawność metodologiczną oraz spójność z kierunkowymi efektami uczenia się (KEU). Po uzyskaniu pozytywnej opinii, tematy są przedkładane Radzie Instytutu w celu ich formalnego zatwierdzenia. Równolegle, na wniosek Dyrektora Instytutu, Kierownicy Katedr dokonują merytorycznego opiniowania obsady personalnej poszczególnych seminariów dyplomowych, co zapewnia optymalne dopasowanie kompetencyjne kadry.
- **Cyfryzacja i kontrola antyplagiatowa:** Całość procesu dyplomowania realizowana jest w środowisku cyfrowym za pośrednictwem systemu APD (Archiwum Prac Dyplomowych). Każda praca dyplomowa przed dopuszczeniem studenta do egzaminu przechodzi obowiązkową, systemową procedurę weryfikacji oryginalności tekstu w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA).

Generowany przez system raport z badania antyplagiatowego jest każdorazowo poddawany szczegółowej analizie merytorycznej oraz autoryzacji przez promotora.

- **Optymalizacja warunków opieki i limity liczebności grup:** Dbłość o jakość interakcji dydaktycznej znajduje odzwierciedlenie w ścisłym regulowaniu liczebności grup seminaryjnych aktami wewnętrznymi Uczelni. Podstawę formalną stanowi Zarządzenie Nr RKR.Z.0211.21.2024 Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju UKEN z dnia 11 lipca 2024 roku w sprawie rodzajów i liczebności grup studenckich. Przy wynikającym z przepisów minimum wynoszącym 10 osób, grupy seminaryjne na kierunku Ekonomia liczą zazwyczaj od 10 do 14 studentów na obu stopniach kształcenia. Taka liczebność pozwala na zachowanie zindywidualizowanego charakteru konsultacji merytorycznych, bieżące omawianie konstrukcji metodologicznej oraz systematyczne monitorowanie postępów badawczych studentów.

C. Korelacja specjalizacji naukowej z tematyką prac a podnoszenie kompetencji studentów

Dobór promotora opiera się na zasadzie bezpośredniej korelacji jego indywidualnej specjalizacji naukowej z zakresem tematycznym przygotowywanej przez studenta pracy dyplomowej. Zapewnia to ciągłość zaawansowanej opieki naukowej oraz stwarza optymalne warunki do powiązania prac dyplomowych z realną działalnością badawczą prowadzoną w Katedrach Instytutu. Rozwiązanie to aktywnie stymuluje studentów do podejmowania własnej aktywności naukowej (np. poprzez udział w konferencjach), sprzyja potencjalnej aplikacyjności wyników badawczych, a także owocuje przygotowywaniem i publikowaniem wspólnych artykułów naukowych w relacji promotor-student.

4.3. Łączenie przez kadrę dydaktyczną działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów w prowadzenie działalności naukowej

A. Systemowa integracja działalności naukowej kadry z procesem dydaktycznym

Kadra akademicka Instytutu zatrudniona jest przede wszystkim na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, co determinuje łączenie działalności naukowej z aktywnością dydaktyczną. Działalność naukowo-badawcza pracowników jest ściśle powiązana z realizacją procesu dydaktycznego. Kadra konsekwentnie integruje wyniki badań własnych, doświadczenia zdobyte w ramach realizowanych projektów naukowych i rozwojowych oraz aktualny stan wiedzy z treściami kształcenia przekazywanymi studentom. Dzięki temu proces dydaktyczny uwzględnia aktualne kierunki rozwoju dyscypliny ekonomia i finanse, a studenci mają możliwość poznawania współczesnych problemów badawczych, stosowanych metod analizy oraz praktycznych zastosowań wiedzy naukowej. Projekty realizowane przez pracowników, zarówno indywidualnie, jak i zespołowo, w tym przedsięwzięcia międzynarodowe, stanowią istotny kontekst dla prowadzonych zajęć i rozwijania kompetencji analitycznych studentów.

B. Wykorzystanie dorobku naukowego i grantów w procesie kształcenia

Powiązanie działalności naukowej z dydaktyką znajduje odzwierciedlenie w spójności problematyki badawczej pracowników z treściami programów studiów oraz zakładanymi efektami uczenia się. Wyniki badań, publikacje naukowe i rezultaty realizowanych projektów są wykorzystywane jako materiały dydaktyczne, źródła aktualnej wiedzy oraz punkty odniesienia w analizie zagadnień omawianych podczas zajęć. Dorobek naukowy kadry stanowi również podstawę do formułowania tematów prac dyplomowych i magisterskich, umożliwiając studentom podejmowanie problemów badawczych związanych z aktualnymi wyzwaniami gospodarczymi i społecznymi. Takie podejście sprzyja rozwijaniu umiejętności krytycznej analizy, interpretacji danych, formułowania wniosków oraz samodzielnego rozwiązywania problemów badawczych. Mocną stroną kształcenia studentów jest udział w procesie dydaktycznym kierowników i wykonawców grantów i projektów naukowych o zasięgu międzynarodowym. Szerzy opis - **w Kryterium 7.**

C. Bezpośrednie włączanie studentów w badania naukowe i publikacje

Istotnym elementem działalności Instytutu i kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Ekonomia jest włączanie zainteresowanych studentów w aktywność naukową, w tym bezpośredni udział w badaniach prowadzonych przez pracowników oraz współautorstwo publikacji naukowych.

Studenci kierunku Ekonomia uczestniczą w przygotowywaniu i upowszechnianiu wyników badań, zyskując możliwość rozwijania kompetencji badawczych, doskonalenia warsztatu naukowego oraz zdobywania doświadczenia w pracy nad tekstami naukowymi.

Pracownicy aktywnie włączają studentów w działalność naukową, motywując ich do uczestnictwa w konferencjach naukowych i wydarzeniach eksperckich oraz wspierając ich merytorycznie i organizacyjnie w przygotowywaniu wystąpień. Studenci prezentują wyniki swoich prac i referaty zarówno podczas wydarzeń organizowanych w UKEN (w tym corocznej konferencji z cyklu "Ekonomia i społeczeństwo"), jak i na konferencjach odbywających się w innych ośrodkach akademickich w kraju i za granicą. Przykładem umiędzynarodowienia aktywności naukowej studentów jest udział dwóch studentów w konferencji naukowej zorganizowanej w 2026 r. na Thammasat University w Tajlandii, podczas której wygłosili oni referaty. Było to możliwe dzięki dofinansowaniu z projektu NAWA, który został przygotowany przez pracowników Instytutu. Uczestnictwo w tego rodzaju przedsięwzięciach sprzyja rozwijaniu umiejętności prezentowania wyników badań, prowadzenia dyskusji naukowej oraz konfrontowania własnych ustaleń z perspektywą innych badaczy. Szerzy opis dot. wsparcia studentów w rozwoju naukowym - **w Kryterium 8.**

D. Instytucjonalne formy studenckiej aktywności naukowej i synergia ze Szkołą Doktorską

Ważnym krokiem w rozwoju studenckiej aktywności naukowej było zainicjowanie i utworzenie Studenckiego Koła Naukowego Ekonomii i Finansów „KSEF” w maju 2026 r. Podczas Walnego Zgromadzenia Członków Koła, które odbyło się 24 czerwca 2026 r., wybrane zostały jego władze. Powołanie koła stworzyło formalne ramy dla rozwijania zainteresowań naukowych studentów, podejmowania inicjatyw badawczych, upowszechniania wyników badań oraz organizowania przedsięwzięć naukowych związanych z ekonomią i finansami. Działalność koła stanowi również przestrzeń do współpracy studentów z kadrą akademicką i rozwijania kompetencji przydatnych w dalszej aktywności naukowej oraz zawodowej.

Podejmowane działania wskazują na powiązanie kształcenia z działalnością badawczą oraz tworzenie warunków sprzyjających stopniowemu włączaniu studentów w środowisko naukowe. Połączenie aktualizowanych treści dydaktycznych, możliwości współudziału w badaniach i publikacjach, prezentowania wyników podczas konferencji oraz aktywności w ramach studenckiego koła naukowego wspiera rozwój kompetencji badawczych studentów i wzmacnia praktyczny wymiar kształcenia na kierunku Ekonomia. Włączanie studentów w działalność naukową w trakcie studiów przynosi także owoce w postaci aktualnych słuchaczy Szkoły Doktorskiej, będących absolwentami studiów magisterskich kierunku Ekonomia (aktualnie w Szkole Doktorskiej UKEN studiuje dwoje absolwentów).

Uzyskana w ostatnich dwóch cyklach ewaluacji (2017-2021 oraz 2022-2025) kategoria naukowa B+ dla dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zapewnia jednostce pełne uprawnienia akademickie do nadawania stopni naukowych doktora oraz doktora habilitowanego, w tym do samodzielnego przeprowadzania postępowań habilitacyjnych oraz doktorskich. Aktualnie - według stanu na rok akademicki 2026/2027 - swoje programy badawcze realizuje 4 doktorantów w dyscyplinie ekonomia i finanse. Profesorowie, doktorzy habilitowani oraz doktorzy prowadzący proces dydaktyczny na kierunku Ekonomia aktywnie współtworzą to zaawansowane środowisko naukowe, sprawując opiekę merytoryczną nad doktorantami, prowadząc specjalistyczne seminaria i autorskie wykłady w Szkole Doktorskiej oraz bezpośrednio integrując najnowsze wyniki badań z programami studiów na kierunku Ekonomia (pierwszego i drugiego stopnia).

Doktoranci Szkoły Doktorskiej są aktywnie i systemowo włączani w życie akademickie oraz naukowe kierunku Ekonomia. W wymiarze dydaktycznym uczestniczą oni w realizacji wybranych zajęć.

Przykładowo, w roku akademickim 2025/2026 doktorant prowadził zajęcia audytoryjne z przedmiotu *Fundusze Unii Europejskiej*, natomiast w roku akademickim 2026/2027 wybrane przedmioty m.in. *Metody samokształcenia i samorozwoju*, *Wprowadzenie do zarządzania projektami*, *Zarządzanie finansami osobistymi*, *Mechanizmy funkcjonowania rynku finansowego*. Równolegle, doktoranci współuczestniczą w aktywności naukowo-badawczej i publikacyjnej kadry, co bezpośrednio zasila potencjał parametryczny dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse. Aktywny udział doktorantów w konferencjach naukowych organizowanych przez kadrę kierunku stanowi kluczowy element budowania ich samodzielności badawczej oraz bezpośrednio zwiększa międzynarodową rozpoznawalność i prestiż całej jednostki. Wyrazem tego był ich czynny udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Economics and Society 2026. Digital Transformation for Sustainable Development in the EU and partner countries” [15.05.2026], podczas której doktoranci wystąpili jako prelegenci z referatami ściśle wpisującymi się w ich zainteresowania naukowo-badawcze, aktualne nurty badawcze i agendę ewaluacyjną jednostki.

4.4. Założenia, cele i skuteczność polityki kadrowej oraz system doboru i oceny kadry dydaktycznej

4.4.1. Założenia i cele strategiczne polityki kadrowej Instytutu

Głównym założeniem polityki kadrowej prowadzonej w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji (IPEA) jest systematyczne budowanie, utrzymywanie oraz podnoszenie potencjału naukowego i dydaktycznego zespołu realizującego kształcenie na kierunku Ekonomia. Polityka ta jest ściśle podporządkowana celom strategicznym Uczelni oraz wymogom dyscypliny wiodącej – ekonomia i finanse, do której przypisano kierunek o profilu ogólnoakademickim. Przyjęty model zarządzania kapitałem ludzkim zapewnia pełną adekwatność kompetencyjną kadry do założonych efektów uczenia się, gwarantując jednocześnie wysoką jakość procesu dydaktycznego na studiach pierwszego i drugiego stopnia.

4.4.2. Transparentny system rekrutacji, doboru i adaptacji nauczycieli akademickich

Rekrutacja i dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia odbywają się na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, postanowień [Statutu Uczelni](#) oraz wewnętrznych aktów wykonawczych, w tym [Zarządzenia Rektora nr R.Z.0211.115.2023](#) wprowadzającego tekst jednolity zarządzenia w sprawie określenia zasad i trybu działania komisji konkursowych ds. zatrudnienia nauczycieli akademickich oraz kryteriów oceny kwalifikacji kandydatów.

Proces pozyskiwania nowych pracowników charakteryzuje się pełną transparentnością, jawnością i konkurencyjnością. Punktem wyjścia procedury rekrutacyjnej jest wniosek Dyrektora Instytutu skierowany do Rektora, zawierający szczegółowe uzasadnienie potrzeby utworzenia stanowiska pracy na podstawie analizy obciążeń dydaktycznych oraz planowanych kierunków rozwoju naukowego dyscypliny ekonomia i finanse. Nabór realizowany jest w drodze otwartych konkursów, których ogłoszenia publikowane są równolegle w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz na oficjalnym portalu rekrutacyjnym Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wymogi konkursowe precyzyjnie określają niezbędne kwalifikacje formalne, oczekiwany dorobek publikacyjny (z uwzględnieniem czasopism i wydawnictw ujętych w wykazach MNIŚW), doświadczenie w realizacji projektów badawczych i dydaktycznych, znajomość języków obcych oraz dorobek praktyczny w otoczeniu gospodarczym. Oceniając kandydatów, Instytutowa Komisja Konkursowa dokonuje wszechstronnej analizy przedłożonej dokumentacji naukowej i osiągnięć dydaktycznych. Wyniki konkursów wraz z pisemnym uzasadnieniem są jawne i ogłaszane zgodnie z procedurami uczelnianymi.

Procedura adaptacji i wdrożenia nowo zatrudnionych pracowników realizowana jest w oparciu o [Zarządzenie Rektora nr R.Z.0211.31.2023](#) w sprawie wprowadzenia *Poradnika Adaptacyjnego dla*

Pracowników – Strategii Rozwoju Zasobów Ludzkich. Działania te standaryzują procesy organizacyjne, ułatwiając nowym członkom kadry sprawne włączenie się w prace badawcze dyscypliny oraz w uczelniany system zapewniania jakości kształcenia.

Rocznego przydziału obsady zajęć dydaktycznych dla poszczególnych modułów programu studiów kierunku Ekonomia dokonuje Dyrektor Instytutu, uwzględniając deklarowane kompetencje naukowe pracowników, wymogi pensum dydaktycznego wynikające z Regulaminu Pracy oraz zarządzenia Rektora w sprawie rozliczania zajęć. Gwarantuje to pełne pokrycie programu przez osoby posiadające udokumentowaną specjalizację w danej dziedzinie.

C. Ewaluacja i okresowa ocena kadry o charakterze rozwojowo-formującym

System oceny jakości kadry prowadzącej kształcenie na kierunku Ekonomia stanowi kluczowy element Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), funkcjonującego na podstawie [Zarządzenia Rektora nr R/Z.0201-100/2020](#), a od 1.10.2026 r. obowiązuje [Zarządzenie Nr R.Z.0211.81.2026 Rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 13 lipca 2026 roku w sprawie: wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#). Ocena ta ma charakter wielowymiarowy i obejmuje trzy komplementarne mechanizmy: sformalizowane okresowe oceny pracownicze, zinstytucjonalizowane hospitacje zajęć dydaktycznych oraz semestralną ankietyzację prowadzoną wśród studentów.

Ewaluacja okresowa kadry odbywa się nie rzadziej niż raz na cztery lata (lub na wniosek Rektora) zgodnie z postanowieniami ustawy oraz [Zarządzenia Rektora nr R.Z.0211.86.2025](#) wprowadzającego kryteria i zasady dokonywania okresowej oceny nauczycieli akademickich. Te nowe zasady zmieniają dotychczasowy model, który miał głównie charakter kontrolno-sprawozdawczy. Obecnie nadano mu charakter rozwojowy i formujący, ukierunkowany na doskonalenie oraz planowanie dalszej ścieżki zawodowej. Zmienia cel oceny – obok podnoszenia jakości kształcenia i analizy dorobku istotne stało się wspieranie potencjału badawczego i badawczo-dydaktycznego oraz decyzji kadrowych. Nowe regulacje wprost wskazują funkcje oceny: ewaluacyjną, rozwojową, motywacyjną, informacyjną i formującą. Zmianie uległy również procedury, ocenę przeprowadzają komisje oceniające, a w przypadku dyrektorów jednostek – Rektor. Zwiększa to transparentność i ogranicza subiektywność. W przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych ocena obejmuje trzy równorzędne filary aktywności: działalność naukowo-badawczą, działalność dydaktyczną oraz działalność organizacyjną.

Oceny dokonuje komisja, w skład której wchodzi: Dyrektor Instytutu (jako przewodniczący), Zastępca Dyrektora ds. Kształcenia oraz Przewodniczący Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse. Procedura obejmuje samoocenę pracownika, weryfikację formalną dokumentów oraz sformułowanie oceny końcowej (pozytywnej lub negatywnej) wraz z zaleceniami rozwojowymi. Od oceny pracownikowi przysługuje prawo odwołania do Rektora za pośrednictwem Uczelnianej Komisji Odwoławczej w terminie 14 dni. W przypadku uzyskania oceny negatywnej sformułowane zalecenia stanowią podstawę do opracowania planu naprawczego, a ponowna ocena przeprowadzana jest po upływie 12 miesięcy. Zgodnie z ustawą dwukrotna ocena negatywna skutkuje rozwiązaniem stosunku pracy. W obecnym kształcie ocena okresowa nauczycieli akademickich dostarcza wskazówek do dalszego rozwoju i jest powiązana z systemem zapewniania jakości kształcenia oraz zarządzania zasobami ludzkimi.

D. System hospitacji zajęć dydaktycznych

Bezpośrednie narzędzie weryfikacji i doskonalenia warsztatu dydaktycznego kadry stanowią hospitacje zajęć dydaktycznych, prowadzone zgodnie z Zarządzeniem Nr RKR.Z.0211.1.2025 Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 15 stycznia 2025 roku w sprawie: wprowadzenia zasad hospitacji zajęć dydaktycznych (**Załącznik 4a**). Cykliczne hospitacje zajęć dydaktycznych stanowią fundamentalny element Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Służą one bieżącej weryfikacji kompetencji merytorycznych i metodycznych nauczycieli akademickich oraz standaryzacji metod prowadzenia zajęć na kierunku

Ekonomia. Zajęcia dydaktyczne na tym kierunku są przydzielane zgodnie z deklarowanymi przez pracowników kompetencjami oraz potrzebami dydaktycznymi i rozwojowymi kierunku. Proces hospitacyjny realizowany jest w oparciu o roczne plany hospitacji i charakteryzuje się pełną proceduralnością. Nadzór nad prawidłowością i terminowością całego procesu sprawuje Dyrektor Instytutu we współpracy z Instytutową Radą ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse, natomiast bezpośrednie kontrole przeprowadzają doświadczeni nauczyciele akademicy pełniący funkcje kierowników katedr. Hospitacjom podlegają wszystkie osoby realizujące zajęcia dydaktyczne na kierunku Ekonomia, bez względu na formę zatrudnienia. System obejmuje:

- nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych,
- nauczycieli akademickich realizujących zajęcia dydaktyczne na podstawie umów cywilnoprawnych,
- doktorantów.

Harmonogram hospitacji zakłada zróżnicowaną częstotliwość. System priorytetowo i obowiązkowo w każdym roku akademickim uwzględnia młodych nauczycieli akademickich oraz doktorantów rozpoczynających pracę dydaktyczną. Priorytetem objęci są również nowo zatrudnieni pracownicy, osoby powracające po dłuższej przerwie, a także nauczyciele, w przypadku których semestralna ankieta studencka wskazała obszary wymagające poprawy. Pozostali doświadczeni pracownicy badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni podlegają kontroli nie rzadziej niż raz na 2-3 lata. Każda hospitacja kończy się sporządzeniem sformalizowanego arkusza (protokołu), który jest przesyłany do Działu Dydaktyki i Praktyk. W arkuszu hospitacji zawarte są uwagi do hospitowanych zajęć, zalecenia oraz ogólna ocena poziomu zajęć wyliczana na podstawie sumy uzyskanych punktów. Weryfikacji w sześciostopniowej skali (1–6) podlegają następujące obszary:

1. Zgodność tematyki zajęć z programem nauczania danego przedmiotu;
2. Uporządkowanie omawianych treści i zagadnień, czas i tempo zajęć;
3. Opanowanie treści przedmiotowych przez nauczyciela;
4. Trafność doboru metod nauczania do tematyki zajęć;
5. Przejrzystość zadań stawianych studentom oraz sposób aktywizacji grupy i inspirowanie studentów do własnych poszukiwań;
6. Kontakt studentów z zalecaną literaturą;
7. Interakcja ze studentami, terminowość oraz postawa nauczyciela wobec studentów.

Po zakończeniu kontroli protokół jest omawiany bezpośrednio z hospitowanym pracownikiem w formule rozmowy doradczo-metodycznej. Analiza zbiorcza hospitacji służy Dyrekcji Instytutu do oceny efektywności stosowanych metod kształcenia, upowszechniania dobrych praktyk oraz mapowania potrzeb szkoleniowych kadry. W przypadku uzyskania słabej lub negatywnej oceny, bądź zidentyfikowania uchybień, uruchamiana jest sformalizowana ścieżka korygująca. Dyrektor Instytutu przeprowadza wówczas z nauczycielem akademickim indywidualną rozmowę doradczo-naprawczą. Jej efektem jest sporządzenie pisemnych rekomendacji oraz ustalenie planu działań naprawczych (np. udział w uniwersyteckich szkoleniach z zakresu nowoczesnych metod dydaktycznych). W celu zweryfikowania skuteczności tych działań, zajęcia danego nauczyciela podlegają obowiązkowej, ponownej hospitacji w bezpośrednio następującym semestrze.

E. Realizacja oraz zbiorcze wyniki hospitacji w okresie objętym oceną (2023–2026)

W okresie objętym oceną (2023–2026) procedurze hospitacji poddano nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia zgodnie z przyjętymi planami rocznymi. Wszyscy wykładowcy uzyskali oceny pozytywne, potwierdzające wysokie kompetencje dydaktyczne oraz pełne przygotowanie merytoryczne i metodyczne. W związku z powyższym w raportowanym okresie nie zaistniała potrzeba uruchamiania procedury naprawczo-doskonalącej wobec żadnego z pracowników. Działania Instytutu skupiły się na stymulowaniu dalszego rozwoju potencjału dydaktycznego poprzez system dobrowolnych szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje kadry.

F. Ankietyzacja studencka jako narzędzie oceny kadry

Istotnym elementem oceny kadry dydaktycznej jest także ankietyzacja studentów prowadzona na podstawie Zarządzenia Prorektora ds. Kształcenia Nr RD.Z.0211.1.2021 z dnia 17.02.2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad ankietowania zajęć dydaktycznych oraz wzoru ankiety oceny zajęć dydaktycznych przez studentów Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (**Załącznik 4b**). Na kierunku Ekonomia proces ten nadzoruje Koordynator do tworzenia i opracowywania ankiet zajęć dydaktycznych.

Z uwagi na niski zwrot ankiet, w marcu 2026 r. w IPEA wprowadzony został skrócony kwestionariusz oceny zajęć dydaktycznych (**Załącznik 4c**). Został on skonsultowany z Działem Dydaktyki i Praktyk i Uniwersytecką Radą ds. Jakości Kształcenia, zaopiniowany przez RJK i przyjęty Uchwałą nr 1/19/03/2026 Rady Instytutu Prawa Ekonomii i Administracji Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 19 marca 2026 roku w sprawie: zatwierdzenia wzoru skróconego kwestionariusza oceny zajęć dydaktycznych oraz kartę indywidualnej oceny zajęć dydaktycznych. Rozwiązanie to spotkało się także z akceptacją i uznaniem ze strony władz Uczelni, które w październiku 2026 r. wprowadziły nowe zasady ankietowania zajęć dydaktycznych z analogicznym skróconym formularzem (**Załącznik 4d**).

Ocena studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem pomaga w analizowaniu kompetencji dydaktycznych, a także stanowi czynnik mobilizujący do działań w obszarze realizacji pracy dydaktycznej. Wyniki oceny są przekazywane prowadzącym i służą podnoszeniu jakości kształcenia. Z indywidualnymi wynikami dotyczącymi danego nauczyciela akademickiego/nauczyciela zatrudnionego na umowę zlecenie zapoznaje się pracownik i Dyrektor Instytutu. W przypadku słabych wyników ankiet (poniżej 3,5) lub negatywnych komentarzy Dyrektor przeprowadza rozmowę z pracownikiem w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, rozważenia przyczyn oraz wyciągnięcia wniosków na przyszłość. Zbiorcze wyniki podlegają analizie Koordynatora kierunku Ekonomia i Instytutowej Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. Udział studentów w ankietyzacji jest dobrowolny.

G. Etyczne i bezpieczne warunki pracy – polityka antydyskryminacyjna

Istotnym filarem polityki kadrowej jest zapewnienie bezpiecznych, rzetelnych i etycznych warunków pracy i nauki. Uniwersytet wprowadził procedurę przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji, mobbingowi i przemocy. Podstawę formalną stanowi [Zarządzenie Rektora nr R/Z.0201-13/2020](#) w sprawie wprowadzenia *Procedury przeciwdziałania dyskryminacji w Uniwersytecie*. W strukturze Uczelni działa Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania oraz Rektorska Komisja ds. Równego Traktowania z udziałem przedstawicieli kadry i studentów.

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

A. Cele strategiczne i struktura systemu motywowania kadry

Instytut prowadzi wielotorową, zinstytucjonalizowaną politykę ukierunkowaną na ciągły rozwój naukowy oraz permanentne podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry prowadzącej kształcenie na kierunku Ekonomia. Głównym założeniem przyjętego systemu jest stworzenie takich warunków organizacyjnych, finansowych i prawnych, które stymulują nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania kolejnych stopni i tytułów naukowych, publikowania w wysoko notowanych czasopismach i wydawnictwach, a także do wdrażania nowoczesnych, aktywizujących i cyfrowych metod nauczania.

System wspierania i motywowania kadry na kierunku Ekonomia ma charakter kompleksowy i proaktywny. Łączy mechanizmy finansowe (dotacje publikacyjne, konferencyjne, zakup oprogramowania) z rozwiązaniami organizacyjnymi (urlopy naukowe, motywacyjny przydział zajęć), zapewniając bezpośredni transfer osiągnięć naukowych do procesu dydaktycznego na studiach o

profilu ogólnoakademickim. Polityka wsparcia opiera się na kilku głównych filarach: finansowym wspieraniu działalności publikacyjnej, badawczej i konferencyjnej; systemowym osłanianiu procesów awansowych poprzez płatne urlopy naukowe i zniżki pensum dydaktycznego; podnoszeniu kompetencji dydaktycznych, analitycznych, cyfrowych i inkluzywnych; finansowaniu nowoczesnego oprogramowania i dostępu do baz danych oraz wspieraniu mobilności krajowej i międzynarodowej pracowników.

B. Finansowe instrumenty wspierania działalności naukowej, publikacyjnej i mobilności

Finansowanie działalności naukowej i wydawniczej stanowi kluczowy instrument polityki Instytutu. W analizowanym okresie objętym oceną Instytut przeznaczył znaczące środki finansowe ze środków własnych oraz pozadydaktycznych na wsparcie aktywności publikacyjnej i badawczej pracowników. Nakłady te obejmują bezpośrednie opłaty za publikacje w modelu Open Access w renomowanych czasopismach naukowych z wykazów MNiSW oraz baz Scopus i Web of Science, pokrywanie kosztów profesjonalnych tłumaczeń i korekt językowych, recenzji wydawniczych, a także dofinansowanie monografii naukowych, prac zbiorowych i publikacji pokonferencyjnych. W okresie od września 2024 r. do czerwca 2025 r. Instytut udzielił wsparcia finansowego pracownikom ponad 50-krotnie, przeznaczając na cele publikacyjne i wydawnicze łączną kwotę przekraczającą 220 tys. zł. Ponadto na organizację instytutowych konferencji naukowych oraz udział nauczycieli akademickich w krajowych i zagranicznych przedsięwzięciach naukowych Instytut wydatkował ponad 560 tys. zł. Wskazane kwoty obejmują wyłącznie zlecenia ze środków własnych jednostki, stanowiąc zaledwie część całkowitego strumienia finansowania (uzupełnianego przez granty, programy międzynarodowe oraz fundusze uczelniane PBU i IDUB). Ponadto, Instytut aktywnie dofinansowuje krajową oraz międzynarodową mobilność naukową i dydaktyczną kadry, uznając ją za kluczowy czynnik umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

C. Prawno-organizacyjne mechanizmy osłony awansów naukowych i projektów grantowych

Istotnym, prawno-organizacyjnym mechanizmem wspierania rozwoju naukowego pracowników jest system płatnych urlopów naukowych (semestralnych lub rocznych) udzielanych na podstawie przepisów ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz Statutu Uczelni. Urlopy te chronią czas pracowników przygotowujących monografie habilitacyjne oraz sfinalizowanie postępowań awansowych przed obciążeniami dydaktycznymi. W analizowanym okresie z płatnego urlopu naukowego skorzystało dwoje nauczycieli akademickich (doktorów ekonomii), a w semestrze zimowym roku akademickim 2026/2027 na urlopie naukowym przebywa trzecia osoba (doktor ekonomii). Efektem tego rodzaju wsparcia są przygotowywane i przedkładane do wydania autorskie monografie naukowe, które stanowiąc będą merytoryczną podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie ekonomia i finanse. Instytut każdorazowo zapewnia pełną i bezzakłóceniovą ciągłość obsady zajęć dydaktycznych poprzez planowe wyznaczanie zastępstw i optymalną redystrybucję pensum wewnątrz katedr. Dodatkowo pracownicy kierujący zewnętrznymi projektami badawczymi (np. grantami NCN, NCBiR, programami międzynarodowymi) mogą wnioskować do Rektora o przyznanie zniżki pensum dydaktycznego, co pozwala na intensyfikację prac badawczych.

D. Podnoszenie kompetencji dydaktycznych, cyfrowych oraz wdrożenie edukacji włączającej (inkluzywnej)

Instytut kładzie nacisk na ciągłe podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych i metodycznych kadry, dopasowując je do wyzwań nowoczesnej edukacji akademickiej, cyfryzacji procesów kształcenia oraz wymogów edukacji włączającej (inkluzywnej). Doskonalenie kompetencji odbywa się poprzez udział w szkoleniach ogólnouczelnianych oraz współpracę z partnerami zewnętrznymi. W obszarze kompetencji analitycznych i cyfrowych w analizowanym okresie sfinansowano i zrealizowano szereg certyfikowanych warsztatów i szkoleń specjalistycznych. Kadra uczestniczyła m.in. w szkoleniach z zakresu przygotowania do ewaluacji dyscypliny ekonomia i finanse, obsługi systemu SYLABUS, kursach z zakresu zaawansowanej analizy danych statystycznych i ekonometrycznych przy użyciu środowiska

R/RStudio, pakietu PS IMAGO PRO/ IBM SPSS Statistics, oprogramowania Jamovi oraz języka Python. Dopełnieniem było specjalistyczne szkolenie z wyszukiwania i wizualizacji danych statystyk publicznych zorganizowane we współpracy z Małopolskim Ośrodkiem Badań Regionalnych przy Urzędzie Statystycznym w Krakowie (obejmujące narzędzia STRATEG, Portal Geostatystyczny oraz Bank Danych Lokalnych).

W celu zapewnienia nowoczesnej infrastruktury badawczo-dydaktycznej Instytut zakupił i uaktualnił licencje profesjonalnego oprogramowania i baz danych, w tym: specjalistycznego pakietu ekonometrycznego Stata, Pakiet PS IMAGO PRO, oraz systemów informacji prawnej LEX i Legalis (szerzej w opisie kryterium 5). Pozwala to na bezpośrednie włączanie najnowszych narzędzi cyfrowych i analitycznych do zajęć warsztatowych oraz projektowych na kierunku Ekonomia.

Istotnym filarem polityki doskonalenia kadry są szkolenia z zakresu edukacji włączającej (inkluzywnej) oraz pracy ze studentami o szczególnych potrzebach edukacyjnych. We współpracy z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON) nauczyciele akademicy uczestniczą w szkoleniach i warsztatach podnoszących świadomość niepełnosprawności, adaptacji materiałów dydaktycznych oraz form zaliczeń dla osób z niepełnosprawnościami narządów wzroku, słuchu, ruchu, a także ze spektrum autyzmu czy w kryzysach psychicznych. Tematyka wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami stanowi również stały punkt zebrań Instytutowej Rady ds. Jakości kształcenia na kierunku Ekonomia i Finanse oraz podczas zebrań Katedr, co przekłada się na wysoką kulturę relacji i empatię w procesie dydaktycznym. Dopełnieniem działań opiekuńczych i bezpieczeństwa było zorganizowanie dwóch cykli szkoleń z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej dla pracowników Instytutu.

Wdrożony w Instytucie mechanizm sprzężenia zwrotnego jest istotnym elementem systemowego zarządzania jakością. Wyniki okresowych ocen pracowniczych, semestralnych ankiet studenckich oraz cyklicznych hospitacji zajęć są poddawane bieżącej, zindywidualizowanej analizie. Narzędzia te nie tylko służą ewaluacji, ale stanowią realny instrument wsparcia, stymulujący kadrę akademicką do ciągłego doskonalenia warsztatu dydaktycznego, precyzyjnego wyznaczania celów publikacyjnych w międzynarodowych bazach wiedzy (Scopus i Web of Science) oraz aktywnego aplikowania o prestiżowe granty badawcze w konkursach krajowych i międzynarodowych. Skuteczność prowadzonej polityki wspierania i motywowania kadry znajduje jednoznaczne potwierdzenie w dorobku publikacyjnym oraz wynikach ewaluacji jakości działalności naukowej i jakości działalności dydaktycznej.

4.6. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan i struktura i bazy dydaktyczno-naukowej oraz zasobów informatyczno-sprzętowych

5.1.1. Infrastruktura ogólnodydaktyczna i audytoryjna

Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji (IPEA) zlokalizowany jest w budynku głównym Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UKEN) przy ulicy Podchorążych 2. Zgodnie ze stanem na 30 sierpnia 2026 roku Instytut dysponuje łącznie 17 salami dydaktycznymi. W strukturze tej znajdują się sale wykładowe i ćwiczeniowe:

- **Sale wielkopowierzchniowe i audytoryjne:** Aula A1 (200 miejsc), sala 448 (119 miejsc), sala 111N (108 miejsc – współdzielona z Instytutem Biologii i Nauk o Ziemi), sala 239 (100 miejsc) oraz sala przy ul. Ingardena 4 w przyziemiu (do 100 osób).
- **Sale ćwiczeniowe średniej wielkości:** sala 344 (80 miejsc), sala 532 (80 miejsc), sala 342 (75 miejsc), sala 434 (50 miejsc), sala 435 (50 miejsc), sala 240 (40 miejsc), sala 265 (40 miejsc), sala 524 (25 miejsc), sala 26a (40 miejsc) oraz sala 26 (25 miejsc) współdzielona z Instytutem Pedagogiki.
- **Kameralne sale seminaryjne:** sala 233 (15 miejsc).

Wszystkie sale wykładowe i ćwiczeniowe wyposażono w projektory multimedialne. Sale 233, 237 oraz 448 posiadają dodatkowo nowoczesny sprzęt umożliwiający organizację wideokonferencji oraz prowadzenie wykładów w trybie hybrydowym. Wyposażone są m.in. w interaktywną tablicę multimedialną 75" oraz dodatkowy monitor do obsługi wirtualnych spotkań. Pomieszczenia te zorganizowano w układzie elastycznym, ułatwiającym sprawne prowadzenie zajęć warsztatowych lub klasycznych ćwiczeń audytoryjnych. Dodatkowo, w ramach współpracy międzyinstytutowej, istnieje możliwość rezerwacji innych sal uczelnianych za pośrednictwem ogólnouczelnianego systemu rezerwacji.

5.1.2. Specjalistyczna baza laboratoryjna i badawcza

W ramach Instytutu funkcjonują **3 wyspecjalizowane laboratoria**, w skład których wchodzi dedykowane pracownie:

1. Laboratorium Technik Kryminalistycznych i Nowoczesnych Technologii w Kryminalistyce: obejmuje salę 237 (laboratorium kryminalistyczne; 30 miejsc), salę 232 (laboratorium kryminalistyczne; 20 miejsc) oraz salę 414, w której mieści się Pracownia nowoczesnych technik kryminalistycznych. Dodatkowo w pomieszczeniach w przyziemiu budynku przy ul. Ingardena prowadzone są zajęcia z zakresu szkolenia strzeleckiego z wykorzystaniem broni laserowej (4 sztuki karabinów oraz 6 sztuk pistoletów).

2. Laboratorium Fizyki Kryminalistycznej oraz Nowoczesnych Technik Pomiarowych i Materiałowych: stanowi zespół pomieszczeń 410, w skład którego wchodzi:

- Pracownia elektroakustyki kryminalistycznej (sala 410 – 4 stanowiska pomiarowe),
- Pracownia termowizji i pomiarów termicznych (sala 411 – 3 stanowiska pomiarowe),
- Pracownia mikroskopii optycznej i analizy obrazowej (sala 412 – 4 stanowiska pomiarowe),
- Pracownia optyki, spektroskopii i luminescencji kryminalistycznej (sala 413 – 4 stanowiska pomiarowe),
- Pracownia właściwości fizykochemicznych substancji (sala 415 – 8 stanowisk pomiarowych).

3. Laboratorium Edukacji Geograficzno-Przyrodniczej: dysponuje 2 salami ćwiczeniowymi (nr 416 i 416a).

Wszystkie wymienione pracownie wyposażone są w specjalistyczny sprzęt służący realizacji zajęć dydaktycznych zgodnie z programem studiów, a także prowadzeniu eksperymentów naukowych i przygotowywaniu eksperymentalnych prac dyplomowych.

5.1.3. Infrastruktura informatyczna i sprzęt komputerowy

Ważnym ogniwem infrastruktury IPEA jest nowoczesna pracownia komputerowa (sala 527) wyposażona w 21 stanowisk studenckich oraz stanowisko dla nauczyciela akademickiego, z której korzystają studenci wszystkich kierunków prowadzonych przez Instytut.

W celu zwiększenia mobilności i umożliwienia pracy w grupach ćwiczeniowych, do dyspozycji studentów oddano laptopy dydaktyczne. Na październik 2026 roku zaplanowano dostawę kolejnych 30 nowych laptopów zakupionych ze środków własnych Instytutu. W przypadku zwiększonego zapotrzebowania, studenci kierunku Ekonomia mają możliwość korzystania z pracowni komputerowych innych jednostek, m.in. Instytutu Socjologii, Kognitywistyki i Filozofii. Zarówno pracownicy, jak i studenci mają nieograniczony, bezprzewodowy dostęp do sieci Internet (Wi-Fi) we wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych oraz przestrzeniach wspólnych budynku.

5.1.4. Zaplecze socjalno-bytowe i administracyjne pracowników

Pracownicy Instytutu mają do dyspozycji pokoje pracownicze zlokalizowane w budynku głównym (pokoje nr: 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 515, 516, 517, 517a, 518, 519a, 521, 522, 523, 525, 526, 528, 529, 530, 531, 537, 538). Każdy z pokoi wyposażony jest w stałe łącze internetowe oraz sieć telefoniczną. W Sekretariacie Instytutu zabezpieczono bazę laptopów przeznaczonych do wypożyczenia przez pracowników na potrzeby prowadzenia zajęć.

W ramach świadomej polityki optymalizacji i stałego serwisowania zasobów sprzętowych wprowadzono scentralizowany system drukowania. Sekretariat wyposażony jest w nowoczesne urządzenia wielofunkcyjne, a dwa ogólnodostępne stanowiska drukujące umieszczono na korytarzach (na 2. i 5. piętrze) do dyspozycji pracowników oraz studentów. Lokalne, dedykowane drukarki znajdują się wyłącznie w pokojach osób pełniących funkcje kierownicze w Uniwersytecie. Nad stanem technicznym infrastruktury czuwa wyznaczony zespół – w Instytucie regularnie przeprowadza się okresową inwentaryzację sprzętu oraz przeglądy techniczne pomieszczeń.

5.1.5. Specjalistyczne oprogramowanie, bazy danych i e-zasoby dedykowane kierunkowi Ekonomia

Na potrzeby realizacji profilu badawczego oraz dydaktycznego na kierunku Ekonomia, Instytut finansuje dostęp do zaawansowanych systemów informatycznych oraz baz danych. Katalog oprogramowania obejmuje:

- **Systemy informacji prawnej i bazy danych:** „Legalis”, LEX oraz dedykowana baza danych dotycząca działalności największych przedsiębiorstw w Polsce.
- **Oprogramowanie statystyczne i analityczno-badawcze:** Pakiet PS IMAGO PRO (zawierający moduły: IBM SPSS Statistics Base, IBM SPSS Custom Tables, IBM SPSS Regression oraz IBM SPSS Advanced Statistics), z licencją umożliwiającą instalację zarówno na stacjach uniwersyteckich, jak i na prywatnych urządzeniach studentów i pracowników; program Stata (wersja standard, licencja jednostanowiskowa) oraz platforma do tworzenia kwestionariuszy badawczych online PROFITEST.
- **Oprogramowanie inżynierskie, geoinformacyjne i graficzne:** ArcGIS (oprogramowanie geoinformacyjne), Surfer, sieciowa licencja edukacyjna SketchUp Pro PL, oprogramowanie kartograficzne MapPublisher i GeographicImager (zintegrowane z pakietem Adobe Creative Cloud), systemy Winkalk i Mikromapa oraz oprogramowanie Aerosim RC.
- **Systemy dedykowane logistyce i symulacjom biznesowym:** Dostęp do oprogramowania edukacyjnego iCargo.

Elementem infrastruktury informatycznej wspierającej kształcenie na kierunku Ekonomia jest gra symulacyjna umieszczona na serwerze uczelni <https://gra-symulacje.up.krakow.pl/index.php>, wykorzystywana w ramach kursu *Symulacyjne gry biznesowe*. Stanowi ona zasób dydaktyczny umożliwiający praktyczne zastosowanie wiedzy ekonomicznej poprzez prowadzenie wirtualnego przedsiębiorstwa i analizowanie konsekwencji podejmowanych decyzji. Środowisko symulacyjne

pozwala studentom poznawać zasady funkcjonowania zrównoważonego przedsiębiorstwa oraz weryfikować dotychczas zdobytą wiedzę, umiejętności i własne predyspozycje przedsiębiorcze.

Nauczyciele akademicki i pracownicy administracyjni oraz studenci mają dostęp do platformy MS Teams, do platformy e-learningowej Moodle, uczelnianej poczty elektronicznej, pakietu oprogramowania Microsoft Office 365.

5.1.6. Dostęp do zasobów bibliotecznych i e-źródeł

Uczelnia zapewnia studentom i pracownikom stały dostęp do bazy bibliotecznej wyposażonej w bogaty i systematycznie uzupełniany księgozbiór dedykowany wszystkim realizowanym kierunkom, w tym literaturę specjalistyczną dla kierunku Ekonomia. Infrastrukturę biblioteczną tworzą:

- **Biblioteka Główna:** zlokalizowana na parterze budynku głównego (ul. Podchorążych 2), w skład której wchodzi Czytelnia Główna oraz Czytelnia Czasopism.
- **Biblioteka Nauk Społecznych:** wyodrębniona w strukturze Biblioteki Głównej specjalistyczna jednostka wraz z dedykowaną czytelnią, mieszcząca się w pokoju nr 247 na II piętrze budynku głównego. Struktura ta pozwala studentom Ekonomii na sprawny dostęp do kluczowych monografii, podręczników i czasopism naukowych z zakresu ekonomii, finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości w bezpośrednim sąsiedztwie sal wykładowych.

5.1.7. Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz nowoczesna komunikacja wizualna

Instytut konsekwentnie realizuje politykę likwidacji barier i wdrażania rozwiązań zwiększających dostępność bazy dydaktycznej:

- **Wsparcie dla osób słabosłyszących:** Aula A1 oraz Sekretariat Instytutu obsługujący studentów zostały wyposażone w pętle indukcyjne, które skutecznie wzmacniają sygnał dźwiękowy i poprawiają komfort komunikacji oraz uczestnictwa w zajęciach.
- **Hybrydyzacja i inkluzywność kształcenia:** Sala wideokonferencyjna 233, Laboratorium 237 oraz mobilny system wideokonferencyjny w Auli 448 umożliwiają pełną integrację studentów z niepełnosprawnościami. Systemy te pozwalają na ich zdalny, synchroniczny udział w wykładach, w pełni zrównany z obecnością osób na sali, a także ułatwiają pracownikom i studentom uczestnictwo w zewnętrznych wydarzeniach naukowych (konferencje, wykłady otwarte, obrony prac dyplomowych).
- **Zaawansowany system streamingu:** Główna Aula A1 posiada zintegrowany system audiowizualny i wideokonferencyjny z możliwością pełnej reżyserii realizowanego przekazu. Pozwala to na transmitowanie wielkopowierzchniowych wydarzeń i konferencji Instytutu za pośrednictwem platformy MS Teams oraz kanałów w mediach społecznościowych (YouTube, Facebook i inne).

Dla zapewnienia sprawnego przepływu informacji, w korytarzu głównym na II piętrze zamontowano nowoczesne monitory informacyjno-promocyjne. Wyświetlane są na nich bieżące wiadomości o projektach realizowanych przez pracowników i studentów Instytutu oraz materiały promujące ofertę dydaktyczną.

5.1.8. Infrastruktura sportowa, rekreacyjna i przestrzenie studenckie

Studenci kierunku Ekonomia mają zapewniony dostęp do wszechstronnej, ogólnouczelnianej bazy sportowej i rekreacyjnej:

- **Centrum Kultury Fizycznej** (ul. Ingardena 4): położone kilkanaście minut pieszo od budynku głównego. Obiekt oferuje dostęp do nowoczesnej sali gimnastycznej, siłowni, sali fitness oraz krytej pływalni, gdzie realizowane są zajęcia z wychowania fizycznego.
- **Tereny otwarte** (Park im. Henryka Jordana oraz Błonia Krakowskie): bezpośrednie sąsiedztwo parku stwarza warunki do zajęć plenerowych dzięki obecności boisk do piłki nożnej, koszykówki i siatkówki, kortów tenisowych, skateparku, ścianek wspinaczkowych oraz ścieżek zdrowia.

Dodatkowo pobliska 3,5-kilometrowa asfaltowa pętla wokół Błoń jest w pełni przystosowana do biegów, jazdy na rolkach oraz rowerach.

- **Zaplecze rekreacyjne Uczelni:** druga sala gimnastyczna dedykowana społeczności akademickiej zlokalizowana jest na os. Stalowym 17.

Z myślą o komforcie psychofizycznym studentów w budynku głównym utworzono kilkanaście stref wypoczynku. Rozlokowane na każdym piętrze (w tym bezpośrednio przy salach IPEA) przestrzenie wyposażono w ergonomiczne fotele, sofy, stoliki oraz samoobsługowe automaty vendingowe. Wielkość i wyposażenie tych miejsc są stale rozwijane i modernizowane w odpowiedzi na bieżące wnioski zgłaszane przez Samorząd Studentów.

5.1.9. Zielona transformacja przestrzeni – projekt ściany z chrobotka jako zasób dydaktyczny

Unikalnym elementem infrastruktury o potrójnym charakterze (estetycznym, użytkowym i edukacyjnym) jest instalacja ściany ze stabilizowanego chrobotka. Inicjatywa ta powstała z bezpośredniej koncepcji studentów kierunku Ekonomia, opracowanej w ramach międzynarodowego projektu SEgoesGreen (program Erasmus+), nastawionego na implementację rozwiązań nature-based solutions w edukacji wyższej oraz wykorzystanie założeń ekonomii społecznej w procesie ekologicznej transformacji. Instalacja nie tylko podnosi walory wizualne wnętrza, tworząc przyjazne mikrootoczenie, ale też – zgodnie z badaniami laboratoryjnymi dla paneli ze stabilizowanego chrobotka – wykazuje właściwości dźwiękochłonne, wspomagając redukcję pogłosu na korytarzach dydaktycznych. Z perspektywy eksploatacyjnej chrobotek stabilizowany nie wymaga podlewania, co minimalizuje koszty i nakłady pracy związane z jego utrzymaniem. Z perspektywy dydaktyki na kierunku Ekonomia, instalacja ta służy jako praktyczne studium przypadku (case study). Jest wykorzystywana podczas zajęć do omawiania zagadnień takich jak:

- Analiza kosztów i korzyści (rachunek efektywności ekonomicznej) inwestycji w ekologiczne przestrzenie wspólne,
- Odpowiedzialne gospodarowanie zasobami materialnymi i koncepcja zrównoważonego rozwoju,
- Społeczna odpowiedzialność organizacji (CSR/ESG) w praktyce akademickiej.

Projekt ten rozwija u studentów postawy przedsiębiorcze, uczy oceny alternatywnych wariantów inwestycyjnych oraz szacowania ich skutków ekonomiczno-środowiskowych, dając jednocześnie silny dowód na sprawczość studenckich inicjatyw w strukturach UKEN.

5.1.10. Modernizacja bazy sprzętowej a zmiany strukturalne w roku akademickim 2026/2027

Instytut prowadzi stałą politykę unowocześniania posiadanych zasobów. W ostatnim czasie w salach dydaktycznych dokonano wymiany wyeksploatowanych rzutników lampowych na nowoczesne projektory laserowe, charakteryzujące się znacznie wyższą jasnością, kontrastem oraz czytelnością wyświetlanego obrazu. Bieżące portfolio zakupowe obejmuje także dostawę 30 laptopów, mających pełnić funkcję mobilnej pracowni komputerowej wspierającej interaktywne metody nauczania.

Na strukturę posiadanej infrastruktury istotny wpływ miały zmiany organizacyjne wprowadzone na Uczelni. Z początkiem roku akademickiego 2026/2027, na mocy Zarządzenia Rektora nr R.Z.0211.59.2026, z dotychczasowych struktur Uniwersytetu wyodrębniono osobną jednostkę – Instytut Geografii i Studiów Przestrzennych. W konsekwencji tej reformy:

- W skład nowej jednostki przekazano na wyłączność sale dydaktyczne: 434, 435, 524 i 532 oraz Laboratorium Edukacji Geograficzno-Przyrodniczej (sale 416 i 416a).
- Przekazaniu uległy pokoje pracownicze o numerach: 521, 525, 526, 528, 529, 530, 531, 537 oraz 538.
- Kluczowa dla kierunku Ekonomia nowoczesna pracownia komputerowa w sali 527 zyskała status infrastruktury współdzielonej.

Pomimo formalnego podziału organizacyjnego, na mocy wypracowanych porozumień międzyinstytutowych, część infrastruktury salowej i laboratoryjnej jest nadal efektywnie

współużytkowana, co w pełni zabezpiecza prawidłowy, niezakłócony przebieg procesu dydaktycznego i naukowego dla studentów kierunku Ekonomia.

5.2 Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Praktyki zawodowe na kierunku Ekonomia (studia pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki) są w pełni sparametryzowane i stanowią integralną, obligatoryjną część programu studiów, bezpośrednio powiązaną z weryfikacją osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w warunkach środowiska pracy. Praktyka realizowana jest w wymiarze 120 godzin zegarowych (co odpowiada 3 tygodniom ciągłej i skondensowanej aktywności studenta w wybranej instytucji).

5.2.1. Systemowa procedura selekcji i kryteria jakościowe doboru instytucji

Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji wdrożył zunifikowaną procedurę selekcji partnerów przyjmujących studentów na praktyki zawodowe w ramach formuły praktyki instytucjonalnej. Podstawowym kryterium zatwierdzenia podmiotu zewnętrznego jest jego zdolność do zapewnienia studentowi stanowiska pracy bezpośrednio powiązanego z zaawansowanym przetwarzaniem informacji ekonomicznych, analizą danych rynkowych lub projektowaniem procesów gospodarczych. Każda instytucja podlega obligatoryjnej weryfikacji przez Kierunkowego Kierownika Praktyk pod kątem trzech kluczowych parametrów jakościowych:

- **Struktura organizacyjna:** Wymóg posiadania wyodrębnionej komórki operacyjnej (np. działu analiz rynkowych, pionu finansowo-księgowego, działu planowania strategicznego, controllingu lub rozwoju).
- **Infrastruktura technologiczna:** Zapewnienie studentowi dostępu do zaawansowanego zaplecza technicznego i analitycznego wspierającego procesy decyzyjne, w tym systemów klasy ERP, specjalistycznych modułów finansowych czy branżowych baz danych.
- **Kompetencje kadrowe:** Posiadanie przez wskazanego Zakładowego Opiekuna Praktyk udokumentowanych kwalifikacji zawodowych i stażu pracy umożliwiającego prawidłowy nadzór merytoryczny nad studentem.

W przypadku niespełnienia któregokolwiek z powyższych wymagań infrastrukturalno-narzędziowych, dana jednostka nie uzyskuje kwalifikacji Uczelni jako miejsce odbywania praktyki zawodowej przez studenta.

5.2.2. Charakterystyka bazy instytucjonalnej i dostęp do infrastruktury rynkowej

Baza instytucjonalna, w której studenci kierunku Ekonomia realizują cele programowe, obejmuje zróżnicowane sektory gospodarki: przedsiębiorstwa produkcyjne, handlowe i usługowe, instytucje finansowe, ubezpieczeniowe oraz banki, urzędy administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz agencje rozwoju regionalnego, podmioty ekonomii społecznej i organizacje pozarządowe. Podczas odbywania praktyk studenci uzyskują dostęp do nowoczesnych stanowisk pracy wyposażonych w specjalistyczne oprogramowanie analityczne, korporacyjne systemy informatyczne oraz zaawansowane narzędzia operacyjne stosowane w bieżącej działalności rynkowej podmiotów.

5.2.3. Nadzór merytoryczno-organizacyjny oraz standardy bezpieczeństwa (BHP)

Przebieg praktyk zawodowych podlega procedurze monitorowania przez Kierownika Praktyk. Wszystkie instytucje i firmy przyjmujące studentów mają formalny obowiązek bezwzględne zapoznania praktykantów z zakładowym regulaminem pracy, strukturą tajemnicy przedsiębiorstwa oraz procedurami bezpieczeństwa. Zgodnie z obligatoryjnym oświadczeniem podpisywanym przed rozpoczęciem czynności na stanowisku pracy, każdy student zobowiązany jest do bezwzględnego przestrzegania ustalonego porządku wewnętrznego, zakładowych zasad BHP oraz przepisów przeciwpożarowych, co gwarantuje pełne bezpieczeństwo i higienę kształcenia praktycznego poza murami Uczelni.

5.3 Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej

5.3.1. Ogólnodostępna infrastruktura sieciowa i zasoby pakietu Microsoft 365

Proces dydaktyczny, działalność naukowa oraz komunikacja w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UKEN), w tym w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji (IPEA), opierają się na zaawansowanym zapleczu technologicznym. Podstawę codziennej pracy, przygotowania do zajęć oraz komunikacji naukowej stanowi powszechny i bezpłatny dostęp do sieci Internet. Jest on zapewniony za pośrednictwem ogólnouczelnianej bezprzewodowej sieci Wi-Fi we wszystkich budynkach dydaktycznych, przestrzeniach wspólnych, z których korzystają studenci i pracownicy, a także w Domach Studenckich.

Ze względu na przyjęty dla kierunku Ekonomia model kształcenia hybrydowego (*blended learning*), środowisko edukacji cyfrowej opiera się na zintegrowanym ekosystemie, w którym wiodącą rolę w zakresie uczenia zdalnego, synchronicznego oraz komunikacji bieżącej odgrywają narzędzia pakietu Microsoft 365 - w szczególności aplikacja MS Teams oraz program Outlook. Narzędzia te są w pełni bezpłatne i ogólnodostępne dla całej społeczności akademickiej.

Platforma MS Teams, intensywnie wdrażana do prowadzenia zajęć on-line w okresie pandemii, w latach akademickich 2021/2022–2024/2025 służyła do obligatoryjnej realizacji zajęć o charakterze masowym. Proces ten regulowało Zarządzenie Nr RKR.Z.0211.6.2021 Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju z dnia 19 lipca 2021 roku, zgodnie z którym wykłady odbywały się zdalnie, natomiast zajęcia audytoryjne, seminaria i konwersatoria były realizowane w trybie stacjonarnym. Obecnie platforma MS Teams wykorzystywana jest w sposób komplementarny i stanowi kluczowe środowisko cyfrowe dedykowane do:

- **Realizacji wybranych zajęć dydaktycznych prowadzonych w czasie rzeczywistym:** wykorzystanie to dotyczy w szczególności określonych w harmonogramie wykładów lub zajęć audytoryjnych, których specyfikacja dopuszcza formę zdalną synchroniczną;
- **Prowadzenia dyżurów naukowo-dydaktycznych oraz konsultacji:** Zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi do 50% wymiaru konsultacji dla studentów może odbywać się w formule zdalnej, co znacząco zwiększa ich dostępność;
- **Organizacji pracy jednostki i spotkań koleżeńskich:** Platforma służy do sprawnego przeprowadzania bieżących spotkań roboczych, posiedzeń rad oraz zebrań katedr.

W celu zapewnienia najwyższych standardów cyberbezpieczeństwa oraz ochrony danych osobowych, dostęp do platformy MS Teams jest w pełni autoryzowany. Logowanie odbywa się wyłącznie za pośrednictwem indywidualnych, imiennych kont w domenie instytucjonalnej, co pozwala na jednoznaczną identyfikację wszystkich uczestników procesu dydaktycznego. Ponadto, w celu zapewnienia przejrzystości i ładu organizacyjnego, każdy wirtualny zespół przedmiotowy na kierunku Ekonomii tworzony jest według ujednoliconej, czytelnej struktury kanałów, co ułatwia studentom intuicyjną nawigację i sprawny dostęp do realizowanych modułów.

5.3.2. Wykorzystanie platformy e-learningowej Moodle w procesie uczenia się

Proces dydaktyczny na kierunku Ekonomia jest wspierany przez ogólnouczelnianą platformę e-learningową Moodle. System ten jest wdrażany i rozwijany od 2011 roku, a za jego bieżące administrowanie oraz aktualizowanie odpowiada centralny Dział Obsługi Informatycznej UKEN. Formalne zasady pracy na platformie określa Zarządzenie Nr RD.Z.0211.3.2021 Prorektora ds. Kształcenia z dnia 13 kwietnia 2021 roku.

Platforma Moodle na kierunku Ekonomia wykorzystywana jest w sposób usystematyzowany i pełni trzy zasadnicze funkcje:

1. **Obligatoryjne moduły kształcenia realizowane w formule pełnego e-learningu:** Platforma jest wyłącznym narzędziem służącym do przeprowadzenia, weryfikacji wiedzy i certyfikowania

obowiązkowych szkoleń ogólnouczeniowych ujętych w programie studiów kierunku Ekonomia. Są to: kurs Ochrona własności intelektualnej (15h, 1 ECTS), Szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny kształcenia (BHP) oraz Szkolenie biblioteczne. Wymienione moduły stanowią jedyne elementy programu studiów na tym kierunku, realizowane w całości w trybie zdalnym asynchronicznym.

2. **Wsparcie kształcenia tradycyjnego i zdalnego w ramach modelu *blended learning*:** W przypadku pozostałych zajęć dydaktycznych (w tym zajęć audytoryjnych, konwersatoriów, wykładów czy lektoratów językowych) platforma Moodle może być wykorzystywana jest jako narzędzie komplementarne, wspierające dydaktykę stacjonarną. Działa ona jako autoryzowane repozytorium materiałów wiedzy, udostępniając studentom dedykowane pakiety informacyjne, instrukcje, bazy literatury przedmiotowej oraz dodatkowe zadania utrwalające i częściowe testy zaliczeniowe.
3. **Inkluzywność i elastyczność w sytuacjach szczególnych:** System stanowi istotne narzędzie wsparcia aktywizującego dla studentów w kryzysie psychicznym, osób z niepełnosprawnościami lub studentów, którzy z udokumentowanych przyczyn losowych nie mogą czasowo uczestniczyć w zajęciach w murach Uczelni. Dzięki zdeponowanym na platformie e-zasobom, studenci ci – pod nadzorem koordynatora przedmiotu – mają zapewnioną możliwość elastycznej, asynchronicznej i samodzielnej realizacji zakładanych efektów uczenia się w bezpiecznym i dogodnym dla nich czasie.

5.3.3. Cyfryzacja procesów administracyjnych i obsługa cyklu studiów (USOS)

Obszar organizacyjno-administracyjny oraz zarządzanie przebiegiem studiów – w tym studentów kierunku Ekonomia - zostały w pełni zdigitalizowane. Kluczowym krokiem było wdrożenie zintegrowanego systemu USOS wraz z portalem USOSweb (od roku akademickiego 2023/2024), który docelowo zastąpił wcześniejszą platformę „Wirtualna Uczelnia” (wykorzystywaną po raz ostatni w roku akademickim 2024/2025). W celu zapewnienia pełnego bezpieczeństwa danych historycznych i uniknięcia problemów migracyjnych, nowo przyjęte roczniki były sukcesywnie wprowadzane do systemu USOS, podczas gdy studenci kontynuujący naukę kończyli cykl w starym systemie. Wdrażanie systemów teleinformatycznych każdorazowo wspierane jest dedykowanymi szkoleniami dla studentów i pracowników.

W celach administracyjnych oraz naukowych kadra akademicka i pracownicy sekretariatu korzystają ponadto z wewnętrznej sieci Intranet oraz Portalu Procesów Elektronicznych. Narzędzie to automatyzuje obieg dokumentów i obsługę kluczowych procedur uniwersyteckich poprzez dedykowane moduły, takie jak: Wybory, Zlecenia Wewnętrzne, Rejestr Faktur oraz Działalność Naukowa.

5.3.4. Cyfrowy system dyplomowania, weryfikacji antyplagiatowej i komunikacji

Proces kończenia studiów wyższych oraz archiwizacji dorobku naukowego studentów został ujednolicony i przeniesiony do sfery cyfrowej. Koordynację pracy studentów, promotorów oraz Komisji egzaminacyjnych zapewnia system APD (Archiwum Prac Dyplomowych). System ten jest bezpośrednio i obligatoryjnie zintegrowany z JSA (Jednolitym Systemem Antyplagiatowym), co pozwala na automatyczną weryfikację oryginalności każdej przygotowywanej pracy licencjackiej i magisterskiej przed dopuszczeniem studenta do egzaminu dyplomowego.

Oficjalna komunikacja wewnętrzna oraz kontakt na linii student–wykładowca opierają się na ujednoliconej, bezpiecznej strukturze adresów e-mail przypisanych do domeny instytucjonalnej (dla pracowników według wzoru: imie.nazwisko@uken.krakow.pl). Korespondencja ta jest realizowana w oparciu o pocztę elektroniczną Microsoft 365, co eliminuje konieczność poszukiwania zewnętrznych danych teleadresowych i autoryzuje tożsamość nadawcy.

Całościowe wsparcie techniczne, wdrożeniowe oraz merytoryczne w zakresie obsługi wszystkich wymienionych platform zapewnia centralny Dział Obsługi Informatycznej. Elastyczność i uniwersalność stosowanych rozwiązań TIK pozwala w pełni odpowiedzieć na potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami oraz studentów realizujących tok studiów według indywidualnej organizacji studiów (IOS).

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

5.4.1. Instytucjonalny system wsparcia i przeciwdziałania wykluczeniu

Zapewnienie pełnej dostępności procesu kształcenia oraz wieloaspektowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i w kryzysach losowych stanowi priorytet w działalności Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UKEN). Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji (IPEA) – w ramach którego realizowany jest kierunek Ekonomia - prowadzi stałą, bezpośrednią współpracę z centralnym Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON).

Działania te są koordynowane na poziomie Instytutu przez Dyрекcję oraz opiekunów poszczególnych roczników. Skupiają się one na bieżącej likwidacji barier oraz elastycznym stwarzaniu warunków dydaktycznych odpowiadających na indywidualne, zgłaszane przez studentów potrzeby. W ramach podnoszenia jakości obsługi i inkluzywności, BON organizuje szkolenia wspierające i specjalistyczne warsztaty dla pracowników dydaktycznych oraz administracyjnych, sukcesywnie rozwijając kompetencje kadry akademickiej w zakresie pracy ze studentami o szczególnych potrzebach.

5.4.2. Dostępność architektoniczna budynku głównego i otoczenia (ul. Podchorążych 2)

Kampus przy ulicy Podchorążych 2 wraz z przyległym otoczeniem został kompleksowo przystosowany do potrzeb osób o ograniczonej mobilności:

- **Infrastruktura zewnętrzna i dojazd:** W bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się dostosowane przystanki komunikacji miejskiej oraz równe trakty piesze. Uczelnia zapewnia 7 dedykowanych, oznakowanych miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami, zlokalizowanych na trzech parkingach wewnętrznych. Główne wejścia do obiektu zaprojektowano bezprogowe od strony ulic Chmiela oraz Warmijskiej.
- **Punkty obsługi i informacji:** Na parterze budynku głównego oraz w nowym skrzydle funkcjonują recepcje/portiernie stanowiące punkty pierwszego kontaktu. Na pierwszym piętrze starej części budynku zlokalizowana jest Kancelaria Uczelni (pełniąca funkcję dziennika podawczego i głównego punktu informacyjnego), która posiada otwarty dostęp od strony korytarza głównego oraz obniżony pulpit obsługi ład. Obie części budynku są zintegrowane poziomymi ciągami komunikacyjnymi.
- **Komunikacja pionowa i pozioma:** Bezpieczne przemieszczanie się po całym obiekcie gwarantują szerokie bezbarierowe korytarze oraz klatki schodowe (w nowym skrzydle wyposażone w powierzchnię antypoślizgową i ergonomiczne oznaczenia poręczy dla osób niedowidzących). Pionowy transport zapewniają nowoczesne windy o odpowiednich gabarytach, wyposażone w system informacji głosowej, wypukłe przyciski oraz oznaczenia w alfabecie Braille’a.
- **Dostęp do sal audytoryjnych i sanitariatów:** Przy wejściach do Auli Głównej oraz Auditorium im. prof. W. Danka zainstalowano specjalistyczne platformy przyschodowe. W obu częściach budynku na wszystkich kondygnacjach znajdują się toalety w pełni przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

5.4.3. Dostępność zasobów bibliotecznych oraz obiektów sportowych

Wysokie, zunifikowane standardy dostępności realizują jednostki ogólnouczelniane, z których korzystają studenci kierunku Ekonomia:

- **Biblioteka Główna:** Dostęp do obiektu od strony ulicy M. Smoluchowskiego ułatwia wyprofilowany podjazd dla wózków, szerokie drzwi bezprogowe oraz zmodernizowane trakty wewnętrzne. Wypożyczalnia dysponuje obniżonymi ładami obsługi, a system wind obsługuje wszystkie kondygnacje, włącznie z Czytelnią Czasopism w przyziemiu (poziom -1). W Czytelni Głównej oraz czytelnich dziedzinowych (w tym w Bibliotece Nauk Społecznych) wydzielono specjalne stanowiska pracy z dostosowanymi stolikami dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Baza dydaktyczna biblioteki oferuje bogate zbiory audiobooków, oznaczenia przestrzenne w alfabecie Braille’a oraz podstawową obsługę w Systemie Języka Migowego (SJM).

- **Centrum Kultury Fizycznej** (ul. Ingardena 4): Nowoczesny obiekt sportowy wraz z krytą pływalnią, w którym studenci kierunku Ekonomia realizują zajęcia z wychowania fizycznego, jest w pełni dostosowany architektonicznie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Do obiektu zapewnia dogodny dojazd komunikacją publiczną dzięki bliskości zintegrowanych przystanków.

5.4.4. Technologie wspomagające i audyt dostępności (standardy techniczne)

W celu zapewnienia równego dostępu do przekazu audytorialnego, Uczelnia sukcesywnie rozwija systemy wspomagania słuchu. Na terenie Uniwersytetu zainstalowanych jest 17 pętli indukcyjnych dla osób niedosłyszących. Dwa z tych urządzeń znajdują się w bezpośredniej strukturze bazy dydaktyczno-administracyjnej Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji:

- W Sekretariacie Instytutu (pokój nr 234 – kluczowy punkt obsługi studentów Ekonomii),
- W reprezentacyjnej Auli A1.

Przy wejściach do wszystkich sal dydaktycznych oraz kluczowych pomieszczeń administracyjnych zamontowano czytelne tablice kierunkowe oraz numeryczne oznaczenia braille'owskie.

Kompleksowy i szczegółowy obraz wszystkich zastosowanych rozwiązań technicznych, architektonicznych i proceduralnych, wraz z pełnymi danymi inwentaryzacyjnymi, został ujęty w oficjalnym *Raporcie o stanie zapewniania dostępności podmiotu publicznego z 2025 roku* - publicznie dostępny w [Biuletynie Informacji Publicznej \(BIP\) UKEN](#).

5.5. Dostępność infrastruktury, oprogramowania i materiałów dydaktycznych w ramach pracy własnej studentów

5.5.1. Cyfrowe kanały dystrybucji materiałów dydaktycznych i danych analitycznych

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji (IPEA) na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) zapewnia studentom pełen i nieograniczony dostęp do materiałów dydaktycznych oraz pakietów danych niezbędnych do realizacji zadań wynikających z programu studiów – zarówno w trakcie zorganizowanych zajęć kontaktowych, jak i podczas samodzielnej pracy własnej.

Głównym narzędziem dystrybucji e-zasobów, studia przypadków (*case study*) oraz empirycznych baz danych przeznaczonych do analiz rynkowych jest platforma MS Teams. Komplementarnie do celów informacyjno-dydaktycznych wykorzystywana jest poczta elektroniczna oparta na programie Outlook oraz system USOS. Uniwersytet gwarantuje każdemu studentowi bezpłatny, pełny dostęp do oprogramowania biurowego i chmurowego w ramach zintegrowanej platformy Microsoft 365, co pozwala na samodzielne przygotowywanie projektów indywidualnych i grupowych, analiz, raportów ekonomicznych.

5.5.2. Dostęp do specjalistycznego oprogramowania statystyczno-analitycznego na urządzeniach prywatnych

Wychodząc naprzeciw wymogom programowym w zakresie kształcenia kompetencji analitycznych na kierunku Ekonomia, Instytut zapewnia studentom możliwość korzystania z zaawansowanego oprogramowania statystycznego poza murami Uczelni. Instytut dysponuje licencją na pakiet PS IMAGO PRO, która formalnie umożliwia legalną instalację oprogramowania nie tylko na stacjach stacjonarnych w uniwersyteckich laboratoriach komputerowych, ale również na prywatnych urządzeniach komputerowych studentów i pracowników.

W ramach pracy własnej, realizacji projektów badawczych oraz przygotowywania analiz do prac dyplomowych, studenci mają autonomiczny dostęp do kluczowych modułów analitycznych: IBM SPSS Statistics Base; IBM SPSS Custom Tables; IBM SPSS Regression; IBM SPSS Advanced Statistics.

5.5.3. Tradycyjne i cyfrowe źródła informacji naukowej oraz wsparcie dydaktyczne kadry

Studenci kierunku Ekonomia mają zapewniony szeroki dostęp do zasobów wiedzy i literatury naukowej niezbędnej do studiowania literatury przedmiotu:

- **Zasoby:** Studenci korzystają z bogatych zbiorów Biblioteki Głównej oraz dedykowanych bibliotek dziedzinowych, które oferują dostęp do specjalistycznych, licencjonowanych baz danych, repozytoriów cyfrowych oraz wiodących e-czasopism branżowych o profilu ekonomiczno-menedżerskim.
- **Wsparcie bezpośrednie kadry:** W wyniku indywidualnych ustaleń z opiekunami naukowymi i promotorami, studenci przygotowujący prace licencjackie lub magisterskie mają możliwość korzystania z materiałów i zbiorów danych przesyłanych w trybie online.

5.5.4. Infrastruktura przestrzenna i sieciowa dedykowana samodzielnej pracy studenta

Uczelnia zabezpiecza odpowiednie warunki lokalowe i techniczne dedykowane indywidualnej oraz zespołowej pracy własnej studentów:

- **Strefy cichej pracy:** Do dyspozycji studentów oddano Czytelnię Główną, dysponującą 80 ergonomicznymi stanowiskami pracy (w tym miejscami w pełni dostosowanymi do szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami), a także specjalistyczną czytelną w bibliotece dziedzinowej (Nauk Społecznych).
- **Przestrzeń kooperacyjną i strefy relaksu:** Na każdym piętrze budynku głównego, na parterze oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Biblioteki Głównej zlokalizowano strefy relaksu. Wyposażenie ich w stoły, krzesła i wygodne kanapy pozwala na realizację wspólnych projektów studenckich i prac w grupach roboczych pomiędzy zajęciami.
- **Infrastruktura sieciowa:** Na terenie całego kampusu funkcjonuje bezprzewodowa sieć Wi-Fi o wysokiej przepustowości. Umożliwia ona studentom stabilne i szybkie połączenie z uczelnianym oprogramowaniem analitycznym, zdalnymi bazami danych oraz elektronicznymi katalogami bibliotecznymi z poziomu ich własnych urządzeń przenośnych.

5.5.5. Wykorzystanie infrastruktury laboratoryjnej

Uniwersytet zapewnia kompletną infrastrukturę techniczną niezbędną do prawidłowej, samodzielnej realizacji celów kształcenia na kierunku Ekonomia oraz pełnego osiągnięcia zakładanych w programie studiów efektów uczenia się. W miarę zgłaszanego zapotrzebowania, specjalistyczna baza sprzętowa i laboratoryjna Instytutu jest udostępniana studentom do realizacji indywidualnych oraz zespołowych zadań. Sytuacja ta ma miejsce przede wszystkim podczas samodzielnych prac w laboratoriach komputerowych, w trakcie zaawansowanych warsztatów analitycznych, a także podczas prowadzenia własnych badań empirycznych bezpośrednio związanych z przygotowaniem prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) pod nadzorem promotorów.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni oraz dostęp do literatury

5.6.1. Struktura organizacyjna, dostępność czasowa i przestrzenna zasobów

Działalność badawczo-dydaktyczną oraz proces samokształcenia studentów wspiera zintegrowany system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UKEN). W jego strukturze kluczową rolę dla kierunku Ekonomia odgrywają dwie jednostki zlokalizowane w budynku głównym przy ul. Podchorążych 2:

- **Biblioteka Główna (wraz z Czytelnią Główną i Czytelnią Czasopism):** Zapewnia powszechny dostęp do zasobów od wtorku do piątku w godzinach 9:00–19:00 oraz w poniedziałki w godzinach 9:00–15:00. Jednostka jest otwarta również w soboty w godzinach 9:00–15:00, co w pełni zabezpiecza potrzeby edukacyjne studentów studiów niestacjonarnych oraz słuchaczy studiów podyplomowych.
- **Biblioteka Nauk Społecznych:** Wspecjalizowana biblioteka dziedzinowa bezpośrednio wspierająca kierunek Ekonomia, gromadząca dedykowany księgozbiór kierunkowy. Dysponuje ona trzema pomieszczeniami (wypożyczalnia, czytelnia i magazyn) o łącznej powierzchni 120 m² oraz 8

stacjonarnymi stanowiskami komputerowymi. Jest dostępna od poniedziałku do piątku w godzinach 10:00–15:00 oraz w soboty zjazdowe w godzinach 9:30-13:30.

5.6.2. Informatyzacja i technologia wyszukiwania zbiorów (System KOHA)

Zarządzanie zasobami bibliotecznymi opiera się na nowoczesnych rozwiązaniach teleinformatycznych. Katalog biblioteczny rejestrujący zasoby wszystkich jednostek sieci funkcjonuje w oparciu o zaawansowany, zintegrowany system biblioteczny KOHA, wdrożony w październiku 2024 roku. System ten oferuje użytkownikom zaawansowane wyszukiwanie fasetowe, umożliwiając intuicyjne zamawianie, rezerwację i wypożyczanie pozycji literaturowych w skali całej Uczelni za pomocą słów kluczowych, deskryptorów i haseł przedmiotowych. Uzupełniając, w celach retrospektywnych oraz dydaktyczno-szkoleniowych, utrzymywany jest tradycyjny katalog alfabetyczny dla pozycji o charakterze historycznym lub jeszcze nieopracowanych cyfrowo.

5.6.3. Stan woluminów oraz dostęp do międzynarodowych baz danych i e-zasobów

System biblioteczny UKEN oferuje bogaty i systematycznie rozwijany księgozbiór z dziedziny nauk społecznych, w tym ekonomii i finansów, w liczbie egzemplarzy zapewniającej pełną swobodę studiowania. Łączny zasób tradycyjny obejmuje ponad 350 000 woluminów książek drukowanych (w języku polskim i językach obcych), blisko 40 000 tytułów czasopism oraz około 3000 zbiorów specjalnych.

W ramach licencji krajowej studenci kierunku Ekonomia posiadają nieograniczony, bezpłatny dostęp do wiodących, pełnotekstowych oraz bibliograficznych baz danych o globalnym zasięgu naukowym. W codziennej pracy badawczej i przygotowaniu projektów rynkowych wykorzystywane są platformy:

- Academic Search Ultimate, MasterFILE Premier, Business Source Ultimate, GreenFILE, Regional Business News (w ramach pakietu EBSCOhost),
- ScienceDirect, Springer, ProQuest, Scopus, Web of Science, Elsevier, Wiley & Blackwell oraz Taylor & Francis.

Z zasobów tych można korzystać bez logowania na komputerach stacjonarnych w sieci uniwersyteckiej, a także z urządzeń domowych za pośrednictwem bezpiecznego protokołu zdalnego dostępu Pulse Secure. Dodatkowo studenci mają całodobowy dostęp do:

- Elektronicznej czytelni IBUK Libra PWN (blisko 7 tysięcy e-publicacji, w tym najnowsze podręczniki z zakresu ekonomii i finansów),
- Pedagogicznej Biblioteki Cyfrowej (7 430 dokumentów) oraz Repozytorium UKEN (ponad 10 500 dokumentów prezentujących dorobek pracowników),
- Własnych baz bibliograficznych BG UKEN, takich jak baza EDUKATOR czy Bibliografia Publikacji Pracowników i Doktorantów UKEN.

5.6.4. Wsparcie procesu dyplomowania, usługi digitalizacyjne i międzybiblioteczne

System biblioteczny zapewnia wszechstronne usługi wspierające realizację prac licencjackich i magisterskich oraz kwerend naukowych:

- **Wypożyczalnia Międzybiblioteczna:** Sprowadza materiały niedostępne w zasobach krakowskich z innych bibliotek krajowych i zagranicznych. Użytkownicy mają również dostęp do cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej ACADEMICA na dedykowanym terminalu.
- **Przestrzeń pracy własnej:** Czytelnia Główna zabezpiecza 80 stanowisk do pracy cichej oraz stanowisko z czytnikiem mikrofilmów, natomiast Czytelnia Biblioteki Nauk Społecznych oferuje 5 stanowisk komputerowych dla studentów oraz skaner.
- **Oddział Digitalizacji i Reprografii:** Oferuje możliwość odpłatnego zlecenia cyfryzacji materiałów źródłowych do formatu A2 w wysokiej rozdzielczości 300 dpi (zapis do plików TIFF lub JPG).

- **Baza Wiedzy UKEN:** Biblioteka koordynuje pracę Portalu zarządzania wiedzą i potencjałem badawczym (Baza Wiedzy UKEN), działającego na mocy Zarządzenia Rektora Nr R.Z.0211.79.2025 z dnia 11 grudnia 2025 roku.

5.6.5. Edukacja informacyjna i kształtowanie kompetencji cyfrowych studentów

Rozwijanie umiejętności samodzielnego wyszukiwania i selekcji informacji naukowej realizowane jest dwutorowo:

- **Szkolenie obligatoryjne:** Studenci I roku kierunku Ekonomia przechodzą obowiązkowe szkolenie biblioteczne (za pośrednictwem platformy e-learningowej Moodle, możliwe także w formie stacjonarnej w Czytelni Głównej), poznając strukturę zbiorów i zasady bezpiecznego korzystania z e-baz danych.
- **Seminaria dedykowane (na zamówienie):** Na wniosek pracowników naukowych Instytutu mogą być organizowane dedykowane warsztaty dla grup seminaryjnych z Ekonomii. Obejmują one zaawansowane strategie wyszukiwawcze, krytyczną selekcję źródeł, zarządzanie bibliografią załącznikową oraz wyszukiwanie ilościowych wskaźników rynkowych w międzynarodowych bazach danych.

5.6.6. Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami oraz polityka Otwartej Nauki

Infrastruktura biblioteczna w pełni realizuje standardy uniwersalnego projektowania. Budynki i czytelnie są pozbawione progów, posiadają podjazdy, oznaczenia w alfabecie Braille’a, kolekcję audiobooków oraz windę zjeżdżającą na poziom -1. Stanowiska komputerowe wyposażono w specjalistyczny sprzęt (2 stanowiska dla osób niedowidzących z oprogramowaniem powiększającym mówiącym, 4 stanowiska ze skanerami i urządzeniami wielofunkcyjnymi), a wyznaczony personel posługuje się językiem migowym.

W obszarze działalności naukowej Biblioteka koordynuje z ramienia Uczelni prace w ramach Repozytorium Otwartych Danych Badawczych Uczelni Krakowskich (RODBUK), regulowanego Zarządzeniem Rektora nr R.Z.0211.69.2024. RODBUK realizuje założenia polityki Otwartej Nauki (Open Science), oferując publiczną platformę deponowania zbiorów danych badawczych, co pozwala na:

- Trwałą archiwizację i nadawanie stałego identyfikatora DOI dla zbiorów danych,
- Szybkie dotarcie do wyników badań poprzez znormalizowane metadane i interfejs,
- Zarządzanie prawami autorskimi poprzez licencje Creative Commons oraz nakładanie czasowego embarga na pliki.

Infrastruktura techniczna oraz zasoby piśmiennicze podlegają regularnemu monitorowaniu. Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego Dyrekcja Instytutu we współpracy z kierownikami katedr zbiera od prowadzących zajęcia zapotrzebowanie na zakup nowości wydawniczych i podręczników akademickich dla kierunku Ekonomia. Dodatkowo studenci i pracownicy mogą zgłaszać dezyderaty zakupu książek na bieżąco, bezpośrednio w Bibliotece Głównej lub za pośrednictwem formularza elektronicznego, co gwarantuje pełną zgodność księgozbioru z aktualnymi potrzebami dydaktycznymi.

Szczegółowa charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych znajduje się w Załączniku nr 2 do Raportu samooceny: Cz. I – 5.

5.7. Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej, naukowej i systemu biblioteczno-informacyjnego

5.7.1. Formalno-prawne podstawy i zakres monitorowania infrastruktury

Działania w zakresie monitorowania, oceny oraz ciągłego doskonalenia bazy dydaktycznej, naukowej, a także systemu biblioteczno-informacyjnego w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji (IPEA) realizowane są w sposób usystematyzowany. Procesy te są dokumentowane zgodnie z procedurami

określonymi w Zarządzeniu Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju nr RKR.Z.0211.19.2024 z dnia 10 lipca 2024 roku w sprawie wprowadzenia procedury monitorowania baz kształcenia teoretycznego, kształcenia praktycznego, zasobów bibliotecznych i zasobów informatycznych w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Systematyczne monitorowanie infrastruktury oraz ewaluacja związanych z nią potrzeb leżą w kompetencjach Dyrekcji Instytutu. Obejmują one:

- **Cykliczne przeglądy techniczne:** Regularne kontrole wyposażenia sal i laboratoriów w celu utrzymania ich w pełnej sprawności użytkowej.
- **Bieżący nadzór BHP:** Ocena stanu stanowisk dydaktycznych pod kątem bezpieczeństwa, realizowana każdorazowo podczas przygotowywania laboratoriów i sal do zajęć, co umożliwia natychmiastowe usuwanie ewentualnych usterek.
- **Dedykowane wsparcie techniczne:** Nadzór nad infrastrukturą sprawują wyznaczeni pracownicy administracyjno-techniczni, którzy bezpośrednio przyjmują zgłoszenia o awariach od studentów i kadry, zapewniając szybki czas reakcji.

5.7.2. Planowanie inwestycji, modernizacja i nakłady finansowe

Wnioski o renowację sal zajęciowych, gabinetów pracowniczych oraz zakupy nowego sprzętu komputerowego i oprogramowania specjalistycznego są na bieżąco kierowane przez prowadzących zajęcia do Dyrekcji Instytutu, a w sprawach o charakterze makrostrukturalnym – do centralnego Działu Inwestycji i Remontów UKEN.

Procesy modernizacyjne planowane są w cyklu corocznym. Finansowanie inwestycji pochodzi zarówno z celowych dotacji ogólnouczelnianych, jak i z wypracowanych środków własnych Instytutu. Dowodem na skuteczność i ciągłość tych działań są twarde dane finansowe: w latach 2023–2026 na cele infrastrukturalne (remonty, nowoczesny sprzęt, licencje oprogramowania) Instytut wydatkował łącznie około 2,0 mln PLN.

5.7.3. Partycypacja interesariuszy, w tym studentów w procesie ewaluacji, modernizacji i innowacyjnego rozwoju infrastruktury

Wpływ studentów jako interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów kierunku Ekonomia na jakość, funkcjonalność oraz kierunki rozwoju infrastruktury ma charakter systemowy oraz partycypacyjny. Realizacja tego celu odbywa się za pomocą kilku zintegrowanych kanałów komunikacyjnych i ewaluacyjnych:

- **Reprezentacja w organach kolegialnych i strukturach decyzyjnych:** Studenci posiadają swoich oficjalnych przedstawicieli w Radzie Instytutu, Instytutowej Radzie ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse oraz w strukturach Instytutowej Rady Samorządu Studentów. Przedstawiciele ci pozostają w stałym kontakcie roboczym z Dyrekcją Instytutu, aktywnie wnioskując o konkretne usprawnienia w przestrzeniach wspólnych oraz laboratoriach.
- **Zunifikowana komunikacja bezpośrednia:** Osoby studiujące mają możliwość bieżącego zgłaszania uwag lokalowych, technicznych i sprzętowych za pośrednictwem starostów grup, opiekunów roczników lub bezpośrednio do nauczycieli akademickich koordynujących pracę w poszczególnych salach i laboratoriach.
- **Instytucjonalna ankietyzacja:** Mierzalnym elementem ewaluacji są coroczne, ogólnouczelniane badania ankietowe satysfakcji studentów. Wyniki ankiet w obszarze oceny warunków realizowania zajęć oraz infrastruktury IT są analizowane przez władze Instytutu i stanowią bezpośredni impuls do podejmowania celowych działań naprawczych i doskonalących.
- **Innowacyjne inicjatywy proekologiczne:** Wyrazem najwyższego stopnia zaangażowania studentów w kreowanie przestrzeni akademickiej jest instalacja zielonej ściany ze stabilizowanego chrobotka (szerzej opisana w pkt. 5.1.9). Ta unikalna infrastruktura o potrójnym charakterze (estetycznym, użytkowym i edukacyjnym) powstała na bazie autorskiej koncepcji studentów kierunku Ekonomia w ramach międzynarodowego projektu SEgoesGreen (program Erasmus+). Instalacja nie tylko

realnie poprawia mikroklimat i estetykę wnętrza, ale dzięki właściwościom dźwiękochłonnym paneli redukuje pogłos na korytarzach dydaktycznych, stanowiąc jednocześnie trwały i namacalny dowód na sprawczość oraz podmiotowość studenckich inicjatyw w procesie zielonej transformacji Uczelni.

Istotnym filarem rozwoju i doskonalenia bazy dydaktyczno-naukowej (fizycznej i cyfrowej) jest dialog z otoczeniem społeczno-gospodarczym - interesariuszami zewnętrznymi. Zgłaszając zapotrzebowanie na konkretne umiejętności, jakimi powinni wykazywać się przyszli absolwenci studiów ekonomicznych, interesariusze dają dodatkowy impuls władzom Uczelni i Instytutu do działań modernizacyjnych. Sygnały te bezpośrednio skłaniają do aktualizowania i doposażania bazy dydaktycznej w nowoczesny sprzęt oraz oprogramowanie niezbędne do nauki technologii aktualnie wykorzystywanych na rynku pracy.

5.7.4. Ewaluacja i ciągły rozwój systemu biblioteczno-informacyjnego

Zasoby Biblioteki Głównej UKEN oraz biblioteki dziedzinowej (Nauk Społecznych) podlegają ciągłej weryfikacji ilościowej i jakościowej pod kątem profilu kształcenia na kierunku Ekonomia:

- **Działalność Rady Bibliotecznej:** Przy Bibliotece Głównej funkcjonuje Rada Biblioteczna (w skład której wchodzi przedstawiciele nauczycieli akademickich oraz studentów), dbająca o strategiczne dopasowanie polityki zakupowej do standardów akademickich.
- **System dezyderatów online:** Zarówno studenci, jak i kadra naukowa mają możliwość natychmiastowego zgłaszania propozycji zakupu nowości wydawniczych, monografii oraz brakujących podręczników za pośrednictwem dedykowanego modułu internetowego „Zaproponuj zakup książek” dostępnego na stronie biblioteki (uken.krakow.pl). Zapewnia to stałe, elastyczne dostosowywanie literatury z zakresu ekonomii i finansów do aktualnego stanu wiedzy i potrzeb seminaryjnych.

5.8. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i forma współpracy Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

6.1.1. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w konstruowaniu programu studiów

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi istotny element procesu kształtowania i doskonalenia programu studiów na kierunku Ekonomia. Współpraca ta ma charakter ciągły i wieloetapowy i obejmuje:

1. Wykorzystanie rezultatów szerokich konsultacji programu i sylabusów (kart kursów) przeprowadzonych z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w latach 2019–2020 w ramach wcześniej prowadzonego kierunku Ekonomia społeczna;
2. Bezpośrednie wykorzystanie skonsultowanych wcześniej treści i rozwiązań programowych przy konstruowaniu programu kierunku Ekonomia uruchomionego w 2023 r.;
2. Transfer treści i doświadczeń wypracowanych we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi do nowych lub zmodyfikowanych zajęć na kierunku Ekonomia;
3. Wykorzystanie doświadczenia praktycznego kadry dydaktycznej oraz jej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w realizacji i aktualizacji procesu dydaktycznego;
4. Bieżące uwzględnianie zmian zachodzących w gospodarce i na rynku pracy w procesie doskonalenia programu oraz sylabusów (kart kursów).

Program kierunku Ekonomia, uruchomionego w 2023 roku o profilu ogólnoakademickim, stanowi bezpośrednią kontynuację doświadczeń dydaktycznych i organizacyjnych zebranych podczas prowadzenia kierunku Ekonomia społeczna (profil praktyczny). Konstrukcja programu nie powstawała od podstaw, lecz opierała się na ewolucyjnym rozwinięciu wypracowanych wcześniej rozwiązań. Kluczowym fundamentem były zweryfikowane treści kształcenia oraz rezultaty sformalizowanych konsultacji z szerokim gronem interesariuszy zewnętrznych – w tym z instytucjami publicznymi, przedsiębiorstwami i organizacjami społecznymi. Pomimo zmiany profilu studiów, pozyskane opinie eksperckie przełożono na konkretne moduły programowe, a zgromadzone kontakty i doświadczenie kadry są stale wykorzystywane do bieżącego doskonalenia procesu dydaktycznego.

W latach 2019–2020, w ramach projektu „Ekonomia społeczna – praktyczna, potrzebna i atrakcyjna”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (nr projektu WND-POWR.03.01.00-00-DU44/18-01), przeprowadzono szeroko zakrojony proces konsultacji programu studiów oraz sylabusów poszczególnych zajęć na kierunku Ekonomia społeczna. Projekt zakładał m.in. wdrożenie modelu kształcenia dualnego na studiach II stopnia. Program był opracowywany i realizowany w ścisłej współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, co pozwoliło na bezpośrednie powiązanie procesu kształcenia z praktyką zawodową i potrzebami rynku pracy. Studia dualne na kierunku Ekonomia społeczna polegały na kształceniu przemiennym równoległe w formie zajęć dydaktycznych realizowanych w uczelni i zajęć praktycznych (staży) odbywanych u pracodawcy. Zorganizowano: 2x3 miesiące staży, 2 wizyty studyjne, 2 szkolenia praktyczne zakończone certyfikatami. Ponadto część studentów przygotowała prace dyplomowe we współpracy z promotorami pomocniczymi reprezentującymi podmiotu z otoczenia społeczno-gospodarczego (jedna z tych prac została nagrodzona w ogólnopolskim konkursie na najlepszą pracę magisterską nt. społeczeństwa obywatelskiego, organizowanym przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego). Za profesjonalizm, wysokie standardy działania i propagowanie dobrych praktyk w obszarze kształcenia praktycznego, w

szczegółności za organizację i prowadzenie studiów dualnych na kierunku Ekonomia społeczna Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji uzyskał tytuł i statuetkę Inspiratora Kariery 2020.

Realizacja projektu stała się jednocześnie impulsem do pogłębionej ewaluacji programu studiów. Konsultacjami objęto plan i program kształcenia, a także poszczególne karty kursów. W procesie tym uczestniczyli przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, studenci oraz pracownicy dydaktyczni. W ramach prowadzonych działań nawiązano wówczas współpracę m.in. z następującymi podmiotami: IKEA, ArcelorMittal Poland, Capgemini Poland, ASTOR S.A., Kraków Airport im. Jana Pawła II, State Street Bank Polska, Motorola, Shell, Bankiem BPH, Revas sp. z o.o., Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie, Fundacją Tesco, Fundacją Fairtrade Polska, Fundacją Miejsc i Ludzi Aktywnych MILA, Biurem Inicjatyw Społecznych, Spółdzielnią Socjalną „Serce Pogórza”, Spółdzielnią Socjalną „Kuźnia Smaku”, CSRinfo, Stowarzyszeniem Mediatorzy Polscy. Kluczową platformę sformalizowanego dialogu z otoczeniem rynkowym stanowiły także cykliczne „Fora Współpracy i Integracji Instytutu z Partnerami Zewnętrznymi”, organizowane w latach 2018-2021, które stworzyły dodatkową przestrzeń do wymiany doświadczeń z przedstawicielami przedsiębiorstw i innych podmiotów aktywnych w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu.

W ramach procesu konsultacyjnego pozyskano 12 opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, reprezentujących m.in. instytucję koordynującą rozwój sektora ekonomii społecznej w województwie, ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa aktywnie działające w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu. Kolejnym etapem było przygotowanie i skonsultowanie sylabusów poszczególnych zajęć. W tym procesie pozyskano 15 opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego³. Uwagi partnerów zostały wykorzystane do modyfikacji sylabusów (kart kursów) i dostosowania ich treści do potrzeb rynku pracy. Zmienione sylabusy były następnie konsultowane z prowadzącymi zajęcia, a po uwzględnieniu zgłoszonych uwag przygotowywano ich ostateczne wersje.

Rezultaty opisanej współpracy nie pozostały wyłącznie elementem dokumentacji wcześniejszego kierunku Ekonomia społeczna, lecz zostały wykorzystane przy projektowaniu programu obecnego kierunku Ekonomia. W szczególności do programu studiów Ekonomia włączono szereg zajęć, których treści i sylabusy były wcześniej konsultowane z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Należą do nich m.in. następujące kursy:

- **na studiach pierwszego stopnia:** *Zarządzanie zasobami ludzkimi; Symulacyjne gry biznesowe; Coaching biznesowy; Przedsiębiorczość społeczna; Marketing społeczny.*
- **na studiach drugiego stopnia:** *Rachunkowość finansowa; Społeczna odpowiedzialność biznesu; Rola i funkcje ekonomii społecznej; Nowoczesne sieci społeczne; Partnerstwo publiczno-prywatne; Zarządzanie projektami społecznymi; Praca socjalna.*

Ponadto część treści wcześniej konsultowanych z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego została wykorzystana przy tworzeniu nowych zajęć na kierunku Ekonomia, w tym poprzez ich integrowanie z szerszym zakresem tematycznym innych kursów lub modyfikację nazw i zakresów przedmiotów.

Doświadczenia zdobyte w trakcie realizacji studiów dualnych, w szczególności wynikające z bezpośredniej współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, miały znaczący wpływ nie tylko na przyjęte założenia programowe i sposób kształtowania treści kształcenia, lecz także na samą koncepcję kształcenia ekonomicznego. Przyczyniły się do ukształtowania podejścia, w którym procesy gospodarcze analizowane są nie tylko z perspektywy efektywności gospodarowania i mechanizmów rynkowych, ale również z uwzględnieniem ich społecznych, środowiskowych i etycznych

³ Konsultacje te miały formalny charakter, a zgromadzona wówczas dokumentacja jest częścią dokumentacji projektu „Ekonomia społeczna - praktyczna, potrzebna i traktująca”. Projekt został rozliczony i pozytywnie oceniony przez instytucję finansującą - Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

uwarunkowań. Podejście to, rozwijane na wcześniejszym kierunku Ekonomia społeczna, stanowi istotny element koncepcji obecnego kierunku Ekonomia, znajdując odzwierciedlenie w doborze treści kształcenia oraz w dążeniu do przygotowania absolwentów świadomych złożoności współczesnych procesów społeczno-gospodarczych.

Oznacza to, że przy projektowaniu programu kierunku Ekonomia wykorzystano zweryfikowane w bezpośredniej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi rozwiązania programowe. Tym samym wcześniejsze konsultacje stanowiły jeden z elementów ciągłości procesu zapewniania adekwatności programu do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

6.1.2. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w realizacji i doskonaleniu programu studiów

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest kontynuowana również na etapie realizacji i doskonalenia programu studiów. Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji, w ramach którego realizowany jest kierunek Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia), stale rozwija sformalizowane relacje z otoczeniem rynkowym. Fundamentalną, formalno-prawną bazę tej aktywności stanowi 39 aktualnie obowiązujących, dwustronnych porozumień o współpracy zawartych z wiodącymi podmiotami sektora przedsiębiorstw, instytucji finansowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji trzeciego sektora. Porozumienia te dotyczą m.in. udziału przedstawicieli tych podmiotów w charakterze doradcy merytorycznego w przygotowaniu projektów nowych kierunków studiów, opiniowaniu kierunków i programów studiów prowadzonych w jednostce w zakresie Ekonomii (wzór porozumienia – **Załącznik 6a**). Zestawienie instytucji partnerskich wraz z profilami ich działalności przedstawiono w **Załączniku 6b**.

Wskazane partnerstwa koncentrują się na stałym doskonaleniu procesu kształcenia, stymulowaniu rozwoju kompetencji rynkowych studentów oraz wsparciu misji partnerów zewnętrznych. Zgodnie z założeniami Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), synergia ta realizowana jest operacyjnie w czterech kluczowych obszarach:

- **Partycypacja w projektowaniu i modyfikacji programów studiów:** Przedstawiciele otoczenia biznesowego i publicznego pełnią funkcję doradców merytorycznych, opiniując koncepcję kształcenia, weryfikując adekwatność efektów uczenia się oraz współtworząc moduły specjalnościowe odpowiadające na wyzwania gospodarki opartej na wiedzy.
- **Wsparcie procesu dydaktycznego i aplikacyjnego dyplomowania:** Eksperti zewnętrzni są systematycznie włączani w realizację zajęć poprzez wykłady otwarte, warsztaty oraz panele dyskusyjne. Współpraca obejmuje także merytoryczne wsparcie przy definiowaniu tematów aplikacyjnych prac licencjackich i magisterskich, rozwiązujących realne problemy badawcze organizacji.
- **Zinstytucjonalizowany system praktyk zawodowych i wolontariatu:** Sieć partnerów stanowi stabilne zaplecze dla organizacji obowiązkowych praktyk zawodowych (Ekonomia, studia pierwszego stopnia), co pozwala na spójne przeniesienie teoretycznej wiedzy ekonomicznej do realnego środowiska pracy i umożliwia pracodawcom bieżącą ocenę przygotowania studentów.
- **Inicjatywy wspólne i upowszechnianie wiedzy:** Stałym elementem jest współorganizacja cyklicznych konferencji naukowych (w tym flagowego cyklu „Ekonomia i społeczeństwo”), seminariów oraz projektów edukacyjno-społecznych (Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, Tydzień Ekonomii Społecznej, Miesiąc Fairtrade, Tydzień Edukacji Globalnej, Małopolski Festiwal Innowacji).

Podpisane porozumienia eliminują ryzyko rozdziewięku między teorią akademicką a praktyką gospodarczą, bezpośrednio determinując wysoką zatrudnialność absolwentów.

Od 2023 roku, po uruchomieniu kierunku Ekonomia, konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym były prowadzone w sposób ciągły na poziomie operacyjnym. Proces ten realizowano głównie podczas zbierania opinii w trakcie bieżącej współpracy z opiekunami praktyk zawodowych oraz w toku bezpośredniego zaangażowania praktyków w proces dydaktyczny.

Przedstawiciele kluczowych interesariuszy zewnętrznych są regularnie włączani w proces dydaktyczny, m.in. poprzez prowadzenie autorskich wykładów eksperckich, dedykowanych warsztatów aplikacyjnych oraz aktywny udział w panelach dyskusyjnych. W okresie objętym oceną (2023–2026) w bezpośredniej realizacji zajęć dydaktycznych (wykładów, zajęć audytoryjnych) na kierunku Ekonomia uczestniczyło 21 ekspertów i praktyków reprezentujących 15 podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego. Wśród instytucji partnerskich znalazły się m.in.: Urząd Statystyczny w Krakowie (w tym Wydział Badań Ankietowych oraz Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych), Urząd Statystyczny w Szczecinie (Ośrodek Statystyki Nauki, Techniki, Innowacji i Społeczeństwa Informacyjnego), Capita Polska (polski oddział brytyjskiej korporacji Capita), Zagraniczne Biuro Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAiH) w Ho Chi Minh (Wietnam), Polska Akcja Humanitarna (PAH), Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu (PSSA), Fundacja Fairtrade Polska, Polska Fundacja dla Afryki.

Ciekawym doświadczeniem praktycznym, w którym wzięli udział studenci I roku Ekonomii drugiego stopnia (rok akademicki 2024/2025) był bootcamp poświęcony zrównoważonemu rozwojowi i Nature-Based Solutions (NBS), czyli rozwiązaniom opartym na naturze. Przez dwa tygodnie spotykali się z ekspertami (łącznie 17 interesariuszy, w tym przedstawiciele: Enerace sp. z o.o., v2project, Viessmann sp z o.o., Sanerga, Ecobike sp. z o.o., Ogród Łobzów, Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie, Stowarzyszenie Metropolia Krakowska), zdobywali wiedzę i opracowywali własne pomysły na zielone zmiany na terenie uczelni. Efektem tych prac jest zielona instalacja z mchu na II piętrze budynku UKEN przy ul. Podchorążych 2 (przy wejściu do IPEA). Bootcamp był realizowany w ramach projektu SEgoesGreen.

W tym miejscu należy także podkreślić szeroką współpracę z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, która ma miejsce w ramach realizowanych projektów międzynarodowych (Szerszy opis – w **Kryterium 7**). Projekty te mają charakter badawczo-wdrożeniowy i realizowane są we współpracy nie tylko z uczelniami, ale także innymi instytucjami, w tym: instytutami badawczymi, organizacjami pozarządowymi, agencjami rozwoju, przedsiębiorstwami. Wśród podmiotów, z którymi współpracowano w ramach projektów międzynarodowych należy wymienić: ACEEU - Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities (Niemcy), SYNTHESIS Center for Research and Education (Cypr), People of 2050 (Dania), tww GmbH (Niemcy), ZERO - Associação Sistema Terrestre Sustentável (Portugalia), CSI Center for Social Innovation Ltd (Cypr), AR-TER Societa Consortile Per Azioni (Włochy), Organization for Social Innovation „ARNO” (Macedonia Północna), Desert Bloom for Training and Sustainable Development (Jordania), Stimuli for Social Change (Grecja), The Square Dot team (Belgia), Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego Polska). Secyfika tych projektów sprawia, że relacje z partnerami mają charakter bardzo intensywny i wieloletni (średni okres realizacji projektów to 3 lata).

Realizacja projektów międzynarodowych sprzyja rozwojowi współpracy z partnerami zagranicznymi, wymianie doświadczeń oraz włączaniu międzynarodowych perspektyw do procesu dydaktycznego i działalności naukowej związanej z kierunkiem Ekonomia. Ma także duże znaczenie dla modernizacji rozwiązań programowych, procesu dydaktycznego i rozwoju badań naukowych, których efekty są następnie uwzględniane w treściach merytorycznych zajęć. Współpraca z zagranicznymi partnerami o uznanym doświadczeniu w obszarze szkolnictwa wyższego przyczynia się ponadto do podnoszenia jakości realizowanych działań. Szczególne znaczenie ma w tym zakresie współpraca z Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities (ACEEU) – międzynarodową organizacją zajmującą się zapewnianiem i doskonaleniem jakości w szkolnictwie wyższym, posiadającą doświadczenie w zakresie akredytacji uczelni i jednostek akademickich, ewaluacji wpływu oraz rozwoju systemów zapewniania jakości. Współpraca ta umożliwia wykorzystanie międzynarodowej wiedzy eksperckiej i dobrych praktyk w doskonaleniu działań podejmowanych w ramach kierunku Ekonomia.

W wyniku regularnie prowadzonych analiz i napływających rekomendacji eksperckich, w okresie 2023–2026 dokonano między innymi następujących modyfikacji programowych:

- **Zróżnicowanie metod dydaktycznych (nacisk na analizę rynkową i studia przypadków):** Do sylabusów (kart kursów) przedmiotów ilościowych i analitycznych wprowadzono komponenty

kładące zwiększony nacisk na zaawansowaną interpretację danych rynkowych i ekonomicznych. Zmiany te objęły na studiach pierwszego stopnia kursy: *Analityka w biznesie*, *Analiza ekonomiczno-finansowa* oraz *Prognozowanie gospodarcze*, natomiast na studiach drugiego stopnia przedmioty: *Analiza statystyczna*, *Analiza procesów i trendów w gospodarce*, *Fundusze UE dla przedsiębiorstw*. Równolegle rozbudowano wykorzystanie studiów przypadków (*case study*) w ramach przedmiotów - na studiach pierwszego stopnia wdrożono je do programów kursów: *Podstawy przedsiębiorczości*, *Innowacje w gospodarce rynkowej*, *Zielony biznes* oraz *Przedsiębiorstwo na rynku międzynarodowym*, a na studiach drugiego stopnia do przedmiotów: *Kultura organizacyjna i zasoby ludzkie w przedsiębiorstwie*, *Marketing i reklama* oraz *Przedsiębiorczość i biznes plan*.

- **Wprowadzenie nowych kursów fakultatywnych** (w roku akademickim 2024/2025), będących rezultatem realizacji projektów międzynarodowych: „Fundusze unijne na cyfryzację przedsiębiorstw”, „Cyfryzacja a zrównoważony rozwój w UE” oraz „Infrastruktura cyfrowa w gospodarkach Unii Europejskiej” - będące efektem realizacji projektu eEconEU+; a także „Rozwiązania oparte na naturze w szkolnictwie wyższym” - będący rezultatem realizacji projektu SEgoesGreen.
- **Rozszerzenie i optymalizacja formuły praktyk:** Zacieśniono współpracę z pracodawcami w obszarze organizacji praktyk studenckich, optymalizując procedury oraz narzędzia weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w realnym środowisku pracy.

Opisane wyżej działania stanowiły fundament pod wdrożenie pełnej, systemowej ewaluacji programów kształcenia na kierunku Ekonomia, która została zainicjowana w październiku 2026 roku. Kierunek zrealizował dotychczas pełny, trzyletni cykl kształcenia na studiach pierwszego stopnia oraz dwa dwuletnie cykle na studiach drugiego stopnia.

Zakończenie pełnych cykli kształcenia na obu stopniach studiów stało się bezpośrednim impulsem do przeprowadzenia sformalizowanych, pogłębionych konsultacji programowych z zewnętrznymi interesariuszami zaplanowanych na rok akademicki 2026/2027. Metodologicznie proces ten bazuje na wzorcach wypracowanych przy realizacji studiów dualnych i opiera się na dedykowanych kwestionariuszach ankietowych zintegrowanych z dokumentacją programową:

- Kwestionariusz ewaluacyjny wraz z programem dla studiów pierwszego stopnia:
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScol94F128XnqPPxjPTFRKt2cxUpnSqrWIG4BOg6mkHR9-0eQ/viewform>
- Kwestionariusz ewaluacyjny wraz z programem dla studiów drugiego stopnia:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc069Kn6ir9Eel3mjYKk4Xi_jTtzejalpxrom0uyuQhBiA/viewform

Interesariuszom zewnętrznym wraz z ankietą przekazano pełne opisy programów, co umożliwia im dokonanie merytorycznej oceny adekwatności efektów uczenia się oraz sformułowanie konkretnych rekomendacji wdrożeniowych ukierunkowanych na dalszy rozwój kierunku.

Systemowe zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w latach 2023–2026 stanowi kluczowy filar Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Pozwala ono na bieżącą weryfikację adekwatności oferty programowej Instytutu względem dynamicznych oczekiwań rynku pracy, stanowiąc cenne, komplementarne dopełnienie procesu kształcenia o profilu ogólnoakademickim. Współpraca ta pozwala na twórczą integrację zaawansowanych teorii ekonomicznych z operacyjną praktyką rynkową, co istotnie podnosi konkurencyjność absolwentów na rynku pracy przy jednoczesnym zachowaniu rygoru naukowego studiów.

6.1.3. Realizacja praktyk zawodowych

Ważnym obszarem współpracy jest realizacja praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów. Podmioty przyjmujące studentów umożliwiają im wykonywanie zadań związanych z kierunkiem kształcenia i przekazują informacje o przygotowaniu do pracy. Opinie zakładowych opiekunów praktyk oraz informacje zwrotne studentów służą ocenie przydatności zdobytej wiedzy,

osiągania efektów uczenia się przypisanych praktykom i adekwatności powierzanych zadań. Stanowią również źródło wskazówek dotyczących doskonalenia programu i organizacji praktyk. Kontakty z podmiotami przyjmującymi studentów prowadzone są z udziałem osób odpowiedzialnych za praktyki w Instytucie.

Praktyki zawodowe na kierunku Ekonomia realizowane są w zróżnicowanym środowisku gospodarczym, obejmującym: Sektor finansowo-księgowy i audytorski: banki (m.in. Bank Pekao S.A., Bank Millennium, BBH Kraków), biura rachunkowe (m.in. Gorfin, E-cole, M-TAX) oraz instytucje ubezpieczeniowe; Międzynarodowe koncerny i technologie: Mercedes-Benz Group Services, Motorola Solutions, Autenti, Shelfio, IKEA, BP Europa SE, LPP; Administrację publiczną i NGO: urzędy skarbowe, urzędy gmin i miast, Izbę Administracji Skarbowej, Fundację GAP oraz Caritas. Podstawą prawną odbywania praktyk są umowy indywidualne, umowy o pracę, umowy cywilnoprawne, porozumienia o wolontariacie oraz prowadzenie własnej działalności gospodarczej (wpis do CEIDG).

Zakładowi opiekunowie praktyk bardzo wysoko oceniają przygotowanie teoretyczne studentów (znajomość zagadnień finansowo-księgowych, obsługa programów takich jak Comarch ERP Optima), ich zaangażowanie, rzetelność oraz kompetencje analityczne i komunikacyjne. W ankietach ewaluacyjnych studenci wskazują na wysoki poziom przełożenia wiedzy akademickiej na praktykę (obieg dokumentacji, rozliczenia podatkowe, praca na bazach danych) oraz ugruntowanie wyboru dalszej ścieżki zawodowej (opinie opiekunów praktyk w organizacjach jako osobny dokument rozliczania praktyk oraz opinie studentów pod koniec raportów z praktyk). Ocena doboru partnerów oraz przebiegu praktyk odbywa się w sposób ciągły i cykliczny. Wyniki ewaluacji są syntetyzowane w Raporcie IRJK z monitorowania współpracy z otoczeniem. Szerzej na temat realizacji praktyk zawodowych – w opisie **Kryterium 2**.

6.1.4. Działalność ekspercka kadry i inne formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Istotnym zasobem jest doświadczenie zawodowe kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Ekonomia. Znaczna część nauczycieli akademickich posiada doświadczenie praktyczne oraz doświadczenie wynikające ze współpracy z przedsiębiorstwami, instytucjami publicznymi, organizacjami społecznymi i innymi podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Doświadczenia te są wykorzystywane w procesie dydaktycznym, a także przy opracowywaniu i aktualizacji sylabusów. Działalność ekspercka pracowników i ich udział w przedsięwzięciach podejmowanych z instytucjami publicznymi, organizacjami naukowymi i podmiotami gospodarczymi dostarczają doświadczeń wykorzystywanych w dydaktyce. Pozwalają aktualizować treści zajęć i wprowadzać przykłady odnoszące się do bieżących problemów ekonomicznych.

Nauczyciele akademicy wchodzący w skład zespołu dydaktycznego (reprezentujący dyscyplinę ekonomia i finanse) na kierunku Ekonomia skutecznie komercjalizują i wdrażają wyniki badań naukowych w praktyce gospodarczej. Aktywność ta realizowana jest poprzez przygotowywanie ekspertyz, opinii, raportów analitycznych, doradztwo oraz szkolenia w ramach współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Współpraca obejmuje krajowe i międzynarodowe instytucje publiczne, przedsiębiorstwa oraz organizacje trzeciego sektora. W latach 2022–2026 przygotowano 10 ekspertyz dla podmiotów międzynarodowych i krajowych, takich jak: Komisja Europejska, Rada Europy, Narodowy Bank Polski (NBP), Association for International Affairs (AMO, Czechy), China International Communications Group (Chiny), Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Fundacja Fairtrade Polska.

Oprócz wymienionych ekspertyz pisemnych, działalność ekspercka, doradcza, konsultacyjna, opiniotwórcza i szkoleniowa kadry objęła systematyczną współpracę z kluczowymi partnerami instytucjonalnymi i biznesowymi, do których należą m.in.: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR), Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Małopolski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej (MKRES), Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) w Krakowie, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej (FRDL), Center for Social and Economic Research (CASE), Technopolis Consulting Group Belgium, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w Warszawie, University Association for

Contemporary European Studies (UACES) w Londynie, Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego (RARR), Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego „NIL” w Kolbuszowej, Podkarpackie Centrum Innowacji (PCI), Agencje marketingowe i kreatywne (More Bananas, Friends Make Brands, Coconut Agency, Webmetric), Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy (IBE-PIB). Szczegóły tej współpracy przedstawiono w **Załączniku 6c**.

Działalność ekspercka, doradcza, konsultacyjna, opiniotwórcza i szkoleniowa kadry na rzecz podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego stanowi istotny filar budowania potencjału dydaktycznego jednostki. Dzięki intensywnej aktywności praktycznej zespołu dydaktycznego, profil ogólnoakademicki kierunku Ekonomia pozbawiony jest wymiaru wyłącznie teoretycznego. Zaangażowanie to wykazuje bezpośrednie, mierzalne przełożenie na jakość realizowanego programu studiów oraz determinuje proces osiągania przez studentów kierunkowych efektów uczenia się. Bezpośredni transfer unikalnych doświadczeń projektowych i eksperckich kadry wpływa na wszechstronne przygotowanie absolwentów do dynamicznie zmieniających się wymogów nowoczesnego rynku pracy. W efekcie studenci rozwijają zdolność krytycznego myślenia oraz biegłość w prowadzeniu samodzielnych badań ekonomicznych, co pozwala na osiągnięcie najwyższego stopnia zakładanych efektów uczenia się w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Istotnymi formami współpracy z interesariuszami zewnętrznymi jest także udział w cyklicznych wydarzeniach, takich jak: Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, Tydzień Ekonomii Społecznej, Małopolski Festiwal Innowacji, Miesiąc Fairtrade, Tydzień Edukacji Globalnej. Wydarzenia te stanowią przestrzeń do nawiązywania i rozwijania współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej. W ich ramach organizowane są co roku spotkania i inicjatywy z udziałem zaproszonych praktyków, którzy dzielą się ze studentami doświadczeniami zawodowymi oraz wiedzą na temat funkcjonowania organizacji i wyzwań współczesnej gospodarki.

Uzupełnieniem tych działań są wizyty studyjne w instytucjach i przedsiębiorstwach, w tym w przedsiębiorstwach społecznych, umożliwiające studentom bezpośrednie poznanie specyfiki ich działalności, stosowanych rozwiązań organizacyjnych oraz praktycznych aspektów realizacji celów społecznych i gospodarczych. Działania te sprzyjają łączeniu wiedzy teoretycznej z praktyką, rozwijaniu kompetencji zawodowych i społecznych studentów oraz wzmacnianiu relacji uczelni z podmiotami jej otoczenia społeczno-gospodarczego.

Współpraca z otoczeniem ma także wymiar naukowy i badawczy. Studenci są włączani w projekty, seminaria i konferencje realizowane z udziałem pracowników Instytutu oraz partnerów zewnętrznych. Uczestnictwo w tych przedsięwzięciach sprzyja rozwijaniu umiejętności formułowania problemów badawczych, analizy danych i prezentowania wyników. Tematyka projektów oraz problemy rozpoznawane we współpracy z partnerami stanowią inspirację dla prac dyplomowych.

Rezultaty współpracy są wykorzystywane przy ocenie aktualności koncepcji kształcenia, adekwatności efektów uczenia się oraz doborze treści programowych i metod dydaktycznych. Dotyczą one oferty zajęć do wyboru, tematyki prac dyplomowych oraz organizacji praktyk zawodowych. Dzięki kontaktom z partnerami kierunek Ekonomia uzyskuje informacje o nowych obszarach zastosowania wiedzy ekonomicznej i potrzebach kompetencyjnych absolwentów. Wiedza wynikająca z praktyki zawodowej oraz współpracy z interesariuszami zewnętrznymi pozwala na bieżące uwzględnianie w treściach kształcenia zmian zachodzących w gospodarce, funkcjonowaniu przedsiębiorstw i instytucji oraz w zakresie kompetencji oczekiwanych od absolwentów kierunku ekonomia.

Tak rozumiana współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewnia powiązanie programu kierunku Ekonomia z rzeczywistymi uwarunkowaniami funkcjonowania gospodarki oraz potrzebami rynku pracy, przy jednoczesnym zachowaniu właściwego dla profilu ogólnoakademickiego nacisku na wiedzę, rozumienie mechanizmów ekonomicznych i rozwój kompetencji analitycznych.

6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Monitorowanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się w ramach działań związanych z zapewnianiem i doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku Ekonomia. Podstawę oceny stanowią informacje wynikające z bieżącej współpracy z przedstawicielami instytucji i organizacji zewnętrznych, doświadczenia związane z realizacją praktyk zawodowych oraz obserwacje dotyczące przydatności podejmowanych form współpracy dla procesu kształcenia. Zagadnienia te są również przedmiotem analiz Instytutowej Rady Jakości Kształcenia, czego potwierdzeniem są opracowane raporty dotyczące monitorowania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Monitorowanie ma charakter bieżący i jest uzupełniane okresową analizą funkcjonowania współpracy oraz jej znaczenia dla jakości kształcenia (coroczna ewaluacja procesu kształcenia). Istotnym obszarem oceny są doświadczenia związane z organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych, w tym przygotowanie studentów do realizacji powierzonych im zadań oraz możliwość wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności w środowisku pracy. Uwzględniane są również informacje i spostrzeżenia studentów, absolwentów, opiekunów praktyk oraz przedstawicieli podmiotów współpracujących z Instytutem, pozyskiwane w toku kontaktów związanych z realizacją procesu kształcenia. Ocenie podlega także adekwatność podejmowanych form współpracy do specyfiki kierunku oraz założeń kształcenia o profilu ogólnoakademickim.

Analiza współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym służy ocenie jej przydatności dla realizacji celów kształcenia, aktualności przekazywanych treści oraz rozwijania wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów. Wnioski z tej analizy są wykorzystywane w działaniach na rzecz doskonalenia programu studiów i sposobu jego realizacji, w szczególności w zakresie aktualizacji treści zajęć, doboru literatury, powiązania kształcenia z aktualnymi wynikami badań oraz doskonalenia organizacji i przebiegu praktyk zawodowych.

Zagadnienia związane ze współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym są podejmowane w ramach działań dotyczących jakości kształcenia, w tym analiz prowadzonych przez Instytutową Radę Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. Zakres ewentualnych działań doskonalących jest odnoszony do rozpoznanych potrzeb oraz możliwości wykorzystania doświadczeń partnerów zewnętrznych w procesie kształcenia. Raporty dotyczące monitorowania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowią element dokumentacji wykorzystywanej do oceny funkcjonowania tej współpracy w kontekście jakości kształcenia.

Dotychczasowe działania związane z monitorowaniem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz oceną jakości kształcenia stanowią podstawę dalszego rozwijania systemu ewaluacji programu studiów. Jak wskazano w pkt. 6.1.2 - w październiku 2026 r., w związku z zakończeniem pełnego, trzyletniego cyklu kształcenia na studiach pierwszego stopnia oraz dwóch dwuletnich cykli na studiach drugiego stopnia na kierunku Ekonomia, zainicjowano pogłębioną ewaluację programów studiów, obejmującą również konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi. Działania te mają na celu zebranie dodatkowych informacji na temat zgodności programu studiów z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz określenie możliwych kierunków jego dalszego doskonalenia. Wnioski z ewaluacji będą mogły stanowić podstawę do rozważenia ewentualnych zmian w programie studiów i sposobie jego realizacji.

Zinstytucjonalizowany system monitorowania relacji z otoczeniem zewnętrznym zapewnia stały dopływ opinii od studentów, pracodawców oraz opiekunów praktyk, realizując w ten sposób założenia pełnego sprzężenia zwrotnego. Wnioski te stanowią bezpośredni i merytoryczny impuls dla nauczycieli akademickich do cyklicznego wprowadzania ulepszeń w sylabusach (kartach kursów), aktualizacji treści programowych i literatury oraz doskonalenia modułu Praktyki zawodowe w odpowiedzi na dynamiczne zmiany rynkowe.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi istotny element koncepcji kształcenia i planów rozwoju kierunku Ekonomia. Jego znaczenie znajduje odzwierciedlenie w [Strategii Rozwoju UKEN w latach 2023-2030](#), w której umiędzynarodowienie procesu kształcenia wskazano jako jeden z celów strategicznych w obszarze kształcenia (cel strategiczny 1.5).

Na kierunku Ekonomia umiędzynarodowienie realizowane jest poprzez wspieranie mobilności studentów i kadry akademickiej, rozwój współpracy z uczelniami i instytucjami zagranicznymi, udział w projektach międzynarodowych, organizację i uczestnictwo w wydarzeniach o charakterze międzynarodowym oraz włączanie elementów międzynarodowych i anglojęzycznych do procesu dydaktycznego. Działania te służą wzbogacaniu procesu kształcenia o międzynarodowe perspektywy oraz rozwijaniu kompetencji językowych i międzykulturowych studentów i kadry.

W Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji (IPEA) wzmocniono system wsparcia mobilności międzynarodowej, m.in. poprzez udział w programie Erasmus+ i projekcie NAWA PROM (przygotowanym i koordynowanym przez pracowników Instytutu), wspieranie indywidualnych i grupowych wizyt zagranicznych oraz organizację konferencji międzynarodowych. Istotnym elementem umiędzynarodowienia jest również udział studentów i kadry w międzynarodowych projektach partnerskich (finansowanych w ramach programu Erasmus+), które sprzyjają wymianie doświadczeń, rozwojowi współpracy z partnerami zagranicznymi oraz włączaniu międzynarodowych perspektyw do dydaktyki i działalności naukowej. Przygotowano także elementy programów kształcenia w języku angielskim, w tym lektoraty i zajęcia fakultatywne. Umiędzynarodowienie jest zatem traktowane jako element wspierający jakość kształcenia i rozwój kierunku Ekonomia.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku Ekonomia ma charakter systemowy i jest realizowane zarówno poprzez mobilność studentów i pracowników, jak i poprzez rozwiązania wdrażane w ramach Uczelni, zapewniające wszystkim studentom kontakt z językiem obcym, międzynarodowym dorobkiem naukowym oraz treściami odnoszącymi się do globalnego kontekstu procesów gospodarczych.

Istotnym elementem programu jest systematyczne kształcenie językowe, realizowane w kolejnych semestrach i zakończone egzaminem potwierdzającym osiągnięcie zakładanego poziomu (**Szerszy opis w Kryterium 3, pkt. 3.5.6. Struktura kształcenia i weryfikacji kompetencji językowych (CJO)**). Na studiach pierwszego stopnia efekty uczenia się obejmują m.in. umiejętność przygotowywania i prezentowania prac pisemnych, w tym naukowych, oraz wystąpień ustnych w języku obcym w zakresie ekonomii i finansów oraz posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 (K1_U03). Na studiach drugiego stopnia realizowany jest przedmiot „Język obcy dla celów akademickich”, ukierunkowany na rozwijanie umiejętności posługiwania się językiem obcym w kontekście akademickim, zakładający osiągnięcie umiejętności posługiwania się językiem obcym w zakresie ekonomii na poziomie B2+ (K2_U03).

Program studiów umożliwia również wybór kursów fakultatywnych prowadzonych w języku obcym – zarówno z koszyka instytutowego, jak i z oferty ogólnouczelnianej. W ramach tej oferty są także dostępne kursy językowe oferowane przez Centrum Języków Obcych w ramach wykładów ogólnouczelnianych, m.in. „Business English” lub „Język angielski dla celów akademickich z elementami języka biznesu”. Oferta ta ma szczególne znaczenie dla studentów kierunku Ekonomia, ponieważ pozwala rozwijać kompetencje językowe w odniesieniu do terminologii i sytuacji komunikacyjnych

właściwych dla środowiska biznesowego i zawodowego. Tym samym studenci mają możliwość rozwijania kompetencji językowych zarówno w ramach obowiązkowych elementów programu studiów, jak i poprzez dodatkową ofertę zajęć odpowiadających specyfice ich przyszłej aktywności zawodowej. Umieździarnarodowienie jest również realizowane poprzez dobór literatury i zasobów naukowych. W sylabusach rekomendowane są publikacje obcojęzyczne, w tym artykuły indeksowane w bazach Scopus i Web of Science, a studenci mają dostęp do elektronicznych baz danych. Szczególne znaczenie ma seminarium dyplomowe, w ramach którego studenci są zobowiązani do przeprowadzenia międzynarodowej kwerendy bibliograficznej. Jej jakość jest weryfikowana przez promotorów, a większość prac dyplomowych, szczególnie na II stopniu studiów, wykorzystuje obcojęzyczne źródła.

Przyjęte rozwiązania tworzą spójny system umieździarnarodowienia procesu kształcenia: od rozwijania kompetencji językowych, poprzez możliwość studiowania wybranych treści w języku obcym, po samodzielną pracę z międzynarodowym dorobkiem naukowym. Sprzyjają one osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się oraz przygotowują absolwentów do funkcjonowania w międzynarodowym środowisku akademickim i zawodowym.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Na studiach pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia kształcenie językowe w łącznym wymiarze 110 godzin na studiach stacjonarnych i 90 godzin na studiach niestacjonarnych kończy się ogólnouczelnianym, standaryzowanym egzaminem certyfikacyjnym potwierdzającym osiągnięcie co najmniej poziomu B2 ESOKJ. Rozwiązanie to zapewnia jednolity sposób oceny kompetencji językowych studentów oraz umożliwia obiektywną weryfikację osiągnięcia zakładanego poziomu biegłości w posługiwaniu się językiem. Na studiach drugiego stopnia kształcenie językowe (po 15 godzin na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) kończy się weryfikacją efektów uczenia się na poziomie B2+ (ESOKJ). W ramach zajęć studenci mają możliwość rozwijania umiejętności związanych m.in. z przygotowaniem tekstów akademickich, konstruowaniem abstraktów, pracą z literaturą przedmiotu oraz prezentowaniem wyników własnej pracy. Kompetencje te mogą być wykorzystywane w realizacji innych kursów, przygotowywaniu prac zaliczeniowych oraz opracowywaniu prac dyplomowych.

Istotnym elementem przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych jest zapewnienie im dostępu do anglojęzycznych zasobów naukowych. Studenci kierunku Ekonomia korzystają z podręczników i monografii w językach obcych, a przede wszystkim z aktualnych artykułów naukowych dostępnych za pośrednictwem systemu biblioteczo-informacyjnego Uczelni oraz elektronicznych baz wydawnictw naukowych, w tym Elsevier i Springer. Informacje o dostępnych zasobach są przekazywane studentom w ramach zajęć, a prowadzący zachęcają do korzystania ze źródeł obcojęzycznych zarówno w procesie kształcenia, jak i podczas przygotowywania prac dyplomowych.

Wykorzystywanie literatury obcojęzycznej pozwala studentom rozwijać kompetencje językowe w bezpośrednim powiązaniu z wiedzą kierunkową, a jednocześnie umożliwia dostęp do aktualnych wyników badań i światowego dorobku naukowego w dziedzinie ekonomii. Tym samym język obcy jest wykorzystywany nie tylko jako przedmiot kształcenia, ale również jako narzędzie zdobywania, analizowania i weryfikowania wiedzy.

Przyjęty system łączy przygotowanie językowe, praktyczne wykorzystywanie języka obcego w procesie studiowania oraz standaryzowaną weryfikację osiąganych kompetencji. Zapewnia to studentom stopniowe osiągnięcie wymaganych poziomów biegłości językowej oraz przygotowanie do samodzielnego korzystania z międzynarodowego dorobku naukowego, w szczególności w dalszym kształceniu i działalności zawodowej.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

7.4.1. Mobilność międzynarodowa studentów i kadry

Mobilność międzynarodowa studentów i kadry akademickiej stanowi jeden z podstawowych elementów umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku Ekonomia. W latach akademickich 2023/2024–2025/2026 studenci oraz nauczyciele akademicy uczestniczyli w wyjazdach realizowanych przede wszystkim w ramach programu Erasmus+ oraz NAWA PROM, obejmujących mobilność w celu studiowania, odbywania praktyk, prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz udziału w wydarzeniach naukowych.

Istotnym składnikiem wsparcia mobilności międzynarodowej studentów i pracowników, specjalnie dedykowanym do tego celu, jest program Erasmus+. UKEN prowadzi wymianę studentów, pracowników naukowych oraz pracowników administracyjnych z ponad 244 uczelniami partnerskimi (w ramach akcji KA131 i KA171). Regulamin kwalifikacji oraz realizacji wyjazdów na studia i praktyki studentów UKEN określa Zarządzenie Prorektora ds. Współpracy i Rozwoju z dn. 2 lipca 2026r. (Załącznik 7a).

Studenci kierunku Ekonomia pierwszego i drugiego stopnia mają możliwość aplikacji i wyjazdu na studia i praktyki, lub uczestniczenia w krótszych programach typu *Blended Intensive Programme* (BIP). Informacje na temat tych możliwości przekazywane są studentom w trakcie spotkań, tzw. dni informacyjnych lub indywidualnie, zarówno przez Biuro Współpracy Międzynarodowej, jak i instytutowego Pełnomocnika ds. programu Erasmus+, który służy pomocą w wyborze uczelni, kursów ekwiwalentnych i wspomaga przy konstrukcji *Learning Agreement*. W ostatnich 3 latach studenci kierunku Ekonomia skorzystali z następujących możliwości:

- 2 osoby studiowały w uczelniach we Włoszech (Libera Università Maria SS Asunta di Roma) i Niemczech (Heinrich-Heine University);
- 1 osoba odbyła praktykę w Niemczech;
- 12 osób uczestniczyło w *Blended Intensive Programme* w Bułgarii i Słowacji.

Ponadto, w ramach programu NAWA PROM, 2 studentów wygłosiło referaty na konferencji naukowej w Tajlandii (Thammasat University) a jeden student wziął udział w szkole letniej w Holandii (Utrecht University). Warto podkreślić, że grant „PROM – Krótkookresowa wymiana akademicka” (BPI/PRO/2025/1/00020/U/00001) został pozyskany i był koordynowany przez IPEA. Jego realizacja przypadła na rok akademicki 2025/2026.

W ostatnich trzech latach w IPEA studiowało 21 studentów z: Włoch, Turcji, Francji, Bułgarii, Jordanii, Czech, Słowacji i Hiszpanii. W ramach programu Erasmus+ oferujemy studentom zagranicznym 2 moduły kształcenia ekonomicznego (30 ECTS każdy): Moduł I „Economic policy of the European Union”, Moduł II „Business in modern world”. W roku akademickim 2026/2027 kolejnych 8 studentów studiuje w ramach tych 2 modułów kształcenia. Są to studenci z Włoch, Rumunii, Hiszpanii i Tunezji.

Ponadto, czwórka wykładowców przygotowała i prowadzi co roku (od 2021 r.) warsztaty online z zakresu przedsiębiorczości społecznej ze studentami Chinese University of Hong Kong (CUHK) Business School oraz Taiwan National Chiayi University, a w 2026 r. także: National Tsing Hua University (Taiwan), NUCB Undergraduate School (Japan), Hanyang University (South Korea). Zajęcia prowadzone są w ramach projektu „Responsible Business – from East to West”; projekt ten został nagrodzony w ramach Teaching and Learning Innovation Expo 2023 w Hong Kongu.

Pracownicy IPEA intensywnie uczestniczą w międzynarodowej wymianie naukowej – w sprawozdawczym okresie odbyli łącznie prawie 200 wizyt w różnym charakterze. Mobilność międzynarodowa kadry akademickiej obejmuje zarówno wyjazdy dydaktyczne realizowane w ramach programu Erasmus+ (18 wyjazdów w ostatnich 3 latach), związane z prowadzeniem zajęć na uczelniach partnerskich, jak również udział w działaniach o charakterze naukowym. Procedurę i kryteria kwalifikacji, organizacji oraz zasad finansowania wyjazdów nauczycieli akademickich w celu

prowadzenia zajęć dydaktycznych określa Zarządzenie Prorektora ds. Współpracy i Rozwoju z 9 października 2026 r. (**Załącznik 7b**). Nauczyciele akademicki uczestniczą m.in. w konferencjach naukowych, realizują badania i kwerendy zagraniczne, a także biorą udział w spotkaniach projektowych i działaniach realizowanych wspólnie z partnerami międzynarodowymi. W analizowanym okresie wyjeżdżali praktycznie do wszystkich krajów europejskich, a także poza Europę (Australia, USA, Kanada, Argentyna, Chiny, Kambodża, Wietnam, Sri Lanka, Indie, Uzbekistan, Kenia, Uganda).

W latach 2023-2026 Instytut gościł 10 wykładowców w ramach programu Erasmus+ i 7 wykładowców w ramach innych źródeł finansowania. Ponadto, 43 innych osób odwiedziło Instytut w ramach działań naukowych (liczba ta nie obejmuje uczestników konferencji międzynarodowych). Osoby te pochodziły z takich krajów jak: Czechy, Chorwacja, Litwa, Włochy, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Serbia, Mołdawia, Turcja, Macedonia Płn., Ukraina, Indie, Jordania, Armenia, Kosowo. Wiele z tych mobilności oraz innych działań obejmujących wspólne badania naukowe, wymianę pracowników naukowych w celu prowadzenia badań i wykładów, współorganizację seminariów, warsztatów i konferencji naukowych, prowadzonych jest w ramach umów dwustronnych z partnerami z całego świata. UKEN ma podpisanych 67 takich umów (do liczby tej nie są wliczane umowy w ramach realizowanych projektów partnerskich Erasmus+).

Realizowane mobilności sprzyjały rozwijaniu kompetencji językowych, międzykulturowych i zawodowych uczestników, a także wzmocnieniu współpracy z zagranicznymi uczelniami i instytucjami partnerskimi. Doświadczenia zdobywane podczas mobilności międzynarodowej studentów i nauczycieli akademickich są wykorzystywane w działalności dydaktycznej, m.in. poprzez wdrażanie nowych metod pracy i aktualizację treści kształcenia.

7.4.2. Umieździarnarodowienie badań naukowych oraz aktywność kadry w projektach międzynarodowych i sieciach współpracy

Istotnym elementem umieździarnarodowienia procesu kształcenia na kierunku Ekonomia jest udział kadry akademickiej i studentów w **międzynarodowych projektach partnerskich** (więcej informacji znajduje się [na stronie Instytutu](#)). Projekty te mają charakter badawczo-edukacyjny i realizowane są we współpracy z uczelniami oraz innymi instytucjami (w tym: instytutami badawczymi, organizacjami pozarządowymi, agencjami rozwoju, przedsiębiorstwami). W ciągu ostatnich 5 lat realizowano 5 międzynarodowych projektów partnerskich (INN@SE, SDG Labs, SEgoesGreen, RISE UP, SiCA) z partnerami z: Czech, Grecji, Belgii, Cypru, Chorwacji, Portugalii, Niemiec, Hiszpanii, Danii, Włoch, Macedonii Płn. i Jordanii. W przypadku projektów INN@SE i SDG Labs UKEN był koordynatorem konsorcjum, w pozostałych przypadkach – partnerem.

Wśród podmiotów, z którymi współpracowano w ramach tych projektów oraz innych, które zostały przygotowane ale nie uzyskały dofinansowania (projekty złożone do programu Horyzont Europa i Alliances for Innovation – Erasmus+), należy wymienić: ACEEU - Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities (Niemcy), University of Zagreb (Chorwacja), Uniwersytet Ekonomiczny w Pradze (Czechy), University of Macedonia (Grecja), Fundación Universidad Europea del Atlántico (Hiszpania), Università di Bologna (Włochy), Lapland University of Applied Sciences (Finlandia), Thomas More Flemish University of Applied Sciences (Belgia), Orebro University (Szwecja), University of Tirana (Albania), Universitat de les Illes Balears (Hiszpania), University of Ljubljana (Słowenia), Université Paris Dauphine-PSL (Francja), SYNTHESIS Center for Research and Education (Cypr), People of 2050 (Dania), tww GmbH (Niemcy), ZERO - Associação Sistema Terrestre Sustentável (Portugalia), CSI Center for Social Innovation Ltd (Cypr), AR-TER Società Consortile Per Azioni (Włochy), Organization for Social Innovation „ARNO” (Macedonia Północna), Desert Bloom for Training and Sustainable Development (Jordania), Stimuli for Social Change (Grecja), The Square Dot team (Belgia), REVES European Network Of Cities And Regions For The Social Economy (Belgia), ANEL Asociación de Empresas de Economía Social de Navarra (Hiszpania), EUTROPIAN (Austria), Stimuli for Social Change (Grecja), KARMIC Software Research (Francja), CETEM - The Technology Centre of

Furniture and Wood of the Region of Murcia (Hiszpania), LINKS Foundation – Leading Innovation & Knowledge for Society (Włochy).

We wszystkie wymienione wyżej projekty angażowani są także bezpośrednio studenci Ekonomii (a wcześniej - Ekonomii społecznej), np. uczestniczą w badaniach oraz biorą udział w wydarzeniach typu hackathony (w projektach INN@SE i RISE UP), bootcampy (w projekcie SEgoesGreen) czy szkoły letnie (w projekcie SDGLabs). Ponadto, studenci Ekonomii brali udział w działaniach przygotowanych w ramach projektu eEconEU+ *"Digital Transformation of the economy in the EU and Partner countries"*, realizowanego w l. 2023-2026. Projekt był finansowany w ramach programu Erasmus+ (Jean Monnet Actions Module) i obejmował: kursy, warsztaty i międzynarodowe seminarium dotyczące cyfrowej transformacji gospodarki w Unii Europejskiej i krajach partnerskich (prowadzone przez wykładowców z State University of Trade and Economics in Kyiv, Ukraina).

We wrześniu 2026 r. Uczelnia wprowadziła nową Procedurę realizacji projektów w ramach Akcji 2 – Partnerstwa na rzecz współpracy programu Erasmus+ w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie ([Zarządzenie Rektora Nr R.Z.0211.94.2026](#)).

W kontekście wymiany międzynarodowej podkreślić należy duże zaangażowanie pracowników badawczo-dydaktycznych w zakresie uczestnictwa w **międzynarodowych konferencjach naukowych**. Wykładowcy wyjeżdżali do licznych jednostek europejskich i zagranicznych, gdzie prezentowali wyniki swoich badań i uczestniczyli w dyskusjach nad nimi. Szczególne znaczenie dla umiędzynarodowienia mają wydarzenia organizowane w UKEN, ponieważ stanowią doskonałą okazję dla kontaktu studentów z międzynarodowym środowiskiem naukowym, możliwość zapoznania się z aktualnymi trendami badawczymi w obszarze nauk ekonomicznych oraz wysłuchania wystąpień ekspertów reprezentujących różne ośrodki akademickie. Od 2017 roku katedry działające w ramach Instytutu prowadzące badania w obszarze nauk ekonomicznych organizują corocznie międzynarodową konferencję naukową, poświęconą społecznie odpowiedzialnym aspektom gospodarowania (cykl konferencji pod hasłem „*Ekonomia społeczna*”, a od 2026 r. „*Ekonomia i społeczeństwo*”). Ponadto, Katedra Przedsiębiorczości i Innowacji Społecznych była współorganizatorem i gospodarzem: *20th European Conference on Innovation and Entrepreneurship* (2025 r.), *10th European Conference on Social Media* (2023), *9th European Conference on Social Media* (2022 r.) - wydarzenia te organizowane były we współpracy z Academic Conferences International. Jednocześnie konferencje te stwarzają studentom możliwość aktywnego udziału poprzez prezentację własnych wyników badań i projektów naukowych.

Kadra akademicka aktywnie uczestniczy w **międzynarodowej współpracy naukowej i eksperckiej**, współdziałając z instytucjami i organizacjami międzynarodowymi w zakresie opracowywania ekspertyz, realizacji badań oraz świadczenia specjalistycznego doradztwa. Aktywność ta obejmuje m.in. udział we wspólnych przedsięwzięciach badawczych realizowanych we współpracy ze Wspólnym Centrum Badawczym Komisji Europejskiej (Joint Research Centre, JRC), a także przygotowywanie opracowań eksperckich i doradztwo na potrzeby takich instytucji jak: Komisja Europejska, Rada Europy, Association for International Affairs (AMO, Czechy), China International Communications Group (Chiny), Center for Social and Economic Research (CASE), Technopolis Consulting Group Belgium, University Association for Contemporary European Studies (UACES) w Londynie.

Ponadto pracownicy naukowcy aktywnie uczestniczą w międzynarodowym obiegu naukowym jako **recenzenci prestiżowych czasopism światowych** (m.in. *Argumenta Oeconomica*, *Economics and Business Review*, *Social Enterprise Journal*, *Social Entrepreneurship Review*, *International Journal of Sustainability in Higher Education*, *Regional Science and Environmental Economics*, *Sustainability*, *Energies*, *European Research Studies Journal*, *Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation*, *Studies in European Affairs*, itd.).

Istotnym wymiarem umiędzynarodowienia działalności naukowej jest również angażowanie się pracowników w prace **międzynarodowych sieci badawczych**, które sprzyjają wymianie wiedzy i doświadczeń, rozwijaniu współpracy między ośrodkami naukowymi oraz upowszechnianiu wyników

badani na forum międzynarodowym. Przykładem aktywności kadry w tym obszarze jest udział w pracach międzynarodowych sieci badawczych, obejmujący w szczególności: EMES International Research Network, International Institute of Social and Economic Sciences, Regional Studies Association, SCORAI-Global (Sustainable Consumption Research and Action Initiative), World Interdisciplinary Network of Institutional Research.

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

Istotnym elementem umiędzynarodowienia są także zajęcia i wykłady prowadzone przez gości zagranicznych reprezentujących uczelnie i instytucje partnerskie. W latach 2023-2026 Instytut gościł 10 wykładowców w ramach programu Erasmus+ i 7 wykładowców w ramach innych źródeł finansowania. Najczęściej wykłady te były wykładami otwartymi poświęconymi różnym zagadnieniom z obszaru ekonomii, prawa i administracji, w których mogli uczestniczyć studenci Ekonomii. Ponadto, organizowane były także wykłady dedykowane bezpośrednio studentom Ekonomii, np. w maju 2026 r. program pt. „Sustainability and non-financial reporting within the European framework” został zrealizowany przez wykładowcę z Università degli Studi di Teramo (Włochy).

Studenci mają także możliwość uczestniczenia w wykładach otwartych organizowanych przez Szkołę Doktorską UKEN i/lub Interdyscyplinarne Koło Naukowe Doktorantów Szkoły Doktorskiej UKEN „InterScientia” (którego inicjatorem i przewodniczącym jest doktorant w dyscyplinie ekonomia i finanse). Przykładowo, w maju 2026 r. studenci Ekonomii uczestniczyli w wykładach mistrzowskich, wygłoszonych przez uznanych badaczy z zakresu ekonomii stosowanej, związanych z grupą badawczą GVIES – Grupo Vitoria de Investigación Económica y Social z University of Castilla-La Mancha (UCLM, Hiszpania).

7.6. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku Ekonomia podlega analizie i ocenie. Monitorowanie i ocena umiędzynarodowienia odbywa się zarówno w sposób ciągły, jak i okresowo – w czasie corocznej ewaluacji procesu kształcenia oraz w czasie prac nad zmianami lub korektą planów i programów studiów.

Monitorowanie obejmuje przede wszystkim analizę danych dotyczących mobilności studentów i kadry akademickiej, udziału w programach i projektach międzynarodowych oraz aktywności realizowanych we współpracy z partnerami zagranicznymi. Uwzględniane są również informacje i doświadczenia przekazywane przez uczestników mobilności oraz osób zaangażowanych w realizację działań międzynarodowych. Dane dotyczące umiędzynarodowienia są gromadzone m.in. na podstawie informacji przekazywanych przez Biuro Współpracy Międzynarodowej, koordynatorów projektów oraz nauczycieli akademickich uczestniczących w mobilnościach i projektach międzynarodowych.

Okresowe podsumowania i analizy realizowane są na poziomie katedr oraz kierunku studiów i stanowią podstawę do planowania dalszych działań rozwojowych. Wnioski z tych analiz są wykorzystywane do oceny stopnia realizacji celów związanych z umiędzynarodowieniem oraz identyfikowania obszarów wymagających dalszego rozwoju. Propozycje działań doskonalących są analizowane przez Radę ds. jakości kształcenia, a wynikające z nich wnioski są również omawiane podczas zebrań pracowników. Tak organizowany proces umożliwia powiązanie wyników monitorowania z planowaniem i wdrażaniem kolejnych działań w zakresie umiędzynarodowienia.

Istotnym elementem systemu doskonalenia jest wspieranie i promowanie mobilności międzynarodowej studentów i kadry akademickiej. Corocznie organizowane jest wydarzenie Erasmus Info Day, podczas którego prezentowane są możliwości udziału w programach mobilności międzynarodowej, zasady rekrutacji oraz doświadczenia uczestników wyjazdów zagranicznych. Bieżące informacje dotyczące udziału w programach międzynarodowych przekazywane są przez Biuro

Współpracy Międzynarodowej przede wszystkim za pośrednictwem strony internetowej <https://bwm.uken.krakow.pl/>, a także bezpośrednio w siedzibie Biura. W 2024 r. IPEA włączyło się również w organizację wydarzeń w ramach Erasmus Days 2024 (14–19.10.2024), zgłaszając własne wydarzenie, we współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencją Programu Erasmus+.

Studenci i pracownicy mają możliwość uzyskania wsparcia organizacyjnego oraz informacji dotyczących dostępnych form mobilności, zasad uczestnictwa i oferty uczelni partnerskich; wsparcie to jest realizowane przez Biuro Współpracy Międzynarodowej. Ponadto, na I roku studiów pierwszego stopnia realizowany jest kurs Fundusze Unii Europejskiej, w ramach którego studenci poznają możliwości oferowane przez UE w zakresie wsparcia młodych osób na rynku międzynarodowym (w zakresie edukacji, pracy, rozwoju naukowego). W Instytucie działają również pełnomocnicy ds. programu Erasmus+. W ciągu roku akademickiego odbywają się spotkania oraz bieżące konsultacje ze studentami, które umożliwiają poznanie ich opinii dotyczących mobilności oraz identyfikowanie potrzeb w zakresie wsparcia i rozwiązywania pojawiających się problemów. W przypadku studentów przyjeżdżających Pełnomocnik ds. Programu Erasmus+ pozostaje w stałym kontakcie zarówno ze studentami, jak i z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia. Analogiczne wsparcie zapewniane jest studentom kierowanym do uczelni partnerskich za granicą przez cały okres ich mobilności. Pełnomocnik monitoruje również prawidłowość realizacji programu studiów przez studentów uczestniczących w wymianie, w tym odpowiednie dopasowanie programu kształcenia do ich potrzeb i wymagań edukacyjnych. Studenci mają ponadto możliwość oceny sposobu realizacji umiędzynarodowienia oraz systemu wsparcia w tym zakresie w ramach ankiety dotyczącej warunków studiowania w IPEA.

Wyniki monitorowania i doświadczenia wynikające ze współpracy międzynarodowej są wykorzystywane także w doskonaleniu programu studiów i sposobu jego realizacji. Dotyczy to w szczególności rozwijania oferty dydaktycznej realizowanej w językach obcych, wzbogacania treści kształcenia o międzynarodowe perspektywy i przykłady, wspierania udziału nauczycieli akademickich w inicjatywach międzynarodowych oraz wykorzystywania doświadczeń zdobywanych w ramach mobilności i projektów międzynarodowych w procesie dydaktycznym. Doświadczenia te są również uwzględniane przy planowaniu zmian i korekt w programie studiów oraz przy rozwijaniu współpracy z uczelniami i instytucjami zagranicznymi.

Istotnym elementem tego procesu jest umożliwienie pracownikom zgłaszania propozycji nowych przedmiotów, co zapewnia nauczycielom akademickim realny wpływ na kształtowanie i rozwój oferty dydaktycznej. Część zgłaszanych propozycji wynika z doświadczeń zdobywanych w ramach projektów międzynarodowych, w tym projektów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, które przed uzyskaniem dofinansowania podlegają ocenie ekspertów zewnętrznych. W ten sposób wiedza, doświadczenia i rezultaty projektów międzynarodowych są bezpośrednio wykorzystywane w doskonaleniu programu studiów i wzbogacaniu jego oferty dydaktycznej. Przykładem są wprowadzone w roku akademickim 2024/2025 kursy fakultatywne: „Fundusze unijne na cyfryzację przedsiębiorstw”, „Cyfryzacja a zrównoważony rozwój w UE” oraz „Infrastruktura cyfrowa w gospodarkach Unii Europejskiej”, będące efektem realizacji projektu eEconEU+, a także „Rozwiązania oparte na naturze w szkolnictwie wyższym”, będący rezultatem realizacji projektu SEgoesGreen.

Rezultaty współpracy międzynarodowej są również wykorzystywane przy planowaniu zmian i korekt w programie studiów oraz przy rozwijaniu współpracy z uczelniami i instytucjami zagranicznymi. Realizacja projektów międzynarodowych sprzyja nie tylko rozwojowi współpracy i wymianie doświadczeń, lecz także umożliwia pozyskiwanie wiedzy i dobrych praktyk, które mogą być wykorzystywane w doskonaleniu procesu kształcenia. Szczególne znaczenie ma w tym zakresie współpraca w ramach projektu RISE UP z Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities (ACEEU) – międzynarodową organizacją działającą w obszarze zapewniania i doskonalenia jakości w szkolnictwie wyższym, posiadającą doświadczenie w zakresie akredytacji uczelni i jednostek

akademickich, ewaluacji wpływu oraz rozwoju systemów zapewniania jakości. Współpraca z partnerem posiadającym tego rodzaju międzynarodowe doświadczenie pozwala na konfrontowanie stosowanych rozwiązań z międzynarodowymi praktykami oraz wykorzystywanie wiedzy eksperckiej w doskonaleniu działań podejmowanych na rzecz kierunku Ekonomia.

Umiejdzynarodowienie stanowi tym samym źródło informacji i doświadczeń wykorzystywanych w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Rezultaty współpracy międzynarodowej, mobilności oraz udziału w projektach są wykorzystywane do rozwijania oferty dydaktycznej, wzbogacania treści programowych, doskonalenia metod realizacji zajęć oraz rozwijania kompetencji kadry. Podejmowane działania tworzą mechanizm sprzężenia zwrotnego, w którym wyniki monitorowania i doświadczenia zdobywane w środowisku międzynarodowym stanowią podstawę do planowania kolejnych działań służących podnoszeniu stopnia umiejdzynarodowienia i jakości procesu kształcenia na kierunku Ekonomia.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami

W Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji realizującym kształcenie na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) funkcjonuje sformalizowany, ciągły oraz zintegrowany system wsparcia studentów, bezpośrednio zorientowany na stymulowanie i optymalizację procesu osiągania zakładanych efektów uczenia się. Architektura tego systemu obejmuje komplementarne działania w takich obszarach jak m.in.: rozwoju naukowego i społecznego: realizowane poprzez zinstytucjonalizowaną opiekę merytoryczną nauczycieli akademickich, aktywne włączanie studentów w projekty badawcze oraz stymulowanie ruchu naukowego w ramach Studenckiego Koła Naukowego Ekonomii i Finansów „KSEF”; wsparcia socjalno-bytowego i psychologicznego - zabezpieczane przez transparentny system pomocy materialnej oraz dostęp do uniwersyteckich struktur wsparcia psychologicznego i Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON); aktywizacji rynkowej - koordynowane we współpracy z Biurem Karier i Współpracy z Absolwentami, obejmujące doradztwo zawodowe i programy talentowe. Kluczowym wyróżnikiem wdrożonego rozwiązania jest traktowanie studentów jako podmiotowych partnerów i kluczowych interesariuszy wewnętrznych. Ich głos jest systemowo zbierany poprzez cykliczne i anonimowe badania ankietowe, regularne spotkania doradcze Dyrekcji i opiekunów lat ze starostami grup, a także sformalizowaną, dwuinstancyjną ścieżkę rozpatrywania skarg i wniosków. Całość mechanizmów pomocowych i stymulujących podlega obligatoryjnej, corocznej ewaluacji, co stanowi bezpośredni element wejściowy do wdrażania działań naprawczych i doskonalących.

System wsparcia na kierunku Ekonomia Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (UKEN) ma charakter kompleksowy, zinstytucjonalizowany oraz jest ściśle dostosowany do zróżnicowanych potrzeb studentów, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami i w kryzysie psychicznym.

8.1.1. Ramy formalno-prawne i proceduralne systemu

Dostępność procesu kształcenia oraz równe traktowanie studentów gwarantują akty prawa wewnętrznego Uczelni:

- Regulamin studiów UKEN (§ 13 oraz Dział II pkt 4): Określa zasady dostosowania organizacji i realizacji procesu dydaktycznego (w tym warunków odbywania studiów) do rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Gwarantuje wyrównywanie szans przy zachowaniu tożsamyh wymagań merytorycznych.
- Regulamin wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami: Obowiązujący od 23 lutego 2023 r., definiujący standardy adaptacji procesu edukacyjnego. (Załącznik 8c)
- Nowy Regulamin udzielania wsparcia psychologicznego: Wprowadzony 17 września 2026 r. Zarządzeniem nr RO.Z.0211.5.2026 Prorektora ds. Studenckich, sankcjonujący zasady i ciągłość opieki psychoterapeutycznej (Załącznik 8a).

8.1.2. Instytucjonalna struktura wsparcia socjalno-bytowego (DSS)

Dział Spraw Studenckich (DSS) realizuje zadania z zakresu zabezpieczenia socjalnego studentów kierunku Ekonomia poprzez:

- **Obsługę świadczeń materialnych:** Kompleksową pomoc w procesie wnioskowania o stypendia socjalne, stypendia Rektora, stypendia dla osób z niepełnosprawnościami (przyznawane na zasadach ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*), zapomogi losowe oraz miejsca w domach studenckich.

- **Doradztwo merytoryczne:** Indywidualne wsparcie w sprawach zakwaterowania, ubezpieczeń zdrowotnych oraz bieżącej sytuacji bytowej.
- **Współpracę:** Stałą współpracę operacyjną z Samorządem Studentów (reprezentowanym przez Instytutową Radę Samorządu Studentów) i organizacjami studenckimi.
- **Specjalistyczne wsparcie i adaptacja procesu kształcenia do potrzeb osób niepełnosprawnych i o specjalnych potrzebach**

W ramach DSS funkcjonuje Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON), zatrudniające na pełnych etatach dwóch dedykowanych koordynatorów. Z pomocy biura korzystają studenci kierunku Ekonomia w następujących obszarach:

1. **Indywidualna adaptacja procesu edukacyjnego:** Każdorazowo dostosowywana do sytuacji studenta na podstawie opinii BON. Obejmuje m.in.:
 - ✓ Pomoc asystentów osobistych oraz dydaktycznych (rekrutowanych i finansowanych przez Uczelnię na wniosek studenta; pomagających m.in. w sporządzaniu notatek czy dotarciu na Uczelnię komunikacją miejską).
 - ✓ Dostosowane lektoraty języków obcych oraz alternatywne zajęcia z wychowania fizycznego.
 - ✓ Wsparcie tłumaczy polskiego języka migowego (PJM).
 - ✓ Alternatywne formy i sposoby realizacji wybranych przedmiotów (w porozumieniu z prowadzącymi).
 - ✓ Modyfikacje procedur egzaminacyjnych: wydłużenie czasu trwania zaliczeń i egzaminów, alternatywne formy sprawdzania wiedzy (§ 13 ust. 8 Regulaminu studiów), możliwość rejestracji audio (dyktafon) oraz używania osobistego sprzętu technicznego.
 - ✓ Kursy orientacji przestrzennej na terenie kampusu.
2. **Rozbudowana wypożyczalnia sprzętu wspomagającego:** Studenci mają bezpłatny dostęp do bazy urządzeń BON (tablety, lupy elektroniczne, dyktafony, słuchawki wygłuszające, mikrofony bezprzewodowe do laptopów/smartfonów). Oferta jest stale rozwijana (w trakcie realizacji jest zakup przenośnych odtwarzaczy książek cyfrowych, systemów FM oraz urządzenia *Auto-Lektor 24* przetwarzającego druk na mowę syntetyczną).
3. **Wsparcie psychologiczne:** Zapewnienie bezpłatnych, indywidualnych konsultacji i porad dla wszystkich studentów (zarówno z orzeczeniem o niepełnosprawności, jak i bez niego) doświadczających kryzysów emocjonalnych. Działanie to zapobiega przerwaniu studiów. Ciągłość wypracowanych form pomocy gwarantuje przejęcie przez pracowników BON zadań dawnego zespołu „Peer Support”.
4. **Działalność edukacyjna:** Organizacja szkoleń, kursów i warsztatów świadomościowych z zakresu inkluzyjności dla studentów oraz kadry akademickiej.

System wsparcia charakteryzuje się mierzalną powszechnością i jest wykorzystywany przez studentów kierunku Ekonomia:

- Skala wsparcia skumulowanego: W latach 2023-2026 bezpośrednią pomocą BON objętych było łącznie 25 studentów kierunku Ekonomia.
- Liczba studentów z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w BON (stan na 31 grudnia, dane z 01.10.2026 r.):
 - ✓ 2023 r.: 9 studentów (8 – studia stacjonarne, 1 – studia niestacjonarne)
 - ✓ 2024 r.: 7 studentów (7 – studia stacjonarne, 0 – studia niestacjonarne)
 - ✓ 2025 r.: 9 studentów (8 – studia stacjonarne, 1 – studia niestacjonarne)

8.1.3. Działania w skali mikro (Instytut), katalog form adaptacji oraz projekty doskonalące (PDCA)

- **Integracja systemu na poziomie Instytutu**

Ogólnouczelniany system wsparcia jest w pełni zintegrowany z bieżącymi działaniami Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji. Pracownicy dydaktyczni są systematycznie uwrażliwiani na problematykę zdrowia psychicznego oraz specyfikę potrzeb studentów, wykazując stałą gotowość do pośredniczenia w kontaktach studentów z BON.

▪ Równe prawa przy zachowaniu standardów merytorycznych

Adaptacja procesu edukacyjnego ukierunkowana jest na zapewnienie równego dostępu do nauki na UKEN. Zmiany mają charakter wyłącznie organizacyjny, przy jednoczesnym bezwzględny zachowaniu poziomu merytorycznego i wymagań obowiązujących wszystkich studentów kierunku Ekonomia. Podstawę prawną tych działań stanowi [Regulamin Studiów UKEN \(Dział II, pkt 4\)](#) a jego bezpośrednią konsekwencją jest wewnętrzny „Regulamin wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi” wprowadzony [Zarządzeniem Rektora R.Z.0211.19.2023](#).

▪ Operacyjny katalog form wsparcia realizowany dla studentów

W ramach struktury wsparcia, studenci o szczególnych potrzebach edukacyjnych mogą wnioskować i korzystać z następujących, ustrukturyzowanych form adaptacji procesu kształcenia oraz infrastruktury:

- ✓ **Wsparcie personalne i językowe:** Pomoc asystenta dydaktycznego osoby z niepełnosprawnością, wsparcie wykwalifikowanych tłumaczy języka migowego oraz uczestnictwo w specjalnie dostosowanych lektoratach języków obcych.
- ✓ **Organizacja zajęć i infrastruktura:** Realizacja zajęć w salach dydaktycznych dostosowanych architektonicznie, kursy orientacji w przestrzeni na terenie Uczelni i w jej najbliższym otoczeniu, a także przyznawanie miejsc w domach studenckich „Za Kolumnami” oraz „Krakowiak” w pokojach pozbawionych barier architektonicznych.
- ✓ **Dostosowanie materiałów i zasobów:** Możliwość transferu materiałów dydaktycznych do wybranego formatu cyfrowego oraz pełny dostęp do zasobów Akademickiej Biblioteki Cyfrowej.
- ✓ **Technologie wspomagające (wypożyczalnia BON):** Dostęp do bazy sprzętowej obejmującej m.in. dyktafony, lupy powiększające, słuchawki wyciszające/wygluszające, systemy FM.
- ✓ **Udogodnienia w rejestracji zajęć:** Możliwość nagrywania treści zajęć na dyktafon (po złożeniu pisemnego oświadczenia w BON), realizowana w zgodzie z art. 33 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
- ✓ **Alternatywne formy weryfikacji wiedzy:** Modyfikacja sposobu zdawania egzaminów i zaliczeń (zgodnie z § 13 pkt 8 Regulaminu Studiów) oraz elastyczne, alternatywne formy realizacji wybranych przedmiotów, ustalane każdorazowo w porozumieniu z osobami prowadzącymi kursy.
- ✓ **Wsparcie psychospołeczne i fizyczne:** Dostęp do bezpłatnego wsparcia psychologicznego, a także alternatywne, dostosowane zajęcia z wychowania fizycznego realizowane we współpracy z Centrum Sportu i Rekreacji (CSiR).
- ✓ **Procedury formalne:** Instytucjonalne opiniowanie indywidualnych wniosków studenckich, wydawanie oficjalnych zaświadczeń potwierdzających przyznane formy wsparcia w procesie edukacyjnym ze względu na niepełnosprawność lub stan zdrowia, a także otwartość na inne, niestandardowe formy adaptacji przyznawane na indywidualny wniosek studenta.
- **Doskonalenie systemu (PDCA) i upowszechnianie wiedzy:** Podnoszenie jakości i skuteczności wsparcia realizowane jest poprzez działania projakościowe o charakterze edukacyjno-świadomościowym:
 - ✓ **Wdrożenia projektowe:** Kluczowym elementem trwałego doskonalenia mechanizmów pomocowych były rezultaty projektu „Uniwersytet Pedagogiczny uczelnią równych szans” (2021–2023). W jego ramach, z inicjatywy BON, powstał cykl 16 multimedialnych filmów edukacyjno-informacyjnych „Uczelnia równych szans” (wyposażonych w audiodeskrypcję, napisy i tłumaczenie na polski język migowy - PJM). Materiały te do dziś stanowią stałe i aktywne narzędzie w działalności informacyjnej, edukacyjnej i pomocowej Instytutu.
 - ✓ **Budowanie świadomości społeczności akademickiej:** Stałe doskonalenie systemu wsparcia realizuje się poprzez regularną organizację kursów, szkoleń oraz warsztatów edukacyjnych i świadomościowych dla studentów oraz pracowników Uczelni, a także organizację tematycznych konferencji i seminariów naukowych poświęconych włączaniu społecznemu.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się na kierunku Ekonomia opiera się na przemyślanej koncepcji kształcenia. Jest ona dostosowana do potrzeb interesariuszy wewnętrznych, skonsultowana

z interesariuszami zewnętrznymi, uwzględnia zapotrzebowanie rynku pracy oraz jest skonfrontowana z możliwościami kadry dydaktycznej Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji (IPEA) w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

8.2.1. Adaptacja wstępna i działania informacyjne (wdrożenie do studiowania)

Wstępna faza procesu kształcenia jest zabezpieczona poprzez zorganizowany system spotkań adaptacyjnych na początku każdego roku akademickiego:

- **Spotkania inauguracyjne:** Organizowane na początku pierwszego semestru dla studentów 1. roku studiów pierwszego i drugiego stopnia. Po spotkaniu z Dyrekcją Instytutu, Opiekun roku szczegółowo omawia zasady toku studiów. Studenci zapoznają się z Regulaminem studiów (ze szczególnym uwzględnieniem praw i obowiązków studenta), organizacją roku akademickiego, harmonogramem zajęć oraz strukturą wyspecjalizowanych jednostek pomocowych uczelni, takich jak: Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON), Centrum Obsługi Studenta (COS) oraz Dział Spraw Studenckich (DSS).
- **Panele konsultacyjne z władzami Uczelni:** Organizowane są ogólnouczelniane spotkania powitalne Rektora ze studentami pierwszego roku oraz dedykowane spotkania Prorektora ds. Studenckich ze starostami poszczególnych roczników. Służą one omawianiu organizacji procesu kształcenia, rozwiązywaniu bieżących trudności, sprawom formalnym oraz upowszechnianiu informacji o programach wymiany krajowej i międzynarodowej.

8.2.2. System wsparcia materialnego i socjalno-bytowego

Uczelnia zapewnia wysoki standard opieki socjalnej, gwarantując mierzalną dostępność infrastruktury oraz stabilne zaplecze finansowe:

- **Świadczenia stypendialne:** Na przestrzeni ostatnich lat odnotowano znaczny wzrost stawek pomocowych. Aktualne kwoty świadczeń kształtują się następująco:
 - ✓ Stypendium socjalne: 1860 zł (przy podstawie naliczania wynoszącej 2099,70 zł).
 - ✓ Stypendium Rektora: 1700 zł.
 - ✓ Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami: 2200 zł (stopień znaczny), 1800 zł (stopień umiarkowany), 1400 zł (stopień lekki).
- **Infrastruktura domów studenckich:** UKEN zapewnia zakwaterowanie w czterech stale modernizowanych akademikach. Przeciętny koszt miejsca w pokoju dwuosobowym z łazienką wynosi 850 zł. Rezerwacja miejsc odbywa się indywidualnie w czerwcu roku poprzedzającego rok akademicki.
- **Gwarancja dostępności miejsc:** System zabezpiecza potrzeby bytowe – miejsce w akademiku otrzymuje 100% wnioskujących doktorantów oraz 99% starających się o nie studentów i studentek.
- **Procedura ustalania odpłatności:** Wysokość stawek za domy studenckie ustalana jest kolegiально (Rektor, Kanclerz, kierownicy domów studenckich) z bezpośrednim udziałem studentów i doktorantów. Każdorazowo stawki akceptuje Zarząd Samorządu Studentów oraz Zarząd Samorządu Doktorantów, a wprowadza je decyzją Prorektora ds. Studenckich.
- **Komunikacja i akcja informacyjna:** Informacje o pomocy materialnej przekazywane są bezpośrednio przez opiekunów roku oraz za pośrednictwem stron internetowych Uniwersytetu i Instytutu (zakładki „Student”). Dodatkowo studenci są stale powiadamiani o ofertach grantowych drogą mailową.

8.2.3. Podmiotowość studenta i partycypacja w zapewnianiu jakości

Studenci posiadają pełne prawo do współdecydowania o procesie dydaktycznym oraz zgłaszania postulatów socjalno-bytowych:

- **Instytucja Opiekuna Roku:** Opiekun ma formalny obowiązek organizowania spotkań ze studentami minimum raz na semestr. Służą one zbieraniu opinii o procesie kształcenia, infrastrukturze oraz rozwiązywaniu bieżących problemów. Zakres tych obowiązków ściśle reguluje [Zarządzenie Rektora Nr R.Z.0211.37.2022](#).
- **Instytutowa Rada Samorządu Studentów:** Jako organ Samorządu Studentów UKEN, aktywnie współpracuje z Dyrekcją IPEA w zakresie:
 - ✓ Opiniowania nowych programów studiów i zmian w programach studiów.
 - ✓ Udziału w ustalaniu organizacji studiów (w tym opiniowania harmonogramów zajęć).
 - ✓ Opiniowania kandydatur na funkcję opiekuna roku.
 - ✓ Uczestniczenia (z głosem doradczym) w egzaminach komisyjnych na wniosek studenta.
- **Ścieżka odwoławcza i dostępność władz:** Zgodnie z *Kodeksem Postępowania Administracyjnego*, studentom przysługuje prawo odwołania od indywidualnych decyzji (stypendialnych oraz toku studiów) do właściwego prorektora. Zapewniona jest pełna otwartość instytucjonalna – studenci mogą umawiać się na indywidualne rozmowy z Dyrektorami Instytutów, Dziekanami oraz Rektorem i Prorektorami.

8.2.4. Dydaktyczne wsparcie bieżące i narzędzia ICT

Proces uczenia się studentów kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) jest systematycznie stymulowany i monitorowany poprzez wielokanałową infrastrukturę konsultacyjną oraz zintegrowany ekosystem informatyczny:

▪ Dostępność kadry i indywidualizacja konsultacji

Pracownicy naukowo-dydaktyczni realizują stałe godziny konsultacji (minimum 2 godziny tygodniowo) w trybie hybrydowym (stacjonarnie w pokojach nauczycielskich oraz zdalnie za pośrednictwem platformy MS Teams). Harmonogramy konsultacji są publikowane w systemie USOS oraz na stronie internetowej Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji. Ponadto funkcjonuje udokumentowany system elastycznego umawiania spotkań indywidualnych poza stałym grafikiem za pośrednictwem poczty służbowej lub czatów platformy MS Teams, co ma szczególne znaczenie dla studentów studiów niestacjonarnych oraz osób łączących naukę z pracą.

▪ Narzędzia ICT w bieżącym wsparciu procesów kształcenia

Komunikacja bieżąca, wymiana informacji zwrotnej oraz szybkie wsparcie merytoryczne opierają się na oficjalnej infrastrukturze uczelnianej: platformie MS Teams (dedykowane zespoły przedmiotowe dla danego przedmiotu) oraz systemie USOS (Wymiana wiadomości, Podpisanie, Oceny, Komunikaty). W strukturach Instytutu wypracowano kulturę szybkiej informacji zwrotnej i powszechnie akceptowany standard, zgodnie z którym wykładowcy starają się udzielać odpowiedzi na zapytania studentów za pośrednictwem systemów ICT bez zbędnej zwłoki, najczęściej w ciągu 48 godzin. Sprawność tej komunikacji jest stale monitorowana za pośrednictwem bieżącego kontaktu ze starostami grup.

▪ Zasoby i repozytoria materiałów dydaktycznych

Wykładowcy mają obowiązek zamieszczania sylabusów (kart kursów) oraz materiałów pomocniczych (prezentacji, zestawów zadań, studiów przypadku (case studies), w zespołach przedmiotowych na platformie MS Teams. Zasoby te stanowią integralne wsparcie zarówno w kształceniu stacjonarnym, jak i zdalnym (hybrydowym).

▪ Monitoring i weryfikacja skuteczności wsparcia

Funkcjonowanie powyższych narzędzi podlega cyklicznej ewaluacji w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (badania ankietowe studentów po każdym semestrze zawierają pytania dotyczące dostępności wykładowców oraz użyteczności udostępnianych materiałów).

8.3. Formy wsparcia studentów

8.3.1. Wsparcie studentów w krajowej i międzynarodowej mobilności

System wspierania mobilności studentów kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) oraz stymulowania ich aktywności naukowo-badawczej ma charakter komplementarny. Łączy on centralne rozwiązania instytucjonalne Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z bezpośrednim, merytorycznym wsparciem na poziomie Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji:

- **Międzynarodowa mobilność akademicka (Erasmus+ i BIP):** Studenci kierunku Ekonomia mają zapewniony pełny dostęp do oferty studiów, praktyk oraz staży w zagranicznych uczelniach partnerskich. Szczególny nacisk kładzie się na promocję nowoczesnych, elastycznych form umiędzynarodowienia, takich jak Blended Intensive Programmes (BIP), które pozwalają studentom na łączenie krótkoterminowej mobilności fizycznej z komponentem wirtualnym. Jest to rozwiązanie rekomendowane zwłaszcza dla studentów studiów drugiego stopnia oraz osób łączących naukę z pracą zawodową.
- **Zindywidualizowane wsparcie merytoryczne i instytucjonalne:** Procesy mobilności są koordynowane we współpracy centralnego Biura ds. Współpracy Międzynarodowej (BWM UKEN) oraz dedykowanego Instytutowego Koordynatora Programu Erasmus+ dla kierunku Ekonomia. Wsparcie to obejmuje:
 - ✓ **Działania informacyjno-doradcze:** Organizację cyklicznych „Dni Mobilności”, spotkań informacyjnych oraz dyżurów doradczych, podczas których studenci zapoznają się ze specyfiką oferty dydaktycznej uczelni partnerskich profilowanych pod kątem nauk ekonomicznych.
 - ✓ **Konstruowanie ścieżki dydaktycznej:** Indywidualną pomoc Koordynatora przy sporządzaniu Porozumienia o programie zajęć (*Learning Agreement*), co gwarantuje optymalny dobór ekwiwalentów przedmiotów ekonomicznych i zapobiega powstawaniu barier programowych.
 - ✓ **Transparentność uznawania efektów uczenia się:** Wdrożenie pełnego systemu transferu osiągnięć (ECTS) gwarantuje bezproblemowe, formalne rozliczenie semestru spędzonego za granicą i zaliczenie go do toku studiów w UKEN, bez konieczności uzupełniania nadmiarowych różnic programowych.
- **Finansowanie i programy celowe (NAWA):** W celu minimalizowania barier ekonomicznych, standardowa oferta stypendialna Erasmus+ jest aktywnie poszerzana o programy celowe Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA). Instytut regularnie aplikuje i pozyskuje środki na projekty (np. typu *PROM*), otwierając studentom Ekonomii ścieżki finansowania krótkoterminowych wyjazdów badawczych, szkoleń specjalistycznych oraz staży w zagranicznych ośrodkach naukowo-gospodarczych.
- **Krajowa mobilność programowa (Program MOST):** W celu dywersyfikacji doświadczeń akademickich studenci kierunku Ekonomia mogą realizować semestralne lub roczne plany studiów na innych wiodących uniwersytetach polskich w ramach Programu Mobilności Studentów i Doktorantów „MOST”. Proces ten jest wspierany organizacyjnie poprzez możliwość ubiegania się o Indywidualną Organizację Studiów (IOS), co ułatwia logistyczne pogodzenie wymagań obu uczelni.
- **Stymulowanie mobilności naukowej i konferencyjnej:** Instytut aktywnie wspiera finansowo i organizacyjnie udział studentów Ekonomii w krajowych i międzynarodowych konferencjach, i seminariach. Studenci występujący z referatami lub prezentujący postery badawcze mogą ubiegać się o dofinansowanie kosztów wpisowego, dojazdów i zakwaterowania ze środków projakościowych uczelni oraz funduszy studenckich.

Szczegółowe dane ilościowe, wskaźniki wymiany dotyczące studentów Ekonomii oraz wykaz umów partnerskich zostały szerzej opisane w **Kryterium 7**.

8.3.2. Wsparcie studentów w prowadzeniu działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej

Rozwój naukowy studentów kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) stanowi integralny element Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Na poziomie Instytutu wdrożono zrównoważony, wielopoziomowy system wsparcia, który skutecznie łączy działalność kół naukowych, współpracę badawczą z kadrą akademicką, systemowe finansowanie oraz nowoczesną infrastrukturę biblioteczną-informacyjną, stymulując obecność studentów w krajowym i międzynarodowym dyskursie naukowym.

- **Ruch naukowy i platformy integracji**

Współdziałanie programu celowego „Granty Rektorskie dla kół naukowych” na poziomie Uczelni oraz Studenckiego Koła Naukowego Ekonomii i Finansów „KSEF” na poziomie Instytutu tworzy zintegrowaną przestrzeń instytucjonalno-finansową dla realizacji autorskich projektów badawczych młodych ekonomistów, włączania ich w wystąpienia konferencyjne, organizacji paneli dyskusyjnych oraz inkubacji studenckich debiutów naukowych pod merytorycznym nadzorem opiekunów naukowych.

- **Współpraca badawczo-wdrożeniowa i projekty celowe**

Studenci są systematycznie włączani w projekty naukowo-badawcze realizowane przez kadrę akademicką. W okresie objętym oceną (2023-2026) kluczowym przykładem tej synergii był aktywny udział osób studiujących w module Jean Monnet „Cyfrowa transformacja gospodarki w UE i krajach partnerskich” (eEconEUplus). Zaangażowanie to przekładało się bezpośrednio na mierzalne efekty naukowe, obejmujące współautorstwo publikacji oraz wystąpienia konferencyjne.

- **Aktywność konferencyjna i prezentacja wyników badań (2023–2026)**

Wsparcie Instytutu i nauczycieli akademickich umożliwiło studentom regularny udział (w roli obserwatorów debat naukowych i eksperckich, uczestników dyskusji, prelegentów, autorów posterów) w uznanych wydarzeniach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Do najważniejszych z nich należały:

- ✓ Cykliczny udział w Międzynarodowym Kongresie Ekonomii Wartości „Open Eyes Economy Summit” (edycje: listopad 2023, 2024, 2025);
- ✓ Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Economics and Society 2026” (15.05.2026) – w której wzięło udział (w formule online oraz stacjonarnej prezentacji posterów) 24 studentów kierunku Ekonomia;
- ✓ Międzynarodowe fora zagraniczne i krajowe, w tym: SIBR Bangkok Conference on Interdisciplinary Business and Economics Research (Tajlandia, 4–6.04.2026), IV Międzynarodowa Konferencja „Current Issues in Economics, Management and Engineering” (3.06.2024) oraz cykl konferencji „Social Economy” (edycje: 2023, 2025).

- **Komunikacja naukowa i networking ekspercki**

W celu weryfikacji wiedzy teoretycznej w realiach praktyki gospodarczej, studenci uczestniczą w seminariach i warsztatach z udziałem reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Instytut utrzymuje stałe relacje partnerskie. W okresie sprawozdawczym kluczowymi przykładami takich inicjatyw były: wizyta studyjna w Krakowskim Salonie Ekonomicznym NBP (2026) oraz udział w międzynarodowym seminarium „AI in Education: Learning Smarter or Cheating Easier?” (UKEN, 2026).

- **Działalność publikacyjna studentów (efekty mierzalne)**

Wymiernym dowodem skuteczności opieki naukowej jest **dorobek publikacyjny studentów (Załącznik 8b)**. W latach 2023–2026 studenci opublikowali łącznie 7 recenzowanych artykułów naukowych:

- ✓ 3 publikacje samodzielne przygotowane pod kierunkiem merytorycznym nauczycieli akademickich (2 artykuły w 2026 r., 1 artykuł w 2024 r.);

- ✓ 4 publikacje we współautorstwie z pracownikami naukowo-dydaktycznymi Instytutu (2 artykuły w 2024 r., 2 artykuły w 2023 r.).

- **Infrastruktura biblioteczno-informacyjna jako zaplecze badawcze**

Integralnym ogniwem wspierającym aktywność naukową oraz proces przygotowywania prac dyplomowych przez studentów kierunku Ekonomia jest Biblioteka Nauk Społecznych (BNS), funkcjonująca w ramach zintegrowanego systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Księgozbiór BNS (obejmujący literaturę naukową, skrypty oraz wydawnictwa informacyjne) jest profilowany w ścisłej współpracy z kadrą dydaktyczną i elastycznie dostosowywany do programów studiów oraz sylabusów (kart kursów) na kierunku Ekonomia.

- **Dostęp do cyfrowych zasobów wiedzy i baz danych**

Studenci mają pełny, również zdalny dostęp do wiodących, licencjonowanych baz danych i e-czasopism. Młodzi badacze mają do dyspozycji platformy: Scopus, Web of Science, Springer, EBSCO, ProQuest Central oraz specjalistyczne bazy prawno-ekonomiczne LEX i Legalis C.H. Beck. Dodatkowo studenci korzystają z zasobów platformy IBUK Libra (czytelnia on-line podręczników akademickich) oraz Pedagogicznej Biblioteki Cyfrowej. Ponadto Uczelnia oferuje dostęp do Repozytorium Otwartych Danych Badawczych Uczelni Krakowskich (RODBUK), co umożliwia studentom zapoznanie się z surowymi danymi badawczymi i metodologią stosowaną w krakowskim środowisku naukowym.

- **Dydaktyczne i doradcze wsparcie personelu bibliotecznego**

Pomoc pracowników biblioteki wykracza poza standardowe udostępnianie zbiorów i obejmuje zaawansowane doradztwo informacyjno-naukowe:

- ✓ Prowadzenie dedykowanych szkoleń bibliotecznych dla nowo przyjętych studentów bezpośrednio lub online oraz celowych szkoleń z zakresu wyszukiwania informacji naukowej dla seminarzystów przygotowujących prace licencjackie i magisterskie;
- ✓ Indywidualne konsultacje w zakresie poprawnego sporządzania zestawień bibliograficznych i bibliografii załącznikowej do prac dyplomowych i artykułów naukowych;
- ✓ Wsparcie merytoryczne w optymalnym użytkowaniu cyfrowych baz danych oraz wyszukiwaniu zaawansowanych wskaźników gospodarczych.

- **Infrastruktura fizyczna, inkluzywność i animacja ruchu naukowego**

Przestrzeń BNS została w pełni zmodernizowana i zaadaptowana do potrzeb nowoczesnego studiowania oraz pracy zespołowej. Czytelnia dysponuje stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu oraz strefą wolnego dostępu do materiałów własnych studentów. Wdrożone modyfikacje infrastrukturalne (nowe oświetlenie, stoliki o regulowanej wysokości, dedykowane stanowisko komputerowe) zapewniają pełną dostępność dla studentów z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnością ruchową. Czytelnia BNS pełni równocześnie funkcję lokalnego centrum aktywności naukowej i kulturalnej. Stanowi ona bazę lokalową dla uniwersyteckich kół naukowych (w tym Studenckiego Koła Naukowego Ekonomii i Finansów „KSEF”), gdzie organizowane są warsztaty metodologiczne, seminaria naukowe, panele dyskusyjne oraz spotkania autorskie, co stymuluje zaangażowanie studentów w pozadydaktyczną działalność akademicką.

- **Wielokanałowa komunikacja z użytkownikami**

W celu dopasowania form komunikacji do potrzeb studentów, BNS rozwija sprawny system informacyjny oparty na dedykowanej stronie internetowej oraz profilach w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram). Kanały te są wykorzystywane do bieżącego prezentowania nowości wydawniczych, w tym z zakresu ekonomii, upowszechniania informacji o szkoleniach badawczych oraz elastycznego monitorowania i ewaluacji bieżących potrzeb czytelniczych studentów.

Powyższe mechanizmy pozwalają na realizację założeń profilu ogólnoakademickiego na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia). Efektywne przełamywanie barier metodologicznych studentów przekłada się bezpośrednio na poziom naukowy oraz badawczo-empiryczny charakter przygotowywanych prac dyplomowych. Ewidentnym tego dowodem są cykliczne analizy w Jednolitym

Systemie Antyplagiatowym (JSA), które wykazują dominujący udział samodzielnych analiz własnych oraz autorskich opracowań empirycznych. Synergia ta potwierdza wysoką jakość kształcenia i przede wszystkim wzmacnia pozycję absolwentów Ekonomii na współczesnym, wymagającym rynku pracy.

8.3.3. Wsparcie studentów we wchodzeniu na rynek pracy, kontynuowaniu edukacji i planowaniu ścieżki akademickiej

A. Wsparcie studentów we wchodzeniu na rynek pracy

Przygotowanie studentów kierunku Ekonomia do sprawnego wejścia na rynek pracy opiera się na działaniach wielopłaszczyznowych. Ważną rolę w tym procesie odgrywa Biuro Karier i Współpracy z Absolwentami UKEN, którego zadaniem jest oferowanie systematycznego wsparcia doradczego, szkoleniowego oraz budowanie relacji pomagających absolwentom w rozwoju ich kariery zawodowej.

▪ Indywidualizowane doradztwo zawodowe i rekrutacyjne

Podstawę wsparcia indywidualnego stanowią konsultacje zawodowe (zorientowane na analizę predyspozycji, określanie celów zawodowych oraz wybór ścieżki edukacyjno-rynkowej). W I. 2023-2025 Doradcy Zawodowi przeprowadzili łącznie 712 indywidualnych, pogłębionych sesji konsultacyjnych (każda w wymiarze 1,5 godziny). W ramach tego komponentu studenci otrzymują również bezpośrednią pomoc rekrutacyjną, obejmującą profesjonalną weryfikację dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny), naukę metod aktywnego poszukiwania zatrudnienia oraz udział w praktycznych symulacjach rozmów kwalifikacyjnych.

▪ Programy talentowe

W celu precyzyjnej identyfikacji mocnych stron studentów, w 2024 roku wdrożono nowatorski program oparty na certyfikowanej metodologii Talentów Gallupa (do końca 2025 r. zrealizowano 2 edycje). Uczestnicy uzyskują dostęp do indywidualnych badań profilowych (*TOP 5 Talentów Gallupa*) oraz dedykowanych webinarów i warsztatów stacjonarnych, uczących efektywnego wykorzystania naturalnego potencjału intelektualnego w realiach biznesowych.

▪ Kształtowanie kompetencji rynkowych (działalność szkoleniowa)

Biuro odpowiada za niwelowanie luk kompetencyjnych poprzez organizację celowych wydarzeń edukacyjnych. W latach 2024–2025 zrealizowano 60 dedykowanych wydarzeń szkoleniowych (warsztatów, treningów i webinarów), w których wzięło udział łącznie ok. 1982 uczestników, w tym studenci kierunku Ekonomia. Tematyka spotkań:

- ✓ Kompetencje miękkie: m.in. techniki zarządzania czasem, budowanie odporności psychicznej na rynku pracy, odkrywanie potencjału zawodowego;
- ✓ Kompetencje twarde i technologiczne: warsztaty z zakresu UX/UI Design, procedury zakładania i finansowania działalności gospodarczej oraz zaawansowane metody analizy rynku pracy.

▪ Platformy networkingu i bezpośredniej współpracy z biznesem

Instytucjonalna współpraca z pracodawcami, korporacjami oraz otoczeniem gospodarczym regionu krakowskiego materializuje się poprzez wielkoskalowe projekty relacyjne. W okresie objętym oceną (2023-2026) zorganizowano hybrydowe Targi Pracy oraz dwie edycje trzydniowych, stacjonarnych Dni Kariery pod hasłem „Kariera U KEN do it!”. Ponadto studenci są stale włączani w ogólnopolskie inicjatywy partnerskie (np. „Gra o Kariere”, „Dni Uczenia się Dorosłych”, „Ogólnopolski Tydzień Kariery”), realizowane we współpracy z zewnętrznymi trenerami biznesu, a także mają zapewniony dostęp do bazy ofert praktyk nieobowiązkowych i staży rynkowych.

▪ Transfer wiedzy praktycznej i Wiosenna Akademia Kompetencji

Od 2025 roku flagowym projektem stymulującym kontakt z rynkiem jest Wiosenna Akademia Kompetencji, stanowiąca cykl intensywnych, 3-dniowych warsztatów prowadzonych przez trzy niezależne firmy eksperckie. Projekt ten pozwala studentom na bezpośrednie rozwiązywanie realnych studiów przypadku (*case study*). Przestrzeń tę uzupełnia zainicjowany w 2024 r. cykl „SpoTKANIE z Absolwentami” (8 edycji do maja 2025 r.), podczas którego absolwenci sukcesu prezentują studentom praktyczne realia budowania kariery w sektorze finansowym i przedsiębiorczości.

▪ **Monitorowanie losów zawodowych i doskonalenie programu studiów**

Działalność ewaluacyjna opiera się na systemowym badaniu losów zawodowych absolwentów. Celem tych analiz jest określenie stopnia adekwatności wiedzy i umiejętności zdobytych na kierunku Ekonomia do dynamicznych wymagań pracodawców. Pierwsi absolwenci kierunku Ekonomia ukończyli studia drugiego stopnia w 2025 r., a pierwszego stopnia w 2026 r. Na dzień sporządzenia raportu dane o ich losach zawodowych nie stanowiły jeszcze podstawy oceny efektów kształcenia na kierunku. W analizach kontekstowych wykorzystywano informacje o rynku pracy i — tam, gdzie było to zasadne — wyniki badań innych populacji absolwentów. Wyniki dotyczące Ekonomii będą uwzględniane po ich udostępnieniu. W celu optymalizacji tego procesu, Uczelnia realizuje obecnie planowany program rozwojowy, obejmujący wdrożenie nowej odsłony Portalu Absolwenta (będącej w fazie końcowej) oraz restrukturyzację narzędzi badawczych. Trwają prace nad nowym, pogłębionym zakresem pytań kwestionariuszowych, które pozwolą na jeszcze bardziej precyzyjną ocenę mierzalnych efektów kształcenia na rynku pracy. Komunikacja ze środowiskiem absolwentów jest równolegle podtrzymywana za pośrednictwem dedykowanych kanałów społecznościowych (np. Facebook Absolwentów) oraz wsparcia organizacyjnego przy zjazdach rocznikowych, co tworzy stabilną bazę pod planowane, przyszłe zaangażowanie absolwentów w bezpośrednie mentorowanie studentów.

B. Wsparcie studentów w kontynuowaniu edukacji i planowaniu ścieżki akademickiej

System wspierania studentów kierunku Ekonomia w świadomym planowaniu dalszych etapów kształcenia ma charakter ciągły i zintegrowany. Obejmuje on komplementarne działania o charakterze informacyjnym, doradczym oraz merytorycznym, ukierunkowane na motywowanie absolwentów studiów pierwszego stopnia do kontynuacji nauki na studiach drugiego stopnia, a wyróżniających się absolwentów studiów magisterskich – do podejmowania kształcenia w szkołach doktorskich.

▪ **Doradztwo edukacyjno-zawodowe i planowanie ścieżki rozwoju**

Wspólnie z Biurem Karier i Współpracy z Absolwentami na poziomie Instytutu realizowane jest zindywidualizowane wsparcie w zakresie rozpoznawania predyspozycji naukowych studentów. Doradcy oraz tutorzy akademicki pomagają studentom w doborze ścieżek specjalizacyjnych, identyfikowaniu nisz badawczych oraz świadomym kreowaniu profilu absolwenta odpowiadającego na zaawansowane wymagania rynku pracy i sektora nauki.

▪ **Aktywna promocja oferty dydaktycznej wyższego stopnia**

Instytut prowadzi systematyczne akcje informacyjne skierowane do studentów kończących studia licencjackie, przybliżając im korzyści z kontynuacji edukacji na studiach drugiego stopnia na kierunku Ekonomia w UKEN. Działania te obejmują dedykowane spotkania studentów z Koordynatorem kierunku, opiekunami ostatnich roczników, prezentacje specjalności oraz seminaria pokazujące synergię między dyplomem magistra a możliwościami awansu zawodowego.

▪ **Inkubacja talentów badawczych i przygotowanie do Szkoły Doktorskiej**

Szczególny nacisk w profilu ogólnoakademickim kładzie się na systemową opiekę nad studentami wykazującymi wybitne predyspozycje do pracy naukowej. Włączanie studentów w prace Studenckiego Koła Naukowego Ekonomii i Finansów „KSEF”, udział w międzynarodowych projektach badawczych (np. *Jean Monnet Module*) oraz wsparcie w przygotowaniu pierwszych publikacji naukowych stanowią bezpośrednie przygotowanie metodologiczne do procedur rekrutacyjnych do szkół doktorskich. Prowadzący seminaria dyplomowe oraz opiekunowie naukowci udzielają studentom indywidualnego wsparcia przy konstruowaniu ich pierwszych projektów i planów badawczych.

▪ **Mierzalne sukcesy systemowej opieki naukowej**

Wymiernym i bezpośrednim dowodem skuteczności wdrożonego systemu wsparcia oraz wysokiego poziomu merytorycznego absolwentów jest proces rekrutacji na rok akademicki 2026/2027. W tym okresie absolwent kierunku Ekonomia, dzięki dorobkowi naukowemu oraz rzetelnemu przygotowaniu metodologicznemu, uzyskał relatywnie najwyższą punktację w procesie rekrutacyjnym i został przyjęty do Szkoły Doktorskiej w dyscyplinie ekonomia i finanse. Przypadek ten potwierdza, że proces

dydaktyczny na kierunku Ekonomia skutecznie kształtuje zaawansowane efekty uczenia się i pozwala płynne i sukcesywne przechodzenie absolwentów do kolejnych etapów edukacji akademickiej.

C. Wsparcie aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Wspieranie i stymulowanie postaw proprzedsiębiorczych oraz aktywności organizacyjnej studentów kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) stanowi kluczowy filar strategii dydaktycznej Instytutu. Proces ten realizowany jest poprzez systemowe angażowanie studentów w interdyscyplinarne projekty rynkowe, symulacje biznesowe, zawody menedżerskie oraz ogólnopolskie i międzynarodowe programy warsztatowe (szczegóły w **Załączniku 8b**):

- **Gry symulacyjne i programy rozwoju kompetencji menedżerskich**

W strukturę kształcenia wdrożono Program Rozwoju Kompetencji Przedsiębiorczych, którego integralną częścią jest wykorzystanie zaawansowanych gier symulacyjnych w codziennej praktyce dydaktycznej. Ponadto studenci kierunku Ekonomia mają możliwość uzyskania uznanego na europejskim rynku pracy Certyfikatu Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Biznesowych (EBC*L). Praktyczny profil edukacji ekonomicznej wzmacnia dodatkowo dedykowana, wysoce rynkowa specjalność „Przygotowanie do biznesu”.

- **Udział w ogólnopolskich turniejach i konkursach biznesowych**

Wymiernym dowodem na wysokie kompetencje zarządcze studentów jest ich regularny udział w prestiżowych rywalizacjach zewnętrznych. W 2026 roku dwa zespoły reprezentujące Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z sukcesem uczestniczyły w Akademickich Mistrzostwach Menedżerskich, konfrontując wiedzę teoretyczną z dynamicznymi scenariuszami rynkowymi.

- **Inicjatywy proekologiczne i projekty celowe (Bootcampy)**

W 2025 roku studenci studiów drugiego stopnia kierunku Ekonomia wzięli udział w międzynarodowym, intensywnym projekcie warsztatowym – bootcampie „SEgoesGreen”. Przedsięwzięcie to, realizowane we współpracy z 17 kluczowymi interesariuszami zewnętrznymi, miało wymiar aplikacyjny. Efektem końcowym prac projektowych studentów było zaprojektowanie i fizyczne stworzenie proekologicznej, zielonej instalacji na terenie Uczelni.

- **Edukacja sektorowa i networking rynkowy**

Studenci kierunku Ekonomia są stale włączani w alternatywne formy edukacji terenowej i sektorowej. Przykładem tego jest udział osób studiujących w dedykowanej wizycie studyjnej – „Spacerium spółdzielczym”, ukierunkowanym na praktyczne poznanie mechanizmów funkcjonowania sektora ekonomii społecznej i spółdzielczości.

- **Popularyzacja przedsiębiorczości i aktywność organizacyjna**

Studenci kierunku Ekonomia wykazują wysoki poziom proaktywności organizacyjnej poprzez coroczne, czynne angażowanie się w przygotowanie i realizację wydarzeń w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości (cykliczne edycje 2023, 2024, 2025).

System stymulowania i wspierania studentów wyróżniających się wysoką średnią ocen oraz wybitnymi uzdolnieniami naukowymi na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) opiera się na komplementarnych mechanizmach finansowych, merytorycznych oraz organizacyjnych. Jego celem jest tworzenie optymalnych warunków dla indywidualnego rozwoju talentów akademickich oraz budowanie projakościowych i proaktywnych postaw w środowisku studenckim.

- **Finansowe mechanizmy motywacyjne i kryteria stypendialne**

Uczelnia zapewnia transparentny, konkurencyjny oraz wysoce motywujący system pomocy materialnej o charakterze projakościowym. Kluczowym elementem tego systemu są instrumenty finansowe oparte na rygorystycznych kryteriach merytorycznych:

✓ Stypendium Rektora dla najlepszych studentów

Świadczenie to pełni kluczową funkcję motywacyjną, zapewniając wsparcie finansowe w wysokości 1700 zł miesięcznie. Ma charakter elitarny i zgodnie z regulaminem świadczeń dla studentów UKEN może je otrzymać maksymalnie do 10% studentów danego kierunku studiów, w tym Ekonomii w danym roku akademickim. Podstawowym warunkiem formalnym jest pełne zaliczenie poprzedniego roku studiów w terminie i uzyskanie wpisu na kolejny semestr. Przyznanie stypendium uwarunkowane jest wykazaniem się co najmniej jednym z następujących osiągnięć:

- Wyróżniające wyniki w nauce (uzyskanie wysokiej średniej ocen za poprzedni rok studiów);
- Udokumentowane osiągnięcia naukowe (w tym publikacje artykułów, aktywny udział w konferencjach oraz praca w projektach badawczych);
- Osiągnięcia artystyczne lub sportowe (we współzawodnictwie na poziomie co najmniej krajowym).

✓ Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia.

Instytut aktywnie wspiera proces aplikacyjny i rekomenduje wnioski studentów o wybitnym dorobku naukowym.

▪ **Finansowanie aktywności badawczej i wyjazdów konferencyjnych**

Studenci wybitni, prowadzący własne projekty badawcze, mają zapewnione pełne pokrycie kosztów udziału w krajowych i międzynarodowych konferencjach, sympozjach oraz seminariach naukowych. Środki celowe na opłacenie wpisowego, transportu oraz zakwaterowania są systemowo przyznawane przez Dyрекcję Instytutu czy Prorektora ds. Studenckich, co eliminuje bariery ekonomiczne w rozwoju młodych badaczy i stymuluje ich obecność w dyskursie naukowym.

▪ **Indywidualizacja ścieżki rozwoju i opieka naukowa**

Formą wsparcia merytorycznego studenta zdolnego jest objęcie go indywidualną opieką naukowo-dydaktyczną (tutoringiem) przez doświadczonych pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu. Pozwala to studentom na zdobywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych daleko wykraczających poza standardowy proces dydaktyczny. Przejawia się to w bezpośrednim współudziale studentów w pracach badawczych kadry (np. w projekcie *eEconEUplus*), wspólnym przygotowywaniu publikacji oraz inkubacji debiutów naukowych.

▪ **Budowanie współodpowiedzialności za jakość kształcenia**

Wdrożony system motywacyjny skutecznie zwiększa podmiotowość studentów w strukturach akademickich. Dzięki partnerskiemu traktowaniu, docenianiu ich osiągnięć oraz regularnym spotkaniom o charakterze eksperckim (w tym z absolwentami sukcesu, którzy dzielą się doświadczeniami z budowania pozycji rynkowej), wybitni studenci stają się liderami opinii. Zyskują oni pełną świadomość jako aktywni uczestnicy procesu kształtowania oferty dydaktycznej kierunku Ekonomia oraz poczucie bezpośredniej współodpowiedzialności za jakość i doskonałość akademicką swojej uczelni.

8.4 Polityka informacyjna dotycząca systemowych form wsparcia studentów

Polityka informacyjna dotycząca systemowych form wsparcia studentów kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) ma charakter scentralizowany i wielokanałowy. Opiera się na nowoczesnej komunikacji cyfrowej oraz bezpośrednim doradztwie personalnym, co gwarantuje wszystkim osobom studiującym powszechny, szybki i transparentny dostęp do informacji o przysługujących im świadczeniach oraz ułatwia procedury administracyjne.

▪ **Zintegrowane kanały informacji cyfrowej i pełna elektronizacja wniosków**

Głównym narzędziem upowszechniania informacji o systemie wsparcia socjalno-bytowego oraz stypendialnego są komplementarne serwisy internetowe Uczelni i Instytutu. Struktura ta obejmuje trzy zintegrowane poziomy informacyjne:

1. **Dedykowany portal Działu Spraw Studenckich (stypendia.uken.krakow.pl):** Służy jako oficjalna platforma komunikacji stypendialnej, na której publikowane są aktualne harmonogramy, kryteria przyznawania świadczeń oraz komunikaty komisji stypendialnych. Zgodnie z wdrożonymi

standardami cyfrowymi, proces aplikacyjny o wszystkie rodzaje świadczeń (stypendia rektorskie, stypendia socjalne, świadczenia dla osób z niepełnosprawnościami oraz zapomogi losowe) realizowany jest na Uczelni w 100% drogą elektroniczną (poprzez system USOSweb), co upraszcza procedury i skraca czas weryfikacji formalnej wniosków.

2. **Centralny serwis UKEN (dedykowana zakładka „Student”)**: Zapewnia kompleksowe pakiety informacyjne i przewodniki dotyczące dostępnych form pomocy materialnej oraz procedur operacyjnych i udogodnień oferowanych przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON).
3. **Serwis internetowy Instytutu (zakładki celowe „Studia” oraz „Studenti”)**: Zapewnia bezpośredni dostęp do bazy wzorów dokumentacji uzupełniającej, regulaminów oraz instrukcji technicznych dostosowanych do specyfiki studentów kierunku Ekonomia.

- **Doradztwo personalne i bezpośrednie kanały komunikacji**

Równolegle z systemami teleinformatycznymi, rzetelny przepływ informacji o pomocy materialnej na poziomie operacyjnym zabezpieczają:

- ✓ **Opiekunowie roczników**: Pełnią funkcję pierwszego, bezpośredniego ogniwa doradczego, wspierając studentów w prawidłowym identyfikowaniu dostępnych form pomocy i kierując ich do właściwych jednostek administracyjnych.
- ✓ **System regularnych kontaktów ze starostami grup**: Sprawdzoną praktyką są cykliczne spotkania Dyrekcji oraz opiekunów roczników z przedstawicielami studentów (starostami). Kanał ten służy do bezpośredniego przekazywania pilnych komunikatów (np. o zbliżających się terminach składania wniosków) oraz pozwala na bieżące monitorowanie i diagnozowanie potrzeb materialnych środowiska studenckiego na kierunku Ekonomia.

8.5. Prawo studentów do zgłaszania postulatów, wniosków oraz formalnych skarg i proces ich rozpatrywania

Na kierunku Ekonomia w pełni respektowane jest prawo studentów do zgłaszania postulatów, wniosków oraz formalnych skarg dotyczących programów studiów, organizacji procesu dydaktycznego, spraw socjalno-bytowych, a także jakości prowadzenia zajęć. W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) wdrożono przejrzystą, dwuinstancyjną procedurę rozpatrywania spraw, opartą na zasadach poufności, bezstronności oraz gwarancji uzyskania merytorycznej informacji zwrotnej.

- **Procedura pierwszoinstancyjna (szczebel Instytutu)**

W zależności od charakteru i wagi zgłoszenia, procedura operacyjna realizowana jest na poziomie jednostki w sposób ustrukturyzowany:

- ✓ **Poziom koordynacji bieżącej (opiekun roku)**: Sprawy o charakterze organizacyjnym lub merytoryczne uwagi dotyczące poszczególnych przedmiotów w ramach realizowanego programu studiów są w pierwszej kolejności kierowane do Opiekuna roku. Stanowi on także główne ogniwo bezpośredniego wsparcia w przypadku trudności o charakterze indywidualnym lub losowym. Opiekun roku analizuje sytuację, wskazuje formalne ścieżki rozwiązania problemu, a następnie przekazuje sprawę do Dyrekcji Instytutu, stale monitorując tok jej załatwiania.
- ✓ **Poziom decyzji i mediacji (Dyrekcja Instytutu)**: Wnioski i skargi wymagające rozstrzygnięć systemowych lub interwencji regulaminowej są rozpatrywane bezpośrednio przez Dyrektora Instytutu lub Zastępcę Dyrektora. Rozstrzygnięcia dyrekcji oraz wypracowane rozwiązania są przekazywane bezpośrednio zainteresowanym studentom lub dystrybuowane szerzej w trakcie cyklicznych spotkań Dyrekcji i opiekunów ze starostami grup.

- **Procedura drugoinstancyjna (szczebel Uczelni)**

W sytuacjach, gdy charakter zgłoszenia lub skargi wykracza poza kompetencje decyzyjne i zadania Instytutu, sprawa jest systemowo przekazywana do Biura Rektora. Rozstrzygnięcia podjęte na szczeblu centralnym Uczelni są następnie protokolowane i przesyłane do Dyrekcji Instytutu, która odpowiada za niezwłoczne i formalne poinformowanie o nich studentów kierunku Ekonomia.

- **Instytucjonalne fora dialogu**

W celu zapewnienia systemowej skuteczności, proces zbierania wniosków realizowany jest również poprzez centralne fora wymiany opinii. Należą do nich regularne spotkania starostów lat z Prorektorem ds. Studenckich, Pełnomocnikiem Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz przedstawicielami Samorządu Studentów. Stanowią one platformę zgłaszania uwag o charakterze makrostrukturalnym i organizacyjnym.

Wdrożone procedury charakteryzują się wysoką efektywnością i stanowią proaktywne narzędzie współzarządzania jakością kształcenia. Zgłaszane przez studentów konstruktywne wnioski i postulaty (również w ramach przeprowadzanej ankietyzacji zajęć – po każdym semestrze) są traktowane jako cenne źródło informacji zwrotnej i są obligatoryjnie poddawane analizie w ramach cyklicznej ewaluacji programów i planów kształcenia na kierunku Ekonomia. Taki model współpracy zapewnia pełną realizację zasady podmiotowości studenckiej oraz bezpośrednio przekłada się na wysoką satysfakcję studentów z przebiegu procesu edukacyjnego.

8.6. System obsługi administracyjnej studentów

System obsługi administracyjnej studentów kierunku Ekonomia opiera się na sprawnym, dwufilarowym modelu organizacyjnym. Łączy on kompetencje Centrum Obsługi Studenta (COS) ze wsparciem realizowanym bezpośrednio przez Sekretariat Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji. Tak ustrukturyzowana architektura administracyjna gwarantuje kompleksowość, ciągłość oraz wysoką skuteczność procesów zarządzania tokiem studiów.

▪ Zakres i standardy obsługi w Centrum Obsługi Studenta (COS)

COS odpowiada za pełną, zinstytucjonalizowaną obsługę studentów oraz absolwentów, a także za prowadzenie i archiwizację dokumentacji przebiegu studiów w systemach teleinformatycznych. Zakres wsparcia obejmuje:

- ✓ Kompleksowe doradztwo proceduralne, przyjmowanie oraz formalną weryfikację podań i wniosków do władz uczelni;
- ✓ Obsługę systemów identyfikacji studenckiej (wydawanie elektronicznych legitymacji oraz wdrażanie cyfrowej mLegitymacji);
- ✓ Administracyjne i finansowe rozliczanie toku studiów (obsługa opłat, rozliczanie sesji egzaminacyjnych, windykacja, procedury dyplomowe);
- ✓ Obsługę toku studiów studentów zagranicznych (cudzoziemców), realizowaną z uwzględnieniem specyfiki procedur międzynarodowych;
- ✓ Dystrybucję informacji o organizacji roku akademickiego, a także upowszechnianie wiedzy o zewnętrznych i wewnętrznych konkursach dla studentów oraz absolwentów.
- ✓ Dostępność i proaktywność systemu administracyjnego (COS)

W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) praca COS została zorientowana na potrzeby studentów o zróżnicowanym statusie rynkowym. Biuro funkcjonuje przez 5 dni w tygodniu. Kontakt z administratorem kierunku zabezpieczony jest wielokanałowo (osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej). Elementem systemu jest proaktywny monitoring toku studiów. W sytuacji, gdy student nie zaliczy sesji egzaminacyjnej w terminie i nie podejmie kontaktu z uczelnią, pracownicy COS sami inicjują relację. Doradzają wówczas w zakresie dostępnych ścieżek formalno-prawnych (np. procedur ubiegania się o przedłużenie sesji lub wpis warunkowy), co realnie minimalizuje ryzyko drop-outu i zapobiega przedwczesnemu skreślaniu studentów z listy.

▪ Operacyjne wsparcie Sekretariatu Instytutu i kwalifikacje kadry

Drugim filarem systemu jest Sekretariat Instytutu, w którym bezpośrednią, pozadydaktyczną obsługę procesów kształcenia zabezpieczają dwie pracownice administracyjne. Kadra wspierająca proces kształcenia (zarówno pracownik COS dedykowany dla kierunku Ekonomia, jak i pracownicy Sekretariatu) charakteryzują się wieloletnim doświadczeniem zawodowym, wysokimi kwalifikacjami administracyjnymi oraz biegłością w obsłudze uniwersyteckich systemów teleinformatycznych, w tym

systemu USOS. Regularny udział pracowników niebędących nauczycielami akademickimi w szkoleniach podnoszących kompetencje cyfrowe i komunikacyjne gwarantuje profesjonalizm i wysoką kulturę obsługi studenta.

8.7. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

W celu systematycznego budowania kultury tolerancji, wzajemnego szacunku oraz eliminowania ryzyk zachowań przemocowych i dyskryminacyjnych, Uczelnia oraz Instytut prowadzą ciągłe, zorganizowane i wielokanałowe działania informacyjno-edukacyjne. Ich celem jest ciągłe podnoszenie świadomości społeczności akademickiej kierunku Ekonomia w zakresie praw studenta, bezpieczeństwa fizycznego oraz mechanizmów ochrony równego traktowania.

▪ Zinstytucjonalizowana działalność szkoleniowa i warsztatowa

Edukacja ukierunkowana na prewencję zagrożeń oraz rozwijanie wrażliwości etycznej osób studiujących realizowana jest w ramach zintegrowanych programów szkoleniowych:

- ✓ **Edukacja wstępna:** Od momentu przyjęcia na studia każdy student przechodzi obowiązkowe szkolenie z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BHP) na uniwersyteckiej platformie Moodle. Moduł ten dostarcza studentom szczegółowej wiedzy informacyjno-instruktażowej o procedurach ewakuacyjnych, zasadach bezpiecznej pracy w laboratoriach oraz algorytmach niezwłocznego powiadamiania służb ratunkowych i Całodobowego Centrum Ochrony UKEN.
- ✓ **Edukacja antydyskryminacyjna i projakościowa:** Za realizację otwartych form edukacyjnych odpowiada bezpośrednio Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania we współpracy z Rektorską Komisją ds. Równego Traktowania (w której pracach, z pełnym prawem głosu, uczestniczą przedstawiciele studentów). Zespół ten inicjuje i prowadzi ogólnodostępne webinary, spotkania szkoleniowe oraz kampanie społeczne dedykowane prawom studenta i przeciwdziałaniu wykluczeniom (m.in. z uwagi na płeć, wiek, narodowość czy stopień sprawności), ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia adaptacyjnego dla studentów pierwszego roku.

▪ Upowszechnianie wiedzy o standardach i definicjach prawnych (zasoby cyfrowe)

Ważnym elementem polityki informacyjnej jest zaznajamianie studentów z definicjami zachowań zabronionych, co zapobiega barierom świadomościowym. Poprzez oficjalne publikacje i dokumenty wewnątrzuczelniarne dostępne na stronie internetowej UKEN – zakładka „Student”, podstrona: „Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania”, m.in. *Procedura przeciwdziałania dyskryminacji* ([Zarządzenie Rektora nr R/Z.0201-13/2020](#) z późn. zm.) – studenci uzyskują wiedzę na temat tego, czym są zjawiska patologiczne, takie jak mowa nienawiści, molestowanie, molestowanie seksualne oraz mobbing. Dokument ten wprost informuje, że zachowania takie uchybiają godności studenta i są niedozwolone w przestrzeni uniwersyteckiej.

▪ Bezpośrednia komunikacja operacyjna i rówieśnicza

Działania informacyjne są skutecznie zorientowane na bezpośredni kontakt ze studentami w toku codziennej pragmatyki akademickiej, m.in. podczas uroczystych spotkań powitalnych dla studentów pierwszego roku w Auli Głównej (z udziałem Kolegium Rektorskiego) oraz w trakcie spotkań organizacyjnych z Opiekunami roczników, studenci są wprost instruowani o przysługujących im prawach, zasadach etyki akademickiej oraz dostępnych instytucjach wsparcia psychologicznego i rzeczniczego. Zagadnienia te są systematycznie przypominane i aktualizowane na późniejszych etapach kształcenia. Odbywa się to podczas semestralnych spotkań Dyrekcji i Opiekunów roczników ze Starostami grup.

8.8. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Współpraca z Samorządem Studentów oraz organizacjami studenckimi na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) opiera się na zasadach partnerstwa, transparentności oraz aktywnego

włączania społeczności akademickiej w procesy decyzyjne. Działania te stanowią integralny element Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), gwarantując podmiotowość studentów oraz ich realny wpływ na kształtowanie oferty dydaktycznej i organizację toku studiów.

Głównym organem reprezentującym głos studentów na poziomie jednostki jest Instytutowa Rada Samorządu Studentów (IRSS), na czele której stoi Przewodniczący IRSS koordynujący jej prace. Rada stanowi oficjalny pomost komunikacyjny pomiędzy społecznością studencką a Dyrekcją Instytutu. Do jej kluczowych zadań należy reprezentowanie interesów studentów w strukturach Uczelni.

Przedstawiciele studentów posiadają pełne prawa mandatowe i biorą czynny udział w pracach oraz głosowaniach Rady Instytutu. Głos studencki jest obligatoryjnym elementem procedury legislacji wewnętrznej. Reprezentanci IRSS dokonują formalnego opiniowania projektów przed ich poddaniem pod głosowanie, co obejmuje w szczególności:

- ✓ Współpracę i współdecydowanie przy zatwierdzaniu programów studiów;
- ✓ Opiniowanie i konsultowanie wszelkich bieżących korekt oraz modyfikacji w programach studiów dla kierunku Ekonomia;

Elementem systemu współpracy są regularne, robocze kontakty Dyrekcji ze Starostami roczników i grup zajęciowych. Starości stanowią kluczowe ogniwo w strukturze bieżącej komunikacji operacyjnej. Poprzez cykliczne spotkania doradcze z władzami Instytutu przedstawiciele grup na bieżąco przekazują opinie, postulaty oraz wnioski studentów w zakresie organizacji kształcenia i spraw socjalno-bytowych. Zapewnia to optymalne warunki do natychmiastowej reakcji administracyjnej oraz sprawnego rozwiązywania bieżących problemów w duchu wzajemnego zaufania i kultury jakości.

8.9. Sposoby, częstotliwości i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Ewaluacja i ciągłe doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowania studentów na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia) stanowią integralny komponent Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK). Instytut realizuje usystematyzowaną, wielopoziomową strategię monitoringu, która obejmuje studentów od momentu rekrutacji, aż do etapu dyplomowania i wejścia na rynek pracy. Proces ten opiera się na cyklicznym badaniu opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, gwarantując pełną operacjonalizację wniosków naprawczych.

▪ Cykliczna ankietyzacja zajęć i ewaluacja perspektywy studenckiej

Podstawowym, sformalizowanym narzędziem monitorowania jakości procesów dydaktycznych oraz powiązanego z nimi wsparcia merytorycznego jest cykliczna, anonimowa ankietyzacja zajęć dydaktycznych prowadzona po każdym semestrze. Zakres ankiet obejmuje ocenę dostępności nauczycieli akademickich (w tym realizację konsultacji), przydatność udostępnianych materiałów pomocniczych oraz terminowość informacji zwrotnej. Wyniki ankietyzacji są poddawane szczegółowej agregacji i analizie przez Instytutową Radę ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. Wnioski z ankiet są omawiane podczas indywidualnych rozmów Dyrekcji z prowadzącymi, stanowiąc bezpośrednią podstawę do:

- ✓ Wdrażania celowych działań doskonalących (np. modyfikacji form prowadzenia zajęć, unowocześniania baz dydaktycznych);
- ✓ Przeglądu i aktualizacji sylabusów (kart kursów);
- ✓ Podejmowania decyzji kadrowych i personalnych.

▪ Operacyjny monitoring i rola doradczą Opiekunów roczników

W procesie ciągłego monitorowania potrzeb studentów kluczową funkcję operacyjną pełni stały, bezpośredni feedback. Uwagi, wnioski oraz postulaty zbierane przez Opiekunów roczników w trakcie regularnych spotkań ze studentami i starostami są raportowane Dyrekcji Instytutu. Pozwala to na

szybkie identyfikowanie ewentualnych luk w systemie motywowania lub barier w dostępie do infrastruktury i natychmiastową reakcję naprawczą władz kierunku.

▪ **Ocena kadry wspierającej proces kształcenia (pracowników administracji)**

Zakresem monitoringu objęta jest również kadra niebędąca nauczycielami akademickimi (pracownicy Centrum Obsługi Studenta oraz Sekretariatu Instytutu). Ocena skuteczności, poziomu kompetencji i kultury obsługi administracyjnej odbywa się w sposób ciągły poprzez system okresowych ocen pracowniczych, analizę sprawności procesowania dokumentacji w systemie USOS oraz weryfikację ewentualnych zgłoszeń i wniosków napływających od Instytutowej Rady Samorządu Studentów. Wyniki te determinują kierunki szkoleń podnoszących kwalifikacje kadry wspierającej.

▪ **Udział interesariuszy zewnętrznych w doskonaleniu wsparcia**

System doskonalenia jest otwarty na perspektywę otoczenia społeczno-gospodarczego. Interesariusze zewnętrzni, pracodawcy współpracujący przy projektach (takich jak turnieje menedżerskie czy bootcamp *SEgoesGreen*) oraz absolwenci (w ramach działalności portalu i spotkań networkingowych) oceniają poziom przygotowania studentów do wymogów rynkowych. Ich opinie są kompilowane i wykorzystywane do optymalizowania systemów motywacyjnych tak, aby stymulować studentów do zdobywania certyfikatów i kompetencji (np. EBC*L, programy talentowe).

Regularność prowadzonych analiz (w układzie semestralnym i rocznym) oraz szeroki zakres monitorowania zapewniają, że system wsparcia i motywowania studentów na kierunku Ekonomia jest procesem dynamicznym, podlegającym stałej optymalizacji. Synergia ankietyzacji, sprawozdawczości IRJK oraz aktywnego partnerstwa ze studentami i otoczeniem gospodarczym pozwala na bieżące identyfikowanie i eliminowanie barier organizacyjnych oraz komunikacyjnych. Buduje to wysoką podmiotowość osób studiujących, zwiększa ich współodpowiedzialność za jakość oferty dydaktycznej UKEN i wprost przekłada się na doskonałość akademicką całego procesu kształcenia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. System i kanały publicznego dostępu do informacji o kierunku Ekonomia

Publiczny dostęp do informacji o studiach na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne) obejmuje możliwość pozyskania informacji przez różne grupy użytkowników, w tym studentów, pracowników, absolwentów, kandydatów na studia, interesariuszy zewnętrznych oraz inne osoby i podmioty zainteresowane kierunkiem studiów, działalnością Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji oraz Uczelni.

Na system bezpośredniego dostępu do informacji składają się następujące kanały:

- Oficjalna strona internetowa Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji (<https://ipea.uken.krakow.pl/>) oraz jej podstrony dotyczące kierunku ekonomia (<https://ipea.uken.krakow.pl/ekonomia-i-stopien/> oraz <https://ipea.uken.krakow.pl/ekonomia-ii-stopien-2/>);
- oficjalna strona internetowa Uczelni (<https://www.uken.krakow.pl/>) oraz jej podstrony, w tym STUDIA (<https://www.uken.krakow.pl/studia/studia-i-stopnia/5770-ekonomia-i-stopnia> oraz <https://www.uken.krakow.pl/studia/studia-ii-stopnia/5782-ekonomia-ii-stopnia>). W zakładce tej znaleźć można między innymi informacje o profilu absolwenta kierunku oraz uprawnieniach, jakie może uzyskać;
- Biuletyn Informacji Publicznej Uczelni (<https://bip.uken.krakow.pl/>), gdzie znajdują się aktualne programy studiów dla roczników rozpoczynających studia w poszczególnych latach;
- informator dla kandydatów na studia (<https://www.uken.krakow.pl/kandydat/studia-i-stopnia> oraz <https://www.uken.krakow.pl/kandydat/studia-ii-stopnia>);
- strona internetowa Centrum Obsługi Studenta (<https://cos.uken.krakow.pl/>);
- systemy ogólnouniwersyteckie: Internetowa Rejestracja Kandydatów (<https://usosirk.uken.krakow.pl/>), USOSWeb (<https://usosweb.uken.krakow.pl/>), system SYLABUS działający od roku akademickiego 2026/2027 (<https://syllabus.uken.krakow.pl/>).
- oficjalne konta UKEN i Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji w mediach społecznościowych:
- na Facebooku: https://www.facebook.com/uken.krakow?locale=pl_PL oraz https://www.facebook.com/IPiEUP?locale=pl_PL;
- na Instagramie: <https://www.instagram.com/uken.krakow/> oraz <https://www.instagram.com/ipe.up.krakow/?hl=pl>
- na YouTube: <https://www.youtube.com/@uken.krakow>;
- Tradycyjne materiały informacyjne: plakaty oraz ulotki;
- Bezpośrednie działania promocyjno-informacyjne: spotkania w ramach Dni Otwartych, targów edukacyjnych oraz lekcji licealnych;
- Kanały niesformalizowane: konta tworzone przez społeczność studencką w mediach społecznościowych oraz profile prowadzone przez poszczególne koła naukowe.

9.2. Struktura informacji na stronie internetowej oraz wsparcie informacyjne Instytutu

Niezbędne informacje dla osób studiujących są scentralizowane na stronie internetowej Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji (<https://ipea.uken.krakow.pl/>). Znajdują się tam bezpośrednie odnośniki do kluczowych z punktu widzenia studenta kwestii: programów i harmonogramów studiów, dyżurów pracowników, kontaktów do opiekunów i starostów, systemu USOS, harmonogramów sesji egzaminacyjnych, obowiązkowych kursów dla studentów I roku, terminarza zjazdów dla studiów niestacjonarnych oraz bieżących aktualności z życia Instytutu. W nagłówku strony umieszczono link przekierowujący na stronę główną Uniwersytetu.

Strona internetowa Instytutu podzielona jest na intuicyjne zakładki strukturalne:

- INSTYTUT: dostarcza informacji o władzach, strukturze i historii Instytutu, kadrze dydaktycznej oraz składzie osobowym Rady Instytutu, Rady ds. Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków i Instytutowej Komisji Wyborczej.
- NAUKA I ROZWÓJ: zawiera informacje o realizowanych projektach naukowych (w tym z Ekonomii w dyscyplinie ekonomia i finanse), konferencjach, zespołach badawczych, publikacjach pracowników (przekierowanie do Bazy Wiedzy UKEN), współpracy międzynarodowej, interesariuszach zewnętrznych i współpracy ze szkołami.
- OFERTA STUDIÓW/ STUDIA PODYPLOMOWE: obejmują charakterystykę kierunków (w tym Ekonomii) oraz odesłanie do zasad rekrutacji obowiązujących w UKEN.
- STUDIA: kluczowa zakładka dla przebiegu procesu kształcenia, zawierająca podsekcje:
 - ✓ Organizacja studiów – organizacja roku akademickiego, regulaminy, limity niedoborów punktowych, wytyczne dla opiekunów roku;
 - ✓ Harmonogramy zajęć – dla poszczególnych kierunków i trybów;
 - ✓ Plany, programy i karty kursów – zintegrowane z nowym systemem SYLABUS od 2026 roku;
 - ✓ Sesja, USOS, Moodle – harmonogramy egzaminów oraz panele logowania do systemów IT;
 - ✓ Seminaria i Praktyki – zasady dyplomowania, profile seminariów dla kierunku Ekonomia I i II stopnia oraz regulamin i dokumentacja praktyk.
- STUDENCI: podstrona informująca o egzaminie dyplomowym (odesłanie do COS), Instytutowej Radzie Samorządu Studentów, Samorządzie Studenckim UKEN, kołach naukowych Instytutu oraz wzorach dokumentów.
- KONTAKT: dane teleadresowe, skład personalny Sekretariatu z przypisanym podziałem obsługi kierunków oraz przekierowania do Centrum Obsługi Studenta (COS) i Biblioteki Głównej.

Ważnym elementem systemu informacyjnego jest osobiste wsparcie realizowane przez opiekunów roku. Pierwsze spotkanie informacyjne odbywa się podczas inauguracji I roku. Do stałych zadań opiekuna należy bieżący kontakt ze starostą roku, reagowanie na problemy organizacyjne, wdrażanie studentów w akty prawne (Regulamin Studiów, procedury, prawa i obowiązki studenta) oraz ścisła współpraca z dyrektcją Instytutu, kierownikami katedr i Sekretariatem.

9.3. Informacja publiczna na stronie głównej Uniwersytetu (UKEN)

Strona główna Uniwersytetu stanowi makroplatformę informacyjną podzieloną pod kątem grup odbiorców:

- Zakładka KANDYDAT: skupia kompleksowe informacje o prowadzonych kierunkach studiów i studiów podyplomowych, zasadach rekrutacji, funkcjonowaniu Szkoły Doktorskiej oraz odnośniki do elektronicznego systemu rekrutacyjnego (IRK).
- Zakładka STUDENCI (Sprawy Studenckie): zapewnia dostęp do bieżących aktualności centralnych, informacji o opłatach, stypendiach, domach studenckich, działalności Pełnomocnika Rektora ds. Równego Traktowania oraz Biura Karier i Współpracy z Absolwentami. Z tego poziomu studenci są kierowani do systemów USOSweb, Moodle, poczty uczelnianej oraz bazy grantów.
- Działalność studencka i wsparcie: sekcja ta zawiera informacje o organizacjach takich jak Samorząd Studentów, Samorząd Doktorantów, AZS, NZS, koła naukowe oraz jednostkach pomocniczych: Centrum Obsługi Studenta (COS) oraz Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON).

Niezbędne informacje dla osób studiujących znajdują się na stronie internetowej Instytutu Prawa, Ekonomii i Administracji (<https://ipea.uken.krakow.pl/>). Znajdują się odnośniki do najważniejszych kwestii dla studentów, a są to: programy studiów, harmonogramy studiów, dyżury pracowników, kontakt do opiekunów i starostów, USOS, harmonogramy egzaminów najbliższej, obowiązkowe kursy dla studentów I roku oraz terminarz zjazdów dla studiów niestacjonarnych. Na stronie zamieszczane są także harmonogramy sesji egzaminacyjnych. Znajdują się tu także najświeższe aktualności z życia Instytutu. Dodatkowo w nagłówku strony głównej Instytutu umieszczony jest link przekierowujący na stronę główną Uniwersytetu. Na stronie internetowej znajdują się także zakładki, które odsyłają do

odpowiednich podstron: INSTYTUT, NAUKA i ROZWÓJ, OFERTA STUDIÓW, STUDIA PODYPLOMOWE, STUDIA, STUDENCI oraz KONTAKT.

Zakładka INSTYTUT dostarcza informacji o władzach, strukturze i historii Instytutu, kadrze dydaktycznej oraz składy: Rady Instytutu, Rady ds. Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz Instytutowej Komisji Wyborczej. W zakładce NAUKA I ROZWÓJ znajdują się odnośniki do: realizowanych projektów naukowych (w tym z Ekonomii w dyscyplinie ekonomia i finanse), aktualnych konferencji naukowych prowadzonych w Instytucie, zespołów i centrów badawczych, publikacji naukowych pracowników (przekierowanie do Bazy Wiedzy UKEN), współpracy międzynarodowej, interesariuszy zewnętrznych, współpracy ze szkołami oraz Wszechnicy Edukacji Prawnej.

Zakładka OFERTA STUDIÓW obejmuje charakterystykę wszystkich kierunków studiów (w tym ekonomii) i studiów podyplomowych prowadzonych w IPEiA oraz odesłanie do informacji na temat zasad rekrutacji obowiązujących w UKEN. Dodatkowo dla studiów podyplomowych dedykowana jest oddzielna zakładka STUDIA PODYPLOMOWE.

Dla studentów szczególnie ważna jest zakładka STUDIA, w której znajdują się informacje dotyczące przebiegu studiów, w tym:

- Organizacji studiów – organizacja roku akademickiego dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; regulamin studiów i studiów podyplomowych, limit niedoboru punktów oraz wytyczne do zadań opiekuna roku;
- Harmonogramy zajęć dla poszczególnych kierunków i trybów studiów;
- Plany i programy studiów dla poszczególnych kierunków;
- Karty kursów dla poszczególnych kierunków (aktualnie głównym źródłem gromadzącym zaktualizowane sylabusy (karty kursów) jest system SYLABUS, w pełni operacyjny od 2026 r.);
- Harmonogram egzaminów w sesji egzaminacyjnej (aktualnej);
- USOS (logowanie do systemu);
- Dostęp do platformy MOODLE;
- Seminaria (w zasady dyplomowania obowiązujące w UKEN, profile seminariów na studiach pierwszego i drugiego stopnia, w tym dla kierunku Ekonomia);
- Praktyki studenckie (Regulamin praktyk, wzory formularzy do pobrania).

W zakładce STUDENCI znajdują się informacje na temat: egzaminu dyplomowego (odnośnik do Centrum Obsługi Studenta), Instytutowej Rady Samorządu Studenckiego, Samorządu Studenckiego w UKEN, studenckich kół naukowych działających w Instytucie oraz odnośnik do wzorów dokumentów (Centrum Obsługi Studenta). Zakładka KONTAKT zawiera informacje teleadresowe Instytutu oraz skład personalny Sekretariatu wraz z przypisanym zakresem obowiązków w zakresie obsługi określonych kierunków studiów. Znajdują się tu także przekierowania do Centrum Obsługi Studenta oraz Biblioteki Głównej.

Informacje dotyczące studiów są także przekazywane studentom osobiście podczas spotkań z opiekunem roku (pierwsze odbywa się przy okazji inauguracji I roku studiów). Do zadań opiekunów poszczególnych roczników należy m.in. stały kontakt ze starostą roku i szybkie reagowanie na bieżące problemy organizacyjne, a także informowanie o zasadach i aktach prawnych obowiązujących na Uczelni (Regulamin Studiów, procedury, prawa i obowiązki studenta) i pomoc w sprawach związanych z organizacją przebiegu studiów. Opiekun współpracuje z Dyrekcją Instytutu, Koordynatorem kierunku Ekonomia, kierownikami katedr oraz Sekretariatem w sprawach istotnych dla danej grupy lub całego rocznika.

Strona główna Uniwersytetu zawiera szczegółowe informacje dla kandydatów, studentów, absolwentów oraz pracowników. Dla kandydatów na studia (specjalna zakładka KANDYDAT) znajdują się wszystkie informacje pozwalające na zapoznanie się z prowadzonymi na Uczelni kierunkami studiów, studiów podyplomowych oraz zasad rekrutacji i funkcjonowania Szkoły Doktorskiej. Znajdują się tam także odnośniki do elektronicznego systemu rekrutacyjnego oraz zasada rekrutacji dla

poszczególnych kierunków studiów. Dla studentów szczególnie ważna jest zakładka STUDENCI, gdzie zamieszczone są szczegółowe informacje i materiały niezbędne w procesie studiowania (odnośnik SPRAWY STUDENCKIE), w tym: Aktualności, Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania, Opłaty za studia, Stypendia i pomoc materialna, Biuro Karier i Współpracy z Absolwentami, Domy studenckie, Wirtualna Uczelnia, USOSweb, Platforma Moodle, Poczta uczelniana, Granty. Zamieszczone są tam także informacje dotyczące funkcjonujących w ramach Uniwersytetu organizacji studenckich, w tym: Samorządu Studentów, Samorządu Doktorantów, Akademickiego Związku Sportowego, Niezależnego Zrzeszenia Studentów, Kół naukowych oraz działalności kulturalnej. Znajdują się także odnośniki do ważnych dla studentów jednostek, tj.: Centrum Obsługi Studenta, Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON), Biblioteki Głównej, Działu Spraw Studenckich, Centrum Kultury Fizycznej oraz poszczególnych instytutów.

W zakładce ABSOLWENT znajdują się odnośniki do badania losów zawodowych absolwenta (w tym deklaracja badania), dedykowanego Portalu Absolwenta oraz Biura Karier i Współpracy z Absolwentami.

Szczegółowe informacje z zakresu prawa, w tym prawa uczelnianego znajdują się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej UKEN. Są to m.in. uchwały Senatu UKEN oraz zarządzenia Rektora. Szczególnie istotne są także informacje dotyczące aktualnych programów studiów oraz informacji (w tym ocen) Polskiej Komisji Akredytacyjnej dla poszczególnych ocenianych kierunków studiów. Informacje tu zawarte obejmują także sprawozdania z działalności Uczelni, działalności Samorządu Studenckiego, a także zamówień publicznych i ofert pracy.

Priorytetem Instytutu jest zapewnienie społeczności akademickiej łatwego dostępu do klarownych informacji o studiach oraz dbałość o różnorodność kanałów komunikacji. Zgłoszenia dotyczące usterek w serwisach internetowych są na bieżąco usuwane przez pracowników techniczno-inżynierskich, Sekretariat oraz Dział Obsługi Informatycznej.

9.4. Mechanizmy zapewnienia aktualności i zgodności informacji z potrzebami odbiorców

Proces publikacji i aktualizacji danych podlega ścisłemu nadzorowi merytorycznemu i proceduralnemu. Informacje o programach studiów oraz warunkach rekrutacji są zatwierdzane przez Senat Uczelni oraz Radę Instytutu i publikowane w BIP oraz systemie IRK z wyprzedzeniem, zgodnie z harmonogramem rekrutacji. Nadzór nad bieżącą aktualizacją treści na stronie Instytutu sprawuje Z-ca Dyrektora Instytutu, we współpracy z wyznaczonym administratorem strony.

Kanały informacyjne zostały zróżnicowane pod kątem potrzeb odbiorców: dla kandydatów kluczowa jest intuicyjna platforma IRK oraz media społecznościowe (Facebook, Instagram) dostosowane do języka młodych odbiorców, natomiast dla studentów – autoryzowane systemy USOS i platforma Moodle. Wszystkie serwisy internetowe UKEN i Instytutu są sukcesywnie dostosowywane do standardów WCAG 2.1, co zapewnia dostępność cyfrową dla osób o szczególnych potrzebach.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku Ekonomia

W UKEN funkcjonuje Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Do 30.09.2026 r. był on regulowany [Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie nr R/Z.0201-100/2020](#) z dnia 26 listopada 2020 roku, a od 1.10.2026 r. obowiązuje [Zarządzenie Nr R.Z. 0211.81.2026 Rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 13 lipca 2026 roku w sprawie: wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#). Opis poniżej odnosi się do stanu obowiązującego w dniu sporządzenia raportu; działania z wcześniejszych lat przedstawiono z uwzględnieniem regulacji obowiązujących w czasie ich realizacji. Zarządzenie określa zakres działań priorytetowych polityki jakości kształcenia, strukturę systemu zapewniania jakości kształcenia oraz elementy procesu kształcenia, które poddaje się analizie i ocenie. W ten sposób określa zakres i sposób sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Struktura WSJK obejmuje: Uniwersytecką Radę ds. Jakości Kształcenia (URdJK) oraz Rady Jakości Kształcenia dla kierunku/kierunków (RJK), Senacką Komisję ds. Kształcenia oraz koordynatorów kierunkowych. Od roku 2025 działa Senacka Komisja ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia ([Uchwała Senatu nr 3.23.06.2025](#)), która pełni funkcję doradczą. Nadzór nad całością WSJK od 2.02.2026 r. sprawuje Prorektor ds. Kształcenia (wcześniej Prorektor ds. Kształcenia i Rozwoju). W świetle tak ustalonej struktury na poziomie Instytutu jakość kształcenia jest nadzorowana przez Rady Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz koordynatorów kierunkowych (powoływanych przez Dyrektora Instytutu), natomiast na poziomie Uniwersytetu - Prorektora ds. Kształcenia oraz Uniwersytecką Radę ds. Jakości Kształcenia. Zadania i zakres kompetencji URdJK i RJK zostały określone w ww. zarządzeniu.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSJK) w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji realizuje zadania i funkcjonuje w oparciu o regulacje zawarte we wspomnianym Zarządzeniu Rektora nr R/Z.0201-100/2020. Nadrzędnymi celami funkcjonowania WSJK jest podnoszenie efektywności działań związanych z kształceniem na kierunku ekonomia, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz przestrzegania zasad realizacji koncepcji kształcenia na kierunku Ekonomia oraz monitorowania i weryfikacji efektów uczenia się na wszystkich poziomach kształcenia i formach studiów. Za koordynację tych działań na kierunku Ekonomia w Instytucie odpowiada Instytutowa Rada ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse (RJK), powołana przez Dyrektora Instytutu. W skład Rady wchodzi: przewodniczący; 6 członków (w tym Koordynator kierunku Ekonomia, Kierownik praktyk na kierunku Ekonomia), przedstawiciel studentów. Na organizowanych zebraniach RJK omawiane są różne aspekty związane z ewaluacją procesu kształcenia oraz analizą systemu wsparcia dydaktycznego dla studentów. RJK współpracuje, w razie potrzeby, z URdJK oraz Senacką Komisją ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia. Narzędziami WSZJK są między innymi:

- hospitacje zajęć dydaktycznych,
- ankiety z oceną pracy nauczycieli akademickich, przeprowadzone wśród studentów
- okresowa ocena kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne.

W trosce o wysoką jakość prowadzonych zajęć i osiąganie optymalnych efektów uczenia się, w Instytucie w sposób ciągły (semestralnie) prowadzona jest ankietyzacja studentów dotycząca jakości i innych aspektów kształcenia (ankietyzacja zajęć oraz ankiet dot. warunków studiowania). Głównym celem procesu ankietyzacji jest poprawa jakości kształcenia. Z indywidualnymi wynikami dotyczącymi

danego nauczyciela akademickiego/nauczyciela zatrudnionego na umowę zlecenie zapoznaje się pracownik i Dyrektor Instytutu. W przypadku słabych wyników ankiet (poniżej 3,5) lub negatywnych komentarzy Dyrektor przeprowadza rozmowę z pracownikiem w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, rozważenia przyczyn oraz wyciągnięcia wniosków na przyszłość. Zbiorcze wyniki podlegają analizie Koordynatora kierunku i RJK. Udział studentów w ankietyzacji jest dobrowolny. Ponadto, integralną częścią systemu zapewniania jakości kształcenia są hospitacje zajęć dydaktycznych oraz okresowa ocena nauczycieli akademickich (szerzej na temat zasad przeprowadzania ankietyzacji, hospitacji i oceny okresowej – w opisie **Kryterium 4**).

Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek Ekonomia, w tym za ewaluację i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku, regulują: Statut UKEN, odpowiednie Zarządzenia Rektora i towarzyszące im Zarządzenia Dyrekcji Instytutu. Zgodnie ze [Statutem Uczelni](#) do zadań Senatu UKEN należy m.in. (§ 23): uchwalanie regulaminu studiów; ustalanie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia; zatwierdzanie programów studiów, zawsze po uzyskaniu opinii samorządu studenckiego; zatwierdzanie wzorów dyplomów ukończenia studiów.

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów Ekonomia jest bezpośrednio sprawowany przez Dyрекcję Instytutu, która współpracuje w tym zakresie z Prorektorem ds. Kształcenia oraz innymi organami i jednostkami organizacyjnymi Uczelni, w tym z Działem Dydaktyki i Praktyk, Centrum Obsługi Studenta, Działem Spraw Studenckich. Zgodnie ze Statutem Uczelni - do zadań Dyrektora Instytutu należy w szczególności: zapewnianie odpowiednich warunków do prowadzenia działalności dydaktycznej oraz podejmowanie współpracy w tym zakresie z organami i jednostkami organizacyjnymi Uczelni; zapewnienie prawidłowego przebiegu procesu kształcenia; ustalanie obsady zajęć dydaktycznych oraz dbanie o ich właściwy poziom. Dyrekcja Instytutu realizuje te zadania przy pomocy RJK, koordynatora kierunku ekonomia, komisji rekrutacyjnych, opiekunów roczników, kierownika praktyk i innych osób lub zespołów powoływanych zgodnie ze Statutem UKEN w odpowiednich Zarządzeniach Rektora UKEN i Zarządzeniach Dyrektora Instytutu.

Do kompetencji Rady Instytutu należy z kolei w szczególności: analiza procesu dydaktycznego; przyjmowanie programów i planów studiów po zasięgnięciu opinii Instytutowej Rady Samorządu Studentów i właściwej rady jakości kształcenia, a także przedkładanie ich Senatowi do uchwalenia; opiniowanie spraw związanych z rozwojem kadry badawczo-dydaktycznej; zatwierdzanie tematów prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich).

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Procedura projektowania, dokonywania zmian oraz zatwierdzania programu studiów na kierunku Ekonomia jest w pełni zinstytucjonalizowana i opiera się na rygorystycznych reżimach prawno-organizacyjnych. System ten wyklucza jakąkolwiek przypadkowość czy uznaniowość, gwarantując, że każda modyfikacja struktury programu, siatki godzin czy punktacji ECTS jest bezpośrednią, merytorycznie uzasadnioną odpowiedzią na sygnały płynące z ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej. Proces ten realizowany jest w ścisłej zgodności z przepisami ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, Statutem Uczelni oraz wytycznymi Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK).

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określają w UKEN odpowiednie regulacje wewnętrzne. Kierunkowe efekty uczenia się przygotowuje się w nawiązaniu do zapisów zawartych w załączniku do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji ([Dz. U. z 2018 r., poz. 2218](#)), a ich formę przedstawia się zgodnie ze wzorem zamieszczonym w Zarządzeniu Nr RD/Z.0201-2-2/2016 Prorektora ds. Kształcenia Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie formy przygotowania kierunkowych efektów kształcenia zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji (**Załącznik 10a**).

Zasady projektowania planów i programów studiów reguluje Zarządzenie Nr RK.Z.0211.1.2026 Prorektora ds. Kształcenia Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 5 maja 2026 roku w sprawie: Wytycznych do konstruowania programów kierunków studiów (**Załącznik 10b**). Kierunek ekonomia był projektowany w oparciu o poprzednio obowiązujące zarządzenia: Zarządzenie Nr RD.Z.0211.3.2021 Prorektora ds. Kształcenia Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 13 kwietnia 2021 roku w sprawie: zaleceń dotyczących konstruowania i zatwierdzania programów studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2021/2022 (**Załącznik 10c**) oraz Zarządzenie Nr RKR.Z.0211.11.2023 Prorektora ds. Kształcenia i Rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 17 marca 2023 roku w sprawie: dokumentacji niezbędnej do utworzenia nowego kierunku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich uruchamianych na podstawie uprawnień posiadanych przez Uczelnię (**Załącznik 10d**).

Działając na podstawie Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Statutu Uczelni plany i programy studiów na dany rok akademicki są uchwalane przez Senat UKEN (w obecnym roku akademickim obowiązuje [Uchwała nr 2.28.09.2026 Senatu Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 28 września 2026 w sprawie: ustalenia programów i planów kierunków studiów dla cykli rozpoczynających się w roku akademickim 2026/27](#)). Wcześniej dokumenty te są przyjęte na drodze uchwały przez Radę Instytutu, po uzyskaniu opinii IRSS i RJK. Zatwierdzone przez Radę Instytutu i uchwalone przez Senat UKEN plany i programy studiów są przysyłane do Działu Dydaktyki i Praktyk, który analizuje przesłaną dokumentację pod względem formalnoprawnym, a następnie publikowane w [BIP-ie UKEN](#).

Korekty do ustalonych przez Senat programów studiów w trakcie cyklu kształcenia mogą być związane wyłącznie z: doбором treści kształcenia przekazywanych osobom studiującym uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością naukową; koniecznością usunięcia nieprawidłowości (w tym w szczególności: omyłek pisarskich i oczywistych błędów); dostosowaniem programów studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących; realizacją zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Korekty dokonywane są przez Rady właściwych Instytutów po uzyskaniu formalnej opinii RJK i Instytutowej Rady Samorządu Studenckiego. Wszystkie korekty w prowadzonych cyklach podlegają zatwierdzeniu przez Senat, za wyjątkiem przeniesienia kursu pomiędzy semestrami.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach. Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Instytutowa Rada ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse (RJK) cyklicznie dokonuje przeglądu programów studiów na kierunku Ekonomia, sprawdzając treści programowe, plan studiów, system punktacji ECTS, efekty uczenia się i sposoby ich weryfikacji. RJK zbiera i analizuje informacje pochodzące od interesariuszy wewnętrznych (np. pracownicy, studenci) i zewnętrznych (podmioty z otoczenia społeczno-gospodarczego) oraz analiz pochodzących z najnowszych raportów gospodarczych i kierunków zmian na rynku pracy, następnie na tej podstawie proponuje zmiany w programach studiów. Proces modyfikacji programu studiów nie ma charakteru intencyjnego – jest uruchamiany wyłącznie na podstawie sformalizowanych impulsów diagnostycznych, do których należą: wnioski z przeglądów programowych dokonywanych przez RJK, analizy luk kompetencyjnych na podstawie ogólnokrajowego systemu ELA, wnioski z ankietyzacji studenckiej oraz konieczność dostosowania programu do ewentualnych zmian w przepisach powszechnie obowiązujących. RJK w razie uzasadnionej potrzeby rekomenduje zmiany w programach i planach studiów (korekty), które następnie są zatwierdzane zgodnie z procedurą opisaną w poprzednim punkcie.

Proces ewaluacyjny jest trwale wpisany w kalendarz roku akademickiego i przebiega według następującego harmonogramu:

- **Bieżący monitoring śródsesjonalny:** realizowany w trakcie trwania zajęć przez opiekunów roku we współpracy ze starostami grup. Pozwala na natychmiastowe korygowanie ewentualnych problemów organizacyjnych.
- **Okresowy, sformalizowany przegląd roczny:** odbywa się cyklicznie po zakończeniu letniej sesji egzaminacyjnej i sesji poprawkowej (koniec września). Instytutowa Rada ds. Jakości Kształcenia (IRJK) dokonuje wtedy pełnej ewaluacji procesu kształcenia oraz rekomenduje ewentualne zmiany.

Rzetelność i obiektywizm procesu monitorowania i ewaluacji są zabezpieczone poprzez zróżnicowanie wykorzystywanych źródeł danych:

- Dane ilościowo-operacyjne z systemów teleinformatycznych oraz baz prowadzonych przez jednostki UKEN: wskaźniki drop-outu (odsiewu akademickiego), dane z Biura Współpracy Międzynarodowej dot. wyjazdów i przyjazdów kadry akademickiej i studentów.
- Wyniki wewnętrznych badań ewaluacyjnych: podstawowym źródłem wiedzy o komforcie studiowania i adekwatności metod kształcenia są anonimowe ankiety zajęć dydaktycznych realizowane w każdym semestrze przez studentów oraz rozmowy przeprowadzane ze studentami. Ponadto, w przypadku studentów ostatnich lat studiów realizowana jest *Ankieta oceny warunków studiowania w IPEA* (wprowadzona w roku akademickim 2025/2026). Wykorzystywane są także wnioski z przeprowadzanych hospitacji zajęć.
- Ewaluacja zewnętrzna i analityka makroekonomiczna: Uczelnia weryfikuje pozycję rynkową swoich absolwentów, wykorzystując dane zewnętrzne: ogólnopolski system ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów) oraz badania własne Biura Karier i Współpracy z Absolwentami (w tym analiza ankiet przeprowadzonych wśród absolwentów). W przypadku kierunku Ekonomia dane te dotychczas nie były jednak dostępne i nie mogły być wykorzystywane, gdyż pierwsi absolwenci kierunku skończyli studia w 2025 r. (drugi stopień) i 2026 r. (pierwszy stopień). Analizie poddawane są także opracowania dotyczące sytuacji na polskim rynku pracy, w tym w zakresie luk kompetencyjnych, oczekiwań pracodawców, m.in. cykl raportów „Rynek pracy, edukacja, kompetencje” oraz projekt badawczy Bilans Kapitału Ludzkiego (BKL) Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) i Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wykorzystywane są także raporty Światowego Forum Ekonomicznego z serii „The Future of Jobs” dot. prognoz na globalnym rynku pracy i kompetencji przyszłości.

Dodatkowo, w roku akademickim 2024/2025 przeprowadzono analizę i diagnozę zjawiska dropoutu na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, bazując na danych zastanych z systemu ELA, danych statystycznych oraz wynikach ankiet przeprowadzonych wśród studentów, w tym studentów kierunku Ekonomia, aby lepiej zrozumieć czynniki, które mogą wpływać na tę decyzję. Ponadto, na proces bieżącego monitorowania i corocznego przeglądu programu studiów realizowanego przez Instytutową Radę ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse składają się także:

- Analiza aktualizacji obowiązujących aktów prawnych w zakresie szkolnictwa wyższego m.in. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, rozporządzenia MNiSW i MEN.
- Uwzględnianie aktualnych zarządzeń Rektora i Prorektora UKEN jako wewnętrznych aktów normatywnych uczelni stanowiących podstawę do wdrażania zmian i interpretacji obowiązujących procedur związanych z kształceniem.

Doskonalenie i realizacja programu studiów na kierunku Ekonomia odbywa się z uwzględnieniem opinii i propozycji interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W ramach tego procesu istotną rolę odgrywają informacje i propozycje przekazywane przez studentów, nauczycieli akademickich oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, a także doświadczenia wynikające ze współpracy międzynarodowej. Propozycje zmian mogą być zgłaszane przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku, studentów a także przez interesariuszy zewnętrznych, w tym osoby reprezentujące otoczenie społeczno-gospodarcze i osoby zapraszane do prowadzenia lub współprowadzenia zajęć. Opinie interesariuszy zewnętrznych są szczególnie istotne w odniesieniu do

zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji, które powinien posiadać absolwent kierunku Ekonomia, aby odpowiadać na potrzeby rynku pracy.

Istotną formą wpływu studentów na realizację i doskonalenie programu są **anonimowe ankiety zajęć dydaktycznych**, przeprowadzane w każdym semestrze oraz ankieta oceny warunków studiowania w IPEA. Zawarte w nich pytania otwarte umożliwiają studentom zgłaszanie uwag i propozycji dotyczących treści zajęć, sposobu ich realizacji oraz organizacji procesu kształcenia. Opinie studentów są również pozyskiwane podczas rozmów (bezpośrednio lub za pośrednictwem starostów) oraz za pośrednictwem przedstawicieli samorządu studenckiego (IRSS) i studentów uczestniczących w pracach organów związanych z jakością kształcenia. W uzasadnionych przypadkach informacje te stanowią podstawę do podejmowania działań doskonalących dotyczących organizacji procesu kształcenia, kart kursów oraz planów i programów studiów.

Nauczyciele akademicki mają możliwość zgłaszania własnych propozycji przedmiotów, uzyskując tym samym realny wpływ na kształtowanie i rozwój oferty dydaktycznej. Szczególne znaczenie mają propozycje wynikające z doświadczeń zdobywanych w ramach działalności naukowej, dydaktycznej oraz udziału w projektach międzynarodowych. Część nowych przedmiotów została opracowana jako rezultat projektów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, które przed uzyskaniem dofinansowania podlegały ocenie ekspertów zewnętrznych. Przykładem są wprowadzone w roku akademickim 2024/2025 kursy fakultatywne: „Fundusze unijne na cyfryzację przedsiębiorstw”, „Cyfryzacja a zrównoważony rozwój w UE” oraz „Infrastruktura cyfrowa w gospodarkach Unii Europejskiej”, będące efektem realizacji projektu eEconEU+, a także „Rozwiązania oparte na naturze w szkolnictwie wyższym”, będący rezultatem realizacji projektu SEgoesGreen. Przykłady te pokazują bezpośrednie przełożenie doświadczeń i rezultatów projektów na ofertę dydaktyczną kierunku.

W proces doskonalenia programu studiów wykorzystywane są również doświadczenia i wiedza pozyskiwane w ramach współpracy z międzynarodowymi partnerami posiadającymi specjalistyczne kompetencje w obszarze szkolnictwa wyższego i zapewniania jakości kształcenia. Przykładem jest współpraca w ramach projektu RISE UP z Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities (ACEEU) – międzynarodową organizacją działającą w obszarze zapewniania i doskonalenia jakości w szkolnictwie wyższym, posiadającą doświadczenie w zakresie akredytacji uczelni i jednostek akademickich, ewaluacji wpływu oraz rozwoju systemów zapewniania jakości. Współpraca z ACEEU umożliwia wykorzystanie międzynarodowej wiedzy eksperckiej i dobrych praktyk oraz konfrontowanie stosowanych rozwiązań z doświadczeniami instytucji szkolnictwa wyższego funkcjonujących w międzynarodowym środowisku. Stanowi to dodatkowe źródło informacji wykorzystywanych w procesie refleksji nad jakością i doskonaleniem programu studiów oraz jego realizacją.

Opinie i propozycje pochodzące od interesariuszy są analizowane przez Koordynatora kierunku Ekonomia oraz Instytutową Radę ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. W przypadku uznania zgłoszonych propozycji za zasadne mogą one zostać uwzględnione w zmianach programu studiów obowiązujących od rozpoczęcia kolejnego cyklu kształcenia. Wszystkie zmiany w planach i programach studiów są – przed zatwierdzeniem przez Radę Instytutu – konsultowane z Działem Dydaktyki i Praktyk, które pełni funkcje doradczą. Zmiany w planach i programach są również opiniowane przez Instytutową Radę Samorządów Studentów. Projekty zmian w programach są dostosowane do nowych zarządzeń, rozwiązań prawnych m.in. dotyczących zaleceń konstruowania i zatwierdzania programów studiów wprowadzonych Zarządzeniem Prorektora ds. Kształcenia.

Przyjęty sposób organizacji procesu zapewnia wieloźródłowy udział interesariuszy w doskonaleniu programu studiów. Studenci wpływają na jego realizację poprzez system ankietyzacji, konsultacje i reprezentację w organach związanych z jakością kształcenia; nauczyciele akademicki poprzez zgłaszanie propozycji zmian i nowych przedmiotów oraz wykorzystywanie doświadczeń naukowych, dydaktycznych i projektowych; przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego poprzez przekazywanie informacji dotyczących oczekiwanych kompetencji absolwentów; natomiast partnerzy międzynarodowi – poprzez udostępnianie wiedzy eksperckiej i dobrych praktyk. Informacje

pochodzące z tych źródeł są wykorzystywane zarówno w bieżącym doskonaleniu procesu kształcenia, jak i w okresowym przeglądzie programu studiów.

Istotnym elementem działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia jest aktywność i inicjatywy własne Rady ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse. W marcu 2024 r. Rada podjęła Uchwałę nr 1/III/2024 w sprawie propozycji usprawnień i podniesienia jakości kształcenia na kierunku ekonomia. Uchwała obejmowała rekomendacje dotyczące różnych obszarów procesu dydaktycznego, w tym organizacji kształcenia, programów studiów oraz metod dydaktycznych. Z kolei w maju 2024 r. Rada podjęła Uchwałę nr 3(5)/2024 w sprawie rekomendacji dotyczącej zwiększenia zakresu realizacji zajęć dydaktycznych w trybie stacjonarnym. IRJK dla kierunku Ekonomia dba o to, aby liczebność studentów na poszczególnych seminariach była podobna, przeprowadza analizę i ocenę tematów prac dyplomowych pod kątem ich sformułowania, tematyki badawczej, jej dostosowania do kierunku studiów, istniejących specjalności.

Ponadto, w styczniu/lutym 2025 r. przeprowadzono konsultacje dot. rozwoju kierunków ekonomicznych na UKEN ze wszystkimi pracownikami deklarującymi prowadzenie działalności naukowej w dyscyplinie ekonomia i finanse (ankieta i spotkania). W wyniku tego procesu (oraz biorąc pod uwagę dane wskazane wyżej) zaproponowano stworzenie dwóch nowych specjalności: „Biznes społecznie odpowiedzialny” oraz „Gospodarka cyfrowa i e-biznes” na pierwszym stopniu Ekonomii. Zmiany te odzwierciedlają potrzebę dostosowania kształcenia do realiów rynku pracy oraz oczekiwań kandydatów. Proces podejmowania decyzji dotyczących rozwoju kształcenia ekonomicznego na UKEN miał charakter partycypacyjny i był oparty na szerokich konsultacjach. W proces ten zaangażowani byli zarówno studenci, jak i pracownicy reprezentujący dyscyplinę ekonomia i finanse. Zakończenie pełnych cykli kształcenia na obu stopniach studiów stało się z kolei bezpośrednim impulsem do przeprowadzenia sformalizowanych, pogłębionych konsultacji programowych z zewnętrznymi interesariuszami zaplanowanych na rok akademicki 2026/2027.

W kontekście rozwoju kształcenia ekonomicznego i jego adekwatności do potrzeb pracodawców warto wspomnieć też o udziale w projekcie „Mikropoświadczenia - pilotaż nowego rozwiązania wspierającego uczenie się przez całe życie” prowadzonego w Instytucie Badań Edukacyjnych – Państwowym Instytucie Badawczym (2025-2027). Celem pilotażowego projektu realizowanego przez IBE jest budowa, wdrożenie, a także rozwój systemu wydawania i gromadzenia mikropoświadczeń w postaci cyfrowej dla osób uczących się czy podnoszących swoje umiejętności, kompetencje oraz kwalifikacje. Projekt ten jest odpowiedzią na potrzebę aktywnego, stałego uczestnictwa w procesach edukacyjnych, znanych jako *lifelong learning*, czyli uczenie się przez całe życie - coraz więcej osób musi aktualizować i doskonalić wiedzę, umiejętności i kompetencje, aby wypełnić lukę między formalnym wykształceniem a potrzebami szybko zmieniającego się społeczeństwa i rynku pracy. Opracowano dotychczas dwa mikropoświadczenia: Wykorzystanie programu EXCEL w prognozach i symulacjach finansowych oraz Strategie rozwoju i zarządzania przedsiębiorstwem. W czerwcu 2026 r. wydano (w formie cyfrowej za pomocą aplikacji Odznaka+) pierwsze mikropoświadczenia na UKEN, w tym dla studentów *ekonomii* II-stopnia. Planowany jest dalszy udział w tym projekcie (umowa do stycznia 2028 r.) i opracowanie kolejnym mikropoświadczeń.

Działania te stanowiły istotny element systematycznego monitorowania jakości kształcenia oraz doskonalenia programów studiów zgodnie z potrzebami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Osiąganie przez studentów efektów uczenia się przypisanych do kierunku Ekonomia jest weryfikowane na wszystkich etapach kształcenia – od realizacji poszczególnych kursów, poprzez praktyki zawodowe, aż po proces dyplomowania. System weryfikacji obejmuje zarówno ocenę osiągania efektów uczenia

się w odniesieniu do poszczególnych kursów, jak i analizę ich osiągnięcia w perspektywie całego programu studiów. Uzyskiwane wyniki są wykorzystywane do monitorowania jakości procesu kształcenia oraz podejmowania działań służących jego doskonaleniu

10.4.1. Weryfikacja efektów uczenia się w ramach kursów

Podstawowym poziomem weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się jest realizacja poszczególnych kursów. Za bieżącą weryfikację i analizę osiągnięcia efektów uczenia się odpowiadają nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia, zgodnie z kryteriami określonymi w kartach kursów. Kryteria te są powiązane z zakładanymi efektami uczenia się i uwzględniają specyfikę danego kursu oraz charakter weryfikowanych efektów – w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Sylabus (karta kursu) stanowi podstawowy dokument określający sposób realizacji i weryfikacji efektów uczenia się. Zawiera m.in. cele kształcenia, treści programowe, efekty uczenia się, metody prowadzenia zajęć, formy i kryteria sprawdzania osiągnięcia efektów uczenia się, wykaz literatury oraz bilans nakładu pracy studenta, zgodny z przypisaną kursowi liczbą punktów ECTS. Zgodnie z Regulaminem studiów koordynator kursu przedstawia i omawia kartę kursu studentom podczas pierwszych zajęć, dzięki czemu studenci od początku realizacji kursu znają zakładane efekty uczenia się oraz wymagania dotyczące ich osiągnięcia. Karty kursów realizowanych na kierunku ekonomia są udostępniane studentom na stronie internetowej Instytutu przed rozpoczęciem semestru. Od roku akademickiego 2025/2026 karty kursów zostały również wprowadzone do systemu Sylabus, a obecnie prowadzone są prace wdrożeniowe związane z ich udostępnianiem w systemie USOS. Rozwiązanie to zwiększa dostępność informacji o wymaganiach związanych z realizacją poszczególnych kursów oraz wzmacnia przejrzystość procesu oceniania.

Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się z wykorzystaniem metod adekwatnych do charakteru danego efektu. Stosowane są m.in. egzaminy pisemne i ustne, prace indywidualne i grupowe, eseje, projekty, referaty, gry dydaktyczne oraz aktywny udział w dyskusji. Dobór narzędzi weryfikacji jest dokonywany przez prowadzącego z uwzględnieniem specyfiki kursu oraz możliwości rzetelnego sprawdzenia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Szczegółowe informacje dotyczące stosowanych metod i form weryfikacji przedstawiono w **Kryterium 3**. Istotnym elementem systemu jest zapewnienie zgodności pomiędzy zakładanymi efektami uczenia się, treściami kształcenia, metodami dydaktycznymi oraz sposobami ich weryfikacji. Oznacza to, że forma zaliczenia nie jest dobierana wyłącznie z uwzględnieniem organizacji procesu dydaktycznego, lecz przede wszystkim z uwzględnieniem tego, jaki efekt uczenia się ma zostać osiągnięty i w jaki sposób można wiarygodnie potwierdzić jego osiągnięcie.

Trzon obszaru weryfikacji i doskonalenia procesu dydaktycznego stanowi zinstytucjonalizowany system raportowania semestralnego. W celu usystematyzowania procesu dokumentowania osiągnięcia efektów uczenia się w Instytucie wprowadzono „Raport z weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się”. Raport jest sporządzany przez nauczyciela akademickiego prowadzącego dany kurs dwa razy w roku akademickim (po zakończeniu semestru zimowego i letniego) – indywidualnie dla każdego przedmiotu. Dokument ten jest składany wraz z kompletną dokumentacją dowodową potwierdzającą osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się (np. pracami egzaminacyjnymi, projektami, esejami). W ramach raportu prowadzący dokonuje kompleksowej analizy realizacji zajęć, która obejmuje:

- Weryfikację kompletności – jednoznaczne określenie, czy wszystkie cząstkowe efekty uczenia się (w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych) założone w sylabusie (karcie kursu) zostały w pełni osiągnięte;
- Metodologię i dokumentację – wskazanie adekwatności zastosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się oraz zarchiwizowanie powiązanej z nimi wspomnianej dokumentacji dowodowej;
- Działania korygujące – sformułowanie merytorycznych propozycji i rekomendacji ukierunkowanych na poprawę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w kolejnych cyklach dydaktycznych.

Rozwiązanie to pozwala nie tylko na bieżącą ocenę wyników studentów, ale również na ich późniejszą analizę z perspektywy jakości i skuteczności procesu kształcenia, w tym ciągłego doskonalenia metod nauczania. Przedkładane przez nauczycieli akademickich raporty semestralne poddawane są szczegółowej analizie przez Dyрекcję Instytutu oraz Instytutową Radę ds. Jakości Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse w celu wdrażania ewentualnych zmian i ulepszeń systemowych.

10.4.2. Monitorowanie i analiza wyników osiągnięcia efektów uczenia się

Proces ewaluacji osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku Ekonomia ma charakter ciągły i obejmuje zarówno działania podejmowane **w trakcie realizacji kursu, jak i analizę wyników po jego zakończeniu**. W szczególności obejmuje:

- autoanalizę pracy nauczycieli akademickich, prowadzoną indywidualnie oraz w ramach zespołów przedmiotowych, obejmującą m.in. ocenę adekwatności stosowanych metod dydaktycznych i narzędzi weryfikacji efektów uczenia się;
- analizę wyników uzyskiwanych przez studentów w ramach poszczególnych kursów, prowadzoną zarówno na bieżąco, z wykorzystaniem informacji zwrotnej przekazywanej studentom, jak i po zakończeniu kursu;
- analizę dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie efektów uczenia się, w tym raportów z weryfikacji efektów uczenia się;
- analizę przebiegu i rezultatów praktyk zawodowych;
- analizę procesu dyplomowania oraz jakości prac dyplomowych;
- analizę opinii studentów, absolwentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, w zakresie, w jakim informacje te pozwalają ocenić adekwatność i przydatność osiąganych efektów uczenia się.

Istotnym elementem procesu jest **informacja zwrotna przekazywana studentom** w trakcie realizacji kursów. Umożliwia ona studentom monitorowanie własnych postępów, identyfikowanie obszarów wymagających dalszej pracy oraz dostosowywanie strategii uczenia się do wymagań określonych dla danego kursu. Z perspektywy nauczycieli akademickich informacje uzyskiwane w procesie oceniania stanowią natomiast podstawę do refleksji nad skutecznością stosowanych metod dydaktycznych i sposobów weryfikacji efektów uczenia się.

Odrębnym etapem weryfikacji efektów uczenia się jest **realizacja praktyk zawodowych**. Osiąganie efektów uczenia się w tym obszarze jest oceniane zarówno przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji przyjmującej studenta, jak i przez Kierownika praktyk z ramienia Instytutu. Weryfikacja obejmuje ocenę przebiegu praktyki, realizacji powierzonych studentowi zadań oraz dokumentacji potwierdzającej jej odbycie. Praktyki zawodowe stanowią tym samym istotny element weryfikacji praktycznego wykorzystania wiedzy i umiejętności zdobywanych w toku studiów. Informacje uzyskiwane od instytucji przyjmujących studentów na praktyki pozwalają również oceniać stopień przygotowania studentów do funkcjonowania w środowisku zawodowym.

10.4.3. Końcowa weryfikacja efektów uczenia się – proces dyplomowania

Końcowym etapem weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się jest proces dyplomowania. Jego przebieg został szczegółowo opisany **w Kryterium 2**. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich kursów i praktyk przewidzianych programem studiów oraz uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS. Proces dopuszczenia pracy dyplomowej do obrony, jej rejestracji oraz obsługi formalnej realizowany jest za pośrednictwem aplikacji APD. Zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia praca dyplomowa stanowi istotny element końcowej weryfikacji efektów uczenia się. Każda praca dyplomowa jest obligatoryjnie poddawana weryfikacji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA).

Elementem zapewnienia jakości procesu dyplomowania jest również analiza tematów prac dyplomowych studentów kierunku Ekonomia prowadzona przez Instytutową Radę ds. Jakości

Kształcenia dla kierunków Ekonomia i Finanse pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów oraz dyscypliną naukową ekonomia i finanse. Tematy prac są następnie zatwierdzane przez Radę Instytutu. Przyjęte rozwiązania sprzyjają zapewnieniu zgodności tematyki prac dyplomowych z efektami uczenia się zakładanymi dla kierunku oraz systematycznemu monitorowaniu jakości końcowego etapu kształcenia.

W odpowiedzi na wyzwania związane z rozwojem nowych technologii oraz pojawieniem się narzędzi sztucznej inteligencji, w 2025 r. Instytutowa Rada ds. Jakości Kształcenia opracowała rekomendacje dotyczące korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji (AI) w procesie dydaktycznym oraz przy przygotowywaniu prac zaliczeniowych i dyplomowych (**Załącznik 10e**). Dokument został przyjęty Uchwałą nr 2/2025 z dnia 14 stycznia 2025 r. i stanowi element działań na rzecz zapewniania jakości kształcenia oraz kształtowania zasad odpowiedzialnego i etycznego wykorzystywania narzędzi AI w edukacji akademickiej. Przyjęte rekomendacje pozostają w bezpośrednim związku z weryfikacją efektów uczenia się, w szczególności w zakresie umiejętności samodzielnego pozyskiwania, analizowania i krytycznej oceny informacji, właściwego wykorzystywania narzędzi cyfrowych oraz odpowiedzialnego formułowania i prezentowania własnych wniosków. Jednocześnie wprowadzenie tego typu działań pozwala na zachowanie wiarygodności procesu oceniania oraz zapewnienie, że osiągnięcie efektów uczenia się jest oceniane z uwzględnieniem rzeczywistych kompetencji studenta.

10.4.4. Ocena przydatności efektów uczenia się na rynku pracy i w dalszej edukacji

Ocena osiągania efektów uczenia się nie ogranicza się do okresu studiów, lecz obejmuje również analizę ich przydatności z perspektywy dalszej kariery zawodowej i edukacyjnej absolwentów. W tym celu wykorzystywane są m.in. wyniki ankiet absolwentów oraz badań losów zawodowych absolwentów. Biuro Karier i Współpracy z Absolwentami UKEN prowadzi coroczne badanie losów zawodowych absolwentów, którego celem jest poznanie ich dalszych ścieżek zawodowych oraz ocena, w jakim stopniu wiedza i umiejętności zdobyte podczas studiów są wykorzystywane na rynku pracy. Po obronie, a przed odbiorem dyplomu, student wypełnia elektroniczną deklarację dotyczącą udziału w badaniu. Absolwent może wyrazić zgodę na udział w badaniu, a następnie jego dane trafiają do systemu absolwentów i mogą być uwzględniane w analizach prowadzonych przez Biuro Karier. Podstawę formalną prowadzenia badania stanowi [Zarządzenie Prorektora ds. Rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 19 czerwca 2018 roku w sprawie: badania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie](#). Jak wyjaśniono wyżej, z uwagi na fakt, że kierunek Ekonomia jest nowo utworzonym programem studiów, a pierwsi absolwenci wkracają na rynek pracy dopiero w bieżącym cyklu sprawozdawczym, systemowe badania losów absolwentów dla tego kierunku nie były dotychczas realizowane.

Zakładane dla kierunku Ekonomia efekty uczenia się – obejmujące wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne – stanowią merytoryczną podstawę do kontynuowania przez absolwentów kariery naukowej. Potwierdzeniem tej zależności jest fakt, że część absolwentów podejmuje dalsze kształcenie w Szkole Doktorskiej UKEN lub na innych uczelniach. Kontynuacja edukacji na studiach trzeciego stopnia stanowi istotną informację zwrotną w procesie monitorowania jakości kształcenia, pozwalającą oceniać adekwatność efektów uczenia się względem wymagań związanych z rozwojem naukowym absolwentów. Równolegle, w procesie oceny przydatności efektów uczenia się, kluczową rolę odgrywa perspektywa rynkowa. Weryfikacja ta opiera się na analizie doświadczeń zdobywanych przez studentów podczas praktyk zawodowych oraz na informacjach zwrotnych pozyskiwanych od instytucji współpracujących z Instytutem. Taki mechanizm pozwala na bieżąco konfrontować zakładane efekty uczenia się z rzeczywistymi wymaganiami otoczenia społeczno-gospodarczego i środowiska zawodowego.

10.4.5. Wykorzystanie wyników oceny do doskonalenia programów studiów

Wyniki weryfikacji efektów uczenia się stanowią element Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) i są wykorzystywane do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz programów

studiów na kierunku Ekonomia (studia pierwszego i drugiego stopnia). Analiza wyników osiąganych przez studentów pozwala identyfikować efekty uczenia się, które wymagają wzmocnienia, a także oceniać adekwatność stosowanych metod dydaktycznych i sposobów ich weryfikacji.

Informacje pochodzące od nauczycieli akademickich, studentów, absolwentów oraz – w zakresie praktyk i przygotowania zawodowego – przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego tworzą wieloźródłowy system informacji zwrotnej. Jest on wykorzystywany w ramach prac zespołów przedmiotowych oraz organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia do formułowania wniosków i rekomendacji dotyczących procesu dydaktycznego. Tym samym system oceny efektów uczenia się ma charakter ciągły i obejmuje pełny cykl kształcenia: od określenia efektów i sposobów ich weryfikacji na poziomie kursów, poprzez ocenę efektów osiąganych w ramach praktyk zawodowych, aż po końcową weryfikację w procesie dyplomowania oraz ocenę przydatności uzyskanych efektów w dalszej aktywności zawodowej i edukacyjnej absolwentów. Gromadzenie i analiza informacji z poszczególnych etapów pozwalają na formułowanie wniosków służących doskonaleniu programu studiów i organizacji procesu kształcenia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów Ekonomia

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku Ekonomia i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	MOCNE STRONY 1. Nowoczesna i elastyczna koncepcja kształcenia odpowiadająca potrzebom rynku pracy i wyzwaniom transformacji cyfrowej i ekologicznej, poparta udziałem otoczenia społeczno-gospodarczego w projektowaniu i doskonaleniu programu studiów. 2. Kwalifikacje merytoryczne kadry badawczo-dydaktycznej odpowiadające zakresowi prowadzonych kursów oraz jej systematyczna aktywność w krajowym i międzynarodowym obiegu naukowym, stymulująca stały rozwój kompetencji badawczych studentów. 3. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia i środowiska akademickiego, wyrażający się aktywną mobilnością kadry i studentów, realizacją międzynarodowych projektów partnerskich oraz cykliczną organizacją międzynarodowych konferencji naukowych. 4. Sprzyjająca rozwojowi studentów atmosfera, przyjazne nastawienie kadry, wysoki poziom wsparcia studentów, w tym system doradztwa zawodowego (Biuro Karier) oraz pomoc dla osób z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami (BON). 5. Kompleksowość oferty edukacyjnej zapewniająca pełną ścieżkę rozwoju akademickiego – obejmująca kształcenie na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz w Szkole Doktorskiej.	SŁABE STRONY 1. Wysoki wskaźnik rezygnacji kandydatów na etapie między rejestracją a formalnym podjęciem studiów – zjawisko to generuje istotne wyzwania logistyczno-administracyjne, wpływając na terminowość procesów planistycznych oraz tworzenie harmonogramu przydziału czynności dydaktycznych dla kadry. 2. Sezonowe ograniczenia przepustowości infrastruktury dydaktycznej wynikające z konieczności intensywnego wykorzystania bazy lokalowej w okresach skumulowanego obciążenia planu zajęć. 3. Pracochłonność procesów obsługi programowej, wynikający z niepełnej integracji narzędzi teleinformatycznych (obszar w trakcie udoskonalania). 4. Ograniczony udział studentów w długoterminowych, międzynarodowych programach wymiany (np. pełnosemestralne wyjazdy Erasmus+) wynikający z barier finansowych i godzenia studiów z pracą zawodową. 5. Utrzymujący się niski wskaźnik responsywności studentów w badaniach ankietowych – zjawisko to przejawia się niezadowolającą frekwencją w semestralnej ocenie zajęć, pomimo pełnej cyfryzacji procesu kwestionariuszowego, zapewnienia anonimowości oraz systemowego upowszechniania informacji o wdrażanych działaniach naprawczych.

Czynniki zewnętrzne	SZANSE	ZAGROŻENIA
	1. Dalsza cyfryzacja i automatyzacja procesów obsługi studenta oraz rejestracji działań wspierających z wykorzystaniem instytucjonalnej chmury danych. 2. Pozyskiwanie i efektywne wykorzystanie funduszy celowych oraz projektów rozwojowych, ukierunkowanych na unowocześnianie procesu kształcenia. 3. Rozwój cyfrowych form potwierdzania kwalifikacji (np. mikropoświadczenia) oraz poszerzenie oferty kursów certyfikowanych dla studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia. 4. Pogłębianie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie realizacji praktyk zawodowych, prac dyplomowych nastawionych na rozwiązywanie autentycznych problemów biznesowych oraz wspólnych projektów badawczych. 5. Funkcjonowanie Szkoły Doktorskiej UKEN w dyscyplinie ekonomia i finanse jako zaplecza rozwoju młodej kadry.	1. Prognozowane, niekorzystne trendy demograficzne oraz zaostrzająca się konkurencja na rynku szkół wyższych w krakowskim ośrodku akademickim. 2. Zmiany w strukturze popytu na rynku pracy wymuszające ciągłą i szybką aktualizację programów kształcenia pod kątem kompetencji cyfrowych i analitycznych. 3. Dynamiczny rozwój technologii generatywnej sztucznej inteligencji stwarzający ryzyka dla samodzielności prac studenckich i wymuszający ciągłą modyfikację metod weryfikacji efektów uczenia się. 4. Rosnące koszty utrzymania i bariery ekonomiczne studentów skłaniające ich do wczesnego podejmowania pracy, zwiększające ryzyko drop-outu i ograniczające czas na aktywność w kołach naukowych oraz wyjazdy zagraniczne. 5. Rosnąca presja zadań o charakterze administracyjno-organizacyjnym oraz konieczność jednoczesnego spełniania rygorystycznych kryteriów parametrycznych, co generuje ryzyko przeciążenia kadry badawczo-dydaktycznej.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

....., dnia

(miejscowość)

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Wojciech Bąk
Data: 2026.10.20 10:46:43 CEST

.....

(podpis Rektora)